הלכה · שולחן ערוך · מפרשים · כרתי

# כרתי על שולחן ערוך יורה דעה

רבי יהונתן אייבשיץ

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# כרתי על שולחן ערוך יורה דעה

רבי יהונתן אייבשיץ

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/כרתי-על-שולחן-ערוך-יורה-דעה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

# תוכן העניינים


**הקדמת המחבר** ..... 5
**סימן א** ..... 10
**סימן ב** ..... 14
**סימן ג** ..... 16
**סימן ד** ..... 16
**סימן ה** ..... 18
**סימן ו** ..... 18
**סימן ז** ..... 19
**סימן ח** ..... 20
**סימן ט** ..... 20
**סימן י** ..... 21
**סימן יא** ..... 23
**סימן יב** ..... 25
**סימן יג** ..... 25
**סימן יד** ..... 27
**סימן טו** ..... 29
**סימן טז** ..... 30
**סימן יז** ..... 31
**סימן יח** ..... 32
**סימן יט** ..... 36
**סימן כ** ..... 37
**סימן כא** ..... 39
**סימן כב** ..... 39
**סימן כג** ..... 40
**סימן כד** ..... 42
**סימן כה** ..... 44
**סימן כו** ..... 45
**סימן כז** ..... 45
**סימן כח** ..... 46
**סימן כט** ..... 48
**סימן ל** ..... 49
**סימן לא** ..... 50
**סימן לב** ..... 51
**סימן לג** ..... 51
**סימן לד** ..... 53
**סימן לה** ..... 54
**סימן לו** ..... 56
**סימן לז** ..... 58
**סימן לח** ..... 58
**סימן לט** ..... 59
**סימן מ** ..... 61
**סימן מא** ..... 61
**סימן מב** ..... 62
**סימן מג** ..... 63
**סימן מד** ..... 64
**סימן מה** ..... 66
**סימן מו** ..... 66
**סימן מז** ..... 67
**סימן מח** ..... 68
**סימן מט** ..... 69
**סימן נ** ..... 70
**סימן נא** ..... 70
**סימן נב** ..... 71
**סימן נג** ..... 72
**סימן נד** ..... 73
**סימן נה** ..... 73
**סימן נו** ..... 75
**סימן נז** ..... 75
**סימן נח** ..... 76
**סימן נט** ..... 78
**סימן ס** ..... 78
**סימן סא** ..... 79

**סימן סב** ..... 82
**סימן סג** ..... 83
**סימן סד** ..... 84
**סימן סה** ..... 86
**סימן סו** ..... 87
**סימן סז** ..... 88
**סימן סח** ..... 89
**סימן סט** ..... 90
**סימן ע** ..... 95
**סימן עא** ..... 97
**סימן עב** ..... 97
**סימן עג** ..... 98
**סימן עד** ..... 99
**סימן עה** ..... 99
**סימן עו** ..... 100
**סימן עז** ..... 101
**סימן עח** ..... 101
**סימן עט** ..... 102
**סימן פ** ..... 103
**סימן פא** ..... 103
**סימן פב** ..... 105
**סימן פג** ..... 106
**סימן פד** ..... 109
**סימן פה** ..... 111
**סימן פו** ..... 112
**סימן פז** ..... 113
**סימן פח** ..... 116
**סימן פט** ..... 116
**סימן צ** ..... 117
**סימן צא** ..... 118
**סימן צב** ..... 119
**סימן צג** ..... 121
**סימן צד** ..... 122
**סימן צה** ..... 124
**סימן צו** ..... 125
**סימן צז** ..... 126
**סימן צח** ..... 127
**סימן צט** ..... 129
**סימן ק** ..... 130
**סימן קא** ..... 131
**סימן קב** ..... 132
**סימן קג** ..... 133
**סימן קד** ..... 134
**סימן קה** ..... 135
**סימן קו** ..... 136
**סימן קז** ..... 137
**סימן קח** ..... 138
**סימן קט** ..... 139
**סימן קי** ..... 141
**סימן קיא** ..... 143

## הקדמת המחבר

ויאמר יהונתן וגו' אין מעצור לה' להושיע. ברב או במעט מעט ימי חיי אשר מצאתי בהם מנוח ושקטם הים אשר היה הולך וסוער מזעפו כי רוב ימי כלו באנחה וזה ספר תולדת אדם מצב השמימה וחוקותי' וכוכבי שמים נלחמו בי רקיע הוא דהדר כוכבי' ממסילותם מסילת שדה כובש כבשא דרחמנא אדם לעמל יולד כי מנעורי גדלני כאב מבטן אמי אנחה השוברת שברי תרועה ויריעו בני אלהים להציבני כחץ למטרה ליתן אותי שוממה כל היום דוה מגביהי לשבת משפילי לראות כגבר השוכב בלב ים ובראש חבל ובסערה ישופני סערות תימן להיות מתנענע כאשר ינוד הקנה במים. ועם כל זה החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים בה חצבתי עמודי להכין מושבי בחוץ ברחובות אתן קולי. לכו בנים שמעו לי ללמד תורה ברבים ואליכם אטוף מלתי אל יעצרוני גשם ושלג וחצי כוכבי נשפי ופני מזרח מאדים. והי' העמיד במרחב רגלי מצדק יקרא לרגלי כי יותר שהייתי נכנע לרוח היום: וכאשר יענו כן יפרוץ אשר יותר ברכני ה' בתלמידים הגונים מגדל עדר בית יער הלבנון יערת דבש אשר ביהונתן: והאמת אגיד אף כי יגעתי בכל כחי תמיד ותידד שנתי מעיני ולילה כיום יאיר לי לגירסא ועשיתי חיל באפרתה ותהי לי הלילה למחשבת מהשבה מועלת לד"ת והיום למשמר נכנס ויוצא בחצרי השרים וכהני מלומדי נוצרים יר"ה להתווכח עמם בשל תורתינו אשר צחקו עלי שרים מכמה דברים אשר יחפאו עלינו ושמו עלינו עלילות דברים ואני הייתי כמליץ מוצא לאור תעלומה לברר דברי קדמונים ז"ל כשחר נכון מוצאו עד שת"ל יתברך חכמתי עמדה לי ומצאתי חן שהרשני להדפיס ספרי התלמוד מה שלא היה מאז ומקדם. אך עם כל אלה נתמעט עונת התורה ותרי קלא לא משתמע תחת אשר חשבתי להעלות על הספר כל חידושי מה שהמתקתי סוד עם תלמידי השלימים ועם חבירי הגאונים מופלגים נתקו מורשי לבבי ונתן לכתב מוגרעת מרוב טרדת וכמה ניירות נכתבו התעייפתי עיני ואיננו כי יד הכל ממשמשין בהם ואיני לרוב טרדתי לא יכולתי לעשות משמרת לבל ישלטו בו זרים. כללו של דבר מרוב טרדתי לא היה סיפוק בידי להעלות חידושי על הספר במחברת אם כי לבי חלל בקרבי וחולת אהבה אני להוציא מחשבתי אל הפועל ללמד בני יהודה קשות ורכות: וביחוד ספר **בני אהובה** אשר חברתי על הרמב"ם וש"ע אה"ע. ראה ה' בעניי ועמלי ויכח אמש אשר העיר ה' רוחי ללכת מפראג לעיר גדול' של סופרים עיר ואם בישראל ק"ק מיץ ובחמלת ה' הוציאני טרם יצא קצף ה' במקרים רעים אשר קרה לק"ק פראג ואגפי'. ושם במיץ יאספו אלי כל בני לוי לוית חן אשר לה' תלמידים הגונים מקצות הארץ ויכרעו לי ריעים שמה חשבתי לייאש אני מכל עמלי עמל הזמן ואחת היא

יונתי תמתי אותה בחרתי מכל ובחיקה אשכב ובין שדיי אלין אחסה בסתר כנפיה כנפי יונה. שמה הוחלתי לעשות חיבור על ח"מ ישועת חכמה. שמה הרביתי לבוא במשפט כל דבר נעלם פוסקים ראשונים ואחרונים ולברר במשפטי אמת כל דבר נעלם ולברר כשמלה ממשרקות העדרים תלמידים המובהקים. שמה יתנו תוקף של הלכה ויהי לי לעטרה ולמצנפת דברי הכהנים נושא בד קודש יקרא הסמ"ע והש"ך. גלל כן קראתיו **אורים ותומים** (עם יתר טעמים המבוארים שמה בהקדמה) ועלה ברוחי להדפיסו. אמנם רב צערי ומכאובי ואיבוד קניני שהיה לי אשר שפך ה' באפו על עיר המהוללה מפ"ז ק"ק פראג בא השמש בצהרים אבני קודש תשתפכנה והיה לבוז. ועל אלה אני בוכיה עיני עוללה לנפשי בני עירי הרבנים השלימים ונשסו הבתים וגם חילי בזזו ויצא העם חציי בגולה ולא היי שלם בגופי ובממוני ולא היה ידי משגת להעלות הספר בדפוס לרב הוצא' כי רבו פארותיו וברותיו עלו למעלה מראש. וגם אין שם בק"ק מינ דפוס ולשלחו למרחוק קשה הדבר מכמה טעמים ולכן כאשר נתקבלתי לרב ומורה לק"ק נבחרה כליל יופי מהודרה ק"ק פיורדא הרביתי השמחה כי שם מקום הדפוס ויושביה חכמים גדולים אשר הייתי יכול לשאת וליתן עמם כל פרק ופרי בית הספק ותשועה ברב יועץ. אך ערבה כל שמחה כי נפתולי נפתלתי עם אנשי ק"ק מינ להיות אצלם על זמן מה מבלי לצאת מקיר העיר וחוצה ולא לכבות נר ישראל ואף המה היה מן המעכבים מבלי ללכת קודם זמני. ולהיות כי אחר הדברים נתגלגל שבאתי הנה עיר הגדולה לאלקים קריה משולשת הו"א העיר אשר בשנת תע"ג ותע"ד שכנתי בה בבית חמי זקני הקציו הנדיב המפורסם כמה"ר מרדכי כהן ז"ל הוא הגבר אשר הקים עולו של תורה להחזיק על שלחנו גדולי ישראל וליתן להם הון ועושר ומחיה וכלכלה וזכה להקים אתני רבנן גדולי ישראל ות"ל התורה לא זז מזרעו זרע עמוסי' ואז קניתי שלימות בתורה והיה חן המקום עלי אשר בחרתי לשכון פה או"ה למושב לי ופה מלאכת הדפוס אמרתי הזמן והמקום גורם להוציא מחשבתי לפועל חפץ ה' בידי יצליח:

אבל רבות מחשבות בלב איש כי אני חשבתי לנוח והאני' חשבה להשבר מרוח סועה וסער וירב בבת יהודה תאני' ואני' כי אין עזרתה בי ותושי' נדחה ממני כי זוגתי הצנועה והחסודה המהוללה אשר עלתה על כל בנות חיל בנתן דמורין מרת עלקלי ז"ל הלכה לעולמה ועזבני ליגון ואנחה ורבים לוחמי' לי מרום בהרבות שבפיהם קב חרובין ויוציאו עתק מפיהם להדיחני כצל בנטותו בני אמי נחרו בי שמוני נוטרי חרמים תעבוני מתי סודי ויתנו יד להדיחני מעל פני כל הארץ לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי נגרזתי מנגד פניו אכן שמע ה' בקול תחנוני אם אמרתי מטה רגלי חסדי ה' יסעדני ונצבה

אלומתי וגם קמה כי ת"ל רבים היו עמדי עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל וא"צ להאריך בזה עוד כי כבר אמורה עם הספר נקרא שמו **לוחי"ת העדוי"ת** אשר כתבים שבו יתנו עדותן ויצדקו ואחר הרעש לא ברעש ה' לא היה סיפוק בידי ליתן חבורי לאור יומם. וכאשר שקטה הרוח רוח צפון אשר צעירי' ירקדו שמה אמרתי הגיע העת לשלם נדרי וליתן תודות לאל העונה אותי ביום צרתי אפס כי ספר אורים ותומים לרוב איכתו וחריפות ענינו נלאתי נשוא בהוצאות הדפוס כי רב הוא אמרתי אצבע אלקים הוא זה להקדים חבורי על י"ד שהוא דבר שוה לכל נפש קטן וגדול שם ידרשון לדעת המעשה אשר יעשון והדרך אשר יכו בה שמה יקוננו סופרים חסידים פרושים ביתה בית ועד לחכמים ואותו יום יום ידרשון לדעת דרכי התורה ונתיבותיה דדיה ירוו בכל עת דבש וחלב תחת לשונה. ושמה ילינו יושבי בגנים חברים מקשיבים לקול ה' הוא החבור אשר הוריתיו וילדתיו חיבור גדול על י"ד כמעשה אורים ותומים לפלפל בחכמה בכל דברי ראשונים ואחרונים ולתור בחכמה על המשפט אשר יאמרו קדמונים ז"ל אפילו על ימין שמאל וכו' ורבו תועלתיה כי מלבד כל מבקש ה' לידע שורש פסקי הלכה יצא אל המחנה הזה מקום אשר ישוקל בפלס הקודש ומאזני צדק הדין וההלכ' ומורין כן בחיק הפוסקים קדמונים ואחרונים. אף גם בו ירופא שברי ציון שערי' המצויינים בהלכה להתיר כל קושי' בדקי' אשר נראה בבית ה' הראשונים ואחרונים ז"ל בו סבר אל סבר יחדיו ידבקו והיו לאחדים בו יפורשו רוב קו' התוס' ומהרש"א ז"ל אשר היא לנו לעינים ובאורם נראה אור בו ילמדו. המתחילים בחכמה דרך הישר בתורה איה נתיבות המשפט ואיה שבילי היושר מבלי לנטות ימין ושמאל בפלפול של הבל חדשים מקרוב באו לא שערום אבותינו והם יבחרו ללכת בדרכי הפלפול ישרה וקב"ה חדי בפלפולא ודרך הקודש יקראו לה. והעיקר כי כאשר למדתי ברבים דברי הש"ע ומה שחידשה נפשי לא אצלתי מתלמידי' להגיד להם את כל ונוכחת חדשים לבקרים והמ' העתיקו הדברים להם למשמרת ומאלה נפצו הארץ ללשונם בארצם ונתחלקו לנוסחות רבות כי כל א' כתב כפי ענינו והבנתו והשגתו עד שנולד מבוכה רבה ביניהם ממש שני הפוכים בנושא א' ונחלקו תומת ישרים עד שרבים כחשו והלבשו עצמן בטלית שאינו שלהן שמלה ממשרקות העדרים ואמרו זה כחי וראשית אוני אני אני הוא הגבר אשר מלבבי אותם מדבר והוא עון פלילי לגנוב לבב שמים ובריות ע"כ תפוג תורה ויצא משפט מעוקל. אמנם בחיבור הוה סרה כל יתידות הדרכים ונמחה אבן הטועים וידעו כל העם בשל מי יצא ההוראה הזאת וראיתי לחבר החיבור בשני פנים מקצר ומאריך בפנים הא'. בו תכלית הקצור כל פסקי דינים הנאמרים מפי ראשונים ואחרונים ומה שהעלתה עיוני

אם להכריע או לחדש דבר מעתה תוספת נופך משלי בו ימצא מרגוע כל הרוצי לידע שרשי דינים בקצרה. ופנים השני שם רמז כל הפלפולים והווייות דאביי ורבא בפוסקים אין דבר נאצל ונעדר והיי כל מבקש לשאוב מים מבאר מים חיים ונוזלים מן לבנון יבא וישאב מים בששון ממעייני הישועה אשר הפליא הי לעשות עמדי לחוננני דעה וירווה צמאוני הכי קראתיו שמו **כרתי ופלתי**. כרתי שנכרתו הפוסקים בקיצור כברית כרותה מבלי לשכוח ולא יעבור כתיב והיי כי יפלא ממך דבר לדעת שרשי כל הדברים על בוריו. עיין בחיבור אשר קראתיו פלתי כי הוא מפליא לעשות ובו הנזר והעדות לא ניתן נזירות אלא להפלאה ובטחתי שלא יפלא ממנו דבר זו טעמו באם למקרא ואם למסורת דורשי מספרות אשר חושבן דידן כחושבן דידין ובמספר יגיענו כמספר **יהונתן נתן נטע** זה שמי וזה זכר שם אבי לנצח בעוה"ב כי חשבתי למשפט להזכיר במספר לו לשמו ז"ל כי הוא מקור נאמן אב לכולם תם תמים דעים היא אבי הרב ז"ל אשר גדלני על ברכיו ויפח באפי נשמת חיים תורת ייי דעת מוסר ובעו"ה נטרפה השעה כי מת בקוצר ימיו ועודנו באבו יקטפנו ולא היה הזמן לשמשו כראוי הן בנגלה והן בנסתר רזי התורה המסורה בידו מפי זקיני הגאון המקובל אלקי איש אלקים קדוש בעל מגלה עמוקת ז"ל פה שלישי להאריי ז"ל ואתו תמות חכמי בעו"ה ועל דא ודאי קא בכינא ואמרתי תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרני מתמיד על ראש סמיכתי אשר נסמכתי מקהל הי לרב ומורה ומלמד לאנוש בינה ולבני אדם דעת:

והנה .ידעתי גם ידעתי כי בני קרח הנורא לא משו מתוך אהלי לילך לקראת נחשים להטיל ארס ולשים דופי בכל הדברים ואף כי בחיבור הנ"ל יריבו עלי בעלי שטנה וכהתל באנוש יהתלו בו לומר ה"ה מלא שגיאות אגב חריפתא משבשתא ויטילו בו מום עובר וקיים וכנגע נראה בבית ילפתו אורחת דרכם ויעלו בתוהו וחושך על פני תהום. וכמעט שפך לבי ונצב אסור ימיני להוציא כלי למעשהו כי שנאתי דבת רבים בהוסדם יחד עלי היו כולנה כחוטבי עצים: אמנם אחרי שובי נחמתי אלף שוטים יאבדו ואות אחת בתורת הי להועיל לבני גילי לא יתבטל וכמ"ש מהר"א ז"ל בהקדמתו שאין כוונת החיבור וגדולי ערך ממנו רק להועיל לאנשי ערכו: ואף אני כמוהו כוונתי לאנשים כערכי אוהבי אמת רודפי צדק להם משפט הבחירה כי ודאי לא ימלט שיהיה בחבורי שגיאות. וגדולי ישראל כיואב בן צרויה נכשלו באבן הטועים ומה יענה איש אשר כמוני איש שוגה ופתי נגוע ומוכה אלקים ויחזה משאות שוא ומדוחים ואיך יאמר זך לקחי אין זך אלא רעות רוח. אבל לישרים בלבותם הם יבררו האוכל מתוך הפסולת ויבקרו בין טוב לרע את הטוב יקבלו ואת הרע לא יקבלו כי אם ירשמו על הלוח הדברים הראוים לומר

ואת אשר פלטתו התיבה ואין עולה על שולחן מלכים מלכי רבנן ונטל"פ. וכן אני מבקש מכל חכמי לבב שיעשו כן ויבדילו בין אור לחושך ואל ישימו עלי חטאת אשר נואלתי כי בשגגה הוא ואם סיפוק לגלות אזני בזה להם תהי' הצדק' לכל אבידת אחיך ואולי אמצא מענה לשון להתנצל ולהסיר כבור כל סיגי' ובדילי' או אודה ברבים כי טעות בידי ובזה יתקלס עלאי ב"ש וידעתי גם ידעתי מ"ש רבינו הגדול הרמב"ם ז"ל בכתבו והוא מתנבא בתוך הבית שירבה שונאיו עד שיעלימו עין לקרות בחיבורו הגדול והנורא היד החזקה ויסתירו פניהם לגשת אל הקודש. אמנם ברוב ימים כאשר יהיה נשכח הקנאה והשנאה יהיה יד הכל שוים בספר הנ"ל לעיין בו ולא ימוש ממנו תמיד. ומה שאירע לאבות עולם סי' לבנים בסימנים דאורייתא כי אף בשנים הללו המשמשים ובאים ישימו חבורה לנקלה מבלי בו חפץ ואין בו מתום. וכאשר יעברו ימי שטנה גם שנאתם גם קנאתם יאבדו. ושבתה קול תרוע' אויב ולא ישאו עוד חירוף וגידוף ולא ילמדו מלחמת איש ברעהו בקשת ובחיצים חץ שחוט לשונם: אז ישובו וילמדו מתוך החיבור הנ"ל ובאהבתו ישגו תמיד לאכול מפריה ולשבוע מטובה אי"ה:

והנה לא רציתי ליקח הסכמה מגאוני הזמן כסדר חובר חיבור כי לא מצאתי בהם תועלת. כי בלא"ה כל זמן שספרי אינו נמכר ונתמלא חסרוני בהוצאות רב שהי' לי על הדפוס מי ידפיסו כתבניתו ויפזר הונו על מגן. ספק אתי. ספק לא אתי. ואחרי הנמכר גאול' תהי' להם אשר מורשי' להדפיסו שנית ומחזקינא טובתם במודים דרבנן. וא"כ מה תועלת יש בהסכמה רחוק משכר וקרוב להפסד כי דרך המסכימים להרבות בשבח המחבר בתוארים עצמיים יסלסלוהו ובין כוכבים ישימו קנו וכדומה. ואין זה אלא מוליד התנשאות ריה בקרב איש. ולמה זה אנכי מושלל משלימות נפשו וחסר לנפשו כל טוב האמתי. בחושך בא ובחושך ילך איש מכאובים ידוע חולי ובהסתר פנים נבזה וחדל אישים. ואיך יתגאה לייחס עצמו בתוארים כל דהו. ולכן שתיקתי יפה מדיבורי. והנה הי' בדעתי להשלים חיבורים על כל י"ד כי אולי אזכה אח"כ להדפיס ולהוציא לאור שארי חיבורי הנגמרים ונעשים וא"צ רק מהדורא בתרא ה"ה על ש"ע א"ח כליל יופי ובו כל חמדת ישראל בזמנים ובמועדים קראתיו **בינה לעתים** שהוא על עתים מתחלפות ושמי בקרבו בינה ר"ת "הקטן "יהונתן "בן "נתן. ועל אבן העזר חברת חיבור נפלא יעלה הרים ירדו בקעות קראתיו **בני אהובה** כי קדושת הזיווג מעורר אהבה בין ישראל למקום כה אמר ה' איה ספר כריתות אמכם וגו' וגם שמי בקרבו בני ר"ת "יהונתן "בן "נתן. גם הוא בכתובים דרך דרוש ודרך אמת על פרשת והפטורת שבתורה וקראתיו **יערות דבש** והי' בפי כל צוף דבש אשר טעם יהונתן במטהו ואלי עומדים לצאת לאור עולם ועד

מתי אמתין. וכ"פ שלח לי בני הרב המופלא אב בחכמה רך בשנים מהור"ר מרדכי נר"ו תוספת נופך משלו חדושים רבים בחריפות ובקיאות עלו הלכות הנ"ל וכמעט שהיי מן הראוי להדפיס בן חכם ישמח אב וגו' אמנם רבות מחשבות בלב וגו' ואני אסור בזיקים יסורים של אהבה ופצעים אשר הוכתי בית מאהבי וצדיק ה' וגו' ופתאים נחליתי וירדתי עד שערי מות אשר אוהבי ורעי מנגד נגעי יעמודו ונתייאשו ממני והצדיקו הדין בן דן חושים הלכו ממני ובחמלת ה' הסיר ממני שבטו ויקם אשורי והנני באיתני הראשון ואמרתי לא עת לחשות ולעשות שהיי במיעוט בתרא בחיבור הנ"ל קמא קמא דמטו אתן בעז"ה לאור יומם לקיים נדרי אשר נדרתי להביא מנחת בכורים מראשית פרי שכלי מראשית ולא כל ראשית כי עוד חזון למועד אשר ירחם ה' עלי ויחון לקולי להוציא הכל לבית הדפוס. ומ"מ שלא להוציא חלק כלל מחידושי בני הרב הנ"ל אמרתי להעלות למזכרת רק פלפולא כל שהוא הנותן טעם שבח וממנו יוקש על הנשאר. ויהי נועם ה' עלי לחוננני ולתת לי מהלכים בין עומדים בבית ה' לילה כיום יביע אומר ודעת יחוה כגן רוה. דברי איש נכה לבב למותת הולך שחוח המרים כאוב מארץ קולו שותם בחותם של טיט הנדוק:

## סימן א

א הכל שוחטין שחיטה מצוה מתור' בין בבהמה ובין בעוף וע' פלתי מהיכן ילפינן

ב לכתחילה פי' אפילו לבדו ואין אחרים רואי'

ג אפי' נשים לאפוקי הלכות א"י שקורין הלכות אלדד הדני שהביא ס' שחיטות שהיא מקובל אצל יוד שבטים והוא כתב שאין לנשים לשחוט ועיין פלתי שכתבתי ליישב דבריו דלא קשי' לי' קושי' התוס' מש"ס

ד וכן המנהג והב"י תמה הא לא ראינו אין ראיי' וכתב הש"ך דלגבי מנהג הוי ראייה כמ"ש מהרי"ק ובח"מ סוף סי' ל"ז בסופו האריך הש"ך ליישב דבריו דכאן כי טענו עליו ועיין מ"ש שם באורים ותומים כי הנכון כמ"ש הב"י

ה ועבדים בטור כתוב משוחררי' משמע עבדים אינם יכולים לשחוט והט"ז ביקש לעשות סמיכה לזה הדין אבל כבר הושג מנה"כ ופר"ח ועיקר כמ"ש הש"ך דס"ל לטור סתם עבד בחזקת פוחז וקלי הדעת ואין להאמין לו על שחיטה והמשנה בזבחים איירי במוחזק לכשרות. וע' פלתי שבררתי שדברי הטור רק חומרא בעלמא ושורת הדין עבדים כשרים על השחיטה בלי פקפוק:

ו מותר ליתן לו על סמך שיהיה בודק אותו אחר שחיטה ולא חיישינן דלמא אשתלי דבדיעבד אף דלא בדקינן לי' מכל מקום כשר. כ"כ הפוסקים

ז בפנינו ודעת הב"ח אפילו מצינו למרדף אבתרי' א"צ ועיין פלתי דלא מסתבר ע"ש.

ח ג"פ להחמיר אמרינן ג' פעמים דדין תורה תרתי זימנא הוי חזקה:

ט חכם צריך להיות חכם ולא אותן שנוטלים משוחטים ט"ז:

י שגור בפיו החמירו בזה הואיל ונמסר לכל אדם ממש ובעו"ה בני אדם שאינם בעלי תורה ואם אינם שגור בפיהם למאוד בקל הטעות:

יא כי גדול איסור ובמיץ ואגפי' צריכים כל שוחטים תמיד כשיעברו ב' ג' שנים לחזור לנסיון לפני חבר עיר בעת ההיא כי אולי שכח וכדומה ומנהג נכון הוא ומתחלה נהגתי עצמי כשנתתי קבלה לשוחט שכתבתי בתוכו שלא יועיל רק עד אחר ב' ג' שנים ואח"כ הקבלה בטילה עד שישוב לעמוד על נסיון ומפני חמת הקנאים לא החזקתי במנהגי בעו"ה ומי שחננו ה' היושב לבטח יקבל שכר אם ינהוג כן:

יב גדול איסור וכתבו אפי' שמורגל לשחוט תרנגולים אינו מוחזק לאפרוחי' ובני יונה הקטנים ובעל נפש נזהר שלא יניח לשחוט כאלה רק אצל שוחט מומחה. ובאמת המור' חוקר ודורש בדיני' בכל זה ובהיכי תמצי המציא הר"ן וזה לומדים עד שבקיאים בו לשי שעה אבל העיקר לידע ולהרגיש בפגימת סכין אינם חוקרים כ"כ ובעו"ה רב המכשלה כי צריך מאוד הרגשה ולפעמי' המורה בעצמו אין לו הרגשה בפרט איש אשר בא בימים ובוש לומר. לאחר שיבדוק ובין כך בעו"ה התקלה מצוי' ורבים חללים הפילו ועצומים כל הרויגיה ומעיד אני עלי אף שת"ל יש לי הרגשה מ"מ הואיל וזקנתי אין אני סומך על בדיקתי עד שיסכימו שוחטים מומחים עמי:

יג השתא הוא דאתרע והרב הט"ז חולק ואוסר למפרע והסכים עמו הפר"ח והב"ח בתשובה וכן הש"ך ונה"כ פסקו כרמ"א ועיין פלתי שכתבתי דאם שכח הלכות שחיטה יש להקל ולומר כמו שרגיל לשחוט בלי שהייה ודרסה כן עשה תמיד מחמת הרגל: אבל אם שכח להרגיש פגימת סכין א"כ לא היה סכינו בלתי פגימת בזו יש להורות כט"ז ולאסור למפרע אף בנטל קבלה. גם אם יש דבר לתלות כגון שהי' חולה ועי"כ בא לו השכחה או שלא היה עוסק זמן רב בשחיטה והסיח דעתו ועי"כ נשכח פסול עד אותו זמן אבל מקודם כשר.

יד אם לא נטל קבלה עיין פלתי דהעלתי דוקא שאינו יודע הלכות שחיטה מכ"ש בדיקת הסכין אבל אם אין יודע הלכות בדיקות אע"פ שלכתחילה שוה בדינם כמ"ש רמ"א אבל בדיעבד אינו טריפה אפי' לא נטל קבלה וטען שהיה ידע ועכשיו שכח עיין פלתי:

טו כל מה וכו' אבל אם המיר דתו ומכ"ש שעבר שאר עבירה יהיה מה שיהיה שאין אוסרין שחיטתו למפרע רק משעת שהמיר וכדומה. כי אמרינן רוח זרה עבר עליו ומתחילה כשר היה:

טז וגם הכלים עיין פלתי שכתבתי דכלים שעברו עליהם מעת לעת דהוי נטל"פ יש להקל ולא חיישינן דיתבשל בהם דבר חריף דלא שכי' ולא חיישינן לדבר שאינו מצוי. ומאכל שנתבשל בכלים שהיה אז עדיין מע"ל ג"כ אסור.

יז מאחר שיודע הלכות שחיטה ואלו הוה דרוס וכו' לא היה אומר שהוא כשר דהא יודע ה"ש וכתב הש"ך ה"ה לשותק ומניח לאכול מסתמא כשר דלולי זה היה מוחה וכן כתב פר"ח.

יח מתחילת שחיטה עד סוף ואפי' ראה שחט חד סי' שפיר לא אמרי כן מדהא שחט שפיר אידך נמי שחט שפיר קמ"ל דלא גמר'. ואם ראה רוב שנים בבהמה ובעוף רוב א' אף דאנן מחמירין במיעוט בתרי' מ"מ לענין זה מועיל ומכשירין. דרובו ככולו.

יט ויש מחמירין הוא דעת רבינו ברוך והפר"ח פקפק עליו. ועיין פלתי שבררתי דברי רבינו ברוך על בוריו.

כ והכי נהוג אבל אם אין יודעים אם הוא מומחה פשיטא דיכול לשחוט לכתחילה באחרים רואים אותו ש"ך ופר"ח.

כא אבדו גדיו וכו' ומכירין בט"ע שהם שלו או שיש לו סי' בהם. דאל"כ אסור משום בשר שנתעל' מהעין לדעת הרמב"ם ועי' סי' ס"א דבזה אפי' סי' בינוני מהני ולא בעינן סימן מובהק.

כב או נגנבו דאע"פ שחשוד על הגניבה לא חשוד על שחיט' פוסקים:

כג במקום שרוב ישראל מצוים עיין פלתי דהעיקר אם באותו שוק שנמצא רוב עוברים ושבים ישראל אפי' כל העיר רובים עכו"ם כיון שבאותו מקום רוב ישראל כשר וכן להיפוך ועיין פלתי שכתבתי אם נמצא סמוך לשכונה עכו"ם אף שעוברים ושבים הם רוב ישראל והוי רוב וקרוב יש להחמיר ע"ש:

כד רוב גנבי העיר ישראל בפלתי בררתי דזהו במקום שאין כלל שוק שעוברים ושבים המה ישראל רק כל העיר בכלל ספק ולכך בנאבד אזלינן בתר רוב בני העיר ובגנב בתר רוב גנבים אבל ביש שוק שעוברים ושבים הם ושם נמצא תו לא משגיחין ברוב גנבים יהיו עכו"ם או יהודי' רק הכל לפי עוברי' ושבי' אם הם יהודי' כשר' ואם לאו אסורה דמרוב עוברי' ושבים נפל ולא משגיחי' בגנב כלל.

כה מותרים והאחרונים כתבו אפי' רוב עכו"ם מצוים ורוב טבחים ישראל מותר וכן להיפוך ועיי' ח"מ סי' רצ"ט. וה"מ בבהמה ובעופות גדולים אבל בעופות קטנים אין נ"מ בטבחים כיון ששוחטין בביתם: ועיין פלתי שבררתי דבזה שנאבד או נגנוב לו גדי שלו לא מהני רוב טבחי ישראל רק צריך להיות רוב עיר או רוב גנבי ישראל וכן הנכון ואין להקל לסמוך אטבתי ישראל

כו בין בשוק ועיין פלתי שהבאתי דעת רמב"ם דמחמיר בשוק וישבתי אותו בטוב טעם ודעת דלק"מ ולכך בנגנב או נאבד יש להחמיר בנמצא בשוק אבל במצא סתם דאז סמכינן ארוב טבחים ישראל בזה אפי' במצא בשוק כשירה ע"ש:

כז חרש אפי' פקח ונתחרש ש"ך:

כח ושוטה היינו שצריך לעשותו איזה פעמים אבל בפ"א לא ש"ך:

כט להאכיל לכלבים אבל באחרים עע"ג מותר לכתחילה לשחוט להאכיל לכלבים. ש"ך פר"ח.

ל ואם הקטן יודע וכו' לדעת המחבר לעיל דבגדו' שאינו מומחה שוחט לכתחילה כשגדול עע"ג א"כ ה"ה בקטן שיודע לאמן ידו דינו בזה כגדול. ולכך הב"י אזיל לשיטתו ופוסק כן אבל לדעת רמ"א דפוסק כר"ב דא"י לשחוט לכתחילה א"כ ה"ה בקטן שיודע לאמן ידו כ"כ דלאו מומחה לא עדיף מאחר ואסור לכתחילה ופשוט ולכן לא ידעתי במה נתחבטו הש"ך והפר"ח:

לא אע"פ שיודע והג"א ויתר מחברים פוסלין אפי' דעבד דאין עדו' לקטן במילי דאורייתא. והטור מכשיר בדיעבד ועיין פלתי שכתבתי דאין כאן קושי' לטור מהא דהא דאין עדות לקטן.

לב י"ג שנים ויום אחד עיין פלתי דכתבתי דנהגו לסמוך אטור ע"ש אבל בעל נפש לא יניח לנער רך בשנים לשחוט עד שבדקהו אם יש לו סימני גדלות כשאר מילי דאוריית':

לג שחיטתו כשרה דאין ברכות מעכבות:

לד מברך אחר היינו שאחר שוחט לעצמו ג"כ ומוצי' בהמה זו ג"כ בברכה אבל שיברך הוא מה שאחר שוחט לא דהוי כברכת הנהנין ולא דמי לברכת המצות:

לה שרגיל לבוא לידי דרסה וא"כ גרוע משוטה אפי' אחר עע"ג אסור מחשש דרסה. ובעו"ה רבת מכשלה בכפרים שהשוחטים משתכרים ביין או בי"ש וצריך שמירה מעולה:

לו סומא אפי' לא ראה מאורת מימיו.

לז ערום דין ערום עיין בא"ח כי שם מקומו אימתי דלבו רואה ערו' ע"ש.

לח שחיטתו אסורה אף דעובר חרם לא נפסל לשחיטה בזו הוי כחשוד לאותו דבר. ולכך אם נעשה בשגגה שלא ידע אין לפסול השחיטה.

לט אינו נאמן אבל באמר ומפרש דבריו לא שחטתי היינו כראוי כי פגמתי בסכין או דרסתי נאמן לאסור.

מ כיון שנתן אמתל' עיין מ"ש בהלכות נידה סי' קפ"ח באריכות ע"ש.

מא בהכחשה לאו כלו' עיין לקמן סי' נ"ז דכתבתי דעת הרא"ה להחמיר ומכ"ש שאותו עד אס' דלדעתו חשוד לשחיטה וא"כ כל שחיטה אסור עיין פר"ח:

## סימן ב

א אפי' אינו עובד עכו"ם דעת התוס' ורא"ש דמהתורה אין שחיטת נכרי שחיטה הואיל ואינו בר זביחה כלל. וברמב"ם נחלקו בעכו"ם דעת הכ"מ כשאין מחשבתו לע"ז מותר ד"ת ולכך נכרי שאין עובד ע"ז שחיטתו מותר ד"ת והש"ך חולק ועיין פלתי שדעתי מסכים להכ"מ והבאתי לכל שיטה ראי' מגמ':

ב לתיאבן כשיש לפניו היתר ואיסור שביק איסור' ולקח היתר' אבל לטרוח אחריו אם אין מצוי לו כמו איסור לא טרח.

ג בודק סכין דלהעמי' סכין טריח' ליה אבל כשיש לו לא שביק סכין בלתי פגום ושוחט בסכין פגום אפי' יש לו אלף סכינים פגומים ואחד אינו פגום שוחט באינו פגום.

ד בינו לבין עצמו לשמא שהה או דרס לא חיישי' שאין עובר על לפני עור.

ה לבין עצמו עיין פלתי כתבתי אם אין לו טובת הנאה ממה ששוחט לאחרים אם יש להתיר ע"ש ונראה דאסור משום לא פלוג.

ו עד שיבדקנה בסוף והיינו דיש כאן אומדנ' דהיה לו זה הסכין הבדוק בעת שחיטה כגון שעוסק והולך בשחיטה וכדומה אבל בלא"ה מה יועיל בדיקה דלמא אחר שחיטה אזדמן ליה רשב"א ופר"ח.

ז בסוף עיין פלתי שהבאתי ראיה לדברי רשב"א דאף במומר א"צ לידע שהוא מומחה ולסניף עם אחרים יצרף.

ח ואין לו ליתן וכו' זהו כלל כ"מ שאם שכח טרפה אסור לכתחילה לסמוך שיעשה דילמא אשתלי ואכלו טרפה ולכך בכאן אלו אשתלו טרפה אין לסמוך לכתחילה ע"כ והר"ן נתן טעם מפני רואים דיראה דשוחט בלי בדיק' סכין מאחר יחשבהו דהוא כשר ולכך החמיר הב"ח דאין לו לבדוק הסכין בצינעה רק ברבים שלא יבא לידי מכשול.

ט שיבדקנו בסוף ודאי אם אין בדוק כלל לכ"ע צריך בדיקה קודם שחיטה ואין לסמוך על בדיקה דלאחר שחיטה רק כאן מיירי דהמומר בדקו ואמר דכשר רק אנן לא מהימנ' לי' וה"א דבזה יוכל לסמוך על בדיקה של אחרים קמ"ל דלא:

י אם לא הוחזק בכך והש"ך השיג על זה והדין עמו דהיינו באופן דלא נוכל לתרץ מעשהו אולי טעה ושוגג היה דאז כשר משא"כ אם פעמים הוחזק לכך לא תלינן בטעות ושגגה.

יא אפי' נשבע דהוא חשוד על השבועה לאותו דבר כ"כ הש"ך ולא הבנתי מה זה שדייק לאותו דבר אלא העובר על לאו נבילה פסול לשבועה.

יב ואומר שביפה שחט היינו בידוע שהיה לו סכין יפה בעת שחיטה וא"כ לא שביק התירא. (ועיין פלתי אם אומר שבסכין אחר שחט והיה יפה אי נאמן במיגו שביפה שחט עיין פלתי.

יג נאמן אף כי בלא"ה נאמן דלא שביק סתירא מכל מקום יש לשאול אותו על כך דכל מה דאיכא לברורי מבררינן:

יד אם יש מומחין אם רוב טבחי ישראל ודאי כשר דלא גרע מעכו"ם ואם יש קצת טבחי ישראל ודאי ג"כ דכשר דלא שביק ישראל ושחט בעכו"ם. ובעופות דלא שייך טבחים כי הדרך לשחוט בביתו כהנ"ל בסי' א' צריך להיות שיאמר מומחה שחט לי ומ"מ החמיר רשב"א לומר פלוני דאולי טריחה ליה לילך למומחה והא דקיי"ל בחמצן של עע"ז מותר שהם מחליפים וזהו ודאי יותר טורח מלשחוט אם הוא מומחה מ"מ לפי דקיימ"ל חמצן של ישראל לאחר פסח ד"ת מותר לית כאן איסור תורה אבל בזה יש איסור תורה לכך מצריך רשב"א שיאמר פלוני מומחה ומירתת דעומד להתברר: ואע"פ שכתבו התוס' מומר אינו מירתת כמש"ל מ"מ זהו בלא"ה מותר והוא רק להרווח' דמילתא לברר ההיתר ביותר.

טו מומר להכעיס עי' ש"ך דהעלה דשחיטתו פסולה ד"ת דלא בר זבוחה מיקרי ע"ש שהאריך ולא חפצתי להאריך בו בדינים אלו. כי לא שכיחי כלל.

טז מומר לעכו"ם אבל השוחט לעכו"ם או השוחט בשבת באותו שחיטה לא נפסל שחיטה בשביל כך רק אח"כ ועיין מ"ש לקמן גבי שוחט בשבת ע"ש.

יז ולרמב"ם צריך דעכ"פ חשוד לקלקל ועיין פלתי ע"ש מ"ש דלא יקשה מן נגנבו גדיו לעיל.

יח פסול לעדות פי' שאינו מורגל רק עשה פ"א ותיכף ע"י כן נפסל לעדות בגמ' נאמר כן מומר דוקא רגיל ומועד:

יט כשאר ישראל דעושה מחמת יראה אפשר לומר דאף כפי שורת הדין דלא אתחזק שפיר יש לו למול מ"מ כיון דמפחד נמנע למול לא מיקרי תו מומר.

כ אא"כ שחטו וחותך כזית בשר לא מהני דהואיל לא כתב מקילין בכל ה' הלכות ואפי' רשב"ג דסבר כל מצוה שהחזיקו בו הם מדקדקים יותר מישראל ה"מ כותי היה מוחזק אצלם דיני שחיטה אבל הצדוקים שהם כפרו בימי צדוק בכל תורה של בע"פ לא ברירי לן דאתחזק אצלם הלכות שחיטה. ואין ראיה מן קראי' בזה"ז שהם אינם צדוקים רק המרו פי ב"ד בימי ר"י גאון ע"י ענן ימ"ש וראיתי כתבם שכתבו שאינם צדוקים כלל ודברו סרה על צדוקים. ולכן בחנם האריך בזה הש"ך כי מי יעיד דאתחזק אצלם וברוך המקום שנאבדו מתוך קהל ה' ואין מצוי כלל כת ההוא ימ"ש כי המה כופרים בהשארת הנפש ותחיית המתים ואינן בכלל בני מקרא כלל.

כא ואחרים עע"ג אם עומדים ע"ג א"צ לידע אם הם מומחים אבל יוצא ונכנס צריך לידע שהם מומחים דאל"כ לא ירגיש בטריפות ולא יהיו מירתת בישראל יוצא ונכנס ש"ך.

כב בדקו להם סכין והש"ך ולח"מ מפקפק ע"ז דא"צ ועיין פלתי שבררתי דין ש"ע דצריך.

כג ויש מכשירין כן פסק המחבר לקמן סי' קי"ט. ועכשיו בעו"ה נעשה כהיתר עד שבתשו' מהרש"ל מכשירו לעדות ומכ"ש שאין לפוסלו לשחיטה:

כד וגמר הכשר אבל אם שחט הכשר הרוב כשר ולא דמי למאן דמחמירין שהיה במעוט בתרא ש"ך:

כה ישראל ועכו"ם פסולה והרבה מכשירין עי' לקמן סי' ה' מ"ש:

## סימן ג

א ואם מצא נוצה ולא חיישינן דלמא לא שחט הרוב רק ע"י פרכוס נתרחב לרוב ש"ך:

ב כח גברא ואם הוצרך להפיל באונס הסכין דעת הפר"ח מכל מקום להכשיר דעכ"פ אתא מכח גברא ובכוונה ע"ש. ועיין פלתי מ"ש בכאן בישוב דברי רמב"ם ודברי התוס':

## סימן ד

א לשם עכו"ם פי' ששוחט לשם עכו"ם. אבל בשוחט להקריב בשרה לעכו"ם אינו פוסל ט"ז

ב אפי' לא חישב וכו' עיין פלתי דהעלתי בחושב לשחוט מחשבה בעלמא מועיל לכ"ע אבל בחושב לזרוק דמו רבו הפוסקים דלא פוסל מחשבה בלב עד שיוציא מחשבתו בפה מלא. ע"ש

ג שחט סתם דעת רוב אחרונים דוקא סתם אבל אם אמר בפירוש ששוחט לשם מצות שחיטה אף שחשב אח"כ אינו מועיל לפסול ועיין פלתי שכתבתי די"ל דתלי במחלוקת הפוסקים אי פיגול בעי דיבור או במחשבה סגי. ע"ש

ד חשב לזרוק אפילו לא זרק רק חשב לזרוק ג"כ בכלל ספק כן העלו האחרונים.

ה הרי זה וכל דעת רוב אחרונים דאין אסור רק באכילה ולא בהנאה ועיין פלתי שכתבתי דאף הרמב"ם מודה בזה וע"ש שישבתי מה שקשה על זה. ועיין פלתי שיש ספק אם עדים ליתנהו רק הוא בא ואמר כן חשבתי בזריקה אבל בעת שחיטה לא היה דעתי כלל אין נאמן במיגו ע"ש:

ו לא אסרה עיין פלתי שהארכתי כי מסקנת פוסקים אפי' במעשה זוטא יכול לאסור של חבירו. והא דיכול לאסור במעשה זוטא היינו מדרבנן ומהתורה א"י לאסור כלל וכלל. אפי' במעשה רבה.

ז גם בזה בח"מ סי' שפ"ה במנסך יין סותם מחבר ביש לו שותפות לא אמרינן לצערו וכאן מביא מחבר שני דיעות עי' פלתי דהעיקר כמ"ש סמ"ע דיין שאני דהא היה יכול להבדיל יין חברו לבדו ולנסכו אלו כוון לצערו משא"כ בהמה א"א לחלקם בלי שחיטה. ומסתבר הוא ועיין פלתי כי הש"ך טען עליו מדברי גמ' ואני המלצתי בעדו בטוב טעם.

ח לצערו אבל מ"מ שחיטתו אינו כלום דהוי כאלו לא שחט כ"כ הר"ן והט"ז הסכים וכן מהרש"ל והש"ך השיג ע"ז ועיין פלתי שישבתי כל קושי' והבאתי ראיה לדברי הר"ן ויש להחמיר בדבריו. ואם שחט בשוגג לע"ז עיין פלתי שכתבתי דמ"מ מותר דיטען איני מאמינך דה"ה בשוגג רק במזיד הי' ובאמת לצערו ועכשיו דמהדר הדר ביה ואפי' אית ליה מגו אין נאמן נגד כלל דעושה לצערו ואפשר אפי' אם הוא בא מאליו ואמת שכך שחט והי' כוונתו במתכוין לא משגיחין ביה אבל לגביה נפשיה ודאי אסור דשוי' חד"א.

ט הרי זה ודאי זבחי מתים ואוסר בהנאה. ואם מסר בהמת חבירו לשליח חושב שהוא שלו. ושחטו לע"ז לכ"ע אסור ולא שייך לצעורי כ"כ תוס' ב"ק דף ע"א ד"ה בשלמא וכ"כ רשב"א.

י אע"פ וכו' דעת מחבר אפי' נתכוון לעובד' מ"מ אינו זבחי מתים ומכ"ש אם נתכוון לרפואה. וזהו באמת דעת התוס' אבל ברמב"ם משמע אם נתכוון לעובדם אף זבחי מתים הוי ואין להאריך בזה:

יא לשם שר וכוכבי לכת וי"ב מזלות כולם יש להם ממונים המנהגים אותם וזהו הי' כשופים בזמניהם שהי' מקטירים לשרים משל כוכבי' שמים ובזמנינו רבו המתפרצים וצוחקים על זה ואומרים כי הכוכבי שמים הם מקשים ואין בם רוח ואין להם מנהיג רק

הושם בם טבע סיבוב לתנועה ובעו"ה איש בדרך ישר בעינו ילך וגורם כפירות הרבה בתורה

יב זבחי מתים אפי' לרפוא' והיינו מדרבנן:

יג אינו דומה מכמה טעמים וגם זה מחשב וזה עובד לא אמרינן:

## סימן ה

א אפילו בעלת מום דלפעמים מכוסה ואין מום ניכר ואסרו אפילו אין מכוסה משום ל"פ

ב כשוחט או שיאמרו מקדם הקדישו או עכשיו הקדשו

ג תודה וה"ה קרבן נזיר דהרואה יחשוב דהוא נזיר וזהו קרבנו רמב"ם:

ד לשם תמור' ואם יש לו זבח בתוך בית אף בזה יש הבדל בלשון: אבל באין לו זבח אין לחוש דלמא יש לו בצנעה דמפרסם ליה שלא יכשלו בו:

ה כשרה ולא חיישי' דיחשב הרואה דלמא אי' לי' חטאת דאינו מחפה להיות לו כפרה:

ו ואם נודע וכו' ואם הוא הודה שחייב חטאת דעת מהרש"ל דפסול ועיין פלתי שהנכון אתו מבלי הבדל אם הודה על זמן קרוב או רחוק:

ז זו לחטאתי העיקר כמ"ש הט"ז והסכים הפר"ח: כי תלוי הכל בחטאתי או דאמר חטאת סתם וכן מבואר בנדרים:

ח ויש פוסלין באשם תלוי כי מתנדב אדם אשם תלוי ועיין פלתי שכתבתי שיש לאסור אפי' במוצאי יה"כ וכן בעיה"כ אף דאין נקרב בעיה"כ:

ט וה"ה לתורי' וכו' אבל תורים גדולים ובני יונה קטנים פסולים וכן אם אמר לעולת אשה כשר שאין בא בנדבה אם לא שידוע שיש לו אשה ואין רצוני להאריך בדברים שאינם שכיחי' ובעי"כ שאל א' במיץ אותי אם יקח תורים לכפרה ולא הסכמתי כי באומרו זו כפרת משמע עולה דג"כ לכפרה ותורים כשרים לעולה

י שותפות ודעת מחבר כיון שיש לו שותפות כ"ע מודה דלא אמרינן לצעורי כ"כ ט"ז דנתכוון לשם מצוה ועיין פלתי מ"ש בזה:

יא ויש אוסרין כ"כ הב"י והפר"ח השיג ואין דבריו מוכרחים. וע' פלתי דבלא"ה אין מטור ראיה:

## סימן ו

א בין בסכין וכ' ב"ח דלכתחילה יש להדר בתר סכין ופר"ח כתב דאין לחוש. ומ"מ יש לחוש לדברי ב"ח כי בשאר דברים אין פגימות נכרות כ"כ:

ב ושני' פסול לקמן סעיף י"ג:

ג זכוכית. יש זכוכית שהוא קשה וחד מותר לשחוט בו לכתחילה ויש זכוכית רך שקסמים נבדלים הימנו ובהו דיבר רמ"א:
ד שקסמים וכו' ובדיעבד אסור כן העלה הט"ז והפר"ח ונכון הוא:
ה ברי לי היינו שידע שפגימ' בו ואז נזהר אבל אם לא ידע לא מהני ברי דלמ' לא רמי' אנפשי' לדייק ט"ז ופר"ח:
ו ובי"ט וה"ה סכין שיש לו עוקץ שמותר לשחוט אם תוחב בדבר אחרונים:
ז אם כורך צריך להיות בלי כריכה בצואר וחוץ לצואר. כל בו ואחרונים.
ח בין הקתא לסכין אם שם אינו שחוז כלל והוא טב כסדר הסכינם לית לן ביה דברי שמואל:
ט מחובר לקרקע יליף ליה מקרא ויקח מאכלת:
י ואפי' אם בטלו ומהרש"ל ואחרונים מחמירים והפר"ח מסכים לפסק ש"ע וכ"כ בפלתי.
יא שוחט בו לכתחילה כי הלחי משמש כיד לשן וה"ל תלוש גמור והטור מפקפק לשחוט בו לכתחילה ואולי סתם שן יש לו עוקץ בראשו וא"כ דמי לאיזמל דלקמן סימן ח':
יב ונעצו בתלוש כיון שאין יכול לנענע התלוש רק מניח צוואר בהמה עליו ושחטה א"כ חיישינן שמא יכבד:
יג ואפי' אומר ברי לי דעת הש"ך דאף בתלוש לכתחילה אסור בצוואר למעל' וסכין למטה וכ"כ בעו' ג"כ מתחלה אסור והפר"ח השיג דבתלוש או עוף לכתחילה מותר. ואני בפלתי עשיתי סעד קצת לדברי הש"ך לכן יש להחמיר ודע זהו הכל שמוליך ומביא הצואר על הסכין אבל אם מוליך ומביא הסכין על צואר תמיד איקרי סכין למעלה עיין פלתי:

## סימן ז

א יכול אדם משמע לכתחילה וכן דעת רשב"א והאחרונים אסרו לכתחיל' והפר"ח הסכים לרשב"א. וע' פלתי:
ב לקבוע סכין אבל הגלגל לא יהי' מחובר לקרקע דאל"כ לכתחיל' אסור:
ג הרי זה פסולה דלא בא מכח אדם רק מכח מים:
ד כשרה בדיעבד עיין פלתי דנרא' דאף גלגל דרישא צריך שלא יהיה במקום אשר הרוח נושב כי במקום הרוח הרוח מסייע ולא מכח אדם בא רק מכח רוח ואסור:
ה שניה ובו שחט ופשוט:

## סימן ח

א כל שהו עיין לקמן סי' כ"ד מ"ש בזה בפלתי בדברי ר"ח וסייעתו כי שמה מקומו ולא רציתי לכפול הדברים ולשכנו תדרשנו:

ב כמו ראש אזמל ויש להחמיר על כל עוקץ:

ג אזמל נדפס ספר לחם הפנים וכ' בו בהגה וז"ל שאלה ראובן שקנה סכין מן הממונה להרוג חייבי מיתות שקורין תליון ונתן לאומן לתקנו לסכין של שחיט' אם מותר לשחוט בו דקיי"ל חרב הרי הוא כחלל ומטמא לבשר ששחט בו. י"ל דסכין נטהר ע"נ טבילה עכ"ל וכל דבריו דברי בורית ואני חושש שיגררו שוחטים אחריו לדברי שטות כזה לכן אני כותב כי ראשון מה בכך שמטמא וכי אוכלין חולין בטהרה ואיזה סכין אשר תמצא שאין טמא טומאת מת ובעו"ה כולנו טמאי מתים וכל כלים וגולמי' מתכות נכנסים באוהל מת ומגע מת עד שלוח ר"ח כהן לר"ת דאוסר לכהן ליגע בחלל חרב אי זה בית אשר תבנה לי וכו'. ואם לא יטמא הסכין לבשר מ"מ בנגיעה דיד נטמא והוסיף בבורית לטהר חלל חרב וכלי שנוגע במת בטבילה מה דצריך שלישי ושביעי ואין טבילה מועיל בו כמבואר במשנה דאהלות. ולכן מצוה למוחקו מהספר ואל יזכר ויפקד ודי:

ד בי"ד אצבעות היינו בבהמה אבל עוף לכ"ע א"צ שיעור זה כי ממקום שבא מן שאול ושחטתם בזה וזהו הי' בבהמה ולא בעוף ועיין בסי' כ"ד. שם תמצא יותר:

## סימן ט

א פסולה דלא קיימ"ל כר"ז דאמר חדודו קודם ללבונו רק חיישי' שמא ישרוף מן הצדדים וכל זמן שלא נשחט כראוי וקרה נקב בוושט ופסוק' בקנה טריפה ולא קי"ל בית השחיטה מרווח רווח:

ב פסולה ודעת הפר"ח בעוף אם אחז בקנה ושחטו ונזהר ליגע בוושט לכ"ע כשר דיהיה חום הסכין שורף רוב הקנה לא אמרי'. ועיין פלתי שהארכתי מכמה טעמים דאין להקל ולחלק בין עוף לבהמה כלל ע"ש:

ג ויש מכשירין דהיינו כמ"ש הני דידעי ונזהרים ונראה דהיינו שהסכין כ"כ חד וחריף עד שתיכף חותך סימנים אבל אם אינו כ"כ חד עד שיצטרך להוליך ונהביא לענ"ד לכ"ע טריפה דטרם דיחתוך הסימן כבר כח החו' גובר ושורף ואף דבחידושי רשב"א משמע מדלא קאמר ליבן סכין יפה ושחט דאיירי בכל סכינים מכל מקום יש להחמיר לכ"ע דסתמא כפירשו דאיירי בסכין יפה מדקאמר חדודו קודם ללבונו משמע שהוא כל כך חד שחותך הסימנים וא"צ להולכה והבאה וברור:

ד אם ידע והאחרונים הסכימו להחמיר כדעה ראשונה והפר"ח כתב להקל וח"ו להקל בשל תורה מכל מקום צריך ליבן כל כך שקש נשרף בהחום אבל זולת זה ודאי יש לסמוך אמקילין דהא ודאי חדודו קודם:

## סימן י

א חדש ודאי אינו נאסר מה שהוזמן לע"ז רק חדש היינו דלא בלע משמנונית ובישול תקרובת ע"ז רק בקע עצים לע"ז אמנם אם חתך עץ לעשות הימנו אשרה לכנענים מותר פר"ח בק"א:

ב שאין בו געולי עכו"ם שהכשירו באופן דאין אוסר הפליטה:

ג בהמה וה"ה עוף דגם זה הוא מקלקל. אף שאינו עומד למלאכה והראיה דהתוספת הקשו מהך דמקלקל על דאמרי' בפסחים שוחט בשבת לע"ז דמקרי מתקן אף דשם איירי בעוף כהנ"ל בסי' ד'. ובכה"ג הביא דעת דמשק אליעזר מפקפק בעוף ויש קצת לפקפק על ראיה שכתבתי דבשלמ' בעלמא שע"י שחיטה נותר באכילה א"כ י"ל בעו' חשוב תיקן ומה קלקול יש כאן הא לא עומד' רק לאכילה משא"כ בהמה דעומד' לשאר דברים משא"כ התם בנשחט חטאת עוף דאסורה באכילה א"כ שוה דינה לבהמה ואם אצל בהמה לא מהני תקון אבר מן החי אף בעוף לא מהני שוחט אבל מ"מ לא הי' לתוס' והפוסקים שהכשירו ראיה זו לסתו' סתומי וק"ל:

ד מקלקל דבע"ז בעינן הנאה גמורה דכתיב לא ידבק בידך וכו'. וזה אינו הנאה גמורה דיצא שכרו בהפסדו אבל לענין מקלקל בחבור' דקיי"ל בשבת פטור צריך קלקול גמור ולא חסרון הנאה:

ה שהשחיז לרמב"ם מהני השחזה כמו הגעלה וע' לקמן סי' קכ"ב ואפי' לרמ"א דחולק לקמן כאן גבי שחיטה דבלא"ה רבו מתירין י"ל דמודה רמ"א דהשחזה מהני כמו הגעלה ש"ך:

ו יפה והיינו דידוע שהוא בן יומו כי סתם סכין אינו בן יומו או שמנונית טח על גבי סכין ואז אפי' אינו בן יומו כי מה שטח ע"ג הסכין אינו נפגם:

ז פגימות ר"ל גומות וא"כ שמנונית בעין שם ואין הנעיצה מועיל בזה כלל. ש"ך ומכאן יש ללמוד דמותר לשחוט בסכין שיש למעלה מן חדודו רשומו' וגומות ולא כדע' ב"ה להטריף:

ח מדיח היינו שפשוף גמור ולא סגי בהדחה בשביל דם שצריך בכל חתיכות בשר ואם אינו ב"י ואין שומן טח עיין פלתי דנרא' אפי' הדחה א"צ רק שפשוף מעט:

ט ע"כ יש לקלפו כי רוב פוסקים פסקו הלכה כן כרב דאמר קולף וע' פלתי שנתתי טעם למה פסק הרי"ף מדיח דלא כרב:

י מותר לכתחיל' היינו עכ"פ ע"י נעיצה עיין פלתי מ"ש דאפשר לומר לפי דעת הרבה מחברים דאפי' שלא בעת הדחק ע"י נעיצה מותר ומכ"ש בעת הדחק:

יא לא ישחט כו' ובאינו ב"י המהרש"ל מתיר והש"ך פקפק להחמיר לכתחיל' כדעת הב"ח וע' פלתי ס"ק ב' דהופחתי דעת הרא"ש כמהרש"ל וכן נכון:

יב לשחוט וכו' אפי' שהוא מלוכלך בדם דלגבי דם אמרי' ודאי איידי דטרידי סימנים להפליט לא בלעי. כ"כ אחרונים ופשוט:

יג בו וכו' וא"צ הדחה וע' ט"ז דהביא בשם הב"ח והגהת אגודה דיש להדיח משום בליעת אבר מהחי והט"ז והפר"ח מקילין וע' פלתי שכתבתי ליישב תמיהת וראיית הב"ח:

יד אסור לחתוך בו רותח ואם הגעיל ע"י עירוי שרי לכתחלה כ"כ או"ה ונכון דחו' ב"ש ודוחק דסכיני' אינם יותר מן עירוי:

טו רותח ואם חתך דעת הש"ך דבדיעבד מותר וסמכינן אמ"ד בה"ש צונן ע"ש שהאריך וא"כ מותר לכתחילה ע"ד לקלוף. ועיין פלתי שכתבתי שהעיקר כפר"ח דבעי קליפה עכ"פ ובזה סגי כנראה מדברי רשב"א וע' פלתי שטרחתי עד מאוד ליישב הרא"ש ותו' באנפי טובא זיל קרי ביה:

טז ומותר לחתוך בו צונן אפי' דברים חריפים כגון צנון וכיוצא פר"ח בשם רשב"א:

יז בו צונן אפי' שחט הרבה פעמים הואיל והוא משום דם ודם משרק שריק:

יח ע"י הדחה ומדברי הרא"ש דכתב לא בעי הדחה רק בליתא דפרס נלמוד למ"ד בעי הדחה לא מהני בליתא דפרסא ומהרש"ל חולק ושלח ידו להגיה ברא"ש והש"ך דעתו כמ"ש. ולכן לא הזכיר הטור פה דסגי בבליתא דפרסא כמו בסעיף שאח"כ וטעמו דמחמירין פה ובסכין טרפה מקילין נתן הש"ך הטעם דיש ג"כ טעם איידי דסימנים לא בלעי משא"כ בחותך צונן ותי' זה דחוק דלגבי קנוח שהוא בעין ע"ג סימנים לא שייך איידי דטרוד. רק י"ל הטעם דדם של שחיטת הכשרה ה"ל כמים ומדיח השמנונית מדם טריפה ואין כח בו להתדבק בבית השחיטה ולכך סגי בקנוח. ועיין פלתי דיש עוד טעם לחלק:

יט שידיחנו תחילה הט"ז כתב זה ללא צורך דאפי' שחט טריפה ושחט מותר בהדחה. ולפי מש"ל ל"ק דשם דם הכשרה ה"ל הדחה כנ"ל:

כ עד שידיחנה וכו' ואע"פ בסכין של נכרים קיי"ל כרב דאמר קולף מתרץ רש"י דיש הבדל להבליע בבשר שהוא רך שכחו יפה משא"כ להפליט מסכין שקשה אין כחו יפה כ"כ וע' מ"ש בפלתי דברים אלו באריכות ובכמה טעמים:

כא בין כל שחיטה וכו' דאולי יזדמן דבהמה טרפה וכתב הב"ח ה"מ בבהמה דטרפות מצוי קצת אבל בעוף לא שכיחי טריפות ואין לחוש ומ"ש הב"ח דעדיין יש חשש מחמת אמ"ה כבר חלקו אחרונים וע' פלתי מ"ש בזה בישוב דברי הגמ' ע"ש:

כב ידיח בית שחיטה כ"כ הטור והאחרוני' בכלל השיגו דהא הי' עליו בעין מן שמנונית הסכין ובלע ובעי קליפה כמו סכין של נכרים וע' פלתי שהמלצתי בעד הטור:

כג טריפות תדיר ולא קנח היטב בין שחיט' לשחיט' ב"ח:

## סימן יא

א בד"א בשאבוקה וכו' דברים אלו הם בגמ' ונתן רש"י טעם באפילה שמא לא ישחוט רובא ורשב"א נתן טעם שמא ישהה או ידרוס או יחליד וע' פלתי מ"ש בזה. למה פי' רשב"א פי' אחר מדברי רש"י:

ב במקום אפל זהו יתכן אפי' לפי' רש"י ולא אמרי' הא יכול לילך למקום נהורא ולבדוק הסימנים דא"כ אף בלילה ילך למקום שהנרות דולקים ולבדוק אלא חיישי' דלמא אשתלי:

ג לא ישחוט ואם התחיל לשחוט וכבה נרות יגמור דהוי דיעבד:

ד ישחוט ולאור הלבנה ג"כ לא ישחוט דאין אורו כאור האבוקה וכן הדין בבדיקת חמץ והגמ' דמשני דקתני פ"א בלילה לא ישחוט ובפ"א ישחוט הא דאיכא אבוקה והא דליכא אבוקה ולא משני הא דאיכא סיהרא והא דליכא סיהרא ש"מ דאף בסיהרא מ"מ אסור:

ה ואם שחט כתבו האחרונים באמר ברי לי שלא דרסתי ושהיתי וחלדתי. ונראה דלאו דוקא שיאמר רק מסתם חזקה שכדין עשה דאלו הי' מסתפק הי' אומר ולכך בתה"א לא נזכר מן זה שצריך שיאמר:

ו שחיטתו כשרה ועכ"פ צריך שיבדוק אם נשחט הרוב ולא חיישי' דלמא בין כך פירכס ונעשה רובא:

ז וב' נרות במהרי"ל משמע דמועיל באינו קלועים נמי וצ"ל דס"ל דטעמא דצריך אבוקה שלא יהיה נח לכבות וא"כ כשיש שתי נרות נפרדים פשיט' דליכא למיחש שאם נכבה אחד השני דולק:

ח אבוקה וכתבו דנר שיש לו ב' פתילות הוי אבוקה והנה סתם נרות שלנו כורכין יחד איזה חוטין דקין למאוד עשוי מפשתן או צמר גפן ומטבילין אותו בחלב עד שנתדבק

בו עב עב והם הנרות וא"כ אפשר הוה כנר שיש לו פתילות הרבה ודינו כאבוקה. ומזה נראה היתר ששוחטין בלילה בנר יחידי ואין מוחה דסתם נרות דידן הוי אבוקה: ויש להחמיר תחילה שיהי' נרות הרבה דלוק בחדר השוחט:

**ט** השוחט בשבת דעת האחרונים הט"ז וש"ך דאפי' במזיד דבאותו פעם נעשה מומר אין שחיטתו פסולה וע' פלתי שהארכתי בזה כי דעת הרמב"ם ג"כ מסכי' לזה הסבר' רק ס"ל בחותך כל דהו נעשה מומר לחלל שבת ואח"כ בגמר השחיט' פוסלי דאינו בר זביח' רק רמב"ם מוקי ליה בשוגג וכ"כ רשב"א והארכתי בפלתי ליישב דבריו דלא קשה מן גמרא עיין שם וכל זה במחלל בפרהסיא אבל בצנעה אינו מומר: ועיין פלתי שכתבתי במזיד והתרה בו ומ"מ עבר וחילל בפרהסיא מיקרי ועיין פלתי שכתבתי דיש להחמיר כדעת הרמב"ם ולאסור שחיטת שבת במזיד:

**י** לתוך ימים אפי' נהרות עכורים דמה בכך יאמרו לשרו של ים או נהר שחטו:

**יא** ולא לתוך הכלים: הרב בית הלל חוכך במה שנוהגין לאחר השחיטה מקבלים הדם בכלי ומוכרן לעכו"ם למלאכתן וחוכך הנ"ל דהוי לתוך הכלי והרב הפר"ח בק"א כתב דעשה הלכה למעשה והתיר. וכן נוהגין במדינות הללו ועיין פלתי מ"ט בזה ואם אפשר לקבלו ע"י עכו"ם יותר טוב ע"ש:

**יב** הי' בספינ' מסקנת רוב פוסקים דלא כרש"י דמתיר בראש הספינה לשחוט להדיא דידוע לנקר הספינה שוחט לים. וכן דעת רש"י בראש הגג מותר לשחוט לתוך כלים וכל העוסקים השמיטו ואין להקל ודלא כב"ח:

**יג** ע"ג כלים בזה שני פירושים פי' אחד ששוחט ע"ג הכלי המונח בשפוע קצתו בספינה וקצתו חוץ לספינה וכשוחט בפני' הדם שותת לחוץ לתוך הים: וזה נכון לכ"ע ועוד פי' דשוחט לאחורי כלי אף שהדם יורד לתוך הכלי: וע' פלתי שכתבתי אף לפי זה אין להתירו רק בים אבל לא בדוכתי אחריני:

**יד** מן הלב ולפעמים אוכלין מן הכבד או רגל ובפראג מן שומן המהותך וע' פלתי שאין להקפיד על כך כי הוא בגדר דרכי אמורי ובכלל לא תנחשו תמי' תהיה והדבר יצא מפי החסיד ר"י ז"ל ובימיו היו הרבה מנחשי' ומכשפי' באווזת כנודע בכתבי מעשיות שיש על זה מר"א מגרמיזא לבטל כחם. ואפשר דאף זה הי' לבטל כחם אבל בזה"ז דלא שמענו ענין זה ודאי אין להקפיד ולאכול לסעודת מצוה שבת ברית מילה וחתונה פשיטא דיש לו לשחוט ושומר מצוה וכו':

## סימן יב

א לתוך הגומא כי כך עשו עכו"ם קדמונים אספו הדם לתוך הגומ' ושם היו יושבים וכשפו וקסמו בכך:

ב גומא ואפי' אינו נקי' דמ"מ יש מראית עין:

ג מקום מדרון ואפי' יש שם מקום אשפה וא"כ יכול לשחוט שם מ"מ התירו חז"ל:

ד מדרון ולשחוט לגבי כלי ומשם הדם יורד לגומא אין להתיר דלא התירו אלא בספינה דא"א בענין אחר:

ה ובשוק נראה במקום ששרי העיר מקפידים וקונסים אם עושים אשפה בשוק ודאי אף בשוק מותר דליכא מראית עין כלל:

ו עד שיבדוק וה"ה להך דלעיל בסי' י"א בשוחט לתוך ימים וכדומה וע' פלתי שכתבתי דבגמרא לא נאמר רק על הך שוחט לגומא ויש לחלק ע"ש:

ז שמותר וכו' ואם בדקו ומצאו מין דעת מהרש"ל ואחרונים לאסור השחיטה למפרע וע' פלתי שכתבתי דאין חשש ע"ז רק אולי הוא מין קוסם קסמים ויש לפסול מכאן והלאה:

ח ובזה"ז עיין פלתי שכתבתי דלא קשה הא הוי דבר שנאסר במנין וכו' ע"ש:

ט יש להתיר ודעת האחרונים ה"ה בכל הנזכרים בסי' שלפני זה שוחט לימים וכלים דינו כך. ועיין פלתי שכתבתי דאין לנו רק דין זה שוחט לגומא ולא הנך דלעיל:

## סימן יג

א דגים וחגבים דכתיב דגי הים יאסף ובחגבים כתיב אוסף החסיל ולשון אסיפה משמע בלי שחיטה עיין פלתי:

ב מותר באכילה דשחיטת אם מתיר דכתיב כל אשר בבהמה תאכלו לרבות העובר כזה:

ג ואם הפריס וכו' לפעמים משמע עמד ולפעמים משמע דהלכה ויש להחמיר בעמידה גרידא:

ד טעון שחיטה משמעות כל פוסקים דלא כט"ז דשחיטה מעכב דיעבד ולכך מצריך הרשב"א ברכה על שחיטה דלא סגי בלא"ה:

ה שחיט' וצריך ברכה שהוא מצוה דרבנן עיין פלתי:

ו אבל שאר טריפות ודעת רשב"א אפי' שהה והחליד וכו' מ"מ מותר כי אין ניכר לכל ולא חסרוהו חכמים ודעת פוסקים לאסור וכן מסתבר:

ז אינו אוסר ואם ניקב וושט או נפסק גרגרת עיין פלתי שעשיתי סמוכים מש"ס דאין לאסור:

ח אוסר אפי' נולד טריפה מבטן ונוצר מבטן מ"מ כל בבהמה מתירו עיין הגהת הרא"ש פ' בהמה המקשה:

ט פרסותיו קלוטות א"כ הולד קלוט פרסותיו מדובק ונמצא במעי אמו זהו ג"כ לא שכיח ומדכרא דכירי אינשי ולא אתא לאחלופי ומותר:

י או שהיה בו שאר דבר תמוה. דין זה לקוח מהגהת הרא"ש ושם נאמר בו חופה הוא דבר תימא ופרסומי מילתא וצ"ע:

יא ויש מגמגמין דס"ל תמיד אפי' במילתא דרבנן הלכה כלישנא בתרא דס"ל דבעינן עוד תמי' דהיינו האם שנמצא בה הולד יהיה קלוטה וא"כ הוא קלוט בן קלוט' בן פקועה:

יב טעון שחיטה לעצמו דארבעה סימנים אכשיר רחמנא והרי הוא כילוד ויש לו שחיטה:

יג וניתר בה ואם יש בו טריפות אסור כשאר בהמות דהרי הוא כילוד לגמרי:

יד הרי זה אסור דאין בן שחיטה כלל:

טו ועכשיו אין וכו' אבל אם האם כשרה א"כ לו יהיה דהולד נפל גמורה שחיטת אמו מתירתו מכל בהמה תאכלו:

טז דחיישי' שמא אינו בן ט' ואם שהה ח' ימים מתחלת לידתו מותר כ"כ הש"ך ופר"ח ופרישה ועיין פלתי שהארכתי בסתירת דבריהם ולעולם אסור אף ששהה זמן רב:

יז וגדל ובא על בהמה וכו' ה"ה בהמה דעלמא שבא על בהמה שהיה מותרת בשחיטת אמה. דמ"ש:

יח אותו ולד וכו' דמצד אחד מבן פקוע הרי סימנים כשחוטים ומצד השני אינו כשחוטים הרי כאן שהיה או חצי סימן שחוט וחצי אינו שחוט ואע"ג דקיי"ל ארבעה סימנים אכשר רחמנא היינו אלו היה אמו טרפה דלית לי' סימנים דאמו אז הכשירה התורה סימנים דילה ואז אם בא על בהמה דעלמא באמת הולד כשר אבל אם נשחטה אמו תו לית ליה סימנים והרי הם כשחוטים ואין כאן שחיטה: ולכך דייק הש"ע שנמצא במעי אמו שחיטה כשרה: ודע כל זה הכל אסור מספק דזהו הכל אי חיששין לזרע אב ואנן קיי"ל דמספקא לן אי חוששין לזרע אב:

יט אין לו תקנה ואם היא בא על בהמה דעלמא עיין פלתי דכתבתי לדעת הש"ך בסי' י"ד יש להכשירו ולדעת הב"ח אף אותו ולד אין לו תקנה

כ ואם היא בת פקועה ובא עליה בהמה דעלמא ונשחטה ונמצא בה אותו ולד ג"כ אין לו תקנה דשחיטת האם אינו יכול להתירה דשחוט ועומד הוא והולד יש לו קצת סימן מזכר דהוא בהמה בעלמא ש"ך:

כא מדבריהם אם הפריסו על הקרקע:

כב ומצא בה ה"ה נולד ג"כ אסור:

כג דאפי' פרסותיו וכו' כבר נתבאר לעיל סעיף ב' דאדרבה אם נמצא פרסותיו קלוטים אפי' מדרבנן א"צ שחיטה וא"כ יש להבין מה אפי' והאחרונים האריכו ומה שנראה קרוב לפשטא דודאי אם נמצא בהמה כשרה במעי בהמה אף שפרסותיו קלוטות מ"מ כשר רק אם דמות בהמה טמאה ופרסתו קלוטות נמצא בבהמה ה"א אף דקיי"ל במסכת בכורות גמל נולד מפרה כשרה הני מילי להכשירו אבל שיהי' שחיטת האם מתיר לא דהוי דמות טמא ואין לו פרסות וכתיב פרסה קמ"ל דמ"מ כשר הואיל הוא דמות בהמה וגדר בהמה להיות לו פרסות:

כד אסורה דכתיב בתורה השסועה ברי' שיש לו ב' גבין וב' שדרות ואינו במציאות שיהי' חי אפי' זמן קטן ולא זכרה התור' אלא אם ימצא במעי בהמה עובר שיש לו כך שלא יהי' שחיטת אם מתיר ואסורה. גמר' והא דמתירין שליא נמוחה בשחיטת האם ולא חיישינן דלמא שסועה היא ונמוח או דמות יונה ואין שחיטה מתיר וצ"ל הואיל ולא שכיח לא חששו לכך:

## סימן יד

א המקשה לילד בפשו' י"ל נקט המקשה אפי' החזיר ראשו וה"א דמחמת קישוי היה הוצאת הראש אבל לא הגיע עדין זמן לידה קמ"ל מ"מ כיון דהוצי' הראש הוי לידה:

ב ראשו ה"ה רוב פדחתו כן כתבו אחרונים:

ג ניתר בשחיטת עצמו ואפי' האם טרפ'

ד אפי' הוא מיעוט פי' שמיעו' אבר בבהמה וה"א דהוי ג"כ כילוד קמ"ל דלא דקיי"ל אין לידה לאברים:

ה דשחיט' עצמו מתיר ואע"ג דאמרו בשר בשדה כיון שיצא חוץ ממחיצתו אין לו תקנה וכאן הא יש לו תקנ' בשחיטת הולד הא ל"ק דכיון דנשחט הולד איגלי מילתא למפרע דלא יצא מעולם חוץ למחיצתו ופשוט:

ו מתיר הכל אבל אם נשחט האם ואח"כ יצא הולד אפי' דרך לידה מ"מ הוא כבר נשחט וא"י להתיר האבר היוצא:

ז הכל ואם הוציא אבר ואח"כ נשחט האם והיה טריפה שיש לול' שחיט' גם האב' מות' כאלו נולד קודם שחיטת אם פר"ח דלא כב"ח וע' פלתי שעשיתי לו סמוכים:

ח חציו רוב אבר דיצא מחצה על מחצה ובתו' מחצה שיצא הוא רוב היד וא"כ אם נשליך מיעוט היא שבפנים אחר רוב היד שבחוץ הרי כאן יציאת רוב איבעי דלא אפשטא ואזלי'

לחומרא שלא יהי' שחיטת האם מתיר וכן להיפוך אם אח"כ נשחטה האם אמרי' אולי אינו כילוד וא"כ לא מהני תו שחיטה לולד דשחיטת אמו התירו ומה שבחוץ הכל טרפה:

ט רובו במיעוט אבר כתבתי בפלתי דרך משל בחוץ ו' זתים ומיעט מיד עולה ג' רביעי' זתים ובפנים עם רוב מיד חמשה זתים וחצי וא"כ אם נימא דמיעט מיד נשליך לבפנים לרוב יד הרי בפנים רובא ו' זתים ורביעי אבל השתא דזולת היד הוי רובא לא שדינן מיעוט היד לבפנים והרי מבחוץ רובא ופשוט: וזהו הוא בעי דאיפשטא: ודנין ביה בין להקל בין להחמיר:

י החלב שלה אסור וה"ה למה דקיי"ל בן פקועה שבא על בהמה דעלמא וילדה דאותו ולד אין לו תקנה החלב של אותו ולד אסורה דהוי כחלב של טרפה דלא כב"ח דמדמה אותו לעיקר שחוטה דחלב מותרת הט"ז והש"ך:

יא כחלב טרפה שנתערב דעת הב"ח דאם לפי ראות עין בבהמה בכלל ס' נגד אבר היוצא מותר דמסתמא גם בחלב ס' ובטלה. והדרישה והט"ז אוסרים דלאו כל אברים שוים הם בהשפעת חלב אחד מרבה ואחד ממעט. והש"ך וכן פר"ח כתבו כיון דברוב ודאי נתבטלו רק ספק אי יש ס' ה' כעין נשפך דלקמן סי' צ"ח וע' פלתי מ"ש בזה דבלא"ה יש ס"ס וכדומה מ"ש מ"ל:

יב טרפה וכו' דלא תימא הוא רק כח בעלמא וה"ל זוז"ג ומותר קמ"ל דלא דהוא כעין איסור מעורב בהיתר ועיין פלתי:

יג בחלב כשירה עין פלתי שהעלתי אם האבר היוצא הוא שיכול לחתוך אותו מבהמה ולא יהיה נטרפת בכך אזי חלבה אסור דה"ל ביטול איסור לכתחיל' אבל א"א אזי מותר החלב אי יש לומר דיש כאן ספק כמ"ש הש"ך:

יד מן הטחול עיין מש"ל בסי' מ"ג באריכות:

טו אע"פ שהוא בתוך מעי' דכתיב אותה שלימה ולא חסירה ט"ז וש"ך ולא ידעתי דזהו ס"ד בגמ' אבל למסקנא חזר בו הגמ' וס"ל דמה דמותר הולד משום דכת' בהמה בבהמה ובהך תי' א"צ שום טעם דלמה אין ממה שגופי' מותר ועל קושי' א"כ ימירו בו תי' הגמ' תי' אחר להיות כי לא נ"מ לדינא קצרתי:

טז לא מיקרי שחיטה הוא איבעי דלא אפשט בגמ' כ"ה אחרונים והשיגו על העט"ז דנתן טעם דהוי כחלדה. ועיין פלתי דפלפלתי בזה דדעת תוס' דאין איסור רק משום שוחט בלילה ובדעבד מותר וצ"ע.

יז שחיטה וה"מ שהוציאו קודם שחיטת האם אבל לאחר שחיטת אם מתיר הכל:

## סימן טו

א כ"ז שלא יצא לאויר עולם ויש בו משום שרץ ששורץ בתוך הקליפ' ואסור לשבור הקליפה להוציא האפרוח דהוי כנפל ועיין לקמן סי' ס"ו:

ב מותר מיד אפי' לא נפתחו עיניו והרבה מחמירין דדוקא נפתחו מיניו והב"ח מחמיר עד שיגדילו נוצה גדולה אשר רגילים העופות בהן ועיין לקמן סי' ס"ו:

ג שכלו חדשיו דהיינו ששמרו אותה ולא בא עליה זכר מן תחילת ט' חדשים בגסה ובדקה ה' חדשים:

ד וה' לדקה וכל חודש שלשים יום ואין יולדת למוקטעים ואע"פ שכתבו באה"ע דעכשיו הטבע משתנה בלידה לגבי בהמה אין לנו לחדש דבר מעתה רק כפי מאמר חז"ל והוא בגמ' דבכורות כ' ע"ש. ועיין שם ברש"י דכתב דימי לידה לבהמה רע"א יום ומזה למדנו דק"ל באשה יש שלשה ימי קליטה וא"כ האשה מתעברת לרע"ג יום ובבהמה החליט רש"י להתיר ברא"ע יום דאין שלשה ימי קלוטה גבי בהמה כלל וסגי ברע"א יום מן זמן שבא עלי' זכר ואז כלו חדשיו איקרי:

ה לא חיישינן שמא נתרסקו אפי' הי' לו קישוי לידה וגם א"י לעמוד ומכ"ש לילך מ"מ אין חוששין דלא מחזקינן ריעות' הרא"ש והר"ן:

ו שכלו לו חדשיו עיין פלתי שכתבתי לדעת מהרש"ל ורבני שפירא ברוקח דעתם דבכי ה"ג צריך לפרוש ע"ג קרקע:

ז חדשיו עיין פלתי שהעתקתי גם דברי הרמ"א בד"מ וש"ע א"ח דכל זה לכל ימות השנה אבל ביו"ט אסור לשחוט דלמא נמצא בו אחר שחיטה טרפות ושוחט בחנם בי"ט ועיין פלתי שבררתי דבריו באריכות מתוך סוגיי דגמ' וגם אף ביו"ט אם אין ריעות' שאינו יכול להפריס מותר וא"צ שיראה לעינים שמפריס ע"ג קרקע ע"ש.

ח אין סומכין כתב הט"ז ולא הוי ס"ס ספק כלו או לא כלו ואת"ל לא כלו דלמא שהה וכו'. ושגגה היה בכתיבתו דזה ודאי ליכא ס"ס דאם מצי אומר ואת"ל לא כלו תו א"י לומר דלמא שהה מה בכך אם לא כלו הרי הוא נפל גמור ולא יועיל שום שהיי'. רק להיפוך ספק שהה או לא שהה ואת"ל לא שהה דלמא כלו לו חדשיו וא"ש וע"ז תי' הט"ז דהכל בגדר שם אונס חד הוא דהספק אם הוא נפל או לא ויפה כתב ובחנם השיג עליו הש"ך בנה"כ. #(ט) בגדיים וטלאים ואנן אין בקיאין בכלו חדשיו ולכן צריך תמיד שהיי'. ונתנו אחרונים סימן בשינים וקרנים:

## סימן טז

א שהדבר ספק כי כתב אותו ודרשינן לרבות זרע אב וחכמים ס"ל לחלק וחנני' ס"ל לחלק לא צריך קרא ולא הכריעו חכמי משנה בזו עד שר"א וחכמים תרווייהו מספקא לן בזה:

ב ספק עיין פלתי מ"ש אם יש לשחוט בין השמשות דה"ל ס"ס ובאיזה בה"ש דבר ספק:

ג לאכול אחרון קנס כמו מבשל בשבת ודעת הש"ך דלא קנסו רק לו לשוחט ולא לאחרים. ועי' פלתי דיש להחמיר אף בשוחט בשוגג ע"ש.

ד ואם שחט בה"ש תחילה יום ד' אם מותר לשחוט השני בה"ש תחילה יום ה'. ולדעת התוס' בפ"ב דשבת דף ל"ד ע"ב מותר ממ"נ דאם זה בין השמשות יום גם השני יום או שניהם לילה וא"כ בממ"נ ליכא יום א' אבל לדעת רש"י שם וכן הרמב"ם פ"א מה' זבי' יוכל להיות א' יום וא' לילה וא"כ אסור:

ה כרוך וכו' לחומרא אמרינן כן אבל לית ביה מלקות עד שיתברר שהיא בנה:

ו על המוכר להזהיר ללוקח בכל השנה מחויב להזהיר כיון שהם ודאי נשחט ואם לא הודיעו ליכא מקח טעות דיכול לטעון שחוט למחר וכדומה ש"ך:

ז ערב פסח לא יום ראשון של חג משום דטרידין לאכול בסוכה וכו' תוס':

ח בד"א וכו' הפר"ח האריך אם הלקיחה היה ביום א' האם והבן רק הי' שני ימים קודם יו"ט אי צריך להודיעו או לא ולהיות כי בינינו אין זה שייך כלל לא בקשתי להעתיק דבריו ולפלפל בו. וכ' הפר"ח דאם ידוע ששוחטין ביום א' בזמנינו צריך להודיעו וזה פשוט:

ט צבי שבא על עז אע"פ דמשמע בגמ' דבכורות דבהמה מחי' לא ילדה אפשר רוב וכל מה שדברו חז"ל הכל ברוב אבל מיעוטא מתעברת ומזה דברו כאן. (ובזה מיושב כמה קושיות:

י ובנה לוקה כתב הפר"ח דודאי חוששין לזרע אם שה אפי' מקצת שה ואין צורך בזה כיון דהאם עז מה נ"מ בבנו בנו קרוי אפי' כל דהוא וא"צ לשה אפי' מקצת שה:

יא ואם שחט אינו לוקה זהו דעת הרמב"ם דאע"ג דשה אמר רחמנא ולא צבי ובנה מ"מ והוא דאין כאן איסור תורה אבל מדרבנן אסור וסייע הרמב"ם מדאמר ר"ח פטור ולא אמר מותר ש"מ פטור אבל אסור. והרשב"א ויתר פוסקים חולקים וס"ל מותר לכתחילה. ונראה דתלי במה שאח"כ דרמב"ם ס"ל דלכך אסרו לצביה ובנה גזרה דלמא ישחטו לבנה ובן בנה והוי מלקות כמ"ש להדי' אבל הם ס"ל דאף דישחוט לבנה ובן בנה אין כאן מלקות ואיך נגזר גזרה דאף דיש לטעות ליכא איסורא ברור ודו"ק:

יב לוקה הרבה מחברים תמהו ע"ז וע' פלתי שטרחתי מאוד ליישב דברי הרמב"ם דאף דס"ל מספק' לי אין חוששין לזרע אב כמבואר סי' זה ס"ב וא"כ תייש הבא על צבי אי אין חוששין לזרע אב ה"ז צבי גמור מ"מ ס"ל מדבא המסורת שה אפי' מקצת שה לא שה אתיא דאף דחוששין לזרע אב מ"מ מקצת זרע וכח אב מעורב ביה דאל"כ כלאים דאסור בקדשים היכי משכחת ליה וגם אם האם טרפה והזכר כשר הלא הולד כשר דהוי זוז"ג ש"מ דיש בו כח אב והוי מקצת שה ולזה בא מסורת שה אפי' מקצת שה וחייב מלקות. וע"ש מ"ש דלא תקשה על זה מגמרא. ושאר פוסקים לא ס"ל הך סברא כפשטא דגמ' דלית בי' מלקות כלל רק ספק איסור אולי חוששין לזרע אב ושה אפי' מקצ' ונ"מ טובי וחדא אם ספק בשחט אם אם הי' שחיט' או לא רק נחורה וא"כ י"ל בנה מותר מכח ס"ס ספק ראשון דנחירה הוי ואת"ל שחיטה הוי דלמא שני אין בהמה רק חיה וכהנה יתר נ"מ ואם צבי בא על עז וילדה בת אותה בת עם בנה לכ"ע השוחטן חייב מלקות דחוששין לזרע אם ודאי ושה אפי' מקצת שה ופשוט.

יג או נבילה היינו ודאי אבל ספק נבילה בשחיטה ומכ"ש בחומר שאנו מחמירין כמו שהי' במיעוט בתרא וכדומה פשיטא דאסור לשחוט השני בו ביום ואין לוקה:

יד ואם שחט אינו לוקה ואם שחטה ונמצא האם טרפה ושחט בנה נראה דאיסור גמור כיון דשחיטת אמו מהני וד' סמנים אכשרי' רחמנא הרי זה שחיטה גמורה ומהכ"ת להקל והוא אסורה דאורייתא.

טו לאחר שמכרם אבל קודם שמכרם פשיטא דיש לחוש לדבריו מיגו דאי בעי הורגם וכדומה ונראה דמ"מ אין כאן חיוב מלקות ונ"מ לפסול עדות דנהי דגוי נאמן לאוסרו הואיל ובידו אבל לחייב מלקות אינו נאמן:

טז בהמה וכו' מקורן של דברים אלו עיין לקמן סי' ק"י באריכות:

## סימן יז

א או בגערה ואם העמיד ביד לית לן ביה:

ב הרי זה נבילה ודאי דקים ליה לחכמים דמסוכנת שהיא בתכלית החולשא כשהתחיל לשחוט קצת סימנים אין בה כח לסבול עוד ויוצא נפשה והרי היא נבילה טרם גמר שחיטת סימני'.

ג ולוקין ומותר לשחוט האם או הבן אחריה דודאי נבילה היא.

ד ולמשיך עד אחר שחיטה ופר"ח דעתו דסגי בגמר שחיטה וכבר כתבתי בפלתי שהרבה להרים ראש נגד רבינו ירוחם דמחמיר וצריך דוקא אחר שחיטה כמעט רגע ע"ש:

ה בין שפשטה ידה וזו הפכה ידה ש"ך:
ו הרי זה פרכת ומותר ורבי' נזהרים בבהמת נכרי:
ז בעינו חלופי גי' יש בגמרא ואיכא גירס' גופו ויש להחמיר:
ח הרי פרכוס ואם קולה חזק והטילה רעי ומתרזת למרחוק וכדומה עיין בגמ' ופוסקים דמהני ג"כ ולהיות בלתי מצוי קצרו
ט בלילה דעת ב"י בנר אחד וזהו אינו דא"כ יכול לראות הניזוק אימת היה אם אמצע שחיטה או סוף שחיטה: רק אירי בשוחט באפילה ואמת מתחילה פסול הא בדיעבד כשר כדלעיל:
י אם פרכסה אפילו כתלי בה"ש מלא דם שמא אמצע שחיטה זינקה:
יא הרי זה ספק נבילה והטור מכשר במצא כתלים מלא דם ועיין פלתי שכתבתו מאין למד הטור דינו ע"ש:

## סימן יח

א הרי זה נבילה היינו ספק נבילה כ"כ הרמב"ם להדיא וכ"כ הש"ך. ועיין מש"ל בסי' א' מה שבררתי באריכות לחלק בין מקוה שנמדד ונמצא חסר דמטריפין למפרע ודאי ולא ספק ע"ש:
ב חיישינן דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת ואם יש ספק בשחיטה העמד הבהמה על חזקתה ואסורה.
ג אפי' בעוף שעורו רך וקשה במציאות לעשות פגימה מ"מ מחמירין והב"ח כתב אפי' נגע במפרקת. ונראה אפי' לא שחט רק הקנה ויש כאן ספיקא טובי דלמא אח"כ נפגם ואת"ל מקדם דלמא נגע בפגימה קודם ששחט המחצה קנה וא"כ אין פגימה פוגם מ"מ אסורה דכל ספק בשחיטה אסור':
ד שיעור פגימה כ"ש עיין ש"ך שכתב אפי' פחות מחגירת צפורן והא דבעינן בדיקת צפורן דלא חיישינן לפגימה קטנות ומסתמ' נחגרים בצפורן אבל באמת אם הם פחותים מ"מ אוסרין וכ"כ מהרש"ל והב"ח דעתו להכשיר אם הפגימה קטנה מן חגורת צפורן והאחרונים חולקים ועיין פלתי שעלה מתחילה דעתי אם שחט רק קנה בוודאי הנכון עם ב"ח דאם אין חוגר בצפורן דכשר ובזה ישבתי סתירת הרמב"ם זה לזה אבל לבסוף העליתי דכל פגימה הנרגשת טריפה מדינא ואין להקל בו כלל והכל קרוי חגירת צפורן:
ה כל שהוא בספר לחם הפנים נתן טעם לפגימה ע"פ סוד שמעכב הנשמה אשר בו ע"ש ושתיקותו יפה מדבורו וח"ו ליתן טעם למצות ה' וכך היה הלכה למ"מ ואין בו טעם כי

בטעמים נותן מכשול בעו"ה כי רבים אשר אין שומעים בקול הסוד ההוא ותפק תורה להקל בדינים הללו.

ו אפילו חוט שערה ובעו"ה הרבה מקילין ואומרים על הסכין שהוא אינו פגימה רק בלשון אשכנז רויך והיא לחסרון הרגשתם וידיעתם כי רויך הוא פגימות קטנות נרגשי' ברוב השגחה ומי ששחט בסכין שהוא רויך הוא רשע ומאכיל טרפות לישראל בעו"ה ויש להחרים שזה השם רויך לא יזכר ולא יפקד והוא פגימה גמורה:

ז צריך לבדוק וכו' ודאי אם אין סכין בחזקת בדוק כלל פשיטא דאסור לשחוט בו דשוחט בו טרפה ואם לסמוך דאח"כ יבדוק אסור דאולי ישכח מלבדוק וקעביד איסורא. אבל בסכין שהוא בחזקת בדוק מ"מ יש לבדוק אותו קודם שחיטה ולא לסמוך אחזקתו וע"ז מורה הפריש' דעשאו סמך מקרא לא תאכלו על הדם דבאינו בדוק כלל א"צ קרא:

ח שחיטתו פסולה הואיל לא ידע לא נזהר זהיר ולא רמי' עלי' ולאו אדעתא:

ט אפי' כולן מסוכסכת זה יליף מן גמר' סכין שיש לו פגימ' הרבה תדון כמגירה ופי' הם במסוכסכ' דאי באוגרת מה נ"מ אם יש פגמים הרבה או א' אף אחד מעכב השחיטה. והט"ז פי' בשם בעל העיטור דמיירי באוגרת ומ"מ נ"מ דאף ביפה א"י לשחוט הואיל ויש בו הרבה ה"ל כמגירה אפי' היפה פסול:

י סכין שפיה חלק עמ"ש לקמן בסי' כ"ג כי שם מקומו האמיתי:

יא לכתחלה אפי' כמה עולה ויורד מ"מ כשר ש"ך:

יב וצריך לשנות הצפורן גם צריך לרחוץ הסכין שלפעמים טפת דם בסכין ועי"כ אין פגימה נרגשת:

יג אפילו אם מכוון וכו' ואם אמר ברי לי שלא נגעתי בפגימה אם יודע הי' מפגימה מותר ואם לאו אסור דכל מילתא דלא רמי' אנפשי' וכו' ש"ך:

יד צריך לבדוק בכל פרטי בדיקה י"ב בדיקות הנהוגים וכדומה ועם כל זה אינו הפסק בין ברכת שחיטה לשחיטת כל בהמות דהכל צורכי שחיטה. ולא הוי הפסק:

טו ואפי' הראשונ' דשמא בעור הראשונ' נפגמה. דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת:

טז להכניס עצמו בספק ומ"מ אסור משום בל תשחית במקום שהבשר טרפה פחות מדמי הכשרה עי' פלתי:

יז בספק הלזה ואם שחט לאחרים ולא בדק בין שחיטה לשחיטה ואח"כ נמצא פגימה ועי"כ טרפו כל בהמות למפרע דעת העט"ז דמחויב השוחט לשלם דהוא פושע ודעת הט"ז דפטו' והש"ך בנה"כ השיג עליו ועי' פלתי דבררתי דהדין עם הט"ז והממע"ה מ"ש. מיהו איסורא קעביד ולא טוב עושה בעמו לא יהיה אלא גרמא בנזקין קי"ל אסור

אע"פ דאין חיוב לשלם. ואם רואה הב"ד דהוא מועד לכך וזה לאות שהוא מקלי דעת ראוי לחייבו לשלם למגדר מילתא. והנה בעיו"כ ששוחטין כפרות ומרבים העם להביא וממהרים על השוחט כלה מעשיך כי ממנו יאכלו האנשים בצהרים ומחמת זה אין לשוחט פנאי לבדוק סכין כראוי בין שחיטה לשחיטה ושוחט הרבה עופות זא"ז מבלי בדיקה בנתיים וא"כ אם ימצא אח"כ סכינו פגום הלא הכל למפרע טריפה ולמי יטרוף הלא רבו הנכנסים והיוצאי' וא"כ בעו"ה התקלה לפניך חששות רבות וביום צום הנבחר מכניסין עצמן לספיקות עצומות וטוב היה שלא לאכול כלל. וכמה פעמים הזהרתי יותר טוב לעשות כסדר הכפרה אבל מבלי למה' לשחוט עד זמן פנאי לשוחט במתון וישוב ואף שהאר"י זצ"ל מזהיר למהר לשוחטו לא דיבר במקום חשש ספק איסור. וא"כ כל העומד לשחוט כשחוט דמי ואם מכינו לשחיטה רק המניעה מבלי להעמיס על השוחט הרי זה עושה פעולתו למעלה למתק הגבורות כאלו שחוט ועומד רחמנא לבא בעי ובפרט אשר הכוונה לשם שמים כמ"ש. ועכ"פ יש לרב המורה להשגיח ע"ז בשוחטים ביום הנבחר הנ"ל לבל יתפרצו ויקילו ראשם בענין בדיקת סכין ובדיקת סימנים וכדומה לרב טורח המלאכה שלהם ויצא שכר אנשים שוחטי עופות הנ"ל לכפרה בהפסדן בעו"ה:

**יח** ואם נגע במפרקת דיותר שכיח פגימה במפרקת מן פגימה ע"י עור פשוט אחרונים:

**יט** שחיטתו כשרה האחרונים הט"ז והש"ך האריכו מ"ש זה מלקמן סעיף ט"ו דאם אין ידוע דנפלה בחודה לקרקע דאסור מספק והעלו הדברים דכאן כיון דנאבד כבר יצא הדבר בהיתר. ועיין פלתי דכתבתי דיש לפקפק עליו מסוגיא דגמ' ולכן כתבתי לחלק בסט"ו ליכא ספיקא רק זה דלמא נפלה בחודה לארץ דזולת זה ליכא ספיקא דהסכין בחזקת משתמר משא"כ כאן דסכין אין בחזקת משתמר דנאבד ואיכא ספיקא טובי איך קרה לסכין הפגימה לכך מותר:

**כ** שחיטתו כשרה ולא חיישינן דלמא בעמידת הסכין קרה פגימה כיון דלא עשה בסכין שום דבר מיהו השוחטים אומרים ומעידים אם יעמוד הסכין זמן מעצמו יקרה בו פגימה. ובאמת במרדכי ודכותי' לא נזכר רק יום ויומים ולא יותר ובאמת יש להחמיר בעמדו זמן רב להצריך בדיקה אבל יום יומים לית לן ביה מעיו"ט לשני יו"ט של גליות יוכיח:

**כא** ויצנענו וכו' דלמא ישתמש בו ויפגמנו והוא ישכח וישחט בו ויאבד הסכין ויהיה בחזקת בדוק וכשר ובאמת הוא שימש בו ועשאו פגום רשב"א:

**כב** אפי' דרך שבירה והאחרונים חולקים ודעת' דרך שביר' להתי' ואומר אני כי בא לפני מעשה כזה שהכה בכח במפרק' כי השר הי' נחוץ ליקח הראש והכה בכח במפרק' כדי שיוכל הטבח ללוקחו ואח"כ בדק הסכין ונמצא פגימה והיה קשה עלי להורות נגד

הש"ע וצויתי לשחוז הסכין מבלי פגימה ולהכות שני בכח בעצם מפרקת ונראה אם יהיה פגום' הרי דאין רך וסכין ההוא מקבל פגימה. ואם לאו ניכרים דברי הש"ע והכה ונמצא בו פגימה והכשרתי כדברי אחרונים:

כג הראה סכין לחכם עיין פלתי שכתבתי בפ"א ובאקרויי בעלמא א"צ להראות לחכם כלל ע"ש:

כד מנדין אותו משום דפגם בכבוד ת"ח:

כה יכול החכם למחול עיין ש"ך דכ' לפי דעת הרמב"ם א"י למחול רק באתחזק השוחט לשוחט מומחה אבל בלא"ה אין רשות למחול ועיין פלתי:

כו ולהם מחלו חכמים ונתנו עוד טעם בישוב דברי הר"ם כי אין לנו מצוי ת"ח בעו"ה ותמול נתנו ולא נדע בעו"ה. וזהו הכל לפי דאמרו דבעי להראות לחכם מפני כבודו של חכם ואין חכמים בדורנו כדאי' לחלוק להם כבוד הזה אבל לדעת הרמב"ם דהו' לפרוש מאיסורא דאם שחט בינו לבין עצמו אולי ישחוט בסכין פגום אף בזה"ז שייך ומה בכך דאינם יודעים במס' כלה. ונראה הנהוג בלי לשחוט מבלי קבלה מחכם א"כ היינו הרשאה והיינו מחילה דהא מרשהו לשחוט בלי שום אדם ולהעמיד סכין ולכן הן הן הדברים שכתבתי בסי' א' שצריך דוקא קבלה מהרב המורה ולא מן שוחטים אף שהם מומחים כי הם אינם יכולים למחול כבוד המורה:

כז שלא יבא להקל האחרונים תמהו על מנהג שנהגו השוחטים ליטול בשכרן הכרכשת' מכשר ולא מטרפות ומנהג קדמון היה בזמן הטור כנר' ממנו ח"מ סי' ש"ו ובזמן הא"ז קדמון לטור היה צוות' בזה על שוחטים עיין הג"ה פ' א"ט. ואחרונים יגעו ליישב מנהג. ולי נראה דמזה נתפשט המנהג ודאי ב"ב יחידי שוחט בהמה ואם נטרפה לא ישחוט עוד א"כ יש כאן חשש דיבא להקל כדי לקבל כרכשת' דאם יטרוף יפסיד אבל המנהג הוסד בטבתי עיר אשר עליהן לפרנס העיר בבשר שלא יחסר בשר לכל שואל בשר וא"כ אם יהי' טרפות בבהמה זו מהר ימהר לשחוט אחרת כדי להכין בשר לעם ה' וא"כ מה תועלת יש לשוחט אם מטריף בהמה זו שוחט אחרת עד שיהיה כשר ויקח ממנה כרכשת' ואם היא הראשונה יוכשר לא יהיה שוחט עוד וא"כ מה ריוח ומה היזק יש לו אם מכשיר או פוסל ואם יש לצייר שלפעמים ידחוק השעה ולא ירבו לשחוט ואפשר יפסיד כרכשת' בשביל זה לא תקנו כלל ופשוט. ולחוש כיון דע"י קבלת כרכשת' וכיוצא בזה נעשה ש"ש ויצטרך לשלם אם שהה וכו' זהו לא שכיח ולא חיישינן ליה:

כח שאין אדם שוחט לעצמו והט"ז דייק מ"ש מנגעי' שאין רואה נגעי עצמו וכדומה ובאמת הואיל ורוב מצוין אצל שחיטה מומחין התירו ות"ח ודאי מותר לשחוט לעצמו

כדאמרינן פרק הדר ת"ח חזי לנפשיה פירש"י כששוחט לעצמו ובת"ח ליכא חשש אבל במי שאין בעל תורה יש למחות מבלי לשחוט לעצמו בכל אופן:

## סימן יט

א ואם שחט ולא בירך ה"ה דלא בירך במזיד ג"כ כשרה אפי' לשוחט עצמו דלא כב"ח אשר דעתו לקנוס לשוחט ולאסור הבהמה עליו. ועיין פלתי:

ב בלא ברכה דאולי טרפה ואין כאן ברכה ואף דשחיטה מטהר מידי נבילה מ"מ בזה לא שייך מצות שחיטה ולא על זה נתקן השחיטה ומכ"ש המצוה וברכה דלא כמהרש"ל אחרונים:

ג וכשימצא כשר דוקא בכה"ג מברך אח"כ אבל בשחט ולא בירך א"י לברך אחר שחיטה כן הוא דעת רמב"ם והסכים עמו הש"ך ופר"ח דעתו כדעת הגהת הרא"ש דס"ל ברכות מצות אם לא בירך קודם עשי' יכול לברך אח"כ ואין דבריו נראי' וע' פלתי. והנה דעת הפר"ח אחר גמר מצוה תוך כ"ד לכ"ע יכול לברך דהוי כמברך בשעת עשיית המצוה ועיין פלתי שכתבתי שאין דבריו נראי' וא"י לברך וכלל הוא ספק ברכות להקל משום חשש איסור לא תשא ע"ש וכתבו דעכשיו נוהגין ביש ריעותא לשחוט מקדם עוף וכיוצא ולברך ולכוון להוציא גם זה דאיתיליד בי' ריעותא ותו ליכא חשש ופשוט. ובי"ט דאין להרבות שחיטה דא"צ ינהוג כמ"ש הרמ"א:

ד שיהא סמוך לשחיטה פי' שלא יסיח דעתו בין השחיטה לברכה:

ה ברחוק ד' אמות לא הבנתי מה צורך לד"א תיכף חוץ לבית מטבחים יכול לברך ועיין פלתי רק במטבחים אם מקום מיוחד לשחוט ושם טנופת יכול להרחיק ד' אמות ולשחוט. אבל אם כל חדר מלא טנופת ומוכרת לברך חוץ לחדר א"צ הרחקת ד' אמות כלל רק יכול תיכף לשחוט עיין פלתי. והא דיכול לשחוט חוץ היינו שאין משם עד מקום שישחוט כ"ב אמה ואף דהוי בשני חדרים מ"מ לא קרוי הפסק הואיל ודעתו הוא כשמברך לשחוט בפנים אבל אם יש מרחק כ"ב אמה הוי הפסק ואסור לשחוט על סמך ברכה זו. כן העלתי בפלתי:

ו יכול לברך אחד ולהוציא חבירו משמע מתחילה הרשות לעשו' כמו שירצה וכ"כ בא"ח סי' ח' ס"ה גבי ציצית דרשות או כל א' לעצמו או א' מוציא לחבירו ואולם בהל' מילה סי' רפ"ח כתב בשני מולים לשני תנוקות א' יברך ויוציא השני וצריך טעם למה נשתנה זה מזה ודוחק לומר הואיל דמילה נעשה לרוב בכנופי' וקהל יש בו יותר רב עם הדרת

מלך כטעמו של בית הלל בפ' אלו דברים גבי נר דס"ל א' מברך לכולם. משא"כ בשארי דברים שאין רגיל להיות ברב עם לא חששו כל כך ועדיין צ"ע.

ז בין שחיטה לכסוי דמצוה בפ"ע היא והואיל הרבה אומרים דשייך לשחיטה לכך כ' רמ"א דלכתחילה לא ידבר:

ח לשחוט הרבה עיין פלתי שהעלתי דאם נטרפה יש ספק אם צריך לברך מחדש ולכך יניח לשוחט אחר לשחוט ואז יכול לשחוט:

ט ואם דיבר וכו' הוי הפסק אף דקייל בשופר שח בין תקיעה לתקיעה לא הוי הפסק שם חד מצוה וכאן שני מצות.

י לא הוי הפסק והאחרונים הסכימו דהוי הפסק דשתי מצות הן והוי כמו תפילין של יד לשל ראש ולהיות כי הוא ספק ברכות אם יש שוחט אחר ישחוט אחר ויברך ויוצא ידי הספק

יא וכן עיקר עיקר מקומו בא"ח סי' ר"ו וכו' ושם האריך המג"א ואף אני בחידושי הארכתי ואכ"מ:

יב ולכתחילה וכו' וכתבו אחרונים שוחט קבוע הוי כאלו דעתו על כל מה שיביאו לו. וכן נהוג בעיוה"כ דשוחטין כפרות ומביאין זא"ז ואין שוחט מברך: אך גם בזה נהגו קלות שמפסיקין בשיחה וכדומה. בין שחיטה לשחיטה וראוי למחות.

יג מכסה דכיסוי לא קרוי הפסק אפי' צריך לבדוק הריאה קודם כיסוי ואם לפניו בהמה וחיה או בהמה ועוף ישחוט בהמה תחלה כדי שלא יפסיק בין שחיטה לשחיטה בכיסוי פר"ח:

## סימן כ

א בתוך טבעת זהו לשון רמב"ם בפי' המשנה מזה משמע דחיטי' הם בתוך הטבעת ואם שחט בחיטי עדיין לא הגרים למעלה מטבעת ובגמ' משמע דחיטים הם למעלה מטבעת הגדולה ואם שחט בחיטי כבר עבר הטבעת הגדולה למעלה ועיין בככה"ג לי"ד שכ' שיש לעמוד בו. ומה שנראה לי אחר חקירה ועיון עם שוחטים הוא כך כי בהמה כאשר אוכלת והולכת שחוח החיטין הן בתוך הטבעת ונכפפי' לתוכו ובזה דבר הרב הרמב"ם אבל כשפושטת הצוואר בעת שחיטה כסדר הנשחטים אז מושכת החיטין למעלה לצד שיפוי כובע ולצד הראש ואז הוא למעלה מטבעת:

ב ולכתחלה כן הסכימו מהרי"ו ומהרי"ל ועיין פלתי שכתבתי טעמם מן גמר'.

ג ראש כנף אונה היינו בצד שמאל כי הוא עולה למעלה מן אונה ימנית ש"ך ופר"ח.

ד בלי שתאנוס ואם אנסה ושחט הרי זה ספק נבילה ואם אנסה אדם נראה מרמב"ם דג"כ ספק ופר"ח כ' ודאי ועיין פלתי שהמלצתי בעד הרמב"ם:

ה שחיטתו פסולה והיינו נבלה והעלו האחרונים הש"ך ופר"ח דאיירי דלא שחטה אח"ש רק הניח הבהמה ועוף עד שמתה ולכך נבילה דהא לית כאן שחיטה ומתה מאליה תחשב אבל אם חזר ושחטה כראוי הרי זה טריפה ולא נבילה דשחיטה מטהרתה דבתורבץ וושט רק טריפה ולא נבילה ונכון היא והנה אם נפסק גרגרת במקום שאינו ראוי לשחיטה דעת פר"ח וכ"נ דעת הכ"מ דג"כ דינו כמו בתורבץ ושט דלא הוי נבילה והא דכתב הרמב"ם ומחבר בסעיף א' הרי זה מוגרמת ופסולה היינו כמ"ש הם דאיירי דלא שחט שוב רק מתה באותו שחיטה ועי' פלתי דצ"ע כי יש ראי' רבות בגרגרת ונפסק רוב אפי' שלא במקום שחיטה נבילה דעכ"פ רובא הוי ורובא ככולא וכאלו אין כאן גרגרת כלל יחשב ולכך לעיל דקתני שייר בחיטי פסולה שפיר קתני והוא נבילה ע"ש:

ו ובעוף וכו' זהו דעת הרמב"ם דכלל כל בהמה וחיה לחד שיעורא רק בעוף לפי ערך ואולם דעת הרא"ש דהכל גם בבהמה לפי ערך ותלי' ג"כ בזה אי בעינן ב' אצבעות או ד' אצבעות ואכ"מ להאריך רק עי' לקמן סי' מ"א כי שם בררתו באריכות כל דעות מחולקות.

ז בין יונה כי יש מפרשים בגמ' דנאמר יונה אר"ז עד מבלעת' דקאי על עוף יונה ולו שיעור מבלעת' ואינו כי הוא שם מ"ד:

ח עד הזפק היינו גגו של זפק ולא עד בכלל. ולדעתי אם הגיע לגגו של זפק או שחט בושט יראה אם יש שני עורות כי בושט שני עורות משא"כ זפק:

ט ויודע שחתך עיין פלתי כי דעת הש"ך וי"ו מחלקת והכוונה או שידע ובחד מנייהו סגי. ועיין מ"ש בזה דעיקר דמחבר התמיר וס"ל תרתי בעינן החזיר וגם צריך לידע שחתך בסימנים:

י וה"ה לשוחט מעורף היינו ג"כ בהחזיר וידע שחתך סימנים ראשון אבל בלי החזיר או שלא ברי לו ששחט סימנים תחילה לא מכשר ועיין פלתי:

יא מן עורף ואם לא חתך כלל עצם מפרקת רק שחט בסימנים פשיטא דכשר דמה חשש יש ולומר גזירה דלא חתך במפרקת דלמא יחתוך במפרקת מנ"ל לחדש גזרה מה דלא מצינו בש"ס וקדמונים: והר"ב הט"ז היקל ביותר לדידן דקיי"ל דאין לשחוט סימנים ורוב מפרקת לקמן בסי' כ"ד א"כ תו ליכא למיחש דישחוט עורף תחילה ואח"כ הסימנים ומיקל וצ"ע. אבל בלא חתך כלל לכ"ע כשר:

יב טוב ליזהר אפי' בשוחט נגד גרון ומצוואר ט"ז:

## סימן כא

א שניהם וכו' ואם יש צורך כגון אוזא דמסמס קועי' דמא לכ"ע מותר לשחוט הקנה ולהניח הושט שלם לבודקו אח"כ ועיין לקמן סי' ל"ג שכתבתי אווזת שמלעיטין ושכיח שחין בושט שיכול בעל נפש להחמיר לשחוט קנה לבד כדי שיכול לבדוק אח"כ ושט ולא יהי' שחוט במקום השחין

ב רוב אחד היינו רוב של כל חלל הקנה כי הטבעתי' בקנה זולת טבעת גדול' אין מקיפין כל קנה ולכן צריך רוב קנה ועיין ריש סי' ך' מ"ש בזה פלתי.

ג ורוב שני' וכו' ואם נשחט רוב קנה ובושט כל עור החיצון וקצת מפנימי לא הוי רוב וטריפה ועיין פלתי שהבאתי ראי' ע"כ:

ד אפי' כחוט השערה והט"ז והפר"ח הן החמירו ודאי לדינא חוט השערה סגי אבל להחמיר כי בקל יפול בו הטעות לא סגי בזה במדידה רק בעינן רוב הנראה לעיני'. ונראה אף להנך דסברי דסגי ברוב כל דהו אם לא בדק הסימני' תיכף בלי הפסק זמן אחר שחיטה רק המתין רגע רגעים ומצ' רק כדי חוט שער ודאי טריפ' דכל שהוא כי האי יכול לבא בקל ע"י פרכוס והיא שכיח ותלינן בדבר המצוי.

ה כגון שהתחיל וכו' הך דהכא וכן בסעיף אחר זה כקולמס הכל באופן דלא ישהה כלל אפילו שהי' כל שהוא דשהיה מטריפין בכל דהוא ש"ך וט"ז.

ו וידוע שלא ניקב ושט. ודעת הש"ך אפי' לדידן והט"ז דעתו דלדידן לא שייך דאין אנו בקיאין בבדיקה ונראה דאם עשה קנה פגום ביד יש לחוש אבל אם חצי קנה פגום ע"י חולי מהכ"ת להחזיק ריעות' לושט וכשר:

## סימן כב

א צריך לשחוט וכו' אפי' דעתו מבלי לצלותו כא' רק לנתח' אברים ומ"מ הואיל ודרך לצלותו כאחד צריך לחתוך ורידין דלמא יצלהו כאחד ש"ך בשם פוסקים וצ"ל אף דהוי רק ספק דרבנן דדם שבשלו דרבנן מ"מ הואיל ושכיח לצלותו כאחד אף בדרבנן חיישינן וא"כ לדידן דלא שכיח שיצלהו עם הראש והוי מנתח אברים אין לחוש לכתחילה לשחוט ורידין.

ב הוורידין עיין ש"ך דכ' בחתיכת שני ווריד סגי ועיין פלתי דכתבתי לדידן בענין כל ורידין

ג שהוא מפרכס ואם לא חתך רק רוב סימנים א"צ לחתכם כולם דאין הדם נבלע בה' כמו בורידין ואדרב' יש למנוע דנרא' כשהיי' ב"י וט"ז.

ד ואם לא עשה כן כו' ודעת הרא"ש דאם חתך וירידין מן הצואר ונטל בשר שסביבו עמו תו ליכא למיחש כ"כ הש"ך ופר"ח ובתה"א דף ס"ט לא משמע כן דהדם כבר נתפשט בכל אברים וא"כ מה יועיל נטילתן וכ"כ מחברים הרב' ומ"מ כדאי הרא"ש לסמוך והוא איסור דרבנן כמ"ש:

ה כדי נטיל' הואיל והוא צלי והיות שאין מזרקי וירידי צוואר כ"כ עבים בעינן נטילה משא"כ בשאר חוטי דם שהן עבים דעת הת"ת דסגי בקליפה עיין פלתי.

ו ושרי אף דבעי בצלי נטיל' במליח' לגמרי שרי אפי' בלי קליפה וש"ך נתן טעם כבכ"פ ועיין פלתי שכתבתי הגידין בעצמן הם במקום קליפה:

ז בכל מה שבקדר' תמהו אחרונים למה לא בעינן ס' בעוף לבד כיון דחוטין דבוקים בו ועיין פלתי שהארכתי בזה בישובו כי העיקר הך גופי' אם לא נחתכו הורידין בעת שחי' גופא ספק אם עי"כ הדמי' נתקררים ולא יזובו עוד וא"כ ה"ל ספיקא טובי:

ח הדם שבחוטין ואי אמרינן הואיל ולא ידענו כמה דם יש בתוטין עכ"צ לשער נגד כל חוטין עיין פלתי די"ל מתוך דברי תו' דהוי רק ספיקא דרבנן לקולא דדם שבשלו דרבנן

ט בס' וכו' והא דלא בעינן ג"כ ס' נגד קליפת החוטין דהא מתחיל' נמלחו ואסרו כ"ק עיין פלתי דבררתי הטעם באר היטב

י ואם הסירו הראש ובבהמה שהצוואר רחב צריך לחתוך אותו לשנים. מרדכי ט"ז וש"ך:

יא הבהמה אפי' גדים וטלאים קטנים מ"מ אין סדר לצלות שלם ש"ך

יב לצלות' שלימ' נראה אם כל אברים בבהמ' תלוי' אף שהם מחותכים לחתכים רבים מ"מ לא יזוב דם דאל"כ איך אתה מוציא בהמה צלוי' שלימ' הא צריך לנקר אחורי' ולהוציא גיד הנשה וגידי התלוי' בו וגידי תלב וכל קרומות עד שממש צריך להיות מנותח לנתחים רבים. ועיין רמב"ם בהל' קרבן פסח פ' יו"ד הלכה י"א ובהשגת הראב"ד וכ"מ דס"ל כדי להניח פסח שלם בלי חסרון אבר התירו שומנו של גיד וכיוצא מן הקרומי' וצ"ע

יג וסתם עוף זהו היה אפשר בזמן רמ"א אבל עכשיו לא הי' ולא נעשה וכ"כ הט"ז

יד דהא לא נתעור' וכו' ורשב"א במשמר' הבית מביא ראיה דקתנ' ונאכלין בידי' מסואבות ש"מ דלא בעי הדח' דאין מוחזק בדם. וראי' זו דחוי' די"ל במי פירות כמ"ש הר"ן וע' לקמן סי' ס"ט מ"ש שם התו' מסתבר סברתו דמה יועיל חתיכת וירידין שחט וחתך בסימנים ולא יצא דם איך יצא בווירידין:

## סימן כג

א שאינו יודע אבל מסתם רוב מצוין אצל שחיטה מומחי'

ב והגביה לאו דוקא רק אורחא דמילתא נקט:

ג עד רוב פי' הש"ך אפי' לא שהה כדי לשחוט רוב סימנים רק חסר כל שהוא מן רוב מ"מ זהו איבעי בגמרא לשיטת הרמב"ם שחט במיעוט סימנים והם מפרשין כמיעוט בכ"ף רק שכמעט הי' רוב ועכשיו מיעוט והוא עלתה בתיקו לכך הרי זה ספק נבילה והמחבר ה"ל להזכיר שהוא ספק ונ"מ טובי רק לא דקדק כ"כ ש"ך ועיין פלתי שכתבתי פי' אחר

ד שהו' הכשר שחיטה עיין פלתי שהולכין אחר שיעו' שוחט בסכין יפה ואף שהוא שחט בסכין רעה ומשהה בשחיטת' אין הולכין אחר שחיטתו רק כפי שחוטת איש מהיר וסכין יפה בידו

ה שחיט' וי"ל לחומרא שיעור ששוחט שני סימנים קנה ושט כאחד ולא ששוחט זא"ז דנפיש לי' זמן. לכך העלתי בפלתי יש להחמיר רק אם יש זמן לשחוט הושט וקצת קנה דחצי קנה פגום דבאופן זה שחיט' כשרה היא וזמן לשחיטה הוא הוי שהיי' ע"ש

ו ובעוף עיין פלתי מ"ש בזה לישוב קושי' הב"י על הרא"ש ע"ש

ז עד שהדם יוצא. ודאי אפי' אין דם חיישינן לשמא נגע בושט רק באומר ברי לי שלא נגעתי בושט בזה יש הבדל אם יוצא דם הרי ריעותא לפנינו משא"כ בשלא יצא דם ליכא ריעותא נאמן באומ' ברי שלא נגעתי כ"כ הש"ך ויתר אחרונים. והפר"ח כתב זהו הכל אם נחתך העור אבל אם לא נחתך העור מעבר לעבר אפי' יצא דם כשר דדם עור הוא דהא לא חתך מעבר לעבר

ח יוצא והנה דעת הר"ן וכ"נ מרשב"א דשיעור שחיטה הוא זמן לחתוך העור והסימנים אבל לא נוצות. אבל בפלתי כתבתי דלא נראה כן מדברי רמב"ם ות"ה ע"ש ויש להחמיר

ט במקום אחר ולמ"ד במקום ידוע שיש לוושט בדיקה מבחוץ אף בבהמה יש לשחוט במ"א עיין לקמן סי' ל"ד.

י ואח"כ וכו' ולדידן דאין אנו בקיאין בבדיקה אין לאותה עוף תקנה עיין ש"ך מהרש"ל דעתו להקל בהפס' מרובה. ואין להקל בקל.

יא כל שהי' אבל אם נדחף בידו בעת שחיטה ממקו' למקום לא קרוי שהייה ט"ז

יב גמי וה"ה עשב ארוך דא"א שיה' הסי' והגמי נחתך בזמן א' בשוה והמציאו' מכחישו ולא ימלט ששהה קצת ש"ך ופר"ח.

יג פסול' הוא איבעי דלא איפשט' וספק נבלה

יד בהמ' דוקא בהמ' אבל בעוף כיון ששחט חד סי' כבר נגמר' שחיט' ותו לא שייך שהייה אבל בהמה כיון ששחט רוב סי' הרי הוא כשחט ומה ששוחט עוד בסי' ההוא הוי המחתך בבשר והרי זה הפסק לסי' השני

טו ויש מי שיאמר הוא דעת רש"י דס"ל ודאי אחר שנשחטה רובו אין מחויב לשחוט עוד אבל אי שחט ה"ל כחדא שחיט' וכל ד' הלכות פוסלת בו. לעיין פלתי שהעלתי לדעת זו פסול תורה ולא דרבנן:

טז יכנו על ראשו עיין לקמן סי' ע"ד

יז ואסור למוכרו עיין לקמן סי' נ"ז וכאן דהוי ספק בשחיטה ואתחזק איסורא יש להחמיר ביותר.

יח וחיישינן לנקיבת ושט הוא חומרא בלי טעם ולכך במקום הפסד יש להתיר:

## סימן כד

א והמפרקת ודאי לא ישחוט מפרק' רק אם ימדוד רוחב סימנים קנה ושט הם מעוטים רק ימדוד רוחב מפרקת כי הסימנים נשמטים פעם בצד זה של מפרקת פעם בצד אחר ולכך ישער כל רוחב

ב בבהמה הואיל וצווארה קשה והסכין קטן אתא לכלל דרסה

ג שחט ב' ראשים כו' ה"ה לכתחלה מותר לעשות כן והא דנקט ל' דעבד משום סיפא דיש לחוש לשתיהן אפי' כבר נשחט מ"מ אסרינן:

ד כשרה אפי' הניח הסכין על שתיהן כא' או הולך או הביא:

ה ויש לחוש עיין פלתי שהמלצתי בכוונת הרא"ש ומחברים וביחוד דברי הרמב"ן. ולדידן ואוסרי' דרסה במיעוט בתרא פשיטא דיש להחמיר בכל גוונא כמ"ש בפלתי באריכות:

ו רק רוב והט"ז דעתו דוקא חוט שדר' עמו

ז ואין לשנות והרבה מחברים דמקילין בזה וכבר הורה זקן מהר"ל מפראג להקל ונראה זו דוקא בשחט בלי מתכוון אבל במתכוון לכתחילה על כך לשחוט עם מפרקת יש להחמיר דהכי תנן בתוספתא פ"ב דחולין הי' שוחט וחתך בב"א אם נתכוון לכך שחיטתו פסולה ואם לא כשרה ולכן כל מה שהביאו ראי' להכשיר הוא הכל בלי נתכוון אבל במתכוון אין ראיה לסתור דברי תוספתא ויש להחמיר

ח להניח אצבע בהפסד מרוב' יש להתיר בדיעבד אם אמר ברי לי שלא דרסתי אחרונים:

ט חלדה לשון טמנה ועיין פלתי בדקדק לשון ט"ז שכ' כחולדה הדרה בעיקרי בתי' וז"א:

י בין ששחט עליון וה"ה וכ"ש אם הכניס הסכין תחת שני סימני' ושחטן שניהם מלמטה למעלה או אחד מלמטה למעלה ואחד מלמעלה למטה

יא הקשור בצואר' ה"ה כרוך בצואר' רק צריך שיהי' באופן שהכרכ' מהדקת המטלית בצוואר אבל אם המטלית כרוך שיכול ליפול מעל צוואר א"ז חלדה דהוא רק כיסוי בעלמא כן משמע בכל פוסקים

יב פסולה היינו מספק כי איבעי בזו עלת' בתיקו והמחבר לא דייק בזה אף דנ"מ טובי לספק וגם ודאי

יג ויש מי שאוסר הא דעת רמב"ם והט"ז ביקש לדחות דין זה ועי' פלתי מ"ש בזה ואדרבא ממקום דבא משם יש לרמב"ם ראי'

יד בכבשי' וה"ה עופו' שיש להם נוצות עד שהסכין מתכס' בהן יש למורטן קצת קודם שחיט' באופן שלא יצא דם

טו ויש לחוש וכו' היינו כששוחט באמצע שהסכין מגולה אבל אם קרוע בעור וכו' אף בדיעבד פסול ש"ך

טז תחת המיעוט הראשון וזהו חלדה שהחלידו תחת המיעוט ושחט בחלדה מלמטה למעלה מיעוט ההוא אבל בהחליד תחת העור ושחט מיעוט סימנים ואח"כ קרע עור ושחט הנשאר כראוי מזה לא מיירי כאן ואיירי שנקרע עור מתחילתו כמ"ש הב"ח ועיין פלתי שכתבתי בזה דהחליד תחת עור ושחט רק מיעוט סימני' בחלדה הזה יש מקום להכשיר ע"ש

יז בבהמה אבל בעוף כיון ששחט סי' א' הוכשר ומה יפסול אח"כ חלד'

יח וכן אם שחט מיעוט ראשון בושט ודאי דפסול דלא יהי' אלא נקב פוסל אבל בקנה דעת הפרישׁ' וש"ך להתיר מדינ' ומהרש"ל והב"ח אוסרי' והש"ך השיג עליו ועיין פלתי שכתבתי שאין לדחות דברי מהרש"ל ויש לו עמודים גדולים ובלא"ה לדידן דמטרפינן בכל מקום לא נ"מ:

יט רוב חלל הקנה אבל נא רוב טבעת דזולת טבעת גדולה רוב טבעת אינו רוב חלל קנה ועי' לעיל סי' כ' בפלתי מ"ש בזה באריכות

כ שפוסל בדרוס' כי הגרמה לאו מקום שחיטה משא"כ זה ששוח' במקום שחיטה דבר הפוסל

כא פסולה דרובו בהגרמה

כב ואם דרס או וכו' כולם תמהו למה ודאי טריפה ונבלה הא הרמב"ם כ' מקודם אם שחט מיעוט סימנים בחלדה וגמר שלא בחלדה הרי זו ספק נבלה. והלח"מ תי' דהכ' ג"כ פירושו ספק נבילה וזהו דוחק דלא מצינו דמסתפק הגמ' כלל בדרוסה: והש"ך כתב דבצירוף קאמר דהיינו דהחליד שליש והגרים שליש ושחט שליש דעכ"פ איכא תרי

רובא בפיסול. מה לי חלדה ומה לי גרמא. ועיין פלתי דס"ל באמת חלדה גמורה או דרוסה במיעוט קמא ודאי פסול ולעיל גבי חלדה דמשויא לי' ספק היינו דלאו הוי חלדה ברורה והספק הי' אי הוה חלדה כלל כי החליד תחת מיעוט סי' וע"ז אנו דנין אם קרוי חלדה כלל וזה ברור. וכ"נ דעת פר"ח

כג וכן בקנה וכו' דנקיבתו במשהו וחד דינא אית ליה עם ושט:

כד פסולה הש"ך הביא דעת ריב"ש דכתב אפי' למאן דמספקא ליה גבי חלדה במיעוט קמא מודים הכא דלא מקום שחיטה היא ולא שייך דרך שחיטה שחט. ועי' פלתי דא"צ דהני רבוותא פוסלים ג"כ בחלדה במיעוט קמא

כה כגון שנעקר וה"ה סכין פגומה קרוי ג"כ עיקור:

כו קודם גמר שחיטה אפי' בעוף דא"צ רק סי' א' והא איתנהו ז"א דמ"מ בעינן שנים ראוים לשחיטה:

כז בין במיעוט בתר' דלפי ד"ת במיעוט בתרא כשר רק מנהגנו לאסור ודעת הב"ח אם פגימה במיעוט בתרא אסור מדינ' וע' פלתי דהבאתי ראי' מתוס' דגם בפגימה מותר מדינא

כח אלא שאין שחיטה מועלת אבל סימנים שנדלדלו ברובן לכ"ע הוי טרפה וכן כ' הש"ך ונכון

כט חלבו כשרות עיין פלתי שפלפלתי בזה והעלתי הטעם דלבה"ג יכול העיקור לחזור על בוריו ולהיות נתרפא ע"ש

ל פסולה דהוי ספיקא תורה לחומרא. וא"א להבחין

לא מיהו השוחט נאמן דהיינו שאמר שהרגיש בבירור ויש לו סימנים על כך ט"ז

לב פסולה דכיון דתפס בידו אפשר לשמוט' שתעשה שחוטה ופסולה מדינא דש"ס

לג כשר אף דהוא ספק איסורא ס"ל דלא שכיח שיהי' טבעת מגרגרת נשמט מחיים ולא יהי' ניכרת המכה והדם צרור ותלינן לעולם במצוי ועיין לקמן סי' נ':

לד ויש מטריפין כי ספיקא דאורייתא לחומרא והוא טבעת שלם או רוב אבל מקצת לית לן בי' דלו דנפסק מחיים פסוקת הגרגרת ברובו ואם ספק אם הוא רובו מכשיר הט"ז ג"כ מכח ס"ס דלמא לא היה בו רוב. ועי' אחרונים בתשובות שהקילו בכמה דברים ולהיות כי אין דעתי להקל לא הבאתי דבריהם ומי שרוצה לסמוך עליהם יעיין בספרת'

## סימן כה

א אסור והוא ספק נבילה:

ב מיהו א"צ לבדוק וכו' והש"ך האריך דיש לבדוק אחר שמוטה לכתחיל' ועיין פלתי מ"ש בזה והקשתי מה יועיל הכנסת אצבע ע"ש

ג בלא הגרמה והכל לפי ענין שחיטה אם שחט במקום סמוך לראש צריך בדיק' ואם באמצע צוואר א"צ לחוש להגרמה

ד קודם שיזרוק עוף דלמא משתלי אח"כ ט"ז

ה ולא חיישינן אפי' לנקבים הרבה ואפי' דאנן אוסרים נאבד' הריא' התם עבר אתקנת חז"ל וכמ"ש מה הועילו חז"ל בתקנתם אם אתה מכשיר נאבד' הריאה משא"כ כאן דנטלו זאב מה ה"ל למעבד ולכן אם הניחו במקום הפקר טריפה דהוי כמו נאבד' ריא' ועיין פר"ח בק"א:

ו ע"י פרכוס זהו דעת מהרי"ק ושחיטות ישינים חולקי' והאחרונים מחלקים בין נשחוט כולו כולי האי לא אתרחב בפירכוס ובין נשחט רובו. והש"ך בשם אביו מחלק אם ושט נשחט רובו א"צ לחוש כי ע"י פרכו' לא יתרחב משא"כ קנה ועיין פלתי שכתבתי כי הוא במחלוקת בין רש"י לרשב"א ולכן אין להחמיר

## סימן כו

א בשעת שחיט' היינו קודם שחיטת הרוב

ב טריפה ואם שחט רוב הקנ' בבהמה או ושט ונקבו הקנה או הושט דעת הדרישה דכשר וב"ח מחמיר לאסור ועי' פלתי דכתבתי לפי מנהגינו לאסור עיקור במיעוט בתרא אף בזה יש לאסור

ג שחט קנה וכו' אפי' לדעת הנ"ל דאם ניקב הקנה כשר אמנם ריא' שהוא אבר אחר ואין ענין כלל לאותו אבר אמרינן טריפות לחצי חיות ואף דנשחט א' מסימני' חל טרפות על שאר אברים ונכון:

## סימן כז

א אסור לאכול לרמב"ם ד"ת והוא בלא תעשה לא תאכלו על הדם ואין לוקין משום דהוי לאו שבכללות ורש"י ס"ל רק איסו' דרבנן וקרא אסמכת' בעלמא ועיין פלתי מ"ש מה ראה רש"י על ככה

ב ממנה ואם שחט ונתנבלה בשחיטה עיין פלתי שהארכתי דלכ"ע אסור למכור הבני מעיים לנכרי. אבל אי לא נתנבלה תלוי בדעת הרמב"ם ורשב"א דלרמב"ם יש להחמיר למכור לנכרי ולרשב"א מותר. והמנהג כרשב"א כי לא ראיתי ולא שמעתי מעולם לדקדק בזה למכור לנכרי בני מעיים וכיוצא בזה. אף כי הוא חשש איסור תורה. ועיין פלתי

שטרחתי ליישב דברי רמב"ם בסיום הסימן כתב הט"ז דין נשבר המפרקת ורוב בשר עמו והחוט קיים דכשר וקצת אחרונים פקפקו בזו ובפלתי הסכמתי עם הט"ז בכל אופן. גלל כן עוף הבא וצווארו עקום כאילו היה המפרקת נשבר ונתרפא בודקין ואם החוט בתוכו שלם ואין בו ריעותא ורקבון וכדומה הכל כשר ואם יש בו ריעותא טריפה דחיישינן לשבירת מפרקת או לפסוקת החוט:

ג עד שתמו' עיין פלתי דמותר למכור לנכרי בשר קודם שתמו' דלנכרי תיכף שרי:

## סימן כח

א אפי' אם הזיד אפי' לאותו שהזיד כ"כ אחרונים דלא כב"ח

ב דם בעפר כן העלו וכן נהגו דאף דמכסין בשארי דברים הכל תולדה דעפר ושב לעפר ובקרא כ' וכסהו בעפר

ג שהחיינו והש"ך טען כי הרבה מצות כמו תפילין וציצית דלא מברכין אלא בעינן דוקא או מצוה שיש שמחה או שבא' מזמן לזמן משא"כ בכיסוי. ונראה כי מצו' שחוב' גבר' על בני אדם שמחוייב לעשות כמו ציצית תפילין בזו אין לברך שהחיינו ואע"פ שציצית אם אין לו ד' כנפות אין מחוייב מ"מ בעידן ריתחא נענש עליו אבל אין מחויב להמציא עצמו לשחוט ולכסות ורובן של ישראל אינן שוחטין ומכסין ולכך אם בא מצוה כזו לידו יברך עליו בשמחה כן נ"ל.

ד כוי וכו' כבר כתבתי לעיל באריכות מזה ועי' בהל' או"ב ע"ש

ה ואם שחטו וכו' וכתב הרא"ש יקבל הדם בכלי ויכסה בלילה אין שוחטין לתוך כלי וע"ז יש הרבה קושי'. לכן העיקר לכל קושי' דאם הוא מתקבל לכיסוי דם יחשבו לודאי חיה ומתירו חלבו ועיין פלתי. ולכך אפי' יש לו עפר מוכן מ"מ אסור ביו"ט משום התרת חלבו

ו לכסותו בלי ברכה אע"ג דלקמן גבי כלאים סתם מחבר דהוי מין בהמה והרמ"א לא הגיה החמיר רמ"א כאן דהרי יכול לשחוט עוף פר"ח. ואין זה מספיק דא"כ ביו"ט ישחוט כיון דאתה מחזיקו לודאי בהמה ולא יכסה לכן יותר טוב לומר דסמך רמ"א לקמן אהך דהכא דהוא בכלל ספק חיה וכן הדבר שם:

ז ולמטה שנאמר וכסהו בעפר משמע למטה ולמעל'

ח להזמינו בפה ומצוה שיתן הוא העפר כדכתיב וכסהו בעפר. ובדיעבד אינו מעכב מידי דהוה כיסוי הרוח:

ט מכסה בידו שלא יהיה מצות בזויות עליו גמ'

י וראהו אחר חייב לכסות בטור נתן טעם דמצות עשה מוטל על כל ישראל אבל בגמ' יליף מקרא ואומר לבני ישראל אזהרה על כל ישראל ועיין פלתי מ"ש בזה. גם פלפתי אי

מי שזכה במצוה כיסוי אם יכול לכבד לאחר במצוה זו ומינ' למוהל שיש לו בן א"י לכבד לאחר למול והעלתי. דלצוות לאחר לכסות או למול בתורת שליחות רשאי דשלוחו של אדם כמותו אבל בדרך כיבוד או בתורת שליחות אסור כדעת הא"ז וש"ך

יא כיסוי א' לכולם ואם סח בין כיסוי לכיסוי עיין לעיל סי' י"ח:

יב פטור מלכסות דהא מכוסה ועומד:

יג חזר ונתגלה עיין פר"ח דהא דחייב לכסות הוא מספיקא אי יש דחיה אצל מצות דהא בכיסהו הרוח אדחי' לי' ומספיקא לא מברכין פר"ח:

יד אם הוא עצמו וכו' ואם כיסה אינו מחייב להשגיח כלל אם יהי' נתגלה אח"כ או לא כי קיים מצותו ולכן מכסי' ברחובות ומקומות שרבים שכיחים ודשי' שם ואינו מתקיים הכסוי כלל:

טו חייב לכסות ואע"ג דראשון ראשון בטל מ"מ חזר וניעור ואין דיחוי אצל מצות ולכן לא יברך על הכיסוי דזהו אי יש דיחוי אצל מצות ספק פר"ח:

טז פטור מלכסות היינו באופן שאין יכול לגרר הדם אבל אם יכול לגרר דם בהמה יגרר ויכסה דם חי' רשב"א:

יז או עוף וכו' דעת הב"ח דבעוף א"צ לכסות והט"ז וש"ד ופר"ח השיגו עליו דמ"ש ליישב קושי' הב"י דוחק בישובו ועיין פלתי שהארכתי בישוב הטור וכי יש מקום לדברי הב"ח ולכך יש לכסות בלי ברכה:

יח חייב אע"ג דליכא עפר למטה הואיל הי' יכול ליתן עפר למטה כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת וכן משמע בגמ' ריש פ' כיסוי דם יע"ש והעט"ז כתב דאיירי דאית עפר למטה והשיגו אחרונים דהוא נגד גמ' ועיין פלתי שישבתי דבריו דאין בו מהזרות כ"כ:

יט ונתנבלה וכו' חילוק זה כתב הרמ"א ליישב דלא תקשה מ"ש חי' ובהמה ומ"ש עוף ועוף דפטור מכסוי ותי' רמ"א דחוק ולכן תי' הש"ך דלא היה העובדא זה ע"ג זה רק בצד זה ונתערב ודוחק כי מה קמ"ל מהר"ם בזה. ועיין פלתי שכתבתי ישוב נכון על מהר"מ מ"ש. עפר למטה מ"מ אין מעכב ועיין פלתי מ"ש מזה באריכות:

כ מקצת דם נפש עיין פלתי דין זה הוא לרש"י ולא נמצא כן בשאר פוסקים ע"ש:

כא אפי' יש לו דקר נעוץ דהוא הכירא דיום זה אסור לשחוט רק לצורך החולה ר"ן

כב שאם היה לו זהו דעת רא"ה דס"ל דקר נעוץ לא התירו משום דיש בו קצת איסור ולא התירו חז"ל משא"כ זה דלית ביה איסורא אבל לשיטת הר"ן להיכר שיום ההוא אסור אפי' בכה"ג אסור וכן דעת רשב"א:

כג וכן חש"ו וכו' וה"ה גדול שא"י הלכות שחיטה כלל ט"ז:

כד ופטורה מכסוי לאו דוקא פטורה דאסור לכסות כי יאמרו ששחיטה מעליא הי' ויאכלו ממנו ש"ך:

כה צריך לבדוק ולא דמי לשחיטה דשם א"א דבעי עובר לעשייתן משא"כ כאן דימתין בכיסוי ש"ך וט"ז:

כו פסול מחמת ספק ואין כאן ודאי נבילות ולא אמרינן בהמה בחזקת איסור דרוב בהמות אף בשחיטה כשרים הם וה"ל רק ספיקא:

כז חתך מפרקת הוא חומרא בעלמא ולכך אף ברכה חייב לעשות דהא חייב בכיסוי בלי ספק ש"ך:

כח תקנו לי' רבנן לא מצאנו בגמ' רק בגאונים וגלל זה הרבה מעוררים ע"ז אך עם כל זה הרוצה להחמיר יחמיר לעצמו אבל הרוצה להקל ודאי דאין למחות בידו כי יש לו גאונים לסמוך ואולי הם מפני תיקון עולם כי ראו מתפרצים אוכלים בלי כיסוי כלל תקנו הם זה כדי שיהי' זכור למצות כיסוי ואלו לא תקנו הם הי' נפרצים ממצוה זו לגמרי ההולכים במדברות בארץ מערב ומי ישמע לשרוף כסותו והי' עוברים על מצוה זו בידים ולכן לענין ברכה לו יהי' שתקנת גאונים הוא מצינו הרבה ברכות על תקנת גאונים ולכן אין לנו לזוז מדברי רמ"א אך זהו הכל מקום גאוני ארץ מערב וסביבותי' שילך אדם זמן רב טרם שיגיע לו עפר או כלים ואין עצים עמו אבל במדינתינו שמצוי הכנ אף אי אתרמי שעל יום או יומים נחסר ממנו ח"ו לסמוך על זה ולבטל מצות כיסוי וברור:

כט ולא יצא דם היינו שלא חתך ווורידין ואלו חתכן יצא דם דהם מבוא לדמים וה"א דחוב עליו לחתוך ווורידין כדי שיזוב דם ויקוי' מצות כסוי קמ"ל דא"צ:

## סימן כט

א שמונה באמת הם יותר משמונה וראוי להיות תשעה וסי' דן חנק לנפש והיא לקתה בכוליא דטריפה כמבואר לקמן סי' מ"ד והש"ע לישנא דגמ' נקט ועיין פלתי מ"ט בזה:

ב מיני כי כל א' כולל טריפות הרבה וכל דין נקוב' בכל איברים הם תתת סוג נקובה וכן בכל דברים ובפרטן מנאם הרמב"ם בפ"י מהל' שחיטה והן שבעי' וסי' ול"א יחי"ה:

ג טריפות הטריפ' הוא מ"ש בתורה ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. אשר פירושו שטרפו חיה או עוף הדורס. רק כפי המסורת לא דיבר הכתוב רק בהוה ודבר המצוי אבל נלמד הימנו כל חולי ומכאוב הגורמים חולשא ומיתה לבעלי חי כמו דרוסה טרפה: וקבלו שהם שבעים טרפות הנ"ל:

ד הן ואלו טרפות יש בהו ודאי ספק וסי' לודאי שאין חי' יב"ח וקאמר הגמ' ריש פרק א"ט הטעם דכתיב זאת החיה אשר תאכל חיה אכול ושאינה חיה לא תאכל מכאן לטריפה שאין חיה ואולם הרמב"ם בהל' מ"א כ' הואיל וכתיב לכלב תשליכון אותו כלומר שהיא עומדת להשלכת כלב כי היא מתה ומינה ילפי' לשארי טריפות והטור העתיקו ותמה הרב הט"ז ויתר מחבר' למה שינ' הרמב"ם מלימוד הגמ' וכן להיפוך ועיין פלתי מ"ש בזה באריכות גם תמצא שם ישוב לקושיא שיש על רש"י בתורה בענין זה:

ה וסימנם בגמ' נאמר הלמ"מ הם שנמסרו ועיין פלתי שצ"ל שנמסרו כך דרך כלל טריפות נקובה וכו' וחז"ל כפי חכמתם ועוצם בינתם בפלפל התורה וכדומה בררו ענין כלל הוא איך יסתעף הימנה פרטיה. ויתבאר במקומו כל א' על בורי' גלל כן אין פה מקומו לפלפל בו:

## סימן ל

א בהמה וה"ה עוף רק הואיל בעוף יש הבדל בעוף של מים בבקיעה גרידא טריף. לא ביקש הש"ע להאריך ונקט רק בהמה וחיה:

ב שנתרוצץ. יש בו לשון ריעותא וקרוב לשבירה ועדין לא נשבר ולכך נקט נתרוצץ אף דבגמ' נאמר נחבסה. וכן פי' הרד"ק על קנה רצוץ והרבה פירשו לשון סדק ושביר' ובכולם יש להחמיר:

ג רוב גובה וכו' רבו הפי' והט"ז פי' דמן העיני' עד קרנים שטח המשוך הוא גובה והקיף באותו מקום בכל הגלגלת נקרא רוב הקפו ולפעמים נחבטה באותו מקום גבוה מן עינים עד קרני' אבל בהיקף הגלגלת שלם וכן להיפך רוב מקיף גלגלת נחבס' אבל מקום שטח גבוה מן עינים עד לקרני' שלם ויש להחמיר ולטרוף בשניהם:

ד אע"פ שהקרום קיים היינו כל קרומ' תחתון ועליון ש"ך ופשוט דאין הטריפות מחמת קרום רק טריפות מחמת עצמן ולכך אפילו שחיה יב"ח טריפה דאין מועיל לודאי טריפות ודברי מהרש"ל בפי' א"ט סי' פ' צ"ע:

ה כסלע עיין פלתי במה משערין סלע אם בכל בהמה וחיה שעורו סלע רק בעוף משערין לפי ערך או לא דברו רק בראמי' גדולים: וגם נברא חסר יש לצדד להקל ולכך באווזות שיש לפעמים נקב בגלגלת ונבראו כך ואפשר אם משערין לפי ערך ראמים גדולים ה"ל שעורא זוטא מ"מ יש להקל כי בלא"ה גדולי מחברים לא פסקו הך דינא עיין פלתי:

ו נקבים וכו' דעת רבינו ב"י דשלם שבניהם מצטרף כמו בגרגרת סי' ל"ד והפר"ח מקיל ועיין פלתי שעשיתי סמו כי' לפר"ח:

ז שיש בהן חסרון אבל אין בהן חסרון לא מצרפי לרובא כמו בגרגרת ב"י והסכי' הפר"ח והש"ך גמגם ועי' פלתי כי לא הבנתי טוב מחלקותם וספקתם

ח כסלע אפי' מצומצם ודלא כפירוש משנה לרמב"ם עיין פלתי

ט שליש טפח והרב הש"ך הקשה דסלע מצומצם אינו כ"כ כיון דיותר מסלע הוא כך שיעורו לקמן סי' מ"ח וגם טען דחכמי מדות אמרו דהך שיעור' כל שיש בהקפו טפח רחבו ואלכסונו שליש טפח אינו מדוקדק רק ז' טפחים באלכסון בהקפו כ"ב טפחים ויש לדייק לחומרא ועי' מ"ש פלתי בישוב כ"ז:

י (טפח) טפח הוא ארבעה אצבעות אגודלים וא"כ שליש הוא אצבע ושליש אצבע ואצבע הוא כפי מ"ש הרמב"ם בהל' ס"ת פ' ט' הלכה ט' באורך שני שעורות בריווח ורוחב ז' שעורות בינונים בדוחק:

יא בכל שהוא וכו' דקרומה רך ונשבר העצם נפסק קרום ובאווזת שיש להם נקב בגלגלת ולא בקרום והם מסוימין שהנצו' על ראשם גבוהים במקום ההוא שקורין בל"א שעפליך רבו המתירין והאוסרין ואני הארכתי בזה בפלתי וברתי שיעור איסר שיש לשער בעוף לפי ערך בהמה והעלתי במקום דליכא פסידא דיש להחמיר אם לא שהאווזא כבר חיה יב"ח או הטילה ביצים אז המיקל לא הפסיד ות"ח יחמיר לעצמו:

יב בכל שהוא בעוף היינו בדלא שהה יב"ח או ביצים ואם הגלגלת יש בו נפוח ולאחר שחתכו הנפוח הוא שלם כשר:

## סימן לא

א נקב מפולש והרבה מחברים דס"ל דבעינן נקבו שניהם ואי בעינן זה כנגד זה עיין פלתי שעשיתי סמוכים מדברי ראב"ן ברא"ש

ב מפולש טריפה עיין פלתי מ"ש בזה. טריפה ע' פלתי מ"ש בזה

ג מעט הש"ך דייק מן מלת מעט דהרבה טריפה ונתן גבול שמשערין אם היה כ"כ חסר בחוט שדרה א"י לעמוד טריפה ולזה הסכים פר"ת ועיין פלתי מ"ש דזהו ליתא רק מעט הוא לאפוקי רובו ע"ש:

ד ונחסר ממוח דעת הט"ז דכי בעינן מקיף מוח היינו כשנחסר' ממוח אבל אם לא נחס' א"צ להקפת מוח וכן בנתמססמס אם המוח מקיף כשרה והפר"ח חולק ועיין פלתי שהסכמתי עם ט"ז ודבריו דברי טעם

ה וכן אם נמצאו וכ"כ מים בין קרום לגלגלת טריפה ש"ך

ו ע"כ יש להזהר וכו' דאם יפתחו ויזובו מים ולא ידעו אם היה מקיף מוח או לא ספיקא אסורא ועיי' לקמן סי' נו"ן ויכול להשליך הראש אם לא בהמה שיש לה שוינדל הוי שכיחי מים יותר מבדיקת ריאה וצריך בדיקה:

ז והכי עיין פלתי דלכך צריך למנהג די"ל דלא נקב שום קרום רק דרך חוטמו נכנס כמו טיטוס ועין פלתי דיש להחמיר ולא לסמוך על מעשה דטיטוס ע"ש.

ח נהוג והא דלא אמרי' לאחר שחיטה פי' האריכו אחרונים ועיין פלתי דפרשתי דמיירי דנמצא בין קרום לקרום ע"ש:

## סימן לב

א רוב היקף ונקבי' בהיקף אין מצטרפין לרובו והפר"ח דעתו שמצטרפין ועיין פלתי נראה להלכה כב"ח אבל לא למעשה

ב נסדק העור דמת הב"י דלא בעי שיור כלל מעלה ומטה ופר"ח מחמיר ועיין פלתי שבררתי דעת שניהם מאין שרשם

ג אבל אם נפסקו דשם פסק כח של שדרה ולא מיטרף

ד המחובר לגוף והש"ך ביקש להשיא לדבר אחר דכוונתו על עצמות קטנים ומונחים והולכים בשיפוע עד השדרה ואין לחדש פ' נגד רוב הפוסקי':

ה חוששין כדין נפולה אבל בדיקה זו גם אנו בקיאין ט"ז:

ו חוששין ובזה לא מהני הילוך כיון דאינו מהלכות הילוך יפה וצריך שהייה יב"ח:

## סימן לג

א כשרה באופן שהסימנים עדיין דבוקים במה שנשאר קצת מהלחי

ב ע"י המראה והלעטה שתותבין המאכל עד הגרון ופעמי' שתוכל להחזיר לחוץ המאכל ולפעמים א"י לחזור. ואי לא טריפה ועיין פלתי שכתבתי שהוא רק ספק טריפות ע"ש:

ג לרמב"ם טריפה וכתב ולא הוזכר בש"ס לרב פשיטתו כי בהעדרו יתקררו כל אברים פנימים ועיין פלתי שכתב' שהוא רק ס' טריפה.

ד נבילה בוושט בצוואר בגמרא דהוי נבילה רק משמעות הכ"מ ומחבר מחיים הוי נבילה ונ"מ לענין בצים ואותו ואת בנו. וש"ך ופר"ח הסכימו דלא הוי נבילה עד אחר שחיטה דאין שחיטה מועיל כדעת רשב"א ועיין פלתי שעשיתי סנגורים לדברי המחבר ומ"מ העליתי לעיקר כרשב"א ובתורבץ ושט העלו אחרונים רק טריפה.

ה אפי' עלה קרום וזהו בכל נקובים דמדינא דגמרא אסור לא מועיל קרום מתמת מכה אפי' קרום עב.

ו מרוח אחת אפי' זה למעלה וזה למטה רחוק זה מזה.

ז אם יש לחוש וכו' ולקמן סי' מ"ט אמרינן מסתמא ע"י חולי עי' פלתי מ"ש נה"כ ומ"ש באריכות.

ח רק הפנימי וכו' אבל בחיצון יש לבדוק פנימי אע"ג דאנן לא בקיאין בבדיקה העלה הש"ך דבמקום ידוע בקיאין ועי' פלתי דבררתי דליתא דגם בזה לא בקיאין רק בניקב חיצון תלי' בקוץ אולי תחבו בפנים ובזה מתורץ הא בלא"ה ניחוש שמא נתרפא:

ט אם שניהם אדומים עי' פלתי במ"ש בזה כפירש"י ואם יש קצת אדום ולא רובו כשיר' וע"ש.

י שני קנים ואם מחוברים מתחילה ולבסוף ג"כ נתחברו הורה רמ"א בקראקא לאסור מהר"ץ בשחיטות ופרי חדש מתיר ועיין פלתי דאסור וקנה של בר אווזא הזכרים שבהם שינו וכמעט שהם ב' קנים ורובם איתנהו כך ואינו ב' קנים ממש ומותר:

יא דטריפה נבילה דהוי כאלו נטלו: וע"ל סי' מ"א מחלוקת הפוסקים ורמב"ן.

יב אם עוף וכו' דאף דצריך לשחוט לכתחילה ב' סימנים כדיעבד הוי

יג וצווארו היינו מחיים אבל לכלוך בצוואר אחר שחיטה ל"ל בה:

יד או בהמה ע' פלתי שעמדתי בזה בבהמה מה צורך תקנה הא בלא"ה אסור ע"ש שהארכתי בישובו

טו ואין אנו בקיאין ויש לתמוה הא בלא"ה ניחוש שמא נתרפא כדלקמן. עי' פלתי שהארכתי:

טז או לרחבו ובכ"מ מחמיר אף ברחבו דאולי היה תחוב בו וע' פלתי דאין להחמיר בזה ונמלה שנמצא בוושט והיה אוכלת חצי מעור פנימי דעת פר"ח להתיר וכן עיקר ע"ש

יז אם אין ק"ד אבל ביש ק"ד אסור וכתב הש"ך דוקא בתחוב ופר"ח חולק וע' פלתי שחזקתי דעת הש"ך.

יח מבחוץ והט"ז דעתו אף בק"ד בפנים ונה"כ השיגו וע' פלתי דהשגת נה"כ אין השגה וגם ראי' הט"ז יש לדחות ומ"מ יש להחמיר:

יט ואין ניכר אפי' עור פנימי ג"כ לא ניקב מעבר לעבר

כ ויש מכשירין הש"ך ופר"ח ביקשו למצוא חילוק בין הך להך דסעי' ד' ונכנסו בחלוקים וע' פלתי מ"ש בזה וא"צ לחלוקים בדוחק.

כא וכן נהגו סמכו על הנך רבוותא ע' פלתי כי יש לפקפק עד מאוד כי יסוד ראי' יש לסתור וצ"ע

כב דשכיח ע' פלתי ווושט לצד הראש שהוא תורבץ ושם חטטים כולה יש להקל בו וטעם מבואר:

כג במקום והרב הש"ך מחמיר באווזת כאלה וחשבהו לקוץ והט"ז חולק וחשבהו לע"י חולה עין פלתי מ"ש

כד דאיכא ריעותא עיין פלתי דיש להחמיר בעגולים שעושים בהם קוצים או יש להם חוד אבל אם הם עגולים וגדולים שאינו שטח שליש טפח שכבר אמרנו שיעורו לעיל סימן ל"א מחזיק שלשה עגולים תו יוצאים מחשש ניקב ויש להקל בכל גוונא:

כה ריעות' ומדקדקים כאלה שוחטים רק הקנה ועיין פלתי מ"ש:

## סימן לד

א רוב חללה כי דופן הקנה עב מאד א' יותר מחבירו ואם תצטרף עובי הדופן הוא פחות מרוב חללה:

ב אסורה וזה חמור יותר מעיקור שנעקר ממקום חיבורו כי כאן פסידא בקנה עצמו ולכך היא נבילה

ג ברוב רוחב חלל הקנה זהו דעת רשב"א בחידושיו ולמד הואיל דאמרי' בעוף מקפלו ומניחו ע"פ הקנה ה"ה בבהמה. ועיין פלתי שהארכתי בזה לברר הרשב"א

ד לפי שיתבאר בסמוך הש"ך והט"ז לא ירדו לכוונת הרמ"א זולת בן הש"ך בנה"כ דמפרש כוונת רמ"א על מ"ש בסעיף ד' דוקא נקבו כנפה מניחה ע"פ קנה ולא בנחסרה דנפיש שיעורא ועיין פלתי מה שכתבתי בישובו:

ה יטרוף בכל ענין עיין פלתי דשיעור חצי רוחב חלל הקנה דידיה ודאי כשר ע"ש

ו אם אין בהם חסרון האחרונים תמהו למה זוטר שיעורא דאין בהם חסרון דסגי ברוב היקף הקנה מיש בהם חסרון דבעי שטח איסר שאם תחתכו לרצועת דקות יעלו כמה הקפות של קנה עי' ש"ך וט"ז דתי' דביש בהם חסרון אף שעומדים באורך הקנה משא"כ אין בהם חסרון דוקא בהיקף אבל לאורך הקנה הא נסדקה לאורכו כשר ועיין פלתי מה שיש להקשות בדבריהם ועמ"ש ההבדל בין חסרון לאין בו חסרון בישוב הגון ע"ש

ז לכאיסר היינו אפי' איסר מצומצם ודלא כרמב"ם בפי' המשנה דמכשיר איסור מצומצם עיין פלתי מ"ש

ח והוא שהנקבי' כו' היינו ביש חסרון מצטרף השלם אבל לא באין בו חסרון דאז אין השלם מצטרף כן הסכמת המחבר ואחרונים דלא כפר"ח עיין פלתי:

ט כדי לחפות היינו עם שלם שביניהם כמלא חסרון ביש בו חסרון דוקא:

י אסור' ולדידן דלא ידיע לן שיעורא דאיסור גם בבהמה בנקבה כנפה מקפלו והניחו עפ"י הקנה דידיה כמו בעוף עיין פלתי

יא וי"א דמשערין זו דעת הרא"ש דה"א דנתנו חכמים זהו השיעור היינו בנקבה כנפה דבלא"ה השלם מצטרף וא"כ בציר ליה שיעורא למאוד אבל בנחסר כא' לא ועיין פלתי

יב תלוי ועומד זהו פירש"י על שאלת הש"ס נפתחה כדלת.

יג דהיינו יותר מאיסור והיינו בבהמה אבל בעוף משערין לפי ערך להך י"א בס"ד עי' פלתי

יד נקב מפולש זהו פי' הרי"ף על נפתחה כדלת ועי' פלתי דהמחבר תפס לעיקר כרש"י ולהחמיר לחוש לשיטת הרי"ף ע"ש

טו כעובי איסר עיין פלתי די"ל זהו בעוף ובבהמה לפי ערך

טז הראוי לשחיטה ודעת מהרש"ל להחמיר דבעי שיור למטה מטבעת גדולה

יז במשהו דשם דינו כריאה:

יח בשני מקומות עמש"ל בזה בסי' כ"ד

יט ואין אנו בקיאים ובס' אפי רברבי כתב במקום שיש עוד קצת להתיר יש לסמוך על בדיקה זו ואפשר שדעתו היתה רחבה להבחין ולדמות כמ"ש בש"ע אבל בעו"ה חשכה עינינו ואין אתנו יודע ממש להבחין בין תכלת לכרתי אף כי בדבר כזה שצריך בחינה רבה ובמעט ענין ישתנה ברגע ח"ו לצרף בסמיכה כל דהו:

כ מחמת חולי או שברור לו שלא פגע בוושט ש"ך

כא דחיישינן שמא ניקב וושט משמע מזה אפי' במקום ידוע אינו בקיאין בבדיקה דלא כש"ך לעיל וכ"כ אחרונים:

## סימן לה

א או מהשמאל ואם יש בשמאל א' וארבעה בימין ג"כ טריפה דגם זה בכלל חליף וחסר בצד שמאל הש"ך ופר"ח דלא כת"ח:

ב ב' בימין וכו' וכן ג' מימין וד' משמאל הוי חליף וטריפה:

ג כל זה מיקרי חליף ורש"ל ורוב אחרונים כתבו להתיר באחד במקום הפסד מרובה עמ"ש פלתי שיש להיות מתון בזה ולא לפרוץ גדר בחומרא שקבלה בידינו מראשונים הגאונים אשר ח"ו לומר עליהם שטעו ע"ש:

ד והורדא אם חסרה זהו דעת הרמב"ם דס"ל דלא היה מקובל אצל חז"ל שצריך להיות ורדא ולכך אם חסרה או יתרה אין קפידא אפי' אין עומדים זבצ"ז הכל כשר.

ה נמצא ב' ורדות הט"ז נתן טעם דודאי יתרת מקמא כשר רק ה"ל יתר ורדא וה"ל כחסרא ורדא ועיין פלתי שהארכתי בזה ופלפלתי בדברי רמב"ם ע"ש:

ו או אם חסרה ואם היא פחות מטרפא דאסא כשר שינתה מקומה שדרכו להיות עומד לממס מאונות ולקמא וחריץ אשר בנפיחה הוא בין חיתוך אונא ואומא ואם חריץ הפוך שגבוה נגד החיתוך וחריץ נגד הלב טריפה כ"כ מהרי"ו ומהרש"ל ופר"ח חולקים וצ"ע.

ז שינתה תוארה דהוי כחסרא ורדא כיון דאין לה תואר ורד וצריך להיות עגולה כמו ורד ולא חדודה וגם לא גדולה כמו אונא הסמוכה כי לשון הגמרא וקרי אוניתא דורדא לא נאמר רק להורות דצריך תואר כמו שושנה:

ח כעובי אצבע והוא כמו לקמן סי' ט"ז גבי בני מעים וכו' ואין הבדל בין גסה לדקה.

ט בו סדק בשורש וכן יש לשניהם תואר ורד:

י ואם אחד הפוך וכו' והיינו שורש א' אבל בשני שרשים אפי' אינו הפוכים כלל טריפה ש"ך

יא טרפה דודאי שינתה הורדא מקומה:

יב י"א דכשר כי כך רבותייהו אף דורדא צריך להיות בימין ומה בכך דיש קצת בשמאל או שחסרה ואבדה התואר מ"מ הואיל דרך להיות כך אין להחמיר ונראה כי סומכין ע"ז הואיל בלא"ה כל דברים הללו חומר' ורבו פוסקים המכשירים

יג וכשנופחין משמע דצריך לנפוח הריאה בנמצא יתרת דהוי כריעותא

יד ואם נוטה לגבה טריפה דעת ב"י אם השרש במקום הכשר מה בכך שמתעקם והולך למעלה ורבים אוסרים אם בליטה הנוטה לחוץ כטרפא דאסא

טו בסוף שיפולי אומא לא משום דהוי יתרת מקמא רק מטעם דה"ל בדרי דאוני ולכ"ע אפי' לאוסרים יתר' מקמא זה כשר

טז הא דמכשירין וכו' ופר"ח גם בזה דעתו להכשיר כיון דאיכא מנין הרי בכל צד ועיין פלתי במקום הפסד יש לסמוך עליו

יז אם הם שוה בשוה אפי' מכל צד חמשה אחרונים דלא כהגה' מהרי"ו

יח ולא להטריף ואם נמצא אונא א' בשמאל ובה ג' סדקים אמרינן להכשיר דהוי כאלו הם שנים ולא כאלו הם שלשה והטעם דרוב בהמות יש להם שני' מהשמאל לכך אמרינן מסתמא הך סדק הוא לאונא בפ"ע כדי להשוות אותה ארוב דעלמא דרוב יש להם רק שנים.

יט אלא אחת היינו להטריף אבל להכשיר לא גרע מסדק ש"ך

כ רחב למטה דנראה דהוא רק גבשושית מריאה:

כא לתוך הגומא ואפילו אינה ממלאת כל הגומא אבל אם היא גדולה בכמות מגומא טריפה נה"כ ופר"ח

כב אבל מקמא דהפיצול מגוף הריאה ונופל למט' וסופו להתפר' ולא דמי ליתר' מקמא דאינו מגוף הריאה ולא שייך סופו להתפרק.

כג וטרפה עיין פלתי מ"ש בזה דקשיא מגמ' ריאה שנקבה או חסרה:

כד אבל בשמאל אינה משלמת אף דגם ורדא בשמאל והב"ח חולק:

כה דאינה משלמת ויתרת מקמא ג"כ לא משלים ש"ך ועיין פלתי שדעתי פיצול באונות עליונות מצטרף להשלים דלא גרע מסדק

כו חתוכה דאוני טריפה עמ"ש בפלתי שהקשה דהא בלא"ה ה"ל חסרה מנין אונות ומה קמ"ל בזה דדמי' לאופתא ואי דיש סדק בלא"ה כשר ע"ש ודו"ק:

כז אבל בעוף עיין פלתי מ"ש בזה בישוב הגמ':

## סימן לו

א זה בלי זה עיין פלתי מ"ש בישוב דלמא לא חיישינן שמא הבריא כמו לעיל סי' ל"ג ע"ש

ב ויש מטריפין הש"ך נתן טעם דלפעמים הרוח נכנס בזה ויוצא בזה וא"כ אפי' מב' רוחות טריפה והט"ז כ' זמנין דמזדמני' להדדי ולכך מכשיר בב' רוחות ועיין פלתי שהבאתי ראיה לדברי הש"ך:

ג מחמת נפיחה טריפה. היינו שלא נפחוהו יותר מדאי אבל נפחוהו יותר מדאי אמרינן רבוי נפיחה גורם ש"ך. וזה להקל אבל להיפוך ג"כ אמרי' לקמן אם לא היה היקף בשר ובאו אחרים ונפחוהו בכח והיה היקף בשר דכשר דאזלינן בכל דוכתי לקולא דבהמה בחזקת היתר עומדת. ועיין פלתי שהסכמתי לדברי מהר"ץ דבלא"ה היה סביבה יבש ע"ש

ד עלה קרום עיין פלתי שבררתי ענין קרום מחמת מכה וסתימא מעיקרא:

ה פושרין עיין סקפ"ח מזה וחד דינא אית ליה:

ו אין לה תקנה כי המים קרים סותמים את הנקב וכן מים חמין ולכך אין תקנה:

ז שהעביר טבח ידו בכח היינו שידעינן שהעביר ידו ט"ז

ח זאב אם תלינן בעכו"ם עיין פלתי מ"ש מזה

ט תולעים עיין פלתי מ"ש בזה דעיקר אם נמצא תולע ע"ג ריאה אסור רק סמוך לנקב תלינן ביה וכשרה. אבל כשאין בחוץ תולע אין לסמוך להניח ריאה בשמש אם ירחשו התולעים עיין פלתי:

י אבל ניקב לבשר עיין פלתי מ"ש בישוב הרמב"ם ועיקר דגם הרמב"ם מכשיר אם הנקב בסמפון לאחר שנתפצל לתוך הבשר והוא הב"ח דמחמיר.

יא אפילו סמפון אחד עיין פלתי מ"ש דלא תקשה מגמ':

יב עכורים וסרוחים עיין פלתי דלפי רמ"א לקמן בסי' ל"ז דמכשיר בעכורים אף בזה יש להכשיר:

יג ויש מי שאוסר הוא הרמב"ם דס"ל דאין נקרא חסרון מבפנים כיון שניכר מבחוץ ועיין פלתי דישבתי מה שטענו עליו מגמ':

יד כף כפופה דאז ניכר החסרון ביותר ולא הוי כחסרון מבפנים והש"ך פקפק על זה ועיין פלתי בזה כמה תי':

טו יתר מכאן והט"ז חולק ועיין פלתי דבמקום הפסד יש להכשיר

טז מקום אטום מראיתו כמראה ריאה רק משמשו קשה:

יז סמוך ממש למקום אטום וכן עיקר דאם יחתוך באטום לא יוכל לבדוק:

יח ואם לאו משום דריאה צריך לרחוף תמיד ובאותו מקום ניכר ריעות' והוי כנקב כ"כ רמב"ם ועיין פלתי מ"ש בזה

יט טינרי אפי' אין בו לחלוחית כלל ומ"מ לא הוי אטום דהדר בריא רמ"א בתשובה דלא כמהרש"ל:

כ קלה כעץ היינו עץ נרקב והפשוט עץ שנתייבש שיצאו כל לחלוחית ממנו הוא קל בטבעו:

כא שיבשה וכו' ולא קשה הא הוי אטום עיין פלתי:

כב אפי' מקצת וכ' הרמב"ם דהוי כחסורה ועיין פלתי ליישב מה שקשה בזה:

כג צמקה כולה דעת מהרש"ל ליישב דצמקה אונה אחת ג"כ כולה מיקרי ועיין מ"ש פלתי:

כד טריפה כתב הרמב"ם דהוי כחסרה ועיין פלתי מ"ש בזה:

כה קול ארי' רבים אוסרים ולא שכיח בגלילות ארופ"א:

כו כיצד כו' עיין פלתי שהארכתי בזה לדעת רשב"א ור"ן מה ביניהו וגם ע"י חולה אם הוה כבידי שמים או אדם והארכתי שם ולהיות לא שכיח לא בקשתי לכותבו שנית

כז בין אם היא דקה. כי מאתר שסמפון ריאה רחבי' והקרום שלם וגם עולה בנפיחה מה יש לחוש:

כח ואם היא חתוכה כתב פר"ח דוקא דיש לה עוקץ אבל אם הוא כמו גרעין תמרה דל"ל עוקץ לנקוב אפי' חתוכה כשרה כ"כ לעיל סוף סי' ל"ג עגולים שמלעיטין בה אוזזת אם הם כמו גרעין תמרה לית לן בה כלל:

כט יש עליה קורט דם ולא קשה ניחוש דאחר שחיטה ניקב כמו בבה"כ עיין פלתי מ"ש:

## סימן לז

א וכן המנהג להכשיר אף על פי דלעיל פסקינן בעכורי וסרוחי טריפה שלא במקום ה"מ וכתב הש"ך דשם יש חשש נימוק סמפונות וא"כ אף כאן במקום דקיימי סמפונות יש להחמיר:

ב יוצאות כו' זה הכלל כיון דאיכא תרתי לריעותא טריפה ובמי' זכים דעת הרבה דלא מיקרי תרתי לריעותא והכל לפי ענין יש למורה להורות

ג אסורה אפי' מים זכים דתרתי בועי או שא"א שלא הי' נקב בריאם ומחמת כך עלו בועות סמוכים או שסופן ע"י הדחק נדחקין זה לזה לנקוב והקרום הוא קרום ריאה:

ד אי שופכות וביש לכל אחד כיס מחמיר הש"ך אפילו בשופכות:

ה צמחים קשים היינו טינרא:

ו מראה כי זולת מראה שולט לקותא דבועי לשם ולא הוי סמיכי כראוי:

ז מים זכים הפר"ח טען להרשב"א דנתן טעם לאסור סמוכי דסופן לדחות זה את זה ולנקב וא"כ מ"ש מים זכים או עכורים עיין פלתי שכתבתי ישוב בזה:

ח בשיפולי היינו שאין חוט בשר מקיף:

ט כמו בסמיכי לענין מים זכים אבל לענין חוט בשר מקיף בזה שני חוטין ובזה חוט אחד:

י דהוי כב' בועי כו' ואף די"א הטעם דמתחכחין בצלעות וא"כ מה לי מים זכים ומה לי עכורים עיין מ"ש בפלתי דאין זו קושיא:

יא בועי וטינרא מה שקשה הא עכ"פ דוחקן וסופן להתפרק תרצתי בפלתי גבי מים זכים וה"ה בזה ולק"מ.

יב בשיפולי ריאה התוס' בקשו לומר הטעם דהוי יתרת. וצ"ל דאתי למחניף ביתרת דבועה הוא קרום הריאה ובועי חדא הדר ברי' וכשהדר לבשרא יהי' רק בליטה לחוץ והיינו יתרת ממש

יג מעבר לעבר העיקר בזה כי מהרש"ל חשבהו לחומר' בעלמא דהוי בכל בועי' סמיכי ולכך מכשיר במים זכים וכהנה קולות אבל הש"ך האריך במקו' דקיימי סמפונות מדינא דגמ' אסור דה"ל ריאה שנשפכה כקיתון ועיין פלתי דהוכחתי דעיקר כרש"ל ואין לזוז כלל מדבריהם בכל ענין:

## סימן לח

א בשר והרבה מחמירין שאף במשמש יד לא ישוה לבשרו במקום שאין הפסד יש להחמיר

ב כרכום וה"ה דברים הנצבעים ממנו
ג כשותא דעת הרבה שהוא געהל ואני כתבתי לקמן סי' נ"ב בנפולה לאור שהוא ככרתי ונוטה לשחור ע"ש והאריכו האחרוני' במראות כללא של דבר כל הנוטה לגעהל וזהב ואתרוג ושיחור טריפה ומראה נוטה לכרתי הוא מין ירק כעשב וכדומה כשר
ד דוקא לובן אבל לא חלמון דנוטה לגעהל ואף לובן דוקא לאחר בישול אחרוני'
ה למראה מותר ודעת מהרש"ל שצריך לחזור למראה ריאה ועיין פלתי שעשיתי סמוכי' מדברי התוס' למהרש"ל ולכן במקום שאין הפסד מרובה יש להחמיר
ו או שהיא אדומה ואם היא אדומה וירוקה פשיטא טריפה ממ"נ כן העלתי בפלתי ועשיתי סמוכי' מגמ' ע"ש
ז אם יש מכה ורש"ל מקיל בזה ותמה על הרא"ש שהחמיר. ועיין פלתי שהעלתי מבלי לשמוע להקל אפי' במקום הפסד
ח וצריך לבדוק אח"ז. ובעוף פוסל שינוי מראה כמו בבהמה כנראה מדברי רשב"א לקמן סי' נ"ב. אבל א"צ בדיקה כמ"ש הרמב"ם מהל' שחיטה מעולם לא שמענו מי שבדק עוף אלא אם נולד לו חשש עכ"ל:

## סימן לט

א אין לבדוק דאזלינן בתר רוב.
ב חוץ מריאה דהוי מעוטי דשכיחי
ג וכל הפורץ גדר ובדיקה זו מדרבנן ועיין פלתי מ"ש בזה ליישב דברי הרא"ש וע"ש מ"ש ליישב דברי תוס':
ד שלא לנפחה צ"ל דלא שכיח שיהי' ריעותא ולא יהיה ניכר קודם נפיחה דאל"ה פשיטא דצריך נפיח' דכל הבדיקה הוא מיעוטא דשכיח:
ה הרי זו מותרת אבל בידים ודאי אסור כמו מבטל איסור:
ו ויש מחמירין והש"ך נתן טעם דאל"כ מה הועיל חז"ל בתקנתם כל א' יאבד הריאה עיין פלתי אם התלב שהוחלב תוך ג"י מותר או אסור ע"ש וגם אי השופט הלך לו ואין כאן איש לבדוק ובין כך יתקלקל הבשר ע"ש
ז נופחין וט"ז מחמיר שאין אנו בקיאין בבדיקה
ח כסדרן כשרה הש"ך הביא שני דעות או הטעם אין סרכא בלי נקב או סופו לנקוב ועי' פלתי שכתבתי מה נ"מ לדינא בין שסופו לנקוב או כבר נקב

ט אם היא מעיקר אונא להיות כי דינם הללו נבוכים בו מחברים זה בכה וזה בכה ורוב שוחטים סומכי' הכל על מיעוך לא חפצתי להאריך כי דברי מחבר ורמ"א די והותר להורות ממנס הלכה למעשה

י נראה שהוא בחוץ אין לדקדק הא כל הטעם של היתרא משום דבהמה בחזקת היתר עומדת וכאן ריעותא מחיים עיין פלתי מ"ש בזה

יא ממקום למקום באותו אונא ודעת מהרש"ל לאסור לשיטות רש"י עיין פלתי בזה

יב טוב להשקות למ"ד אין סרכה בלי נקב יש להבין מה מועיל ההשקתה עיין פלתי:

יג בלי רפיון ידים הרבה אזהרות כתבו אחרונים אבל בעו"ה לשוא עשו עט סופר כי אמת אם ימעכו אם היא סרכה כל היום לא יתבטל ויפסיק אבל הם ממעכים והולכים עד שנעשה הסירכה כחוש ואז דוחין באצבע עד שנפסק ואח"פ מפרקינן הסרכא מן הריאה וע"ז מכשירין והרגישו בזה חכמי דור הוותיקין בפראג והיה רעש גדול על השוחטי' ובעו"ה גברה החנופה אשר מקצת חכמים החניפו וגברו ע"י השררה מבלי למחות בדבר שנהגו בו היתר מימות קדמונים ומחותני הגאון מהו' יעקב בק' אובן היה מן התומכים ידיהם של שוחטי' ואח"כ הדפיס אותו בספרו חלק שני משבות יעקב סי' ס' והודה כי הפרצה משונה וכתב וכי חכמי ישראל העלימו עין ח"ו רק לא היה סיפוק בידם למחות מהרסייך וכו' כי רבים חכמי' החזיקו בידם ע"כ תיפוק תורה ויצא בעו"ה משפט מעוקל ועכ"פ הירא ורך לבב בפראג לא אכל משחיטה שהיה בו חשש סירכה וכן כל איש הירא וחרד לדבר ה' ימנע מלאכול כי בנפשו הוא כי שקר האומרי' שממעכים הסירכא והיא כל היום לא תנתק אשריכם תושבי ק"ק המבורג שכל הבשר הוא מבהמה שלא נמעכו ויערב ויבושם לכם:

יד הראשון נאמן אפילו לפני ב' שאין בו סירכא מ"מ אולי ראשון העביר הסירכות בכח עד שאין רשומו ניכר

טו כיון שבאו בב"א אבל אם בא זא"ז הראשון נאמן דכיון דהאמינו התורה ובכ"מ שהאמינ' התור' ע"א הרי הוא כשנים ואין דבריו של אחד במקום שנים עיין פלתי שהרא"ה חולק שלא שייך זה באיסורין רק במקום שצריך מדינא כגון דבר שבערוה אבל באיסורין דקיי"ל ע"א נאמן באיסורין לא שייך דהוי כשנים והבאתי ראיה דס"ל להרמב"ם כן ע"ש

טז שנאבדה ריאה והיינו באונס דלא עבר על תקנת חכמים ולא שייך מה הועילו חכמים בתקנת' ולכך כשר והפר"ח השיג ודעתו להחמיר ועיין פלתי סי' נ' ושם הדברי' מבוררי' דלא כש"ך

יז מיהו אם וכו' דזה הוי כמאבד ריאה במזיד וה"ל כהנ"ל דמה הועילו חז"ל בתקנת'
יח חזה סתם מיצר חזה היא ב' אצבעות ובשומן לפעמים מתפשט ובשומן לפעמים מתפשט ביותר
יט סרוכה לדופן עיין פר"ח שהשיג וגם (קשה על מרדכי. ועיין פלתי בפלפול הזה התי' ישר ונכון וישוב דברי מרדכי
כ ביפה וכו' ואם יש קמטים תחתיו דעת הט"ז להכשיר ונכון הוא ע"ש:

## סימן מ

א לאחד עיין פלתי שבררתי אף דלכאורה משמע דכל החללי' זולת חלל באמצע יש רק ספק טריפה ולא כן הוא כי הוא ודאי ע"ש
ב דלא מהני ואחרונים כתבו דמהך בסעיף ו' אין ראי' דמיירי בטרפש הלב ועי' פלתי מ"ש הרמב"ם ובה"ג ומה שיש לחלק בין בהמה לעוף
ג אם וכו' אפי' הנקב מפולש רק שהוא למטה מן החללים כשר
ד אם לא נמצא וכו' עיין פלתי שכתבתי פי' על בה"ג דאפילו בתוך הלב אם קופא שהוא עב מראש גרעין תמרי נוטה לפני' א"כ א"א לנקוב כשר' דע"כ אף שהוא בדוחק מ"מ א"א לנקוב ותחזור לתוך הסמפון ותלך לחו' משא"כ אם אין עב כ"כ ודאי סופו לנקוב ע"ש שהדברים מבוררים
ה אין סופו לנקוב משמע דסופו לנקוב טרפה וע' פלתי מה שקשה בזה ועצם בלב אמרו שכך רביתי' ולכך אע"פ שהב"ח והט"ז מחמירין הפר"ח מתיר ועיין פלתי מ"ש בזה לסייע לפר"ח ובפרט אם אין לעצם עוקץ
ו נטל הלב בפלתי הארכתי בנפתח' תרנגל' או בהמה ולא נמצא לב אם יש קצת לתלות שנטלה החתול וכדומה אף בדרך רחוק תלינן בי' אבל אם ליכא שום דרך לתלות בו טרפה וח"ו להתיר והמתירו מאכיל טריפות בישראל ואם נמצא שני לבבות לכ"ע טריפה
ז קורט דם עיין פלתי שהארכתי בזה דראבי"ה ס"ל סרכה בשאר אברים אבל לדידן ליתא לדין זה ומ"מ יש להחמיר במקום שאין ה"מ:

## סימן מא

א ניטל כבד טריפות זו מחמת עצמו כי בה תלוי חיות ואין הטעם משום הגנה על המרה פר"ח ועיין פלתי שהארכתי בזה בדברי תוס' ורשב"א
ב במקום חיותא י"א שתלוי בטרפש וי"א בכליות ולכך מספיק' בעי תרתי שהוא ג' זתים עם כזית במקום מרה. ושיעור זית יש להחמיר דצ"ל חצי ביצה עיין א"ח סי' תפ"ו. ואם

הקרומות והגידין מצרף לכזית או לא עיין פלתי שהארכתי בזה וכדאי רשב"א וטור לסמוך דמצטרפין

ג מתלקט זהו הכל ספיקות ולא ודאי טריפה. ולכך עיין בפלתי אם כזית במקום שתלוי טרפש היה מרודד וכזית במקום כליות שלם יש להקל מכח ס"ס

ד אפי' בשור דהיינו כל בהמה וחי' הן דקה וגסה שוים רק עוף משערין לפי ערך בהמה והשיעור לפי ערך בהמה קטנה שבקטנה ובעוף אווזת כל אווזה אף שיש אווזה גדולה וקטנה מ"מ הכל חד שיעורא ועיין פלתי שהרא"ש והטור חולקים והכל לפי ערך ושיעור דזית בראמים גדולים ע"ש באריכות:

ה יבש הכבד שיעור יבשתו כמש"ל אצל ריאה ופשוט:

ו אלו ג' זיתים אפשר בכאן יש להחמיר ולשערו כדעת הרמב"ם דזית שליש ביצה

ז אע"פ שנשתייר והאחרונים השיגו על הרמ"א בזה ועיין פלתי דעשיתי קצת סמוכים לזה. ויש להחמיר שלא במקום הפסד

ח שקשה כאבן גם בזה השיגו האחרונים עי' פלתי

ט התליע האחרונים העלו דודאי צריך שיור שני זתים בלי תולע רק קמ"ל דלא תימא שדי' בכולה

י צד עב זהו שיטת רש"י ותוס' כפי שנזכר בש"ע ורשב"א דעתו להיפוך ויש לחוש לשניהם ואם כן נפל דין קופא לגו ולבר בבירא דכ"מ שיצא מחט טריפה. ועיין פלתי בנ"ט בדבריהם וישוב דברי רמב"ם בטוב:

יא פונה לצדדין ומחט שנמצא בחתיכה בכבד לאחר בישול אם האשה לא התעסקה בשחיט' סמוך לבשול או בעת בשול טרפה אבל אם התעסקה בה כשרה: וזה נראה הכרע בין הצ"צ והפר"ח מ"ש:

יב מצד הכבד אי' גרסי מצד הכבד ואית גרסי מצד הכבד דלמטה הימנו לא טרפי וכל סתימות אפי' קרום מחמת מכה וחלב טמא מהני עיין פלתי מ"ש מזה

יג שבודאי יש שם דעת הצ"צ אם מחט תחוב אז הוי סירכה כמו ק"ד וטריפה: אבל אם אין מחט תחוב או שמונח על הפרש לא משגיחין בסירכה להטריף ועיין בפלתי מ"ש מזה כי אפשר יש לצדד בזה במקום שיש עוד צדדים להקל

יד ב' כבדים עיין מ"ש לקמן סי' נו"ן בזה באריכות:

## סימן מב

א מרה שנקבה וכו' ואם אפשר לתלות בדבר מצוי תלינן כ"כ כל הפוסקים

ב והכבד סותמה הייינו סתומ' מעליא דאדוק בין כן משמע מלשון הרמב"ם ואם נקב הכבד להדא נקב טריפה כן מבואר בגמרא
ג נסרכה וכו' דאין סרכה אלא בריאה מיהו ביש בלא"ה ריעותא גם בזה יש להתיישב ע' לעיל ס"ס מ'
ד יטעמנו בלשונו ואף שלא נמצא כלום מהכוס עמש"ל בפלתי מזה כי צ"ע
ה ואם נאבד הכבד דעת עבודת גרשוני להתיר ועיין פלתי מ"ש מזה כי דעתי לחסור:
ו ואף עכשיו והא דמותר לטעום דבר איסור כתב הש"ך דרוב ניכר הטעימה בכבד וזה אינו ועיין בפלתי מ"ש מזה ומש"ע לא קשיא די"ל ע"י גוי קפילא. אבל נהוג עלמא נטעום בעצמו ובאמ' יש לתפש אצל טחול של עוף וסמוך לו ימצא על הרוב המרה קטנה עד למאוד ובחנם מטריפין תרנגולות הרבה
ז ואף עכשיו ואם כיס המרה קיים ונתרוקן הליחה בתוכו כתב הפר"ח בשם אהל מועד דכשר ועיין פלתי מ"ש מזה ראיה לניטל מרה טריפה:
ח יש להכשיר בבהמת ישראל אע"ג דרשב"א חוכך להחמי' עיין מ"ש בפלתי דלדידן כשר בלי פקפוק
ט שאין להם מרה עיין פלתי מ"ש בישוב הגהת הרא"ש.
י מרה מ"מ בכבד בעינן זית במקום שראוי להיות מרה עיין פלתי מ"ש בסי' מ"א
יא ראשה חד עיין פלתי מ"ש ליישב דברי הב"י וטור ע"ש:
יב הוגלד פי המכה אם נפיחה מועיל במרה עיין מ"ש פלתי בזה ליישב קושית מהרש"א:

## סימן מג

א נקב מפולש עגלים שבראש עב נקב מפולש והעור מקיפו והוא במקום אחד וניכר שנברא כך דעת הט"ז והצ"צ להתירו ורבים חולקים ובראשם הש"ך בנה"כ ופר"ח ומיין פלתי שהארכתי בזה ואם אינו תמיד על מקום א' ודאי טרפה אבל אם הם על מקום א' מעולם לא התרתי בזה רק מניח להורות איש אשר אין לבו נוקפו ובמקום שאין איש יוכל לסמוך בהפסד מרובה אט"ז וסייעתו
ב כעובי דינר זהב מגוף טחול ולא מחלב טהור הסותם וכדומה ט"ז
ג טריפה עיין פלתי שכתבתי בשם אחרונים דאם נקב מכרס לטחול אין טחול סותם הכרס כי חלב טמא וקרומים אסורים מבדילין והם אינם סותמים עיין פלתי בישוב דברי רש"י שכתב שניקב ע"י מחט דאף דפירש הדברים תחבו לפנינו מ"מ מה ביקש רש"י בזה:

ד ואפי' נחתך עיין פלתי שהארכתי בפלפול במילת אפילו דהא דעת בעל עיטור להכשיר בנחתך אפילו בסומכיה עיין שם ובישוב דברי בה"ע:

ה בשינוי בשר אבל שינוי מראה אין פוסל אם לא נפלה לאור ופשוט:

ו אפי' עכורים וסרוחים אפי' נקט אבל חד דינא אי' למים זכים עם עכורים ועי' פלתי מ"ש

ז והבשר סביבו שלם עיין פלתי שכתבתי שנתכוון לדברי הט"ז אם טחול שלם מכל צד מבחוץ רק מבפנים לקותא אפי' ליכא דינר זהב משום צד דהואיל דשלם לא חל עליו שם נקב ואנן נקב תנן ואם הבשר רע רק קרום שעליו שלם ז"א מועיל דצריך אף בשר הטחול שיהי' שלם מכל צד ועיין פלתי:

ח ולא יותר בלח"מ נסתפק א"כ מה שדבוק לכרס דוקא וזולתו בכלל קולשא או העיקר מחציתו ואם תחלק טחול לשנים יהיה מקום עב יותר מן מה שדבוק לכרס. ועי' פלתי מ"ש בזה להכריע דאם ברור לנו שאין שיור דינר זהב טרפה אבל אם גם בזה אנו מסופקי' יש להתי' ע"ש

ט עובי דינר זהב עיין פלתי שמצאתי שיעו' לא יותר משליש אצבע שהוא ב' שעורי' ומחצה ע"ש.

י פחות מחצי עובי עיין פלתי דלא כפר"ת בק"א דדעתו דתצי עובי של טחול מהעגל מספי' אפי' בשור הגדול ח"ו להקל קולא כזו ועמ"ש בפלתי בזה וצ"ע:

יא שני טחולים עיין בצ"צ דאם נמצא שני טחולים וידוע איזה טחול הנכונה ואיזה יותרת ונקב בסומכי' כשר ולמד זה מן כליות וגם שם השיג מהרש"ל ועי' פלתי שהארכתי בזה

יב בצד העב וכו' הוא דעת הרמב"ן דס"ל יתר כנטל כנקב באותו מקום ונקב בסומכי' טרפה.

יג העוף עיין פלתי שבררתי דיש לסמוך ע"ז בלי פקפוק וכמ"ש רשב"א דכבר הורה זקן:

## סימן מד

א נחתכה עיין פלתי שפי' שנחתכה בעובי ולא מעבר לעבר רק קצת מעובי נחתכה

ב אפי' דעת הטור דבנחסרה אפי' הגיע חסרון עד חריץ כשרה ורש"ל השיג וט"ז מחזק דברי הטור ועי' פלתי שהבאתי לדברי שניהם סעד וראיה לכן יש להחמיר וכן אם ניקב ע"י חולי ג"כ דעת הרא"ה להחמיר ולדידן דאין בקיאין בהמסכה פשיטא דטרפ'

ג עד מקום וכו' וחסרון מבפנים דעת מהרש"ל להכשיר רק כמעט לא שייך דהא צריך להיות הלקותא עד מקום תריץ ושם מגולה ולא הבנתי דיכול להיות בשר הכוליא וגם

חלב שבחוץ למעלה ימים ותוכם רע מלא מוגלא ולקותא ועי' פלתי דכתבתי ראיה דשמי' חסרון בכוליא:

ד מקום חריץ ואם הלובן עצמו ניקב כשר אחרונים

ה חריץ הוא הלובן כי שם חלב ועד ועד בכלל כן דעת אחרונים. ועי' פלתי דכתבתי די"ל אם הגיע ללובן קצת אפי' לא ברוב הלובן טריפה משא"כ אם אין רק לקותא בלובן צ"ל ברוב הלובן. גם אם ראינו לקותא ולא הספיק לבדוק הלובן עד שנאבד טריפה אבל אם אין לקותא רק בלובן צריך לידע על בוריה ואם לא כשרה:

ו עד הלובן הוא חריץ העובר באמצע הכוליא ועלי' חלב ולמטה הימנו גידין ומעורה בהם:

ז מכת חרב רש"ל פי' שנבקעה לשנים והש"ך השיג דאין זה מכוין בש"ע וכ"כ בפלתי וכתבתי דאם נבקעה לשנים אפי' בלי חרב טריפה. ועיין מ"ש על זה והש"ך כתב פי' שלא חתך בנחת רק בכח וזהו דוחק ועיין פלתי שכתבתי לא שנחתך רק נעשה בכוליא פצעי' ע"י חרב וזהו סכנה וכתיב ביותר כדקיי"ל גבי חילול שבת ע"ש:

ח עד לובן דעת ש"ך בשם הרבה מחברים בנתמסמסה לא בעי נקותא עד חריץ ועיין פלתי שהבאתי ראיה לדברי הש"ע:

ט דם מהרש"ל מחמיר ועיין פלתי שכתבתי כשיעור כוליא הוא שלם רק הנשאר נימוק והיה לדם. או שרק מראהו כדם ואינו בעצמותו דם:

י אבנים אפילו במקום חריץ דסדר כך פר"ח:

יא ואיך תחזור לכשרתה ועיין פלתי שכתבתי שכן בניטל הטחול ע"י חולי ג"כ י"ל מתחיל' נתמסמס בסומכי' טריפה ואח"כ ע"י חולי ניטל כולו ואיך תחזור לכשרתה:

יב תחזור ומהרש"ל חולק ועיין פלתי מ"ש על זה באריכות:

יג אם היה ג' כוליות ואם הם עומדים במקום אחד פוסל באחד מהן אולי הוא כוליא נכון' דאינה יותרא ועי' פלתי בסי' מ"ג דהוכחתי להחמיר בכל כוליות:

יד דלובן בכוליא ואפי' אינו ניכר בלובן מספק מטריפים כהנ"ל בנאבדה הלובן ודעת פר"ת להטריף כל שינוי מראה:

טו ג' כליות עיין פלתי שהארכתי אם יש במציאות להיות נברא רק בכוליא א' וכתבתי שהוא מחלוקת רמב"ם ותוס':

טז בכוליא של עוף דכל טריפות בעינן לחריץ וזהו לא שייך בעוף ועיין פלתי דלא קשה מכוליא שהקטינה דצריך להיות דגם התריץ הקטין לפי ערך אבל אם באורכו נשאר

רק ברחבו הקטין ואין כאן לקותא למקום תריץ באמת י"ל כשר וצ"ע עיין פלתי מ"ש בישוב האגור:

## סימן מה

א או עוף בעוף שלל של בצים היינו כמו אם בבהמה:

ב עוף ודעת התוס' לפרש ר"ח דשלחופת טרפה בעוף והפר"ח דחה דבריו ועיין פלתי שישבתי דברי ר"ח וע"ש דלכך נקרא אם ועיקר השם מטרפחת שהוא אם האפרוחים. וכך נקרא בברייתא.

ג לאסור בניקב עיין פלתי שהארכתי לברר דעיקר הדין דכשר והמקיל לא הפסיד במקום ה"מ כדעת רמ"א:

ד נימוק ואם נימוק הולד במעי פרה אי יש לאסור פרה עיין פלתי מ"ש בזה ולכ"ע אם רחם הבהמה שלם דלית כאן חשש כלל:

ה אפי' בניקב וניקב כיס השתן אין להוסיף על טריפות ואין זה שלחופית שמי שתן נקוים לה:

## סימן מו

א ניקבו ה"ה נתמסמסו או שהבשר רע שהרופא גוררו:

ב חלב טהור ואפי' מחט תחוב שומן סותמו הש"ך ועיין פלתי שיש לפקפק בראי' שלו. ויש למורה לעיין היטב:

ג סותם וה"ה בשר שאצלו בתולדתו סותם לאפוקי עצם נמצאו שחין בושט והוא באותו מקום שדבוק בבשר ובבשר אין לקותא דבשר לו יהי' הנקב הבשר מגין:

ד שכל חלב וכתב הט"ז אבל בטחול אינו סותם הואיל בעינן עובי דינר ועי' פלתי מ"ש אי יש במציאות:

ה טמא ואם ניקב בראש מעי דבעי גרירה אי החלב סותם עיין לקמן סי' פ"ד

ו מקרום שעל הלב עיין לעיל סי' מ' דשומן שעל הלב ג"כ אינו סותם לרמב"ם ובה"ג:

ז של אבר אחר הט"ז דעתו דבשר סותם אפי' של אבל אחר ועיין פלתי דכתבתי אדרבה אפי' רמב"ם דס"ל בשומן סותם אפי' אבר אחר בבשר מודה:

ח אם נהפכו אם דקדק היטב וראה שלא נהפכו כשר אבל אם לא דקדק היטב טריפה דאולי נתהפכו:

ט וה"ה אם לא יצאו וראבי"ה מכשיר ועי' פלתי מ"ש להבין ברמב"ם ואין להקל:

י לא יצאו ודעת ראב"ה להתיר ואין לנו רק פסק הש"ע:

יא ניכר שום ריעותא דהיינו דהלכה בחיים הלוך יפה או"ה

יב כשרה ותרנגול מסורס דעת הלח"מ כי סרס הוי ריעות' דחתכו וא"כ יש לחוש לו והש"ך חולק ויש לחוש לדברי הלח"מ כי באמת ריעותא דסרסו הוי רעות' כי בקל יפול חתך או בתפירה תחיבת המחט במעיים

יג מחט האחרונים העלו בתחוב ודאי יש להטריף דע"י סביבת המעים וקרומין רך לא ימלט שנקב אבל בנמצא יש להכשיר בהפסד מרובה

יד ניקב במשהו וכו' וחלב אע"פ שהוא טהור לא סותם דלא מהדק גמ':

טו הגדול וכו' כבר כתבתי דבזה אף הרמב"ם דמשוה בשיעורי' כל מיני בהמות גדול וקטן בזה מודה הואיל ובאמת בטדי בתורא דייקי ולא בבהמה דקה ועי' פלתי לעיל סי' ע"א

טז ויש לבדו' ואף אנן בקיאין בבדיקה כי לא נמצא בדיקה זו בקדמונים ותרנגולת היושבת על ביצים חלושים בני מעים ונולד בהם בועי וכדומה ויש לעיין היטב אם אין הבשר רע או נתמסמס. והכל מסור ביד המורה לדייק היטב ואל יהיה גס לבו בהוראה:

## סימן מז

א והרי שניהם מובדלים עיין פלתי מ"ש בזה בדברי פר"ח בישוב הגון

ב וכן עיקר וא"כ גם הך בד"א בבהמה אבל בעוף ג"כ עיקר

ג בד"א אע"ג דבריש סעיף א' כתב והרי הוא מובדל בין בבהמה וכן בעוף כ' הש"ך לתרץ דבס"א איירי דאינו חוזרים ומתערבי' ובס"ב דחוזרים ומתערבים ועיין פלתי דהוכחתי דליתא ע"ש והט"ז תי' דהך דס"ב קאי לדיעה בתריתא בס"א ולכאורה תמוה מה ענין הך פלוגתא להך פלוגתא אבל עיין פלתי שכתבתי דתלי זה בזה

ד אבל בעוף הב"ח רצה להחמיר אם תיכף מובדל בלי חבור כלל ועי' פלתי שאין דבריו מוכרחים

ה להמסס כשר דכל חיותא ברייתא הכי אית לי' אבל היוצא מבה"כ לכרס טריפה דלאו אי' ליה ואין אומרים בטריפות זו דומה לזו גמ':

ו תרי סניא דיבי ובכ"מ שימצא סניא דיבי אפי' בהדר' דכנתא אם לו תואר סניא דיבי הרי זה כיותרת וטרפה:

ז כמו מעי קטן ורש"ל חולק דהיינו הך דבס"א והש"ך תי' דק מדקים לא שמענו דאוסר ועיין פלתי שעשיתי לו סמוכים באריכות

ח כאורך אצבע אחרונים כתבו ע"ז ה"ה יותר ואני כתבתי בפלתי דיש להחמיר דוקא אצבע ולא יותר:

## סימן מח

א קיבה הוא המסס שמהמסס המאכל נכנס לקיבה וזהו אינו בעוף כלל.

ב חלב שעל היתר עיין לקמן בסי' ס"ד ושם הכל מבואר:

ג כרס שניקב ואין טחול סותם כי מפסיק קרום וחלב טמא.

ד טרפה שחטו הבהמה או עוף וזב מים רבים ובני מעין הכל יפה כשר דהוא חולשא המצוי באדם שקורין וואשיר זוכט והוא מחמת נפוח ואין להרבות בטריפת וכן משמע מתשובת הב"ח:

ה ואין לך דבר שיסתום עיין פלתי שפלפלתי בטוב אם חלב שבני אשכנזים אוכלים אותו סותם למדינות שנוהגים ברבים אפילו לאוסרו והוא בכלל חלב גמור וע"ש בישוב קושית מהרש"ל והקו' על פר"ח ושער אפרים

ו כשר ואם ניקבו הכרס אי יש לתלות שלאחר שחיטה פרשו דעת הרבים להכשיר ובתוכם הפר"ח ויפה פסק עיין לקמן בסי' נ' בפלתי

ז שאם יקרע היינו הכל בחולי דאי ע"י סכין וכדומה והגיע לחלל הגוף טריפה כמחט בחלל הגוף ט"ז ופשוט

ח רוב עובי בשר זהו דעת הרמב"ם ורוב מחברים חולקים ובעינן דוקא מפולש. ועיין פלתי שכתבתי שיש לרמב"ם ראיה מגמ' ע"ש והנחתי קושי' על תוס' לכן במקום שאין ה"מ טריפה כדעת רמב"ם:

ט וכמה שיעור וזהו שיעור אפי' במפולש ג"כ בעינן שיעור זה

י רוב אורך ה"ה רוב רוחב וחדא מינייהו נקטו הפוסקים:

יא או באורך והיינו שיש בו חסרון אי מעגלת לי' הוי כסלע אבל בסעיף שלפני זה איירי שהוא רק קרע ואין בו חסרון א"כ אף דמעגלת לי' לא יהיה שליש טפח מ"מ הואיל בו אורך טפח טרפה ש"ך:

יב אם היה יתר. עיין פלתי דנקבים שיש בהו חסרון מצטרפים לסלע ואין בהם חסרון לרובא. וע"ש מה שדקדקתי בזה:

יג יעמוד על טפח ואם הוא קטן שאינו מחזיק טפח רק שני שלישי טפח לכאורה אם נקדר כחצי סלע ג"כ טרפה שאם תמתח יהיה שליש וחצי שהוא רובו של שני שלישי טפח ועיי' פלתי שצ"ע שנראה ודעת נוטה להכשיר ע"ש:

יד אפי' וכו' וא"צ ק"ד מבחוץ לרש"י. אבל מבפנים דעת ש"ך צריך ק"ד דאל"כ לאחר שחיטה נעשה ונתחב. ועי' פלתי שעשיתי לו סמוכים מגמ' הואיל בלא"ה רוב מחברים

חולקים על רש"י יש להקל בלי ק"ד מבפנים. ועיין פלתי שהקשתי בזה על רש"י וכן כתבתי דאפשר במחט מודה רש"י דבעי ק"ד:

טו והכי נהוג ודעת הש"ך והט"ז דוקא במחט אבל לא בחולי אף להך דיעה שהוא דעת רש"י לא חיישינן ועיין פלתי שהקשתי ע"ז ולכן במקום פסידא אף בחולי יש להחמיר:

טז אם לא וכו' ואם בלע לפלינו ושחטו מיד ונמצא תחוב בצד א' בהמסס דעת התוס' בסוף במה מדליקין דבזה אף לרש"י כשר ועיין פלתי שעשיתי לזה סמוכין מדברי תוס' חולין ויש לסמוך עליהו.

יז ונמצא עליו ק"ד דוקא עליו מכוון נגד הנקב מבפנים כן הסכמת רוב פוסקים ואם נמצא ק"ד לבד ואין נקב מבפנים אף שמחט מונח בבה"כ כשר כן הסכמת אחרונים דלא כש"ך:

יח כשרה וק"ד מבפנים אין מועיל להטריף והש"ך מיישב דלא קשיא הא דחיישינן בושט שמא הבריא ועיין מש"ל סי' ל"ג דבלא"ה לק"מ ע"ש בפלתי

יט מעט מעור אפי' לרש"י דאוסר בהמסס:

כ והוא שלא מלחו. עיין פלתי דהעליתי דמתחילה צריך ודאי בדיקה אחר ק"ד רק כאן איירי דלא בדוק והומלח ובזה מיושב סתיר' שיש לכאורה בטור

כא או שנאבד ואי לא בדק כלל לראות אי נקב לחוץ דעת פר"ח להחמיר ונכון הוא

כב ויש לסמוך ועיין פלתי שהוכחתי מתוספות דלעולם צריך בדיקה ולכן יש להחמיר

כג סביב מחט בזה אפילו מצד נקב טרפה כ"כ הפוסקים

כד ויש לסמוך והט"ז מחמיר וכן יש נהורות:

כה חלודה היינו בראש המחט שמסופקין בו אם ראש מחט עבר לחוץ קודם או אחר שחיטה אמרינן חלודה מעיד שעבר קודם שחיטה אבל באמצע מחט אין נ"מ בחלודה כי ודאי נקב ואתא מחיים והעלה חלודה רק אולי לא עבר כל העובי עד שיהי' נקב מפולש ופשוט וכ"כ רש"ל:

כו ואם אין עליו ק"ד ובזה נראה דודאי מחייב לבדוק אחר ק"ד דהא בלא"ה יש מחמירין לומר דבא מבחוץ וא"כ לכ"ע בעי בדיקה:

כז ויש מחמירין אם לא שיש היכר שבא מבפנים וע' פלתי שהבאתי ראיה שגם תו' מכשירין ולכן יש לצדד להקל:

## סימן מט

א שני עורות אחד הוא הכיס בפנים שקולפין אותו מן הקרקבן ונשלך ואחד הוא עם כל עובי בשר קורקבן:

ב זה בלי זה כי מינח נייח ולא מזדמן להדדי וכן דין בבה"כ:
ג ושומן שעליו עמ"ש בזה סי' מ"ו
ד רק מעט אפי' בתכלי' הדקו'. ולא כב"ח דכתב דאם שיור מעט כמו שיור המסס לרש"י טריפה דזה אינו ולא מבעי לדעת אומרים דאף רש"י לא אסרה רק במחט אלא אפילו להך דיעה דגם בחולי אין לדמות עורות זה לזה זה קשה וזה רך:
ה שלא ניקב היינו לדידן דמטריפין בלי ק"ד אבל לדעת מחבר ליתא להך דינא דאפי' נקב מעבר לעבר צריך ק"ד ובק"ד תו ליכא ספיקא. אם לא אם יהיה קורט דם מכוון:
ו דינו ומדינא צריך ק"ד ג"כ אף שהוא עב וכ"כ הפוסקי' ש"ך ודלא כט"ז
ז תולין להקל והט"ז מחמיר ונה"כ השיגו ועיין פלתי שישבתי דברי אהל מועד ויש להקל כפסק הש"ע:

## סימן נ

א ומדמין זה לזה ואנן אין בקיאים בבדיקה ואפשר להחמיר י"ל כן וצ"ע:
ב ולא אמרינן נשחטה עיין פלתי שהארכתי בזה והעלתי אם ריעותא מחיים אסורה עכ"פ מדרבנן ולא סמכינן אחזקתה כלל. ע"ש באריכות
ג אלא בדבר כו' הש"ך ואחרונים אין דעתם מסכמת בזה רק אם יותר שכיח ורגלים לדבר שנעשה אחר שחיטה אבל ספק שקול ספקא דאורייתא לחומרא ואסרינן אותו ועיין פלתי שהסכמתי עם רמ"א מבלי לנטות מדבריו ימין ושמאל ואדרבא בספק שקול אמרינן להקל רק הכא שרגלים לדבר שנעשה מחיים. וברתי שגם הרמב"ם סובר כן ואין לנו אלא דברי רמ"א
ד בין שנברא חסר או נברא נקוב ועיין לעיל גבי טחול שדעת הצ"צ לחלק בין נקב שיש בו חלל ובין נקב ע"ג דבר שטחו דלא שייך בו נברא בנקב ועיין מש"ל בזה
ה מטחול וה"ה האם שניטל כשר וניקב יש דעות להחמי' ולהטריף ש"ך:
ו יש לסמוך אמכשירין והפר"ח כתב דאין להקל כלל. ועיין פלתי שדחיתי כל טענותיו והבאתי ראי' לרמב"ם ושגם תוס' ס"ל כרמב"ם וע"ש
ז כל שנשתנה צריך להיות שינוי גמור וניכר קצת רקבון אבל בשינוי מראה במקצת ודאי אין לחוש גם צריך להיות השינוי מעבר לעבר דאל"כ לא דהוי הנתמסמס קצת מ"מ אין מטריף ופשוט התורה חסה על ממון ישראל. וח"ו להחמי' במקום דליכא פקפוק:

## סימן נא

א שניקב דוקא ודאי אבל אי ספק ה"ל ס"ס ומותר

ב וטריפה ואי ניקב נקב מבחוץ ונתרפא עד שאינו ניכר מבחוץ מקום החתיכה עיין פלתי מ"ש בזה
ג ואם הוא ספק עיין מש"ל סי' מ"ט:
ד שיש להכשיר בביעות שנמצא בתוך החלל ותוכן מלא נוצות אף שהם ארוכים דעת הרבה מאחרונים להכשיר
ה תחוב דעת הש"ך דאפי' לא תחוב רק מצינו קוץ תחוב מלב לדופן ולא ניקב הלב כשרה דאלו היה במקום אחר מי היה מכוונו לתחוב בלב ודופן
ו אפילו צד העבה דבכותל נתחכך בעוף יש מחמירין והכל לפי מה שהוא העו' אם הוא עוף גדול כמו עופות שקורין אינדינאיר יש להם כח כמו אימרא ותרנגול' פשיטא אין להם כח ועיין פלתי
ז קורט של חלתית עיין לעיל סימן מ' דכתבתי מ"ש מן קורט של חילתית על קושי' דגמ' דזבחים דתיכף מרגישין תום באברים:

## סימן נב

א אדומים וכו' אפי' הוסיפו באדמימו' אינו מזיק עד שיהיו ירוק
ב והוריקו כתב הש"ך דדעת הטור ירוק זה היינו ירוק כעשבים שזה שקורין גרין. אבל ירוק כמוריקא שקורין געהל אינו פוסל. וכן דעת הר"ן ורא"ה אבל דעת רשב"א בתה"א כפי הנראה דעתו לפסול בלב וכו' אף מראה געהל זולת בכבד הואיל דרך כבד השמינה להיות כמוריקא אינו פוסל רק בירוק כעשבים. ויש לספק בדבריו בכבד כתושה אם כשר כמוריקא והפר"ח כ' להחמיר כי מצא לו עזר בדברי רמב"ם בפי' המשנה וע' פלתי שהסכמתי לדברי רא"ה ור"ן והטור כי אין מרשב"א ראיה וגם כתבתי דאין מרמב"ם בפי' המשנ' ראי' ע"ש. וגם בררתי דברי רשב"א בחידושיו לחולין שצריך ביאור לכאורה
ג כנגד המעים אפילו אין בבני מעים ריעותא והם לפנינו מ"מ טריפה כיון שהוריקה הכבד. ועיין בט"ז סק"ג מ"ש בשם מרדכי דיש לחוש שיהי' ניטל כל הכבד כולו ועיין פלתי מ"ש בישוב דברי מרדכי
ד הריאה אין חוששין דעת רשב"א דאין חוששין אבל בנמצא מ"מ טריפה דהא לא הגינו צלעותי' והט"ז הקשה ממ"נ אי ירוקה ככרתי הא כשרה מדר"ן ואי כמוריקא ל"ל נפלה לאור הא טריפה מחמת שינוי מראה עיין פלתי שכתבתי ע"ז ישוב נכון.

ה חוששין ואם ירק' ככרתי משמע דכשרה לכ"ע מדר"ן והנה"כ האריך דחזר בו רשב"א וס"ל כיון דנפלה לאור לא תלינן בדר"ן. ועיין פלתי שהבאתי ראי' לכך וכתבתי שאף רשב"א לא אסרו בדרך החלט רק בממ"נ ע"ש שהארכתי

ו וטחול הא דלא מנה בגמרא גבי לב קרקבן כבד טחול זה ראיה לרמב"ם דאין פוסל בעוף בטחול ושם בגמ' מיירי הכל בעוף

ז שהוריק' וכו' עיין פלתי בצבע של טחול:

ח כיון שנפלה לאור היינו ידוע ודאי שנפלה לאור פר"ח

ט של עוף בייתי הט"ז תמה דהוי כנאבדה ריאה דקיי"ל דפסול ועיין פלתי מ"ש בזה ובישוב נה"כ והעיקר דמיירי דלא ידע שנפלה לאור דאז יש להכשיר וכ"כ פר"ח.

י בידוע שנפלה לאור ואיתא לריאה קמן אבל אי ליתא לא חוששין כלל:

## סימן נג

א נשמטו ידי בהמה בבהמה דהכתף עב לא בקל יקרה נזק בריאה כמו בעוף ולכך כשר מרדכי:

ב מעיקרם והש"ך הביא בשם ש"ד בשמוטת יד בבהמה טריפה שמא איעכול ניביה וכן העיד הב"ח שראם כן בסמ"ק כ"י: ועיין פלתי שישבתי דבריהם שלא יהיה נגד הגמ' ומאין יצא דין זה ולכן ת"ח יחמיר לעצמו ויקיל לאחרים:

ג ג' ידים דכל יתר כניטל וניטל יד כשר וכן הדין בעוף:

ד לצלעות ויש לחוש לנקיב' הריאה

ה ויש אוסרים ואם נרפא שבר אל שבר יחדיו ידבקו דעת מהרי"ק להתיר והש"ך טען עליו ועיין בפלתי שכתבתי שאין כ"כ התימא ע"ש:

ו כרוחב אגודל חוץ מה שבתוך אסיתא ש"ך

ז בין מקום השבירה ואם השבירה באלכסון יש למדוד אצבע מן אמצע השבירה וסתם אצבע הוא באדם בינוני ואין להחמיר בשעורים הללו הואיל בלא"ה חומרא ואין לו כמעט שרש בגמ':

ח אז היא טריפה בכל ענין ואם לא עיין קודם בישול ואחר זה הרגיש בשבירה וא"א להבחין השיעור אם עוד צד להתיר יש להקל כי כמ"ש אין כאן חומרא מדיני גמ':

ט נשמטו אגפיו עיין פלתי שהבאתי ראיה מתוס' דצריך להיות עכ"פ פסיקת ניבי' ולכן לעת צורך יש לצדד להקל:

י וצריך לנפחה ואנן בני אשכנזים מחמירין מבלי לסמוך אבדיקה כיון דצריך בדיקה מדינא

יא הגף שבור היינו באופן אם היה בחיים היא טריפה

יב ויש מכשירין היינו שלא הרכיב הבהמה זה על זה כנהוג קודם שחיטה אבל אם הרכיב בכח תלינן במידי דשכיח ואמרי' קודם שחיטה. וכן להיפוך אם רואה שבירה ולא נצרר הדם כלל ברור דהיה לאחר שחיטה דקודם שחיטה אם נשבר לא ימלט שיהיה סביב וסמוך לשבירה רושם וצרירת דם:

יג ויש לסמוך עי' לקמן ס"ס ק"י ומ"ש שם בזה

יד אבל כשנמצא שמוט ה"ה שביר' בעוף כ"כ אחרוני' ויש לשמוע להם להחמיר:

טו ושמו נוצה ואין אנו בקיאין בזה בזה"ז אף כי הפר"ח מקיל אין שומעין לו בזה להקל:

## סימן נד

א כ"ב צלעות מלבד שני צלעות אצל התזה והם שייכים לחזה ואינם נקראים שדרה:

ב רובן ואם יש בהם עוקץ אי יש לחוש למחט בחלל הגף נבוכו אחרונים והכל לפי עין המורה איך היה העוקץ ואם בולט לצד פנים או לא. ובעוף ודאי יש להחמיר ומכ"ש בצלע שע"ג ריאה:

ג כאלו נשתברו ובה"ג מטריף אפי' בצלע בלי חצי חוליא וכתבו אחרונים שיש להחמיר כדבריו ופר"ח מיקל ועיין פלתי שכתבתי מאין יצא זה להרב בה"ג וגם כתבתי בישוב דברי רש"י דסותרים זא"ז ויש להחמיר כדעת בה"ג ורש"י ותוס' ר"פ א"ט ע"ש:

ד נשתברו צלעות הקטנות וה"ה נעקרו ואין מצטרפין אפי' למנין הגדולות ש"ך

ה מהצלעות גדולות והאחרונים החמירו אפילו בצלעות שאין בהם מוח דהיינו קטנות ועי' פלתי שפלפלתי בזה ולכן בהפסד מרובה יש להקל:

ו חסירה כשר והש"ך מטריף שלא בהפסד מרובה ועיין פלתי מ"ש מזה:

ז וה"ה אם יתירה הפר"ח מחמיר ועי' פלתי מ"ש בזה וכי תמיד משכתי עצמי מהוראה זו וגם הגאון מהר"ג בעל עבודת גרשוני כפי עדות תלמידו היה מחמיר:

ח שאין פסיקת שדרה הלחם חמודות תמה מנין זה לרמ"א ועיין פלתי שיצא מדברי תוס' עירובין:

ט פוסל שם ואם הם יתרת עד יתר מרובן ג"כ דעת הש"ך להכשיר ועיין פלתי:

## סימן נה

א כסברא אחרונה ועיין פלתי שעשיתי סמוכים וראי' לדיעה זו שהיא דעת רש"י ע"ש

ב ומן ערקום ובתוך ערקום דעת מהרש"ל וט"ז להתיר ודעת הש"ך לאסור הן מתמת שביר' עצם והן מחמת פסוק' צ"ה וא"כ אפי' נקשר שאש"י טריפה ועיין פלתי שפלפלתי בזה והעלתי במקום ה"מ יש לסמוך אט"ז:

ג ערקום ובעוף דלית לי' עצם קטן הנק' ארכובה דעת הפר"ח לאסור ואפילו נקשר היטב עיין פלתי מ"ש מזה

ד והוא דעיכול ניבי' והב"ח מחמיר והש"ך חולק עיין פלתי מ"ש בישוב דברי תוס' שממנו נסתעף פלוגת' דב"ח וש"ך:

ה יש לאסור וכו' ואם נשמט סמוך לשחיטה כשר לכן אם נשמטו יש תכף לשוחטו דודאי בזמן מועט לא איעכל ניבי' מיהו י"ל דלמא קודם שחיטה איעכל ניב' ואח"כ נשמט: מיהו מהגהת מהרי"ף לא משמע כן ומשמע דשמוטה היא קודם פסיקת ניבי' ודוק.

ו שמא איעכל ניבי' אבל אם לא נפסקו כלל ודאי כשר רש"ל וש"ך דלא כב"ח.

ז ואיעכל ניבי' והפר"ח מחמיר ואין בכל דבריו הכרע להורות נגד הגהת רמ"א בלי ראיה:

ח ויש אומרים דוקא הש"ך כתב דלא נמצא כן בדברי הרא"ש והפר"ח יגע ומצא. עיין פלתי שהארכתי בזה לראיה ברורה לדברי הרא"ש

ט מראש עצם וה"ה בערקום ש"ך:

י תואר רגל ומגיע לארץ עד שהוא כרגל ממש

יא מקרי יותרת עיין פלתי טעם לדברי טור מה שתמהו האחרונים עליו:

יב נבראת חסר רגל אם נבראה חסר צ"ה אי כשר להרמב"ם או לא וכן אם נבראת בשני עצמות ועצם אמצעי עיין בפלתי מ"ש מזה.

יג רוב עוביו וכו' עיין ט"ז שהאריך בזה:

יד אסור מדרבנן עיין פלתי שכתבתי דעת הרמב"ם לאסור מהתורה וע"ש שפלפלתי באריכות בכל דעות ולהצילם מכל קו'

טו מהמות' דעת מחברים בזה א"צ רק הואיל לרמב"ם הוא ד"ת החמירו במקו' חתך

טז אם לא חזר ונקשר וכשחז' ונקשר אע"פ שלא הי' שבר מ"ש יחדיו ידבקו הואיל העור והבשר שלם כשר ש"ך ונכון הוא

יז מראית הבשר ואעפ"י שלדידן אינו מועיל חיפוי עור ובשר כלל מ"מ מועיל לענין זה שא"צ יחדיו ידבקו ש"ך

יח כשרה אפי' אין בשר חופין רובא כיון שנקשר

יט למקומו ראשון אפי' אינו כ"כ במקומו ראשון כל שאינו עוק' בולט ומשוך לצד מקומו ראשון קרינן לי' אחרונים:

## סימן נו

א שנפסקו ואם נתקפלו מלמטה למעלה דעת הט"ז ואחרונים להטריף כראב"ד והב"י לא ס"ל כן ועי' פלתי שהארכתי בזה אם המקום שנתקפלו הוא עדיין קיים ויכול לחזור למקומו ויהיה מחובר כשרה

ב כל עצם קיים עיין פלתי שהבאתי דעת הרמב"ן אם נשבר במקום צ"ה והוא חתך למעלה הימנו ע"ש שהארכתי להביא ראיה לדבריו.

ג כנגד ערקום והרבה אחרונים מחמירין אפי' כנגד ערקום ואיסורא דאורייתא הוא ולהחמיר שומעין

ד נחתך העב והרבה פוסקים מחמירין בין ניטל רוב בנין או מנין ויש להחמיר

ה ולעולם אין צ"ה פי' בעוף קטן כמו יונה וכדומה שרוחב אצבע יותר מחצי אבר די בחצי אבר ובתרנגולת שחצי אבר יותר מרוחב אצבע די באצבע ופשוט

ו רק נפוח אבל צריך שישלוט נפוח במקום צ"ה ויהי' הושט רקבון אבל על הרוב נזדמן שקושרים בכח הרגלים ונראה רושם הקשירה ירוק סביב ואם נחתך העו' וקצת בשר שוב אין ניכר כשר:

## סימן נז

א הזאב וכו' אי גם בגסה או רק בדקה מחלוקת בין פוסקים ראשונים ואחרונים ועיין פלתי שהארכתי בזה והעלתי בספק דרוסה יש להקל ודאי דרוסה יש להחמיר ע"ש:

ב שאז מטיל ארס ולא כפירש"י שאז הוי כמחט בחלל הגוף רק שמטיל ארס גמ' ועיין פלתי שתרצתי כל מה שטמנו על פי' זה ומהיכן למדו זה דפי' עד שתנקוב לחלל כי אז הארס מזיק:

ג הכהו אבל ראינו הכה לבד טריפה והט"ז דעתו דוקא דרך רדיפה ועיין פלתי מ"ש בזה לחלק בין אותו עוף שהוכה ובין שאר עופות שבלול:

ד למקום צר היינו לגבי בהמה בקעה שאין מוקף מחיצות ולגבי עוף בית או חצר גדול והכל לפי ענין נמסר למורה הוראה:

ה וחתך וה"ה הורגה. אבל אם נמצא מת אין ראי' שהי' מתחילה דלמא דרסה בעלמא ומחמת דריסה מת אם לא דידעינן דהרגה פר"ח:

ו אם פצע אפי' הן שותקים אסור ש"ך:

ז ואסור עכ"פ מותר למוכרו לנכרים:

ח תולין במצוי עיין פלתי מ"ש בזה:

ט אף לודאי דרוסה עיין פלתי שהארכתי בזה לבאר דברי רש"י ותוס' ופוסקים ולכן העלתי אף אלו היה אנן בקיאין בבדיקה אין לסמוך על בדיקה בודאי דרוסה

י שוחטין הנדרס הש"ך העלה מכח קושיא דעיקר בדיקה מבחוץ ואם אין רושם בדיקה ניכר מבחוץ שמע מיניה לא דריס ואין צריך מבפנים בדיקה ועיין פלתי שהארכתי בסתירת ראיה וח"ו להקל נגד דעת תוס' ויתר מחברים

יא אלא לשהויי י"ב חודש דאף דהיא ודאי דרוסה מ"מ אינו ודאי טריפה אבל אם ראינו רושם נגד צומת הגידין או רושם בקנה דהוא ודאי טריפה לא מהני בדיקה:

יב יב"ח ודעת הת"ח בשנת עיבור י"ג חודש והפר"ח השיג ועיין פלתי דעכ"פ חדשי חמה בעינן שס"ה ימים:

יג או בנקבה שתתעבר עיבור ולידה בעינן כ"כ מהרש"ל ונכון ועיין פלתי. וצריך לדקדק שלא תהיה מעוברת מעיקר' ואף בנקבה מהני י"ב חודש ופשוט:

יד ותלד עיין פלתי אם טריפה זכר מקבל נקבה ואם זכר יכול להוליד ע"ש:

טו ימיתנו קודם עיין פלתי דקשה למה לא יחתוך רגל מן ארכובה למעלה ע"ש:

טז והוא חי עיין פלתי מ"ש בזה. וכתב הפר"ח שבירת גף בעוף לא מהני י"ב חודש או זמן לידה דלמא אח"כ נקב הריאה אבל שמוטת גף החשש רק בעת שמוטה א"כ שהית יב"ח או לידה אח"כ מהני ונכון הוא:

יז מותר למוכרו הש"ך כתב דוקא בהאי עובדא דרוב דאיכא בלא"ה צדדים להתיר אבל זולת זה במחלוקות רבוותא אין לסמוך להתירו למוכרו לגוים:

## סימן נח

א אם יש וכו' עיין פלתי שהארכתי בזה בסתירה שיש מן ש"ע י"ד לש"ע ח"מ והעלתי דהך לא ברור רק ספקא הוא: וספק איסורא לחומרא ובממון הממע"ה או מיעוט תורין דלית ביה ריסוק בכה"ג ואין הולכין בממון אחר רוב:

ב יוד טפחים עיין פלתי שכתבתי בתורא אם נפל לבור עמוק חמשה ג"כ אסור ע"ש

ג או הפילוה אחרים אע"ג דקיי"ל בהפילה אחרים אמדה נפשה ולית חשש ריסוק תי' הש"ך ופר"ח דכל הטעם דצפורנות נועצת ומחב' מיירי דליכא מידי למסרך בצפורן ומ"מ טרפה בחבט עשרה טפחי' דוקא משום דהא מתאמצת לבל תפול מהר ולכך צריך עשרה. ועיין פלתי שכתבתי ח"ו להקל על סברא זו בלי ראיה ברורה מש"ס: ולכן ברור אם אין מידי למסרך אפי' בפחות מיו"ד טריפה ועיין מ"ש בפלתי.

ד אם נפל אבן בזה לא שייך י"ט רק לפי כובד וכמות האבן פר"ח:

ה מע"ל כי אז ניכר הריעותא מה שלא היה תיכף בעת נפילה ולכך א"א לבדוק עד שיעבור מע"ל ואם יהיה ריסוק יהיה ניכר:

ו ונפסדה צורתה ואם נמצא בבהמה אבר מרוסק אין חוששין עד שנדע שנפלה כ"כ הט"ז ופר"ח דלא כב"ח וכן כתב הרמב"ם בפי' המשנה:

ז חוץ מבית הרחם שאם נתרסק דע שבית הרח' מחובר מגידין ועורקי' וכהנה אברים והם בטבעם פעמים מתכווצים ופעמים מתרחבים כאשר שכיח בחולי רחם פעמי' צר ופעמים רחב ולכך אף שתפול הבהמה וכדומה לא יהיה בקל נופל נזק ברחם כי כאשר יגיע לה כאב החבט יתרחב ואח"כ יתכוויץ באופן שלא יעמוד ויחול בו הכאב לעשות רושם וא"א לעשות נזק כיון שאברים אינם על מתכונת אחד: ומזה הטעם כאשר תלד והולד במיצר ודוחק הצירים א"א לקרות לולד עי"כ ריסוק כי הלא אברים מתרחבי' בעת רב החבלים והקושי: וא"א לרסוק הילד: וא"כ הא דבית הרחם אין בו ריסוק סובל שני פי' דבשעת נפילה אין הרחם שהיא האם מתרסק: וגם הולד המונח ברחם בשעת קישוי לידה אין מתרסק והכל מחד טעמא כמ"ש כי תלי' בטבע האם ולכך מפרש הרמב"ם בהא דבית רחם אין בו משום ריסוק אברים שני פירושים כמ"ש כי המה ממש הכל חד וחד בחברת' מישך שייכי ואתיא דברי הגמ' שפיר דמביא ראיה מן חד פירושא דאין בלידה ריסוק על אידך פי' דברחם עצמו אין ריסוק הכל כחד איחשב ודו"ק: ודברי רמב"ם ברורים ואין עליו סתירה מדברי גמ': ומחבר הביא בסי' זה פי' הראב"ן לרמב"ם ופי' שני הנ"ל סמך עצמו עמש"ל בסי' ט"ו ע"ש ובפלתי:

ח במקום א' ואם הוכה כנגד הריאה צריך בדיקת הריאה ולדידן דאין אנו בקיאים בבדיקה טריפה וכן בנפלה מהגג שצריך בדיקה אף הריאה צריך בדיקה ש"ך ופר"ח:

ט אם עמדה ה"ה ע"י געירה ופחד מקל הוי עמדה מעצמה:

י שינוי ואם נמצא שינוי שאף בלי נפולה טריפה אף שהלכה ג"כ טריפה ולא תולין שינוי מחמת נפולה. ומקרה היא ע"כ דעת אחרונים:

יא הלכה ואם הוכתה באבן נגד אברים פנימים שאלו אברים צריכין בדיקה וכן אם הכה במקל אפלגא דשדרה דקיי"ל לעיל סי' ל"ב דבעי בדיקה לגבי שדרה בזו לא מהני הלכה כלל ר"ן ופר"ח ועיין פלתי מ"ש בזה והנחתי בצ"ע:

יב והיא צולעת ונודע שהוא מחמת נפולה ואם לא תלינן בשוגרינא דשכיח:

יג כשהלכה אם עקרה רגליה להלוך מחלוקת בין פוסקים והש"ע גריר אחר רמב"ם ורי"ף הואיל דלא הביאו ש"מ דאין כן הלכתא:

יד חוששין להם אע"פ שמפיל אותו חבירו מ"מ הוא חשב שינצח אותו ואינו מכין עצמו לנעוץ צפרנים לארץ:

טו שיש לו קול שנגח בהמה וילולי יליל:

טז קשורים והט"ז קורא תגר על קהלות שקושרים רגלי בהמה ומפילין לארץ ושוחטין והט"ז כתב דנוהגין שמותחין החבל ואינו נקשר חזק עד שכבר נפלה לארץ. וא"כ טרם נפילתה תוכל לנעוץ צפרנים וצריך שמירה ביותר כי נמסר לאנשים קלי דעת בעו"ה. ועיין פלתי מ"ש בישוב דברי או"ה דאם נשא כבש על כתפו והשליך אותו לארץ טריפה אבל אם אחז בידו רגלי כבש ומשם נשמט לארץ משערין אם ממקום אחיזת יד עד ארץ יו"ד טפחים והיינו שלא נתכוין להפיל אבל אם נתכוין להפיל אפי' בדליכא י"ט טריפה:

יז שהם מכווני' מסתמא אמרי' כסוגיא הש"ס דעל מתניהם השליכו אבל אם הם לפנינו ואינם יודעים אם נפל על מתניהם או לא דעת הפר"ח לאסור וצ"ע:

## סימן נט

א הרי זו מותרת ובשעת הדחק אם נשתייר רוחב סלע על השדרה או על הטבו' יש לסמוך על רשב"א ופוסקים להכשיר ש"ך ופר"ח ולהיות כי הוא דבר בלתי מצוי כלל קצרתי בו:

ב כשרה זו היא דעת רמב"ם דס"ל הואיל הוא איבעי דלא איפשט הוי ס"ס דלמא כשר ואת"ל טריפה דלמא הך אינו המקום דמטריף בגלוד' לכן אם ניטל מרוחב הטבור וכל השדרה דבררנו בס"ק שלפני זה דיש לסמוך דזהו מציל בגלודה א"כ להיפוך ודאי יש להחמיר:

ג אם נטלה משלשתן ואם ניטלו כל החוליות וכל ראשי פרקים מקצתן ולא נשתייר רוחב סלע שע"ג השדרה טריפה ש"ך ועיין פר"ח וקצרתי בדברים דלא שכיחי:

## סימן ס

א אחוזת דם שגבר עליו רותחת הדם וגברה מרה אדומה מעושנת שעלה עשן בגופו ועי"כ גברה מרה שחורה. מצוננת שקרה לה קור וגברה מרה לבנה משמע ברש"י ורמב"ם:

ב מים רעים מים מגולים וזה אין שייך בזמנינו:

ג נתפטמה כל ימיה ודעת הש"ך וכן פר"ח דוקא שנתפטמה באיסורי הנאה ולא איסורי אכילה ועיין פלתי שדעתי להתיר אף באיסורי הנאה זולת כרשיני עכו"ם וכיוצא ע"ש שהבאתי ראיה להתיר:

ד משום סכנות נפשות והרמב"ם כתב אם נשתנה הסם בגוף הבהמה שוב אין מזיק ואין לסמוך על זה מכמה טעמים:

## סימן סא

א של שור ה"ה לכל בהמה טהורה לאפוקי חיה

ב ושה ואין מברכין על נתינת מ"כ לכהן כי משלחן גבוה קזכו רשב"א בתשובה

ג עד פיקה היינו שיפוי כובע ועד בכלל אבל טבעת גדולה אינה בכלל:

ד אא"כ נהגו וה"ה אם נהגו בשאר דברים לכל מה שנהגו יש לאשר ולקיים

ה מותר לאכול ויש להחמיר לכתחילה דיחזקאל התפאר עצמו שלא אכל טרם שהורמו מתנות ועיין פלתי:

ו טריפה אפי' הוא רק טריפה מחמת חומרא שהחמירו מ"מ כיון דגם כהן נוהג חומרא זו א"כ לאיזה צורך יקחו המתנו' לתתן לכלבו בזו לא חייבה תורה וכ"כ פר"ח

ז פטור ובן פקועה אפי' הפריס ע"ג קרקע דמחמירין להצריך שחיטה מ"מ מן מתנות פטור כעבואר בתוספתא מאת זובחי זבח דבר שנתחייב בשחיטה

ח לכהנת אבל לא חללה רמב"ם

ט לבעלה ואם אשתו גלתה דעתה שאין רצונה ליתן לבעלה אין ליתן דעיקר נתינה שתהנה אשתו פר"ח וליתן מתנה לשלוחו של כהן צ"ע דכתיב בספרי לו לעצמו משמע לא לשלוחו והא דבעל לוקח בשביל אשתו יד בעל כיד אשה ועדיף משליח כדמצינו לכמה דברים לכן אין ללמוד מאשתו ולא כפר"ת

י ונותן הדמים וכמו דרשאי לחלק המתנות גופי' כן יכול לחלק הדמים:

יא דרך כבוד שהמתנה דרך כבוד או ששולחן לביתו דרך כבוד:

יב יטול ואפילו לתבוע חלקו בפה יכול מטעם הלזה:

יג שהוא כהן עיין פלתי ע"ש למה אין סומכין על נשיאת כפים:

יד צלי דכתיב למשחה ולגדולה כדרך שמלכים אוכלים אותו וא"כ צ"ל איך ינהוג בהם בזיון לתת לכלבים וצ"ל כדעת מהרש"ל דלא הותר לכלבים רק היכי דהיה מוסרח וגם מכר המתנות לישר' אין מצוה עליו לאוכלן צלי פר"ת. לכאורה י"ל דזהו למשתה ולגדולה הוא רק מדרבנן ואסמכת' למשתה דזה לא כתיב במתנות זרוע ולחיים שנאמר בפ' שופטים ועיין רמב"ם כי הוא מצוה חדשה אבל התוס' בבכורות פר' עד כמה דף כ"ו ד"ה ואתא כתבו ובכל מתנות כתיב למשתה אפי' בזרוע לחיים כדמשמע הכא וכו' ולכאורה צ"ע מה קמ"ל הלא גמרא היא על הך מתנות דאין נאכלין אלא צלי דכתיב

למשחה וכו' אלא קמ"ל דד"ת היא והראיה מדגזרינן לנהוג בו חול ואלו גופי' דרבנן לא גזרינן:

טו כהן שיש לו מכירין עיין פלתי דבררתי ודאי אם באו מתנות ליד ת"ח הלזה פשיטא דזכה בו דה"ל שלוחו של כהן ושלוחו של אדם כמותו אלא אפי' מכרן טרם שבא לידו לאחר דתו לא שייך שלוחות מ"מ עשהו חז"ל כזוכה הואיל ומכירו כ"ע אסח דעת וזוכה מהפקר כ"כ רש"י:

טז יכול לזכותם לישראל ואם חזר בו בכל גוונא לא זכה הת"ח דהרי ביטל השליחות וגם אם מת ממילא אף דלא ביטלו היורש להדיא:

יז או הפסידן ואם בע"ב יש לו בהמה ובה מתנות ובא אחד ולוקחן ואוכלו ג"כ פטור דהזיק מתנות כהונה וכתב הפר"ח למ"ד טובת הנאה ממון צריך לשלם לבעל בהמה ממון שהי' לו בו טובת הנאה והוא יתנה לכהן ועיין פלתי דהעלתי דלא זו דאם משלם לבעה"ב דא"צ ליתן לכהן אף גם י"ל דגם לשלם לבעה"ב פטור מיהו בלא"ה רוב פוסקים ס"ל טובת הנאה אינו ממון:

יח לצאת ודעת הר"ן רק מדת חסידות ולזה הסכים הפר"ח ועיין פלתי שהארכתי בזה כי העיקר כפסק הש"ע ועיין ח"מ סי' כ"ח בספרי אורים ותומים שפלפלתי במקום שחייב לצאת י"ש אם תפס שכנגדו אי מוציאין מידו ע"ש:

יט לאוכלן וה"ה לקבלן דמסתמא כשורה באו לידו ולית ביה חשש גזל:

כ וכן בכוי היינו בריה בפ"ע שלא הכריעו בו חכמים אם בהמה או חיה ועיין לעיל דין אוא"ב מ"ש בזה:

כא בחצי מתנות דלמא חוששין לזרע אב והולד חצי בהמ' וחצי חיה:

כב פטור דלמא אין חוששין והרי הוא חיה גמורה והממע"ה:

כג אבל בכור וכו' ובכור שנתערב בבהמה כגון שנולדו תאומים ולא נודע מי הבכור ולקח כהן בהמה אחת והישראל אחת אותו אחת פטור מן מתנו' דה"ל כאלו בא ליד כהן ומכרו וא"כ פטור ממתנות כ"כ הרמב"ם ורוב מחברים:

כד וכן נהגו דנהגו עלמא כר"א דסובר דמתנות וראשית הגז נוהג רק בא"י

כה לוים היינו דכתיב וזה יהי' משפט כהנים מאת העם הספק אם לוים אקרו עם וחייבים במתנות או לאו אבל הם אין יכולים ליקח מתנות בלי ספק דזה יהי' משפט כהנים כתיב ואין לוים בכלל כהנים ש"ך ופר"ח ועי' פלתי מ"ש בזה בישוב דברי תוס' בפ"ר ב"מ:

כו ויש חולקין דס"ל תקפו כהן מוציאין מידו ובכ"מ תפיסה לאחר שנולד הספק לא מהני זולת הרמב"ם דס"ל תקפו כהן אין מוציאין מידו ועיין פלתי מ"ש שנראה דעת הטור מיירי כאן שתפס ברשות שנתן לו בעל בהמה לכ"ע אין מוציאין מידו:

כז מכאן ואילך חייב מדרבנן מפני מראית עין ולכן בכוי וכיוצא בו פטור בספק דרבנן:

כח השוחט לכהן היינו ג' שבועות ולא יותר דאז כהן בעצמו חייב ואין מועיל שותפות:

כט והמשתתף עמה' וכו' אבל ישראלים שותפים חייבי' דכתיב זובחי זבח לשון רבים עיין פלתי:

ל צריך שירשום פירש"י סימן ידוע שזה בשר הוא בשר דאין חייב במתנות דאל"כ יחשדוהו ואף דנפל חלק מהמתנות לחלקו של ישראל מ"מ פטור ולא שייך שה אפי' מקצה שה דזה בטיב בהמה וזה בטיב בשר והרמב"ם מפרש שרושם בשר לישראל ומתנות לכהן וע"י רשימה מפורסם הענין שהוא שייך בהחלט נכהן וליכא חשדא

לא יושב בבית מטבחיים ומפעי פעי ונודע דשייך לעכו"ם ובכהן לא מהני לפי סעיף שמקודם דהי' התקנה שאם קובע מטבחיים חייב במתנו' כן העלה הפ"ח ונכון הוא להנצל מדוחקים

לב שנהגו וכו' העיקר כך אם בהמה עכשיו קודם שנתבררה כשרותו שייך לעכו"ם רק אם יתברר אז יקחנה ישראל ופטור ממתנות אבל אם עיקר בהמה לישראל רק אם כשתהי' טריפה מחויב העכו"ם ליקח אותה מישראל חייב במתנות ועיין פר"ח שמצ' פתח להקל אם מס המלך ליקח מכל ליטרא פרוטה או ב' דהוי כשותף עכו"ם. והפר"ח החמיר בזה והנכון אתו

לג ומכר ראשה היינו קודם שחיטה דלאחר שחיט' כבר נפטר ממתנו' ופשוט

לד ואסור דוקא במתנות דכתיב בי' ולמשח' ולגדולה ואם ימכרנו באופן זה ינהגו בם קלות ראש ולכך בתרומה מותר בכה"ג כי הכל יודעים דתרומה יש בה קדושה

לה הוי תנאי באומר חוץ הוי שיור ושייר לעצמו המתנות ולא לקחן ישראל כלל אבל באומר ע"מ א"כ לקחן ישראל רק הוא יחזירן לכהן הוי מתנה על מה שכתב בתורה תנאו בטל עיין פלתי מ"ש לחלק מ"ש הרמב"ם המוכר שדה והתנה ע"מ שהמעשר שלו חייב ליתן לו המעשר ולכאורה סותרין הדברים כמ"ש הט"ז וכתבתי כמה חופנים דלק"מ:

לו חייב הלוקח מ"מ טובת הנאה לבעלים פר"ח:

לז או מכרן עיין פלתי שהארכתי דאין חייב לשלם בב"ד אבל לצאת י"ש כשהדמים בידו והרוויח על ידי המכירה פשיטא דחייב:

לח לקחה הימנו במשקל כיון דמרוויחי' חייב לצאת י"ש לשלם וא"כ אף הלוקח הדין עמו לשלם לכהן וליתן לו ואין לו להשמיט עצמו כיון דהם בעין ועדיין לא אכלם ודע דכתב הפר"ח בשם הר"ן דקיי"ל מתנות שלא הורמו כהורמו דמיין ואם לאחר מיתת הבהמה תפס הכהן הבהמה לרשותו בלי ידיעת בעל בהמה למ"ד טובת הנאה אין ממון וכן ס"ל לרוב פוסקי' והארכתי בזה בח"מ בספרי אורים ותומים א"כ הוי הכהן זוכה מהפקר והמתנות שלו דה"ל כמופרשין והם שלו והנוטלן גזלן הוא אבל למ"ד טובת הנאה ממון א"כ יד בעלים גבי' ולא זכה לי' רשותו כי אם שהפקיד בעל בהמה בהמתו לכהן ועיין ח"מ אי מהני בי' מטלטלין אגב קרקע דמתנות כהונה נתינה כתיב בי' ועיין פלתי:

לט ספק פטור דספק ממון לקולא עיין פלתי:

## סימן סב

א אבר מן החי דעת הרמב"ם אבר שיש בו עצם צריך להיות האבר עם העצם ואם חתכו בלי עצם לית בהו לאו דאמ"ה רק איסור בשר בשדה טריפה לא תאכלו. אבל אבר שאין בו עצם כגון הלשון והלב וכדומה אם חתכו מקצתו ויש בו כזית לוקה משום אמ"ה ועיין מ"ש בפלתי:

ב ועוף בהמה וחיה אף ב"נ מוזהר הן על אבר והן על בשר מן החי אף דישראל אין מוזהר על בשר מהחי רק מאלו דטריפה מה שאין שייך בב"נ מ"מ בב"נ נפקא בשר ואבר מהחי הכל מחד קרא אך בשר בנפשו וכו' ועיין פלתי שהארכתי. אבל עוף כ' הרמב"ם בהל' מלכים דיראה לו שאין ב"נ נהרג עליו ומסתמא חסורא נמי ליכא דאזהרתן היא מיתתן לגבי ב"נ וא"כ מותר להושיטו לב"נ ואין בו משום לפני עור וכו' ועיין פלתי מ"ש באריכות במה שיש לטעון עליו מגמ' ומה שיש ליישבו וראי' לדבריו מגמ' ע"ש:

ג אסור וכ' הטור דאין נוהג בטמאה ועיין פלתי מ"ש בישוב קושייתם דמה נ"מ סוף כל סוף אסור ומה לי משום אמ"ה או משום טמאה ע"ש ואם חל על טריפה עיין פלתי מ"ש בישוב דברי רמב"ם מה שהפר"ח עמד בו וכן הלח"מ ישב בדוחק ועמ"ש ועכ"פ לדינא חל אף בטריפה. והנ"מ הוא כמ"ש בטמאה:

ד ובשר הפורש וכו' ולפי דקיי"ל אסורים מבטלים זא"ז א"כ אם נתערב כזית בשר כשר וכזית בשר מהחי וכזית אבר מהחי הרי זה בטל דאסורים מבטלין וכן להיפוך כזית טריפה וכזית בשר כשר וכזית בשר מהחי אין בטל דתרווייהו טריפה נינהו ואינה מבטלים ולכך דייק הש"ע אסור משום בשר בשדה טריפה:

ה אבר ובשר מדולדלין עיין פלתי שיש בזה מחלוקת הרמב"ם ומחברים דלדעת הרמב"ם מהתורה אסור וליתר מחברים מדרבנן. ולב"נ עיין פלתי שכתבתי לדעת דסוברין מדרבנן י"ל דגם בזו שווינהו רבנן כאמ"ה גמור לאסור בב"נ אבל לרמב"ם אם חתכם לאברים מדולדלים אחר שחיטה יש לאסור לב"נ אבל אם חתכן אחר שמתה מותר לב"נ וצ"ע:

ו אבר הנשמט באבר ובשר המדולדלין תלוי הכל אם יכול לחזור ולחיות אבל גבי נשמט תלוי הכל בעור ובשר חופין את רובו כ"כ אחרונים ובאמת היא דאם אין חופין רובו אינו יכול לחזור ולחיות וע"ל סימן נ"ז:

## סימן סג

א דכל דפריש כו' ע"ל סי' ק"י מ"ש בזה באריכות.

ב מרובה ואפי' נמצא קרוב לחניות מוכר בשר טריפה דרוב וקרוב הולכין רוב ועמ"ש בפלתי:

ג ישראל מותר וה"מ בשר חי אבל בשר מבושל אע"ג דרוב מוכרים ישראל אם רוב או כלי בשר עכו"ם אסור דמיד עכו"ם נפל דבשל להו ואסור ומכ"ש אם נמצא מבושל ביד עכו"ם דודאי עכו"ם בשל לי' גמ' ופר"ח:

ד ביד עכו"ם והיינו במקום שמכריזין דאל"כ בלא"ה אסור ליקח מעכו"ם

ה ממי לקח ע"ל סימן ק"י דלא לקח בפנינו אבל לקח בפנינו ה"ל פרוש מקביעות וה"ל קבוע ש"ך:

ו מוכרי בשר ישראל פי' רוב מוכרים דאזלינן הכל בתר רובא דמרובא קפריש:

ז כל בשר מפני בשר שנתעלם מ"ה דאסרו חז"ל דחיישינן דעורב החליפו והביא ממקום אחר בשר טריפה תמור זה ועיין פלתי מ"ש באריכות דבגמ' דידן משמע בנמצא ביד א"י לית בהן משום בשר שנתעלם מ"ה וברתי בכמה אופנים וע"ל סי' ק"י:

ח מהעין אסור ואפי' בהמה שלימה כ"כ פר"ח דלא כש"ך

ט סימן עיין פלתי שהעלתי דגם בית שחיטה או ניקור מגיד הנשה סימן לענין זה אף דלענין טריפה אין סימן לזה לחוש לעורב הוי סימן:

י טביעת עין אפילו לא ראה אותו קודם אבידה להדיא וא"כ מה שמכירו עכשיו בטב"ע הוא אין ט"ע גמור ובאופן זה לא מהדרינן אבידה מ"מ סמכינן באיסורא אט"ע ואפילו כל אדם דליכא צורבא מדרבנן דלגבי איסור כל אדם נאמן ועיין פלתי מ"ש בזה

יא ויש מתירין כו' היינו אם הניחה במקום שמצאה מבלי שינוי כשר אפילו רוב טבחי גוים דאמרינן היא היא החתיכה שלקח אבל אם לא מצאוה במקום שהניחה דיש ריעותא חיישינן לעורב דהחליפו היינו לא ממקום רחוק רק ממקום קרוב מאותו עיר ואם בעיר

רוב טבחי ישראל מותר ואם לאו אסור אם לא בסימן וט"ע כהנ"ל כן משמע מדברי בעה"ת עיין ש"ך סק"ח:

יב במקום שהניחה ואם הניח יו"ד ומצא ט' דעת הש"ך ואחרונים דאם הם בלתי מקושרין ודאי לא חיישינן אבל אם הם מקושרים (וצ"ל קשר הרגיל דאל"ה הוי קשר סימן) והניח תשע ומצא ח' יש לחוש להחמיר בעיר שרובו טבחי נכרים:

יג שהניחה וכו' ואם מסופק אם הוא במקום שהניח אסור ש"ך

יד שכל המוכרים ה"ה רובו ככולו:

טו בשר כשר אבל אם לפעמים מוכרין טריפה אסור דה"ל כמקום שאין מכריזין דאסור ליקח:

## סימן סד

א שור וכו' וה"ה שאר בהמה טהורה בכלל אותו סוג ובו איסור חלב:

ב ושל שאר מינים מותר חיה בכלל מותר ובהמה טמאה ג"כ אין בה איסור חלב ודחקו הש"ך וט"ז למצוא נ"מ אי אסור משום חלב או בהמה טמאה. והנ"מ שכתבתי לעיל סי' ס"ב לענין אמ"ה גם בזה שייך דלישראל מומר יש לו בתוך ביתו חתיכות הרבה מן בהמה טמאה אבל מהחלב לית לי' אי מותר למכור לו חלב ולית ביה משום ל"ע לא ת"מ דאי אין חלב חל בטומאה א"כ מותר למכור לו חלב דהא טמאה בלא"ה שכיח לי' ולית כאן תרי עברי דנהרא אבל אם הי' חיסור חלב אסור למוכרו לו חלב דהא חלב אין מצוי לו ואין לו בביתו והוא תרי עברי דנהרא ואסור וק"ל:

ג אם הפריס מפני מראית עין ולכך קלוט בן פקועה דליכא מראית עין כדלעיל סי' י"ג חלבו נמי מותר דדכרי אינשי רשב"א

ד וי"א אם שלמו לו כו' זהו דעת הרמב"ם ורוב פוסקים חולקים והפ"ח טען עליו קושיא חזקה ועיין פלתי מ"ש בישובו וראי' לדבר מגמ' וישוב נכון על קושי' פר"ח

ה חלבו אסור עיין פלתי שאינו אסור רק כמות החלב שהיה בעת שחיטת אם אבל ולד כנתגדל אח"כ וחלבו גדול כמות זהו אינו אסור ולכך אם נכל לקדירה לא משערינן לחסור רק כמו שהי' בשעת שחיטת אם ולא כפי שהוא לפנינו ע"ש

ו וחלב נפל והיינו נוסף על איסור נבילה יש איסור חלב ונ"מ אי אסור משום נבילה או משום חלב עיין ריש סי' זה ולק"מ:

ז והוציאו היינו קודם שחיטה האם אבל אח"כ תלי' במחלוקת הנ"ל לדעת הראשון שחיטת האם מתיר ולדעת הרמב"ם אינו מתיר:

ח תותב וכו' עמ"ש בסי' זה ס"ט בפי' דברים אלו

ט חלב שתחת המתני' ואעפ"י שבשר חופה אותו וקיימ"ל אינו חלב מ"מ בהמה בחי' אפרוקי מפרק גמ' ופוסקי' ומכח זה נולד כמה חומרת בדיני ניקר אצל מנקרים כי דבר ספק אי חיפוי הקרום קרוי חיפוי בשר. וגם קצת מחמירים להניח צלע א' לאחורי' כי חשבו החלב שבתוך צלע אולי בחייה אפרוקי מפרק ועיין תשובת מ"ב סי' ס"י.

י חלב הדבוק וכו' דע כי בזה נחלקו רבינו אפרים ורבינו יואל והוא ר"א מפרש תותב שפירושו שמלה והוא המכסה שקורין פריסה של חלב הפרוס על הכרס ותחתיו קרום. ותחתיו חלב דבוק בכרס ונקלף הימנו וזהו ונקלף והיינו תותב קרום ונקלף ולכך אסור החלב הדבוק אבל רבינו יואל פי' תותב שמלה הנ"ל ולו יש קרום שנקלף הימנו מאותו פריסה אבל החלב הדבוק לכרס מזה לא דברו חז"ל כלל והוא רק שומן בעלמא הדבוק בבשר הכרס ועיין פלתי שכתבתי שנראה שרוב מחברים ס"ל כר"י ועיין לקמן סי' מ"ח מ"ש בזה לשיטת הרמב"ם

יא לבטלו בס' ודעת מהרש"ל דלא אמרינן בי' חנ"נ והפר"ח מחמיר ועיין פלתי שכתבתי שאין לחלוק על מהרש"ל

יב אבל אין אוסרין כלים ועיין פלתי אף התבשיל שנתבשל עמו נהגו להתיר ע"ש

יג חייבין עליו היינו כשיש חלב דבוק בכזית דקרום עצמו אינו אסור רק מחמת חלב הדבוק בו

יד אסור מהדין שהוא תותב קרום ונקלף הוא לכ"ע חלב גמור:

טו ממנהג היינו היכי דנהגו לאסור כר"י בקרום ונקלף נהגו לאסור ובמקום דלא נהגו מותר כי העיקר כר"ע דקרום ונקלף בלי תותב לא שמי' חלב:

טז שמדינא אסור דאנן גרירין בתר בני בבל והם גרירין בתר ר' ישמעאל דס"ל קרום ונקלף קרוי חלב ועיין פלתי דהוכחתי בהא דוקא אמרינן לאסור אבל לא בשאר חלבים שהם קרום ונקלף:

יז אבל לא בשומן הדבוק ואם שם תחוב מחט וחלב ההוא סותם מותר דחלב טהור הוא ועיין פלתי באורך כי הרב בעל שב יעקב ביקש לאסור אף מה שתחת הקרום ואין נראה ואם נמצא נקב במחט עובר עד למעלה מקרום עיין פלתי שדעת בעל שער אפרים להתיר ומכ"ש אם נמצא לצד חלחלת וכרכשתא וכן הסכים הפ"ת בק"א עמ"ש בפלת':

יח אין מדיחין בו בשר אפי' שהוא נזהר להדיח תמיד בשר קודם חלב גמר':

יט בסכין אחד וכו' ועיקר היתר שאין חותכין חלב גמור רק גיד וגם רק גוררין וליכא דוחקא דסכינא:

## סימן סה

א ואינו אלא חומרא דאע"פ שנראה בהן דם מ"מ שומן בעלמא הוא ט"ז:

ב ואם לא נטלן ובחוטי צואר אם נתח הבהמה א"צ ס' אבל אם בהמה שלם בלי נתוח צריך ג"כ ס' ש"ך ופר"ח.

ג ובצלי ודעת הת"ח להחמיר להצריך קליפה אף דנמלח אע"ג דהכל חומרא בעלמא הוא:

ד ביצי זכר אף דבגמ' נאמר גדי חשש להחמיר כדעת רש"י גדי לאו דוקא:

ה בכוי היינו כוי בריה בפ"ע וקמ"ל דאף בהו נוהג אבל כוי בתייש הבא על צבי כיון דאחד חיה ואחד בהמה חייב בג"ה וא"צ לימוד או ראיה דחייב:

ו אינו נוהג בשליל פי' דשחטו האם ונמצ' בו הולד דהולד מותר בשחיטת אמו ואף הגיד מותר:

ז וי"א וכו' הוא דעת הרמב"ם והארכתי בזה לעיל סי' ס"ד:

ח ונהגו להחמיר עמ"ש מזה בפלתי:

ט שהפנימי דעת רוב מחברים דד"ת אינו אסור אלא מה שעל כף הירך פר"ח:

י אסור מן התורה דעת פר"ח גיד של אדם אסור מהתורה וצ"ע:

יא ג"ה מותר בהנאה וי"א וכתבו דיש ליזהר לכתחלה ואין להאכילו לחתולי' אבל מותר למוכרו הירך לעכו"ם דלא מקבל דמים יותר בשביל הגיד וגם צ"ל דלית לי' טובת הנאה מעכו"ם בשביל הגיד וא"כ לא מתהני מיני' ושומנו של גיד לכ"ע מותר בהנאה פר"ח ועיין פלתי שטרחתי ליישב דברי רמב"ם מכל טענות.

יב בין חתוכה דעכשיו אין לוקחים בשר מעכו"ם כמש"ל סי' ס"ב א"כ אין לחוש דנקח הימנו ואי דאסור לגנוב דעת עכו"ם כיון דאין אומר לו כלום מטעי' נפשי'.

יג ואומר לו וא"כ ודאי אמת דאסור לגנוב דעת וכ"ש דאסור אם מוכר לו מבהמה מה שמכר לישראל דאתברר דכשר הוא:

יד כל ירך שיצא ר"ל ששלחו ומסרו לאחר אבל אם היא תחת ידו יש לחוש שמא לא השלים.

טו שמא לא וכו' עיין פלתי מ"ש בזה:

טז מ"מ טוב להחמיר וביותר יש להחמיר בזמן הזה דרבו החומרות מבעל עיטור וכדומה וכבד עליו טורח ואינם על הרוב בעלי תורה והם מחמירין ומקילין במקום שאסור. והנה בזמני היה מנקר אחד אפילו בעל תורה ומומחה למאוד ונשתבש בדעתו לומר על גיד אחר שהוא הגיד האמיתי ועד היום הזה טעינו נחנו ואבותינו בגיד שאינו גיד שאוסרה

התורה והיה הולך ושב בכל ארץ אשכנז ומרעיש הבריות עד שבא לפראג והציע דבריו לפני ולפני חכמי העיר הגאונים. ואני חקרתי ובדקתי את הדבר ומצאתי שזה הגיד אינו רק בבהמות זכרים ולא בבהמות נקבות ואז הראתי לו סמ"ג שכתב דג"ה נוהג בזכרים ונקבות ועי"כ אשתקל מילולי' ועכ"פ אין לסמוך בניקור כי אם על בקי וירא ה' מרבים ומיום עמדי על דעתי שלמדתי הלכות ניקור להיות בקי בהן ובשמותיהן לא סמכתי על מנקר כי אם מה שהייתי מנקר בעצמי ויגיע כפי אכלתי:

## סימן סו

א חיה ועוף וכו' ג"כ דמו אסור רק הא דאמרי' בכריתות רבוי לאסור דם כוי היינו למ"ד ברי' בפ"ע אבל לפי דקיי"ל הבא מן הבהמה וחי' פשיטא דאסור דהא בין בחי' ובין בהמה דם אסור כ"כ פר"ח הלכך השמיטו הש"ע ויפה כתב אלא דיש לתמוה למה כתבו גבי ג"ה

ב חייבים עליו והא דכתב לקמן סי' פ"ו ס"ח דהא וכל מרוקם אפרוח אסור מדרבנן שם לא הוי דם ואמת אם ניכר דם אסור מהתורה ועי' פלתי:

ג ויש מחמירין וכו' על קשר של חלבון גזירה שמא ימצא על קשר של חלמון שהוא אסור ד"ת ש"ך והפ"ח תמה מנין לכו לגזור גזרה לגזרה. וזהו בגמ' אבל בחומרא שהחמירו הפוסקי' מצינו טובא גזרה לגזרה וביצת בת יומא דעת מהרש"ל להקל וכן דעת הפר"ח:

ד ומזה נתפשט וכו' כתבו מחמת חומרא והאחרונים כתבו מדינא כי הרא"ה דעתו להיפוך נמצא על חלבון אסור כי זהו עיקר הריקום ועל חלמון מותר כי בזו לא שייך ריקום והפ"ח הסכים לדינא כרא"ה כי לדעתו מסתבר טעמי' ועי' פלתי כי בררתי דברי גאוני' בטוב טעם וממנם אין לזוז.

ה וכל זה וכו' ואם נמצא או נתבשל ולא ידעינן אם היה במקום האוסרו יש לאסור כ"כ האו"ה והסכימו האחרונים ואם נתערב בשאר בצים חד בתרי מותר דמהתורה ברובא בטל ולא הוי רק איסור דרבנן וספיקא לקולא וכן אפי' בנצלה או נתבשל אם נתערב חד בתרי ג"כ מותר ועמ"ש פלתי ולא אמרינן דדם שבביצה הוא איסור דבוק עם הביצה וא"כ בעינן ס' נגד הביצה דלא הוי דבוק בתולדה.

ו הביצה לבדו. לשון לבדו משמע דאם יש עוד ביצה ג"כ מותר אבל הפר"ח השיג וס"ל חד בחד לא קרוי תערובת כלל.

ז אם הוא ואם נתערב באין מינו אסור אפילו ברוב דמין בשא"מ לא מהני רוב בטעם כעיקר ואיירי דנתערב לח בלח דיבש ביבש אף באינו מינו מהתורה בטל ברוב וע"ל סי'

ק"ט במ"ש. ודע כי ביצה שיש בה טפת דם דאסור משום דשדא תכלא בכולא אותו ביצה שנתער' באחרי' הוי מין במינו כי טעם דם כל שהוא וטעם ביצה אשר בו התכלא חד טעם עם שאר ביצים כ"כ פר"ח

ח נ"ל שהוא מותר ולדידן דמחמירין לאסור הביצה בכל צד שיהי' נמצא הדם גם זה טריפה ש"ך ופ"ח:

ט מותר והיינו דביצה אינו מונח על חתיכה אבל אם מונח על חתיכה אסור דהא ביצה אסור מחמת עצמו דשדי תכלא בכולה כדלקמן סי' ק"ה איסור המונח על היתר ולדידן לעולם בס'

י מותר לאכלם עיין פלתי הביצה שישבה עליה תרגולת ג' ימים אסורים וה"מ דלא ספנא מארעא אבל בדספנא מארעא תמיד מי שאין איסטניס יאכלנה וג' ימים משמע מעל"ע

יא מותר והרמב"ם בפ"ג מהל' מ"א פסק אפי' בלי קשקשים מותר וכבר השיגו הראב"ד והמ"מ דחק עצמו ביותר ואני הארכתי בחידושי אבל הכל באריכות גלל כן לא חפצתי להעתיקו והיותר קרוב הוא שס"ל לרמב"ם אם הוא מכניס הדם ואחר שותהו בזו יש לחוש למראית עין ובעינן קשקשים אבל אם הוא המכניס הדם ובעצמו שותהו בזה ליכא מראית עין וא"צ קשקשים. וזהו שדייק הרמב"ם ושתהו היינו הוא המכניס. לכך לא אסרו ודוק וצ"ע

יב אם פירש ממנו ואי מהני היכרא כמו בדם דגם נחלקו התוס' ורשב"א ובמלתא דרבנן שומעין להקל:

## סימן סז

א בדם הנפש ושחיטה דעת הרמב"ם הכל קרוי שהנפש יוצא בו והתוס' חולקים עי' תיו"ט וב"ז

ב ונבלע במ"א ודעת הטור דלוקה ועי' פלתי מ"ש ליישב דברי הטור מה שטען עליו הפר"ח ולדעת הר"ן וסייעתו הוא רק ספק איסורא ע"ש

ג בהדחה היינו להך דיעה דהדחה קמייתא להעביר הלכלוך דם אבל למ"ד שהוא לרכך הבשר א"צ הדחה

ד מפרקת' היינו קודם שתצא נפשה

ה ולצלי מותר היינו שנצלה כל צרכו שהוא שליש צלייתו רשב"א

ו ונהגו להחמיר עמ"ש בזה פלתי כי מנהג זה עפ"י הרמב"ם וכאן חמיר מאומצא דאסמיק דאף לצלי בעי חתיכה כמ"ש בפלתי וכן משמע ברמב"ם דלא כפר"ח אבל מליחה א"צ לצלי וכ"מ ברמב"ם

ז לחותכו עיין פלתי מ"ש שהעיקר לחתוך כל אבר ואבר אבל אבר א' א"צ לחתוך יותר.
ח וה"ה אם חותך עיין פלתי מ"ש דבזה יש להחמיר ולהצריך אף לצלי מליחה
ט כדי לקרב וה"ה בעוף מהרי"ט
י שמבליע דם דוקא עצם מפרקתו וכדומה אבל מותר להכות על ראשה פר"ח
יא וי"א דמשום זה היינו לבשלו אבל צלי א"צ לכ"ז ש"ך
יב לאכלו חי וה"ה לקדירה במליחה
יג בדעבד מותר כן הסכמו אחרונים דאף דאסמיק מ"מ חתכה ומלחה ש"ד:

## סימן סח

א המוח והראש אסורים ושאר מותר כי עצם גלגולת מפסיק ואפי' נצלה תחלה מ"מ אסור דכמו דאין כח באש להפליט כן אין כח במלח להפליט
ב נקב וסגי בנקיבת העצם אפי' הקרום קיים דאין הקרום מעכב חום אש
ג להסיר השער עי' פלתי שחלקתי בין בהמה לעוף דבבהמה אפי' מונח במקום אחד מותר משא"כ בעוף וכ"כ חלקתי בין שם מים על השער אז אסור ואם לאו מותר ע"ש:
ד נ"נ אם הראש בפני עצמו הראש נ"נ וצריך ס' נגדו ומ"מ הראש באיסורו ואי דבוק ויש בכל עוף ס' נגד המוח הכל שרי אפילו הראש גופי' אבל המוח אסור כחתיכה שנתבשל בדמו
ה כשאר איסורין עי' פלתי שהעלתי בעוף שנתבשל עם ראשו שלם ולא נודע אם העוף ס' נגד דם שבמוח וקרום דאם יש עוד סניפים להקל יש לסמוך על רבינו קלונימוס דמתיר במרדכי:
ו צריך לחתוך חוטין אף להסוברים דצלי א"צ חתיכה במליגה מודים פר"ח
ז אם חורך היינו ע"ג עצים אבל ע"ג קש לכתחילה מותר ש"ך
ח אבל השאר מותר בין עומדים ובין מונחים
ט הכל מותר ולכתחילה יש להחמיר:
י תרנגולת היינו הגוף אבל הראש אכילו בעוף אסור כמו בבהמה דשם יש עצמות מעכבים את הדם
יא שידיח וכן שאר מקומות אשר דם בעין שם דמובלע ע"י אור פר"ת
יב ולא נהגו דממנע לפותח להוציא בני מעי' שיתוש לאפר שיכנס לתוכה ויתלכלך ואם יטמין אותה שלימה אסור משום הכבד דהוי כבדא עלוי בשרא ואסור לכתחילה אפילו לצלי ת"ה:

יג ליטול היינו לדעת אשכנזים דמחמירין בס' בעי עכ"פ נטילה אבל לספרדים דלא מצריכים ס' סגי בקליפה פר"ח

יד בכלי ראשון אפי' בדיעבד אוסר דכ"ר מבשל:

טו וכן לא יערה עמש"ל בסי' ק"ה בדיני עירוי.

טז בקליפת העור דעירוי מבשל כדי קליפה ואפילו רגלים למעלה מעוף:

יז א"צ קליפה דהנוצות שבראש הם במקום קליפה ואם עירה פעמים כבר נשרו הנוצות ואסור ש"ך

יח אפילו בכ"ש הוא דעת רשב"א דס"ל כ"ש מבליע ומפליט בדיעבד אוסר רק אנן בדיעבד סמכינן על הפוסקים החולקים וע"ל סי' ק"ה מ"ש

יט אינו מבשל וכן אין מבליע ומפליט

כ ואין חילוק מ"ש הש"ך בס"ק ל"ג בדברי רי"ו שכתב לחלק בין כלי נחושת לכלי חרס עמש"ל סימן ק"ה:

כא מותר משום דמרתת ואין מסל"ת מהני עמש"ל סי' ס"ט

כב ויש מי שמתיר הוא דעת רשב"ם דס"ל דאין עירוי מבשל כ"ק וע"ל סימן ק"ה:

## סימן סט

א להדיח וכו' אי דם שמלחו או בשלו אסור מהתורה או דרבנן נחלקו בו אבות עולם והאחרונים הסכימו דהוא מדרבנן ועיין פלתי מ"ש בזה באריכות בישוב דברי רש"י בכל מה שטענו עליו וא"צ לדוחק הפר"ח:

ב קודם וכו' שני טעמים נאמרו במחברים או משום דצריך להיות הבשר ע"י המים מרוכך ושולט בו כח המלח להפליט הדם וא"כ סגי כשמדיח כל צלע בשר וכל עוף יחד ואח"כ מנתחהו לנתחי' רבי' דהרי הוא מרוכך וקאי וטעם שני משום ע"י חתיכות הסכין בדוחקא דחתך נסחט הדם וצף על חתיכה והוי כדם בעין והמלח מבליע הדם תמור שיפלטו:

ג הדיחו הטבח היינו הדחה מעליא לשפשף כל אבר ואבר אבל לא כפי קלי הדעת לרחוץ במעט מים בלי כוונה להעביר הדם והדם טח על פניו מ"מ וגם צריך הטבח להדיחו לאחר שמנתח דאם נתחו אח"כ אין מועיל הדחה קמייתא ופשוט:

ד חתך דעת הש"ך דוקא חתך בסכין דדוחק סכין מפליט משא"כ אם נתח ביד לשנים א"צ והפר"ח מחמיר ועיין פלתי ואין להחמיר:

ה או שהסיר וכו' אבל לא הסיר כלל הכל נחשב כחתיכה אחת עבה ומותר ש"ך.

ו מעט ולא הרבה כדי שיהי'הבשר לח ויהי' המלח נמס ויתפשט היטב לתוך הבשר לפעול או"ה

ז וגם הכלי אסור היינו לשמש בו חמין

ח מותר לחזור ואף דשורה בו מע"ל מ"מ נטל"פ וע' מש"ל סי' ק"ה

ט ויש אוסרין דהמלח היה מבליע דם בעי' שעליו ושוב לא יפלוט דהוי כדם בעין.

י בהפסד מרובה היינו אם חזר ומלחו דאז אמרינן דפלט מה שבלע אבל אם בשלו כך בלי מליחה שני' יש להחמיר אפי' במקום הפסד פר"ח:

יא מותר בדיעבד דסמכי' אהנך חכמים דס"ל טעם הדחה להעביר דם בעין והדח' כל דהוא ג"כ מעביר הדם משא"כ לטעם כדי שיתרכך מה יועיל הדחה כל דהו וכך אם הדיחו תחלה ואח"כ חתכו לחלקי' רבי' מועיל הדחה כל דהו דבממ"נ כדי שיתרכך הא הודח תחלה כדי צורכו ונתרכך. ובשביל שנתחו אח"כ והוי דם בעין בזה בהדחה מועטת סגי:

יב אם הי' ס' וסתם חתיכה שלשים נגד דם שעליו אם לא ידעי' ודאי שהוא ס' או"ה.

יג בחתיכ' וכו' נראה אף שיש ס' מ"מ קליפת החתיכה אסורה דכל חשש איסור דמלח הי' מבלי' דם שעליו בעין ושורת הדין דאין מלח מבליע יותר מכ"ק רק אנן מאמירין להצריך ששים והיינו להחמיר ולא להקל להצטרף לבטל קליפה הנאסר וע"ל סי' ק"ה:

יד שאר חתיכות מותרות דלגבי אחרות מיקרי דם בעין שעל חתיכה דם פליטה וכבולעו כך פולטו או איידי וכו' וא"ל הא הך חתיכה דאסורה נ"נ ונאסור לאחרים דאין הנאסר יכול לאסור כיון דאין בליעת דם בעין הולך עם בליעות אחרים:

טו תוך י"ב שעות דטריד לפלוט ציר ואע"ג דלקמן איכא מ"ד דסובר כ"ד שעות כאן יש תקנה בצלי ט"ז ופר"ח:

טז אחר שנמלחה אבל אם חתך תוך שיעור מליחה צריך להדיח היטב ולחזור ולמולחו ע"ל ש"ך

יז שלישית שעה כן הוא דעת הסוברים מהנץ החמה עד שקיעתה ח' שעות והוא מהלך שלשים מיל א"כ הוא שלישית שעה בקירוב אבל הרמב"ם ס"ל מן הנץ החמה עד שקיעתה מהלך י"ב שעות והוא שלשים מיל הרי הוא לערך חצי שעה דהיינו כ"ד רגעים מרגעים שהם ששים לשעה:

יח וע"ז יש לסמוך ואם לא נתבשל ולא נסתמו נקבי פליטה יחזור וידיחנו וע' פלתי וע"ל סי' ע':

יט שיעור שעה ע' פלתי ושעה שעה בינונית ולא שעה זמנית:

כ דזהו הוי כהדחה שלשה פעמים זהו הכרעת רמ"א אבל ודאי בעל סברא זו ס"ל דלא מהני ניפוץ ובעינן ג"פ וסמכו לו מתמיד שהי' מדיחן במיעוטו ג"פ:

כא במי פירות עיין פלתי והפר"ת מחמיר לכתחלה בין בהדחה קמייתא בין בהדחה בתרייתא

כב בשעה מועטת אפי' נתמלא קצת מוהל:

כג כדי המלח שבו דלא ידעינן כמה דמא בלע וגם צריך ס' נגד לחלוחות דם שעל חתיכה פר"ח:

כד וכל הקדירה מצטרף היינו שבתוך הקדירה ולא קדירה עצמה ואפילו להפוסקים איסור דבוק כאן אין המלח דבוק בחתיכה ובבא עליו מים נמס המלח ונפל מחתיכ' ולכך כל קדירה מצטרף דלא כמהרש"ל ש"ך ופר"ח.

כה מלח וציר וה"ה חומץ ושאר דברים חריפים ש"ך

כו אפי' בכלי שני והיד סולדת דזולת זה אין כאן חום כלל ודעת מהרש"ל להחמיר בכ"ש וכן נוטה דעת הש"ך וע' פלתי שהארכתי בזה ויש להחמיר זולת בבשר שור ועגל יש להקל דאפי' בכ"ר דע' מהרש"ל והט"ז בלי מלח אין לאסור ועיין פלתי שהארכתי לברר דעת הרמ"א דיש לאסור בכ"ר אפילו בלי מלח ע"ש אבל בשר שור ועגל בכ"ש אפילו במלח וציר אין להחמיר: ואם מליח קודם למים או אח"כ עיין פלתי ודוק היטב

כז אסור למלוח ובדיעבד מותר ת"ח. ופי' הש"ך דוקא לאחר שנתבשל אבל קודם לכן יחזור וימלחנו שנית

כח וכ"ש דאסור בספר אפי רברבי מכשיר בדעבד כשנתייבש היטב ועיין פלתי שכתבתי לאסור:

כט משמש וכו' סמכינין אמסל"ת הואיל דם שמלחו דרבנן ובאיסור דרבנן סמכינן עיין ש"ך והמחבר השמיטו הואיל דס"ל אף באיסור דרבנן לא מהני ועיין פלתי מ"ש בדברי רמ"א:

ל מסל"ת ודעת הב"י אף שיודע העכו"ם מנהג ישראל והסכים הש"ך בזה ועמ"ש פלתי למה לא נסמוך על טעימת עכו"ם וע"ש דהעלתי אף דטועם העכו"ם ומרגיש טעם דם. מ"מ י"ל אין להטריף דמה שבתוך החתיכה דם הוא הא רחמנא שרי וצ"ע:

לא שנתבשל עמ"ש בפלתי דה"ה בכ"ר אף שהוא בשר שור מ"מ הדם נתבשל ונבלע:

לב בלא מליחה וכו' אם נתבשל והאשה שכחה אם מלחה והדיחה והוציאה דם דעת הט"ז להכשיר והש"ך ופר"ח חלקו עליו וע' פלתי שהסכמתי עם הט"ז ובפרט במילת' דרבנן ועיין פלתי שפלפלתי אם לא נחמיר ויקח קפילא לטעום חתיכה שבו הספק ע"ש.

כתב בתשובת צ"צ אשה שמלחה בשר והי' שם חתיכת חלב ולא ידעה האשה אם החלב נמלח עם הבשר או לא ופסק הואיל החלב עם הבשר הוי מין בשא"מ ואי ליכא ס' הוי ספיקא דאורייתא ולחומר' והפר"ח בס"ק מ"ד הסכים עמו ועיין פלתי שכתבתי דאם קלף כל הבשר מותר ואין לאסור עוד. ועיין פלתי למה לא צריך טעימא כיון דלפ"ד הוי מין באינו מינו. אבל אם נתערב שומן בחלב הוי מין במינו וספקא דרבנן להקל והפר"ח ערער ע"ז וע' פלתי שהסכמתי עם צ"צ.

**לג** אותו בשר והבשר בכלל ס' דהבשר היתר הוא רק שבלוע בו דם ומהכ"ת לא יצטרף לבעל האסור פר"ח.

**לד** אפי' בדאיכא ס' משום דאמרי' דלא יצא לגמרי עד שיתבטל רק באותו חתיכה פירש ממקום למקום ואסורה ועיין פלתי שפלפלתי דהא ה"ל ספקא דרבנן ע"ש.

**לה** בשר כתב הט"ז בשם מהרש"ל בשר ששהה ג"י ומלחו בכלי מנוקב ואח"כ בכלי א"מ מותר דבממ"נ אם פולט דם הא פלטה בכלי מנוקב ואי אין פולט אף בכלי א"מ לא יפלוט והכה"ג השיג דלאט לאט יוצא ולכך מתחלה לא יצא ועכשיו יצא בכלי שא"מ ואוסר: ואם כי מסתברים דבריו מ"מ אין לאסור יותר רק מה שבתוך הציר כדעת מחבר לקמן סי' י"ח אבל להחמיר כמ"ש בהג"ה לאסור הכל כיון דבלא"ה רבו החולקים ומתירין והוא רק חומרא דגאונים אין לנו להחמיר.

**לו** ששהה ואם מלחו עם שאר בשר דעת הט"ז להחמיר והשיגו הש"ך והדין עמו דאף דאין פולט דם מכל מקום פולט ציר כאשר החוש מעיד אם תמלח בשר כזה שיהיה הכלי מלא ציר ואיידי דטרוד לפלוט ציר לא בלע.

**לז** ואין להשהות עיין פלתי מ"ש בזה דלא תיקשי משהיה ספק טריפה:

**לח** ספק אם נמלח תוך ג' וכ"ש אם יש ספק בשחיטת בהמה אם נשחט תוך ג' דרך משל ביום א' או ביום בו מותר דאמרינן אוקי בהמה בחזקת' והשתא הוא דנשחט ע' פלתי:

**לט** בטלה ברוב ולא תימא דהוי דשיל"מ לצלי דלצלי לא נאסר מעולם אחרונים וע"ל סי' ק"ב:

**מ** מותר לבשל כולן היינו כל א' בקדירה בפ"ע וע"ל סי' ק"ט:

**מא** חה"ל דהבלוע בתוכו אינו ראוי להתכבד ש"ך

**מב** בנתבשל בלי מליחה עמ"ש פלתי בישוב קו' הש"ך הא הוי מין בשא"מ ולא אמרינן חד בתרי בטל

מג לצלי ע' פלתי דכתבתי דלא קשה איך יועיל צלי על לכלוך הדם דהוא דם בעין ונבלע על ידי כבישה דהוי ס' בלי ספק. ועוד כתבתי דהמחבר ס"ל לחלק בדיני כבישה דלא קשי' דבסעיף י"ח פסק דלא מהני צלי לכבישה ע"ש:

מד בכלי מנוקב דיש מקום לדם לזוב פר"ח:

מה ואם נשתמש בו בעי קליפה דהקערה נדון כצונן ותתאי גבר ואם הדבר שנתן בו הוא לח גמור בעי ס' נגד הקליפה מן הקערה דקערה נאסר רק כדי קליפה דמליח אינו אוסר יותר מכ"ק וע' פלתי שהקשתי למה לא נדון ככבוש והוי כמבושל. גם הא דבעי' ס' נגד קליפ' ע"ל סי' צ"ב מ"ש מזה: והא דבעי' קליפ' מהכלי ולא קליפה מדבר חם עמ"ש בפלתי

מו הדחה. קנוח ודאי בעי רק הדחה הוא מילתא יתירתא בכל הצדדין

מז אבל מותר דאין מליחה לכלים וגם איידי דטריד וכו'

מח אפי' בלי נקיבה ואף דשהה בכדי שיתן על אור וירתיח מ"מ אין מליחה לכלים כ"כ דרישה וה"ה אם שהה במים מע"ל דה"ל נטל"פ ומ"מ אסור לכתחיל' פר"ח. וע' פלתי דיש לחלק לענין דם דהוא איסור' דרבנן אפשר לומ' דאין כבישה לכלים אבל באיסור תורה יש להחמיר כמ"ש המ"א ויש כבישה לכלים.

מט ובדיעבד מותר והאחרונים החמירו בכ"ח אפי' בדיעבד דהוי כמו דגים וכו' פר"ח.

נ שנמלח היינו מליחה לקדירה דאז מלוח כרותח כן דעת המחבר אבל רמ"א חולק.

נא כשיעו' שיתנו וכו' הוא שיעור כבישה אבל בפחות מזה לא

נב ויש מי שמצריך רותחין כי עדיין בלוע בדם וע"י רותחין לא יפלוט:

נג מותר דציר הוא לאחר ששהה שיעור מליחה אינו דם רק מוהל:

נד ויש אוסרין דס"ל דציר הוי דם ומבליע כ"ק מיהו אם הדיחו רק פ"א תו לא חשיב דם או רותח.

נה כדי קליפה ומהרש"ל חולק ואוסר כל מה שבציר ואם יש ס' מותר אבל מה שחוץ לציר לא מצטרף לס' דדם אינו מפעפע ורמ"א דלא מצריך רק קליפה אין מועיל ס':

נו ויש בו לכלוך אבל אם אין מלוכלך אין מליחה לכלים ומותר:

נז אבל הפסד מרובה שרינין אפי' מלוכלך:

נח עד שידיחנו ודאי לכל הדעות צריך הדחה בתרייתא ועיקרו מגמ' רק לדיעה קמייתא א"צ להיות הדחה בתרייתא רצוף ויכול להניחו זמן מה תוך כשא"מ דהא אינו רותח ולהדיחו אח"כ משא"כ לדיע' זו אסו' בכשא"מ וצריך תיכף הדחה גם לדיעה קמייתא אם קולף הבשר סביב עד שאין כאן דם בעין הטח מותר הבשר באכילה אבל לדיע' זו מה יועיל הא פולט דם וצריך ע"כ הדח' לקררו לבטל הפליטה:

נט צריך להגעילו לסבר' שני' אבל לסברא קמייתא לא צריך דפסק כח חום המל' ודם:
ס ויש מתירין אפי' איכא גומות בסכין דהולכה והבאה בסכין גורם שאין הדם מתעכב שם:
סא דאין מליחה לכלים לאו דוקא דהא להפליט יש מליחה לכלים רק עיקר הטעם דם משרק שריק אחרונים:
סב אבל סכין צריך הדחה ואין לדקדק א"כ איך יהי' מתחיל' מות' דלמא משתלי ולא ידיח הא כלים אין דרכן בהדח' ואפשר סכין שאני מיהו בלא"ה הך דהדחה הוא רק חומרא:
סג עד שיזוב היינו חצי צלייתו ע"ל סי' ע"ד:

## סימן ע

א מותרת אבל לכתחילה אסור רק בדעבד מותר פר"ת:
ב קודם שיפלוט פי' קודם שיגמור לפלוט ופשוט:
ג העופות מותרים וה"א דחוזרים העופו' ובולעין מדגים כי דגים נ"נ דאין הנאסר יכול לאסור ודם בלועה בדגים אין נבלע כלל בעופות:
ד ולא בלעו היינו דגים נמלחו ולא שייך רפו קרמייהו וטרידי' לפלוט אבל אם אינם מלוחים לא שייך טרודים לפלוט ואגב דיפליט דם דידיה לא אמרינן ואסור וע' פלתי:
ה ודג תפל היינו אפי' לא נמלח מעולם וא"כ דעת הרבה מחברים דאגב דיפלוט דם דידי' יפלוט דם אחרינו אבל המחבר ס"ל כהך דס"ל דם דגים אינו מושך עמו דם עופות ולכך אף דיפלוט דם דידי' לא יפלוט דם דעופו' וע' פלתי:
ו או זה ע"ג זה אע"ג דטריפה שנמלחה עם שחיטה איכא לקמן מ"ד דאסו' בנגיעת פליטת צירן טריפה שאני משא"כ דם משרק שריק ואין בולע ש"ך:
ז וכן אם הדגים מונחים ואם ספק אסור דסתם מליח דרך להתהפך פר"ח:
ח לאחר ששהו כו' ואעפ"י שגם דגים שהו ואינ' פולטי' הרבה מ"מ לאחר ששהה כבר נפלט כל דם עופות ואע"פ שאנו מחמירין לעיל סי' ס"ט ס"כ במעשה דרש"י התם המוהל בעין משא"כ כאן רק לחלוחית:
ט ואם נמלחו אבל לכתחילה אין למלוח דבעי הדחה דלמא משתלי דלאו כל הדגים דרכן בהדחה לפי הזמן ולפי טיב הדגים וטיב הבישול משתנ' מ' פר"ח:
י והודח לאו דוקא אפילו לא הודח מ"מ הא אין פולטים יותר
יא כמו חתיכה הב"י הביא בשם הגהת ש"ד מעשה הי' ונמצא חלב צונן על דגים מלוחים והתיר ר"י בהדחה כדין טהור מלי' וטמא תפל:

יב אלא בעומדים וכו' ואז אפי' הדחה אין צריך והא דכ' לקמן סי' ק"ה דבעי הדחה היינו בנוגעים ש"ך:

יג כששתיהן כחושות ע' לק' סי' ק"ה דשם הכל מבואר אם תתאי עלאי שייך במליחה ומחבר נמשך אחרי רשב"א דשייך בי' וע"ל סי' ק"ה:

יד כחושה דאזיל היתר ומפטם לאיסר ועיין סימן ק"ה:

טו ויש מתירין אפי' למאן דמחמיר לעיל עי' ס"ט ס"ט לאסור בקליפה דהתם הואיל שהמל' הוציא ציר ומולח בכ"מ ודם משרק שריק ת"ח וכתב הש"ך דכמה דוכתי דלא סמכי' אמשרק שריק רק בזה הואיל ובלא"ה דעת הרבה מחברים דלאחר ששהה ש"מ פסק כחו ואין מפליט ומבליע כלל:

טז ופלט כל דמו אבל אם הודח שיועיל מליחה שני' דעת ת"ח ואחרונים דנסתמו נקבי פליטה ולא יועיל מליחה שני' להפליט הדם והצ"צ השיג דאין לזה שורש בפוסקי' דמועיל הדחה לסתום ולבטל שלא יהי' מלח פועל אח"כ והסכים עמו הפר"ח וע"פ שכתבתי און לדברי רמ"א מ"מ במקום הפסד יש לסמוך ולהקל:

יז ולא שהה ואם ספק אם שהה או לא ג"כ יש להתיר מלבד דהוא ספק דרבנן אף גם אוקמינן חתיכה אחזקתה והשתא הוא דנמלח:

יח ונפל לציר היינו שיש מקום לזוב דאל"כ ה"ל כלי שא"מ ואסור ודוקא במקום ציר יש חילוק אם מקום לזוב או לא אבל חוץ לציר הכל מותר:

יט יום שלם דוקא יום שלם הואיל והוא כלי מנוקב ואין בו כבישה הראוי:

כ וידיחנו היינו הדחה מעט דלא יהיה חשש נסתמה נקבי פליטה

כא תוך שיעור מליחה אבל לאח"כ אמרינן כבר פסק כח מלח במקום הפסד:

כב נאסר וצריך ס' ואם נשפך דם על בשר קודם צלי ונצלה בו יש להתיר בדיעבד כן משמע מש"ך:

כג הבשר חתיכה טפילה שנמלח העם חתיכה שנמלח בכשא"מ דעת הש"ך להתיר ועיין פלתי דיש להחמיר אם לא במקום הפסד:

כד נאסר מיד מתורת מליחה כרותח ולדידן בששים ולמחבר בקליפה:

כה ואין שיעור לדבר כיון דקיימא לן מליחה בששים אם כן תיכף מה שבתוך ציר אוסר תיכף בששים:

כו דינה וכו' מספקא לן אי קרקע הוי כ"מ ומחמירין לאסור מה שבתוך הציר אבל לומר דהוי כפירש ממקום למקום לא. מקובל אני מגדולי בעלי הוראה מומחי' זקנים שהי' בדור דוקא רצפה של עפר כמו שישנו בכפרים וכדומה וכן רצפה של אבנים גמורי'

שקורין גהויאני שטיין אבל רצפה לבנים שקורין ציג"ל אפי' גברענטי ציג"ל הם כ"ח גמור ואין כאן מקום ספק דהוי כשא"מ וכן נהגו כל בעלי הורא' בפראג

כז דציר דרבנן היינו דם שבישלו דרבנן

כח מועטים היינו שאין ס' נגד ציר אבל מ"מ רוב בעינן ש"ך:

## סימן עא

א חותכו לשנים עמ"ש בפלתי למה צריך בזה משני צדדים ואחרונים כתבו באמת א"צ בזה משני צדדים:

ב חוזר ומולח ואם חתך הראש ומלח צד חוץ ולא מבפני' לדעת הגה' לעיל סי' ס"ד בדעבד אסור ואע"פ שאם נחתך הי' סגי במליחת הראש צד חוץ סביב ונתן הפר"ח הטעם דמשנה מתקנת חכמים למלוח שני צדדים וזה דוחק אבל באמת לק"מ דבשלמא אם הראש שלם ונמלח סביב אין האויר מקרר ומעכב חום המלח להפליט דהא שלם סביביו אבל כשהוא חתוך ונמלח רק מצד אחד א"כ בצד שני' שולט אויר ומקרר החתיכ' ומונע כח חום המליח שבצד שני' להפליט:

ג וינקוב גם הקרום וכתב הש"ך דלא מהני אותבי' אנחיריו ודץ ביהמידי ע"ש ועיין פלתי מ"ש דבנחירים אם נקב הקרום א"צ עוד לנקב עצם ועמ"ש בפלתי אם מחזיקין במוח עצמו דם:

ד הקרום והמוח אסורים דה"ל בגלגלת כאילו נתבשל בקדירה אפי' ראש עוף:

ה והשאר דעצם מפסיק ואפי' שאר בשר נמלח ופלט כבר כל דמו דלא שייך כבב"פ מ"מ מותר מתורת הפסקה. ועיין פלתי דהוכחתי הטעם דלכך שאר הראש מותר משום דמפסיק העצם ולא כבב"פ:

ו מותר ואע"ג דלא נמלח מב' צדדים ולעיל אסקינן דאוסר בדיעבד כיון דראש שלם הוי כחתיכה עבה:

## סימן עב

א דבולעו וכו' אע"ג דבדם בעין אינו שייך כבב"פ מ"מ מהני לב שיע שיהי' כדין דם פליטה ככב"פ או דהדם מתייבש בתוך הלב ועי' פלתי נ"מ אם נפל על הלב בחוץ דלב שיע מהני לצד החיצון ועי' פלתי דהוכחתי עיקר משום שיע' ע"ש

ב בלי קריעה אסור דבבישול לא שייך שיע

ג עד שיהי' ס' אפי' נמלח והודח צריך ס' נגד הלב הואיל נמלח רק מצד א' וגם נגד חללו כי לא ידעי' כמה מחזיק חללו וע"פ דהעלתי בעוף משערין בשביל חללו כזית שהוא שליש ביצה:

ד וכו' ואינו מפורש דעת המחבר כשיש ס' אי אף הלב מותר דלא כתבו הרמ"א בלשון וי"א אבל באמת דעת מחבר ביש ס' להתיר גם הלב ודעת רמ"א דאסור. והטעם דאסור לא מחמת איסור דבוק רק דדם נתייבש בקרבו ואין יוצא חוצה כלל.

ה ויקלוף פי' אף שנתבשל עם הלב והחתיכה ס' אפ"ה צריך קליפה כיון דכבר נמלח עמו צריך קליפה:

ו וטוב לחוש אפי' אין דבוק מ"מ צריך קליפה והא דבכבד א"צ קליפה משום דלב הוי דם בעין וגם כבד הוי כולו דם ורחמנא שריא

ז ואין חילוק בין בשר וכו' פי' דבמליחה אין חילוק היכי דאמרינן בלב עצמו כבכ"פ ה"ה בבשר שעמו פר"ח

ח ואינו וכו' וברקנטי נתן טעם על פי סוד

ט אין עוף וכו' דאם אין בו ס' צריך צירוף לעוף לבטל הלב כי אף דל"ל להמחבר איסור דבוק מ"מ צירוף בעי לבטלו בס' אך הואיל דבעוף ודאי ס' א"כ א"צ עוד צירוף והלב בטל במיעוטו

י כנגד וכו' אפי' אינו נמלח מ"מ הוי ס' ואווזא כשהופש' עורו אינו בחזקת ס'

יא וליכא ס' ודעת מהרש"ל דאם אין הלב דבוק בתולדה רק ע"י בישול נצטמק באיזה אבר ונדבק דעת מהרש"ל דהוי איסור דבוק והאחרונים אינם מסכימים וכן עיקר:

יב י"א דחנ"נ הטעם מפני שדבוק ממהרת לבלוע מאינך כך כתבו אחרונים אבל בראשונים דגזרינן דפעמי' אותה חתיכה לבדה בתוך הרוטב ויטריף לכן בעינן ס' באותו חתיכה לבד:

## סימן עג

א אין לו תקנה אע"פ שרוצה לאסור הכלי שבשלו בו הכבד

ב שיהי' ראוי' דהיינו חצי צלייתו

ג ואח"כ יכול לבשלו ולצלותו בתנור עם שאר בשר מותר ולא שייך בהו ריחא ומותר לצלותו על הנייר:

ד ידיחה אפילו בלא רצון בישול ג"כ יש להדיחה:

ה ויש מי שאוסר עי' פלתי שהארכתי בשורש הדברים שהוא דעת הרמב"ם וטעם האוסרים זולת הרמב"ם דס"ל שלוקה אוסר' ואנן אין בקיאין בין כבוש לשלוק ואם

נכבשה במי' מע"ל ע"פ שהארכתי בכח דהיתרא אבל הכלי שנכבשה בו הכבד נאסרה וגם נהיגי לכבוש עם הכבד הלב ושומן גם אלו אסורות זולת הכבד מותר'. כבד ששהה ג' ימים בלי מליח' נר' דאין להחמי' אחר צלייתו דבלא"ה דין בשר ששהה ג' ימים הוא רק חומרת הגאונים:

**י** אפי' ע"ג וכו' וכ"ש למטה וכ"כ פר"ח ולא כט"ז דחולק:

**יז** כנגד הכבד הש"ך הביא בשם ת"ח דכלי שאכלו בו כבר מותר ונראה דלא עירה לתוכו רותח דאי עירה הא מבשל כ"ק וספיקא דאורייתא להחמיר כ"כ מ"י ונכון:

**יח** מיהו הכבד עצמה וכו' עיין פלתי שהארכתי ולעת הצורך יש להקל:

## סימן עד

**א** דינו כשאר בשר הינו למלוח ולצלות ולבשל:

**ב** שלא לבשל הכליות לשון הב"י ואנו נוהגים היתר לבשלה ולא שמענו פוצים פה וכן פשט המנהג בינינו להתי' פר"א:

**ג** הקרומים וכו' קרום הטחול שלא הוסר ונצלה או שנתבשל דעת הת"ח דסתם יש בו ס' והאחרונים חולקים ועי' פלתי דנראה הנכון כדעת הת"ח דמסתמא יש בטחול ס' דהוי שם חלב טהור ג"כ ומב"מ רק דרבנן וספיקא להקל ע"ש:

## סימן עה

**א** ובקיבה ובקורקבן דעת הפרישׁ' דאין מחזיקין דם והאחרוני' השיגו ועיין פלתי שכתבתי דאין לדחות דבריו בשני ידים אם יש עוד צד היתר יש לצרפו

**ב** בכשא"מ ואי אסמיק הכל אסור

**ג** ויש חולקין בכרס וכן נוטים דעת רוב מחברים

**ד** ששם שומן דבוק היינו בידעינן ודאי שומן דבוק אבל אין לאסור מספק דלמא שומן דבק וא"א לנקרונהו

**ה** ובדעבד אין לחוש ומהרש"ל מחמיר בזה וכ"נ דעת הש"ך ואין להחמיר כ"כ באיסור דרבנן ובפרט דהקליפה מפסקת ומשליך הקליפה ודי.

**ו** מותר דעכ"פ פולטים ציר.

**ז** יש אוסרין דלא ברירי לן דפלטו ציר ועיין פלתי דהוכחתי מדברי התוס' והרא"ש דהא דאין מחזיקין דם בבני מעים ספק בעלמא הוא רק הואיל ודם שמלחו דרבנן הוא הקילו ע"ש

ח שומן הכנתא בספר שבות יעקב מקיל בשומן הכנתא בשהה ג' ימים בלא מליחה דהואיל דהיא רק חומרת הגאונים ולא מצינו כן בפוסקים ואין לנו לחדש מה דלא מצינו בקדמונים:

## סימן עו

א נטף אפי' אינו על האש ממש רק כחום צלי

ב צונן דצלי הוא חם ותתאי גבר

ג כדי נטילה ואנן דקיימ"ל במליחה וצלי בס' אף כאן צריך ס'

ד בלי הדח' היינו הדח' לאחר מליחה קודם צליה:

ה קוד' צליה ואם לא הדיח' מדיחה אחר צלי ב"י.

ו אסור דמחשב ע"י מלח לדם בעין וא"כ אוסר ופר"ח דעתו להתיר בדיעבד. ואין לזוז מדברי הגהה:

ז בלי מליחה היינו מליחה גמורה לקדירה

ח אפי' מהפך השפוד פעמים הרבה וכ"כ הרא"ש

ט כדי שיהי' ראוי היינו לבשלו דיש כאן דם בתוך החתיכה ובבישול יצא לתוך הקדירה אבל אם רוצה לאוכלן צלי אין נ"מ אם שהה או לא כ"כ פר"ח והשיג על הש"ך ולשיטתו אזיל דס"ל דם שפירש ממקום למקום באותו חתיכה מותר אבל לפי דעת רמ"א ויתר פוסקים וכדקיימ"ל לעיל גבי כשא"מ דאסור א"כ כשצולהו הרי התחיל הדם לפרוש ואח"כ שנוטלו מצלי הוי דם שפי' ממקום למקום ואסור ולכך צדקו דברי הש"ך דאף בלי בישול אח"כ ג"כ אסר:

י צריך הדחה דעת רבי' דצריך הדחה ג"פ ומהרש"ל דעתו דסגי בפ"א ולזה הסכים הפר"ח ונהגו ג"פ:

יא בשר חי אסור דבשר בעלמא אף דבלוע דם הנ"ל דם אברים שלא פי' ושרי אבל זה בלוע מדם חוטין והוי דם שפירש ואסור:

יב ויש מי שאוסר הקשו האחרונים מ"ש מטפילת בר אווזות דאינו בולע ומ"ש משפוד דבולע וחלקו דבשפוד במקום שנתחב אית בי' דוחקא דשפוד ומסייע לבלוע ועוד תי' ע"ש וי"ל בפשוט דודאי אף דאמרינן נורא משאב שאיב וככ"פ וכדומה מהסברות מ"מ לא ימלט שלא נבלע בו כל שהוא רק מה בכך ודאי איכא באוכל של היתר ס' ושרי אבל בשפוד אף דבולע דבר מועט מ"מ אין כאן דבר לבטלו ומשהו איסור ג"כ אסור והרי בלוע איסור ואם ינהוג כן בשפוד בצליית הרב' יתקבץ אחת לאחת והרי כאן איסורא לכך מצריכין תמיד הכשר לשפוד:

יג ויש מי שהורה ובדעבד דעת מהרש"ל וב"ח להתיר פר"ח הביא דעת רשב"א לאסור:
יד ויש מתירין ולאחר שסרו הבשר ושפוד מעל האש ולא נצלו חצי צלייתו נאסר השפוד והט"ז העיד מעשים בכל יום שמסירין השפוד מהאש לתקן האש והבשר שוהה על השפוד בלי אש וכ"כ פר"ח ויש להחמיר לכתחילה:
טו אעפ"י וכו' ואפי' אם הוא מוהל עב ג"כ כשר דלא כמהרש"ל דאוס' ש"ך ופר"ח:
טז אין נותנין וכו' בגמ' יש תקנה בתרי גללא דמלחי וזהו הכל קודם שנצלה חצי צלייתו אבל אח"כ א"צ ולכך השמיט מחבר דקודם שנצלה כל כך לא רצה לסמוך אהתירא דיש בו כמה ספיקות ולאחר כך אין צריך ובלא"ה מותר:

## סימן עז

א ואפילו אם וכו' ופלט כל צירו דטפיל' בר אזוזא ג"כ פלט כל צירו
ב וכ"ש אם נמלח פנימי הש"ך השיג בזה וס"ל אם נמלח פנימי ושהה כדי מליחה והחיצון תפל או לא שהה. כדי ש"מ דפנימי נאסור דלית ליה דם של עצמו ולא אמרי' בכה"ג נורא משאיב שאיב אבל אם פנימי תפל אינו אוסר אלא כשהחיצון נמלח ולא שהה דאז בולע פנימי קודם החיצון והוא בפנים ואינו דומה לסי' ע' אבל כשפנימי שוה לחיצון דהיינו שניהם מלוחים או שניהם תפלים או שניהם נמלחו ולא שהו מותרים ואם פנימי נמלח ולא שהה והחיצון נמלח ושהה והודח נאסר החיצון דבולע ג"כ מפנימי קודם צליי' וע' פלתי שכתבתי שהפר"ח והמ"י טענו על הש"ך מדברי מרדכי פ' כ"ה ואני פרשתי דברי המרדכי שמסכים בכל אופן לדברי הש"ך ומה שהקשה פר"ח מ"ש משפוד דה"ל פנימי תפל וכו' תרצתי כלי שאני דלא מסריך בו כ"כ כמו באוכל והגעלה יוכיח דמועיל בכלי ולא באוכל דסבך וסריך וכיון דבלע שוב לא יפלוט משא"כ בכלי דפולט ומ"מ העלתי דאין לחדש דין כמ"ש הש"ך והבאתי ראי' מן אין מחזיקין דם בב"מ לכמה רבותא וכהנה סברות רבות ע"ש.
ג ביצים אף שגם בשר יש מ"מ הביצי' מעכבים וצריך ס' נגד האיסור כדין בישול וזהו הכל לדעת החולקים ארמב"ם אמנם לדעת רמב"ם ורשב"א אין הפרש בין ביצים לבשר וסתמא אמרו מולייתא שרי ויש לסמוך בהפסד מרובה:

## סימן עח

א בעוף לאו דוקא עוף ה"ה אבר מהבהמה לדינא דגמ' אלא נקט עוף אע"פ דדמו מועט מ"מ צריכה תנאים:

ב בכל גוונא יש לאסור אפי' העוף ואע"פ דעוף פולט ומה נ"מ לגבי עוף בטפילה כדמשמע מפירש"י מ"מ אסור כי יש לחוש שיתקש' הקמח אם אין צלול כ"כ וימנע הפליטה מעוף ולדידן דקיי"ל חנ"נ א"כ הטפילה נ"נ ואוסר העוף ולא שייך כאן אין הנאסר וכו' דאולי בולע משהו:

ג ואח"כ הודח וכו' זהו מלתא דפשיטא דמה חשש ישהא פלט דמו הרמב"ם דמחמיר דס"ל כל בשר צריכה חליטה ברותחין אבל לדידן דלא מצריכין חליטה הוא לישנא יתירתא:

ד ופשטידא וכו' ופר"ח חולק ואין לזוז מדבר הרמ"א במילתא דרבנן:

## סימן עט

א נתפרשו היינו להכיר בין טמא לטהור אבל להכיר בין חי' לבהמ' לענין חלב וכיסוי לא נתפרש מתורה רק מקבלת חז"ל:

ב יש לה קרנים מזה מוכח דבהמה טמא' יש לה קרנים חוץ חזיר ע' פלתי די"ל אם הם חרוקות וכו' סימן חיה טהורה ע"ש אבל סתם קרן אין סימן

ג וטהורה וכו' הא ילדה כמין עוף אסור' דאין מתקיים ש"ך ופר"ח:

ד מצא מין טמא אפי' אין מין טמא בעדר כלל מ"מ אסור הואיל הוא ספק תורה חוששין שמא ממקום אחר בא:

ה אע"פ שכרוך וכו' וה"ה טמא שילד' ולא ראינו בעת לידה ואא"כ יש ללוד סימני טהרה וכרוך אחריה טמאה אמרינן לחומרא דאסור דזה כרוך אחריה אמרינן הכל לחומרא הן לענין או א"ב והן לשאר דברים אבל לא להקל:

ו הנולד מן הטרפה אין במציאות דטריפה יוליד והש"ך כתב דמיירי ודאי טריפה וזה אינו אנן אמרינן ודאי טריפה אם ילדה מ"מ טריפה הוא אבל באמת אינו במציאות רק מיירי דנתעבר' ואח"כ נטרפה וע"ל סי' נ"ו מ"ש בכרתי ופלתי באריכות:

ז מותר דלענין טריפות לא אמרינן עובר ירך אמו דטריפות תלוי בחולשת הגוף ואלו בהמה גופי' הי' בריאה ג"כ מותר וזהו הולד בריא אולם ולכך לא אמרינן בי' ירך אמו. כתב הט"ז שמ"כ אם נדרסה האם בעודה מעוברת צ"ע אם יזיק הדריסה ג"כ לולד ואם חי יב"ח מותר כשאר ספק דרוסה וכ' הפר"ח דנדרסה האם כנגד הולד ואיכא למיחש דהגיע הארס גם לולד אבל אם נדרסה האם למעלה כנגד הצוואר וכדומה שאין מגיע הארס לולד לית ספק דכשר ועי' פלתי מ"ש בקושי' ע"ז מפרק התערובות ע"ש:

## סימן פ

א מפוצלות רש"י פי' שיש הרבה ענפים מתפצלין ממנה ור"ט פי' שראשי קרנות כפופין כאגמון והרשב"א תפס שני פירושים להקל ויש להחמיר בכל הפירושים:

ב חלבה אסור אבל כשרה דאיירי דמפרים פרסה דקרנים אינם סימן טהרה כאשר הארכתי בפלתי סי' ע"ט וא"צ ראי' לזה:

ג שור הבר ראם מין חיה טהורה תוס' זבחים ועי' פלתי מ"ש:

ד כל שיסתפק וכו' יש לדקדק אם באה בהמה לפנינו ואין מכירין אם חיה או בהמה מה טיבו דמין חיה מרובה מבהמה וא"כ נימא כל דפריש מרובא קפריש או י"ל מינים הן בחיה יותר אבל מנין ב"ח הן בבהמה יתר ד"מ מין שור מחזיק אלף צבי מחזיק ת"ק וא"כ אין לילך בתר רובא מיהו בגמ' אמרינן ספיקא דעזי כרכוז דהיה שינוי בקרנים א"כ י"ל מסתמא דיינינן בחיה רק ספק כה"ג דיש שנוי לפנינו דאל"כ כל חיות דאין בהם מסורה יהי' ספק ואדתני במשנה כוי שוה לחי' וכו' ולא קתני סתם כל ספק יש בו דרכים וכו' אלא סתמא הוא בחזקת חי':

ה כוי הש"ע קיצר אם האם חי' דחוששין לזרע אם ודאי אי חלב' מותר וסמ' על דין במקומו. ונראה דאף דיש לו לכוי קרני צבי בדמותן מ"מ חוששין לזרע בהמה דלא מצינו שנתנו חז"ל סימן בכוי לבדוק בסימני קרני'. ואין לתמוה אם בא לפנינו צבי בקרנותו איך סמכינן על סימכא אולי נולד מן בהמה וחי' וחלבו אסור ובסימני קרנות אין ראי' וצ"ל או דהוי ס"ס דחוששין לזרע אב ג"כ ספק או כיון דהוי לא שכיח לא חששו כ"ז שלא נודע לנו שהוא מן צבי וותיש ודו"ק:

## סימן פא

א ויש מי שמתיר מי רגלים הוא דעת הרמב"ם ועי' פלתי מה שהמלצתי בעדו:

ב לד"ה מותרים דהיינו באופן דלית ביה משום שיקוץ כגון שנתנו לו לאכול בלי דעת שהוא מי רגלים:

ג אירע לה אלא עתה דעת הט"ז אם ודאי נטרפה קודם שחיטה רק שנוכל לומר סמוך לשחיטה ג"כ ספיקא מותרת ואמרינן עכשיו אחר שנחלבה נטרפה והחלב מותר אם לא דיצאה מחזקתה זה זמן טובא. ולא כן דעת. הרשב"א במשמרת הבית דכל שאינו נוכל לומר שקרה לה אחר שחיטה הרי החלב טריפה ואין כשר רק במקום שנוכל לתלות לאחר שחיטה קרה והסכים עמו הרב פר"ח ועיין פלתי דהסכמתי לדעת הט"ז ע"ש והוא הנכון:

ד עולם אפילו קודם י"ב חודש כיון דהוא ודאי טריפה אין היב"ח סימן והיינו בברור שהיא טריפה אבל אם יש לתלות דהיא כשירה ויש מחלוקת ביותרת גופי' אם הטריף או לאו לאחר י"ב חודש כשר דאמרינן מדחי' יב"ח ש"מ דיותרת כשר היא כמ"ש לעיל דוכתי':

ה ואם יש ס' בהמות והא דגבי ביצה בעינן ס"ל דיש במינה קטנים וגדולים ואף כאן נימא דיש בהמות קטנים וגדולים תי' הט"ז והש"ך דבביצים ניכר הקטנות והגדולות משא"כ בבהמה ועיין פלתי שתרצתי תי' אחר משובח וע"ש מ"ש דלא אמרינן גבי' ראשון ראשון בטל ע"ש הן להקל והן להחמיר:

ו אם נתערבו היינו דהחלב הי' נפרד וניכר איזה יכשר ואיזה יפסול ועשו מכל אחד גבינות ונתערבו אז לא בטלים אבל אם נתערבו בעוד החלב ונעשה גבינות הכל בטל וזהוא פשו"ט:

ז ואם נטרפה ע"י סרכה וכו' דהוי ס"ס ספק לא נטרפה ואת"ל נטרפה דלמא לאח"כ לאחר החליב' והא דמטמא בכתם למפרע דיש ג"כ ס"ס ספק מעלמא אתי כו' ואת"ל מגופא דלמא השתא דחזיא עיין פלתי מ"ש דהך ספק בכתמים דלמא מעלמא לאו ספק מעליא כדאמרינן בגמ' ועיין פלתי שהארכתי למה לא נימא כאן נמצא וכאן היו:

ח אפילו בסרכה מזה משמע דס"ל לרמ"א דעת המתירין הוא אפי' תוך ג' ימים והש"ך חולק תוך ג' ימים ליכא כאן ספק דלמא אח"כ נטרפה והאריך. ועיין פלתי שבררתי דעת הרבה מתברים דס"ל דגם בתוך ג' ימים י"ל מאוחר לחליבה נטרפה ונתהווה הטריפות אבל בו ביום תו ליכא לספוקי דסרכה בת יומא לאו שמי' סרכה:

ט שליא וכו' ועיין מש"ל בפלתי בבהמה טמאה דליכא איסור אמ"ה מותר ד"ת אבל בטהורה דאיכא אמ"ה אסור אם לא דשחיטת האם מתיר ועי' פלתי:

י ויש מי שאוסר דכל זמן שהם מחוברים מותרים ואח"כ כשנפרד מהאוכל אסור. ועי' פלתי מ"ש בזה דהך דעה דס"ל כדעת מרדכי דדבר שלא הי' עומד בפ"ע לא שייך ביטול ומ"ס דלמאן דאוסר אפי' לב"נ אסור דהוי איסור אמ"ה וצ"ע בזה:

יא ויש אוסרין עיין לקמן סי' פ"ז מ"ש בזה:

יב והכי נהוג וכ' הרמ"א בת"ח דאם ינקה כל ימיה אסורה דנתפטמה באיסור עיין לעיל סי' ס':

יג יכול' להחזירו כיון דפירש מתוך חולי' לא קרוי חזרה:

יד ואם הוא חולה שיש בו סכנה אבל אם אין בו סכנה אסור דגם איסור דרבנן אסור לחולה שאין בו סכנה ואי דהוא קטן אוכל נבילות דה"ל לספי בידים ובידים אפי'במילתא

דרבנן אסור. ולכן אם הא"י מניקו לא ידעתי מה איסור' אית בי' התינוק אוכל נבילות ואין מצווין להפרישו ולספי בידים לא שייך דא"י ספי לי' ולא ישראל: ואי דישראל מצוה ליתנו בידים שבות כזה במקום חולה אף שאין בו סכנה מותר:

טו וכן לא תאכל פי' אם היא מחמת חולשא צריכה לאכול ומותר לה מ"מ לא תניק לבן בימים ההם:

## סימן פב

א נאכל במסורת שור' הדין אם עד א' אומר שמקובל מפי נאמן שעוף הזה טהור הוא נאמן דעד א' נאמן באיסורין רק עכשיו לגרעון הדורו' בע"ה אין לסמו' רק על אדם מוחזק בכשרות ובר דעה שלימ' ששמועתו מכוונתו ואומ' מפי ת"ח בקי בדברי' ובקי בהן ובשמותיהן ולכן מאוד צריך עיון לחדש בזמנינו מסורת חדשה על עופות לא שערום אבותינו

ב שדורס דעת הש"ך ופר"ח היינו שנעץ אצבעו וקולט מחיים והיא חדא עם דריס' הנזכר לעיל סי' נ"ז ועיין פלתי דהוכחתי דאין כן כוונת המחבר רק דאוכל ואינו ממתין עד שתמות ואכילת זבובים חיי' אינו סי':

ג שקולט מאויר ואינו מניחו לאכול שיפול לארץ

ד אצבע יתירה היינו באצבעות שלו יש אצבע א' גדול מהם כן הסכמת אחרוני'

ה וזפק ואם הוא זפק קטן עמ"ש בקונטרס המיוחד לסוגי' דנשר:

ו שמא דורס היינו לשיטת רש"י די"ט עופות יש להם ג' סימני טהרה וא"כ גם בעוף זה יש לספק אולי הו' מהם אבל לשיטת רמב"י אין בעוף טמא מעולם ג' סימני טומאה חוץ נשר:

ז אא"כ יש להם מסורת ובמסורת מותר אפי' ליכא סי' א' טהרה דאין לאחר מסורת הנכון כלום ש"ך ופר"ח:

ח וכף רגלו תרתי בעינן חרטום וכף רגל ועפ"י שנים יקום דבר:

ט אם יש להם ג' סימנים היינו לדעת רש"י דטמאים יש להם ג' סימנים ואם סי' דורס סי' חדש לא נתפרש לנו וא"כ אם יש לו ב' סימנים וכף רגלו רחב' הוא סי' לאינו דורס רק דלמא אינו דור' לאו סי' חדש וא"כ יש לו רק ג' סימנים ודלמא הוא מי"ט עופות ולכך בעינן ג' סימנים בלי כף רגל רחבה. אבל לדעת רמב"י אם יש לו ב' סימנים ואינו דורס ג"כ הרי ג' סימנים יצא מידי כל י"ט עופות ומותר רק מחבר גריר בתר רש"י ודברי הפר"ח פה מגומגמים. ועיין פלתי מ"ש בזה רמה שקורין אווז הבר היינו ווילדי געגז ווילדי ענטן

אם יש להם כף רגל רחבה וחרטום רחב יש לאוכלו בלי פקפוק ואין להחמיר כלל אף דהרב בעל צ"ץ פקפק להחמיר.

י למקום שאין להם מסורת מותר באם דעתו לחזור לכ"ע מותר אבל באין דעתו לחזור לכאורה נראה דאסור עמ"ש פלתי דמסתימת לשון ש"ע משמע אפי' אין דעתו לחזור מות' דתלינן דהם שלא אכלו הוא מחמת העדר המסורת והוא דיש לו מסורת ממקומו אוכל ע"פ

יא אם שאר מקומות עיין פלתי דביארתי או דהוא דרך לא זו אף זו דבסעיף הקודם כתב דמי שהלך לשם מות' לאכול ובסעיף של אח"כ קאמר לא זו דהוא יכול לאכול אף גם אחרים שלא הלכו לשם יכולים לסמוך אמסורת שלהם או דכאן מיירי בסעיף זה בני עיר אחרת אין להם מנהג שלא לאכול רק אינה אוכלים להעדר מסורת ולכך יכולים לסמוך אמסורת של אותו עיר אבל בסעיף הקודם איירי דאקבע המנהג ולכך לכ"ע א"י לסמוך על אותו עיר לבטל מנהגם אבל ההולך לאותו עיר ס"ל דא"צ לקיים מנהג מקום שיצא משם דאולי שם שכיח ובזה לא שכיח:

## סימן פג

א וקשקשת א' יהיה באיזה מקום בגוף שיהיה רק שניכר שקבוע בו בקביעות חזק ולא נדבק בזו צריך בדיקה אם לא שיש לו הרבה קשקשים כולי האי לא חיישינן שכולם נדבקו פר"ח:

ב ואינן ניכרים ואם העמיד הדג מול השמש ונראה בו קשקשים מותר:

ג כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר נראה רוב דגים דהכל ובפרט בטבע ברואים הכל אחר רוב דבכל ברוחים יש הרבה דברים יוצאין מטבע כמו שהעידו הטבעים בטבעי ב"ח אבל מהתורה והמצות נהוגין הכל אחר רוב ורוב שיש להן קשקשים יש להן סנפיר ואם נמצא ב"ח דאין להם סנפיר אין זה סותר הכלל דמן המיעוט הוא וחז"ל דברו ברוב דגים ולכך בדג ספרדי הארסי שיש לו קשקשת ואין לו סנפיר אין בו סתירה לדברי חז"ל וא"צ לחלק בין חיה של ים ובין הדג כי זהו דוחק וכל חיות הם נכללין בשם דגים רק הן מן מיעוט ועיין פר"ח

ד מתאימות אם מניחין זה אצל זה מתחברות יפה זה אצל זה

ה מלוחות וה"א כמו דחתיכ' שיש לו קשקשים טהור אף אותן שנמלחו ודאי היו ממין טהור ונשרו הקשקשים קמ"ל דספיקא לחומרא ואמרינן אח"כ הניחו הדג שאין בו

קשקשים לתוך הכלי ומ"מ לא אמרינן לאסור חתיכה שבו קשקשי' שנמלח עם חתיכות דגים טמאין ונאסר דלא בריר לן דטמאין הן ואיכא ספיקא טובא

**ו** דודאי וכו' וצ"ל דנשר ואח"כ כתב בבאו דג בני קשקשים אין סומכין על ראש ושדרה לומר דקשקשים נשרו ולכאור' קשה מ"ש זה מזה ועיין פלתי דעיקר הוא בטור וברא"ש הסתירה מיניה וביה וכתבתי בפלתי להסביר הדברים לפי הב"י דסתם לא חיישינן לנשרו במים אבל בדגים מלוחים חיישינן העכו"ם בשעת מליחה הסיר הקשקשים כדרך מולחי דגים דמסירין קשקשים בעת מליחה אבל סתם קשקשים קבועין בחוזק בדג עד שבקל לא חיישינן דנשרו והש"ך בשם הגאון מהרל"ח וכן הפר"ח (בקצת שינוי) פירשו דאם חתיכה שאין עליה קשקשים רק ראש ושדרה מונח בחביות אין לסמוך על סי' ראש ושדרה להתיר אבל אם מונח אצל חתיכת דג שהוא ודאי טהור או דיש בו קשקשים או שהוא טרית והוא דג טהור בהא סמכינן אראש ושדרה דאמרינן יגיד עליו ריעו מדהא טהור הא נמי טהור ועיין פלתי שפלפלתי בבנין וסתירה לסברת הרלב"ח והעלתי עיקר דא"צ לכל זה רק פשוט רוב קשקשים אינן נושרין ומיעוט נושרין רק טמאין אין להם ראש ושדרה ומיעוט אית להו ולכך בבא ובנמצא חתיכות דג דיש לחוש בשעת מליחה הסיר קשקשים ולו ראש ושדרה מותר דרוב טמאים ל"ל ראש ושדרה ואזלין בתר רובא אבל בבא הדג שלם ואין בו קשקשים וצריכין אנו למיחש דנשרו דלא שכיח. אנו אומרים עד דתלך בתר רובא דרוב טהורים אית להו ראש ושדרה אזיל בתר רובא דאין רוב כשרים מנשרים קשקשים והוא טמא מהמיעוט הוא ומה חזית דאזלת בתר הך רובא זיל בתר הך רובא להחמיר עיין פלתי שהארכתי:

**ז** היה לו קשקשים וכו' והמחבר השמיט זה אף דנזכר בגמ' דס"ל דעיקר סימנים הם לסייע להכיר ע"י הדג בטביעת עין שהוא מדגים טהורים אבל הכל תלוי בט"ע ועמ"ש פלתי וגם דעת הרמב"ם כן והוכחתי דלא כש"ך דס"ל פי' אחר ברמב"ם וע"ש באריכות:

**ח** לא נמלחו יחד ואח"כ היו באים זא"ז אף שעדיין ציר נוטף דציר דגים דרבנן ואין להחמיר וכתב הפר"ת דאם יש לחוש שנשרו במים מע"ל דהוי כמו נתבשל דזהו דאורייתא:

**ט** ויש אוסרין דאמרי הואיל מונחים זע"ז מסתמא מתחלה היה כך וכתב הת"ח דאם יש ס' טהורים נגד טמא מותרים ולא אמרינן מתחלה הי' יותר טמאי' ונטלו מהם דלא מחזיקינן איסור במילתא דרבנן וציר הסכמת רוב פוסקים בס' ע"ל בהלכות תערובות:

**י** וספיקא לחומרא פי' שודאי הם שומן רק ספק בדבר אחר בזה ספיקא להחמיר אבל אם הספק אם יש בהם שמנונית מותר דהוי ס"ס פר"ח

יא כלכית נחלקו בפירושו י"א כלכית דג טהור וכלכית לאו דוקא ה"ה דג טהור אחרינא אם מונח בחביות אמרינן מדהא טהור הא נמי טהור וי"א כלכית דג טמא רק נתגדל בציר דג טהור ולכך הוא סי' לציר שהוא מדג טהור:

יב בחביות סתומה דא"א דנפל מעלמא לכך סגי. בא' אבל בפתוחות דאפשר דנפל מעלמא אינו נות' אלא בשתים דאתחזק בי'

יג דהיינו דג טהור זהו שיטת הרמב"ם ולא מחזיקין כלל דמעלמא אתא

יד ויש מי שאומר רוב פוסקים מסכימים ולא היה לו להמחבר לכותבו בלשון ויש מי שאומר:

טו או עכו"ם הרמ"א ס"ל כמ"ש דצ"ל של דג פלוני טהור ואני מלחתיו דדגים הבאים ממרחק יותר יש לחוש כמ"ש המ"מ וא"כ אף עכו"ם נאמן כמו גבי ביצים דמרתת:

טז ואני מלחתי' ע"פ שהארכתי והעלתי דדעת מחבר דא"צ לסימני כלל ואפי' נמוחו כשאמר אני מלחתי' ושל דג פלוני טהור מהני לכ"ע כמו בביצה והא דהזכיר בסעיף שאח"ז סימני דגים לאו דמהני בלא אמר אני מלחתים או דאם אומר אני מלחתים דלא יועיל עד דאיכ' ג"כ סימנים ז"א רק דאני מלחתים לחוד מהני רק נקט הסימנים להורת דאם הדג לפניך ואין בו סימנים אף דאמר אני מלחתים והוצאתם מדג טהור לא מהימן כיון דסימנים מכחישין אותו

יז אא"כ היה וכו' ודעת העט"ז אם אומר על שניהם כדים דברור לו שהם מדג טהור נאמן והש"ך ופר"ת השיגו וע' פלתי שהסכמתי לעט"ז כיון דהוחזק בכשרות ולא בחזקת משקר:

יח וה"ה דאיכא מרבות' דס"ל דבקרבי' ליכא סימנים כלל:

יט אני מלחתי' מטור משמע וכן מהרבה פוסקים דצריך צירוף של דג פלוני וטהור דעל אני מלחתים לחוד לא סמכינן והסוברי' דאני מלחתי' לחוד איירי מוקי לי' באיכא סימנים אבל בנימוחו דליכא סימנים לכ"ע לא סמכינן על אמירת פיו עד שיאמר של דג פלוני וטהור רק הואיל ובא מארץ מרחק צ"ל אני מלחתי':

כ אוכל על פיו עי' פלתי כי כתבתי כי דברי הטור תמוהים והעלתי דיש הבדל אם העוברי דגים שלימים מ"מ בעי שיאמר של דג פלוני והוא טהור שהוא מאיי הים מי בא לשמה ודי שמוכ' יודע. אבל אם נימוחו ואין כאן סמך היתר רק במה שאומר של דג פלוני וטהור צריכין הלוקחים להכיר שבאותו דג שאומר שממנו נלקחו הוא דג טהור ומהימן שלקחן הימנו אבל אם לא ידע' שהוא טהור רק מפי המוכר לא מהימן ונכון הוא בפי' דברי הטור ולזה נראה נוטה הט"ז אלא שדבריו מעורבבין:

כא טהורים עמ"ש פלתי קיום לדברי ר"ת כי סימני דגים דאורייתא ואין עליו קושי':

כב דרך בית הריעי ואם נמצא בבית רחם עין פלתי שצ"ע אם להתיר ע"ש:

כג אסור עיין פלתי דאפי' לעס או נמצא בלתי שלם כמו שבלע הכל אסור וזהו שנמצא בתוך מעיי' אבל בהוציאן דרך בית רעי בזה יש לחלק בין לעס ובלעה שלם. וכ"ז ששהה שיעור עיכול אבל בלא שהה לכ"ע לא הוה כמעוכל ושיעור שהיה לרמב"ם בדגים ובעופות מע"ל ועיין פלתי.

## סימן פד

א במים וה"ה לכל מיני משקה:

ב בורות שיחין ומערות וברכות גדולים מכונסין כיון דאין להם מוצא ובא:

ג אבל אסור לשאוב עי' פלתי כי אחרונים פי' לחלק בין שואב מכלי לכלי לשואב מבור לכלי רק הבדל יש בין עירה לשואב ע"ש:

ד ויש מתירין עי' פלתי מ"ש בישוב קושי' פר"ת מן דרשא דכלל ופרט וריבוי מיעוט:

ה שמא יחזרו פי' תחילה יפרשו ואח"כ יחזרו ואם עשה כן דעת פר"ח לאסור בדיעבר

ו וכן מותר לערות מן חומץ לתוך קדרה אבל אם אוכל בקדירה יש ליזהר בחומץ שיש בו תולעים כי אולי יפרשו מאוכל חוץ לאוכל פר"ח:

ז אפי' לא הגיע לארץ עיין פלתי דכתבתי פי' באויר דיצא מן פרי לגמרי וקלטה בפיו מן אויר אבל בפי' חוץ לנקב קצת לאויר והנשאר עדיין בתוך הנקב היינו בית' מותר ע"ש:

ח ואפילו חורו נקב ודעת אחרונים להתיר וכן כתבתי בפלתי ע"ש: אפי' נקב לחוץ והפ"ח תמה למה חשש לפי' מקצתה באויר ועיין פלתי דק"מ:

ט בקמח ודעת הפר"ח אם הקמח מונח בכלי ולא ע"ג קרקע ממש מותר אף כי תולע פירש ועי' פלתי דכתבתי ח"ו להקל ואין בכל דברי פר"ת ממש וברור דאסור:

י שמא יחזור וכו' עיין פלתי דכתבתי לעת הצורך להתיר למוכרו לא"י ע"ש וכ' הט"ז מאן דמכשי' בנקב בפרי ולא חייש דהתולע יפרוש דרך נקב ויחזור ה"ה בקמח לא חיישינן דיפרוש הרחש ויחזור למקומו עי' פלתי דאין דמיונו יפה וכאן יש לאסור. ודעת הט"ז לאסור אם נעשה מהקמח הנ"ל וכדומה יין שרף שמא יבא לאכלן בעינו וכבר השיגו הפר"ח דאין לנו לבדות מלבינו גזירות חדשות ונכון הוא:

יא והוא שריחש ודעת הפר"ח לאסור אפי' רחוש ועיין פלתי מה שכתבתי בזה באריכות ובהבנת כוונת רש"י דנראה להדיא מדבריו דבעי ריחש מ"מ יש להחמיר ע"ש:

יב כמין נקודה שחורה אע"פ דאין כאן ריחוש מזה הוכיח הש"ך דתולע עצמו אסר רמ"א אע"פ שלא פירש הואיל ולא נתבשל עדיין ואפשר ליטול הנקודה מחמירין אבל אם כבר נתבשל עם נקודה בדיעבד אין לאסור:

יג פרי שהתליע וכו' אם אין דרך להתליע מ"מ החמירו האחרונים לאסור ועיין פלתי כי לדעת רמ"א דמכשיר לגבינו' הנעשית מבהמ' טריפה דמכשירין קודם ג' ימים דאמרינן השתא הא דאתרע אף בזה אמרינן השתא בתלוש אתרע ומותר מיהו על תולע עצמו יש לפקפק דלית ליה חזקת היתר ע"ש:

יד ומ"מ צריך לבדקן היינו חוצה לפירות וכדומה שמא ימצא לחוץ ורוחשים והפירי וכדומה אסורים אם פי' הש"ך והט"ז מיקל בקמח וכדומה דא"צ בדיקה כלל ואין נראה דטבע ריחוש המילוואן לרחוש ממקום למקום וא"כ קרוב לודאי שירחשו עי' פלתי:

טו לאחר יב"ח דתוך י"ב חודש אין מועיל צוננ' וגם אין מועיל מים חמין דהתולע במותו ג"כ אסור כנ"ל פי' מת. וגם לפעמים טבע תולעת מבלי לזוז מהפרי והוא אדוק בו בתכלית האידוק ולא ירחוש בשביל מים צוננים והוא בעצמו אסור אפי לא יצא לחוץ דהוא מחובר אבל לאחר יב"ח אם אין טבע התולע לזוז מפרי פשיטא דמותר דאין כאן פירש ואי טבע לזוז וחיישינן דיפרו' לתבשיל א"כ אף על מי צוננים יפרשו ובשפיכת מי חמין לא סמכינין ביש הרבה תולעים רק אם ע"י מי צונן נתמעטו וא"כ הוי ס"ס ספק לא נשאר לאחר צוננין כלום ואת"ל דנשאר דלמא מת בחמין אבל זה אינו נכנס לספק דלמא לא הי' כלל דודאי יש במינים הללו:

טז אם לאו מותר הש"ך ואחרונים ס"ל בדבר דרחש מצוי אינו נכנס בגדר ספק דלמא לא הי' וא"כ הוי רק חד ספק דלמא נמוח ואסור ומילווין השכיחי' עיין לקמן סי' ק' דיש לצדד התירא:

יז ויש מי שאומר ותולעים שהם בפירות שעברו יב"ח א"כ חשש מחמת דלמא פירשו ורחשו דעת הש"ך להקל והנכון אתו.

יח מאכל דא"א להסר עובדא הי' במוכר שמכר רוזאני לאשה א' והיא עשתה ממנו מאכל ואח"כ מכר לאחרי' ג"כ ובדקוהו מה שביד המוכר ולוקחי' ושכולם הרחיש מילוואן ולא נודע אם גם רוזאני מה שהי' ביד האשה ג"כ מילווחן והתיר הרב ט"ז מס"ס ספק לא הי' ואת"ל היה שמא נימוחו עכ"ל. ובנה"כ ופר"ת השיגו ובאמת אם קרה מקרה כמו בזמנים שחם ביותר וא"כ הרחש מאוד מצוי אסור ואם לא הסכמתי בפלתי עם הט"ז דמותר בלי פקפוק:

יט אשה שנמצא ודעת מהרש"ל מבלי לסמוך בבדיקות הללו על נשים והרמ"א כתב דמנהג לסמוך עליהם ובאמת כעת יותר לסמוך על בדיק' נשים מאנשים שהם נמהרים ובעלי עסק אין משגיחי' כ"כ והחוש מעיד. ובאמת לאכל ירקות חי כגון סלא"ט וכדומה והרי כאן ספק תורה כי לא שייך בטול דיכול לבדוק פעמי' ושלש עד שימצא להתולע וא"כ ה"ל ספק תור' וח"ו להקל וקשה לי לומר להאמן לנשים או לאנשים מהירים במלאכתן. אבל במבושלי' יש לסמוך דהא אם בדקוהו עכ"פ מועיל בדיקתם להוציא מידי ודאי דיש שם רחש רק ספק וא"כ ה"ל ס"ס. נשאר לאחר בדיקה או לא נשאר ואת"ל נשאר דלמא נמוח. וגם לאחר בישול א"א להכיר התולע או להתירו ומהתורה בטל רק מדרבנן ברי' לא בטילה וא"כ יש להקל בשל דרבנן. וכך מנהגי מיום עומדי על דעתי מבלי לאכול ירקו' חי מסלאטין וכדומה על סמך בדיקת הנ"ל וכן נכון לכל בעל תורה כי רבת המכשלה:

כ להעמיד הדברים היינו שלימים אבל חתוכים לפעמים אינו מעמיד:

כא ויסננו ואין כאן ביטול איסור כיון דמסננין ומסיר האיסור

כב מותר לכתחלה שהקול והנדנוד רחיים מגרש כל תולע ואם יהיה שם תולעים מתים יהיה על הרוב נטחנים וכ"כ אותן שלא נתפרשו מתנועת הרחיים ויש לכתחיל' לטוחנן ברחיי' גדול דמי' משמיע קול גדול ולא רחיים דיד

כג אוסרין אותו מפני מראית עיין.

כד כי יש מתירין הוא הראבי"ה דס"ל דוקא בגדולי קרקע שייך פי' אבל בשר וגבינ' וכיוצא בו לא שיך פירש ופר"ח ערער דטעו בדברי ראבי"ה ולא דק ועי' פלתי דבררתי דברי ראבי"ה והבאתי ראיה מגמ' ולכן כל בעל נפש יחמיר לעצמו אבל אין למחות ביד הנוהגים היתר ויש להם יתד לתלות בו.

## סימן פה

א ועתיד לגדלם היינו שרוב המין כך הם שמגדלים אח"כ אזלינן בתר רוב שגם זה יגדלנו אח"כ ומות' לאוכלו עכשיו

ב אלא אם כן שמו חגב ונאמן הצייד שכך שמו:

ג אינם טעונים שחיטה אבל לאוכלן חיים אסור משום שיקוץ

ד מותר היינו משום ציר אבל אם דמן אסור נחלקו בו המחברי' ויש להחמיר:

## סימן פו

א ואפי' אם יאמר וכו' ואפי' מוחזק בכשרות ואמר זהו העוף ואלו הביצים אינו נאמן כי מכחיש התורה פר"ת אני כתבתי בפלתי דליתא ונאמר אין כאן הכחשה:

ב שואל לצייד ישראל זהו דעת הרמב"ם הא דקתני לוקחים מכל אדם היינו ישראל אינו מוחזק בכשרות אבל לא א"י אפי' באומר של עוף פלוני והרמ"א ס"ל אף בא"י סמכינן על אמירת עוף פלוני דמירתת ועיין פלתי שישבתי מה דק' לרמב"ם מסוגי' הש"ס:

ג ואנו מכירין דאל"כ דלמא טעה וחושב שהוא טהור ואינו

ד ולא אמר שמו לאו דוקא אפי' שאמר שמו רק שאין יודעים שהוא טהור רק אורחא דמילתא נקט מסתמא אם אומר שמו ידעו אם הוא טהור דעופות שכיחי:

ה טב"ע זהו דעת הרמב"ם דס"ל בא"י לא מהני של עוף פלוני טהור דלא מירתת. אבל לאידך פוסקים סגי באומר של עוף פלוני דמירתת

ו ביצה טריפה דאזלינן בתר רובא והא דלא אזלינן בתר רוב דרובא טהורים תי' תוס' דיש יותר מינים שטהורים מטמאים אבל עופות גופא יש במין טמא יותר:

ז כיוצא ואם הביצה נגמרה קודם שקרה לתרנגולת טריפה מ"מ אסורה עיין פליתי מ"ש בזה ועשיתי סמוכים מדברי הגמ':

ח נתערבה באלף כולן אסורות להרב המחבר דל"ל דבר שבמנין קשה ועי' פלתי מ"ש בזה:

ט בלי תערובת דביצת נבלה דרבנן וספקא דרבנן לקולא אבל ספק טרפה היא מדאורייתא ולהחמיר:

י והוא שאינו מעורה בגידין עיין לקמן סי' פ"ז מ"ש בזה ומ"ש שם בפלתי ע"ש.

יא ואם הם בקליפתה עיין פלתי מ"ש בזה באריכות כי מדברי תוס' משמע החילוק בין קלופת אבל לא מטעם שכ' הש"ך דהם עולים לשיעור ס' דזה אינו רק הטעם דאין להם פליטה כ"כ והוא בביצת אפרוח אבל ביצת טמא אין פולטים כלל בקליפ' דמעכב הקליפ' ע"ש:

יב אם היא קלופה אף שאחרים בקליפתן אוסרת הואיל איסור קלוף ש"ך בשם פרישה ע"ש ואם האיסור אינו קלוף וההיתר קלוף משמע מסתימת לשון הש"ע דשרי ועיין פלתי דלכאורה סותרים דברי ירושלמי ומ"ש בישוב מדברי הגמ' וצ"ע:

יג ס"א כתב הש"ך רבים נותנים טעם דיש במין ביצים קטנים וגדולים לפיכך הוסיפו אחת במנין. ולפ"ז אם נתבשל עם תבשיל א"צ ס"א וא"כ אם הביצה טרופה צריך ס"א אבל הרמב"ם כ' הואי' הוא ברי' הוסיפו אח' במנין וא"כ אם הביצה טרופה בטלה חשיבתה

ואם נתבשל בתבשיל מ"מ צריך ס"א עיין פלתי שהארכתי מה שביקש הש"ך לומר דדעת התוס' כרמב"ם וע"ש דנראה הפוכו וגם הארכתי בביאור דברי הרמב"ם דקרוי ברי' מה כוונתו. וכתבתי דגם ברמב"ם צ"ל במינו קטנים וגדולים ע"ש

יד או דם במקום האוסר לעיל ס"ו דהוי כבשר וצ"ע:

טו וקליפות אסור ה"ה הרוטב מצטרף לס"א ביצים:

טז וי"א עיין פלתי מ"ש בישוב דיעה זו דהו' לכאורה נגד הגמ' דקאמר מיא בעי בעלמא ולכן הש"ך דחה דיעה זו בידים להקל ויש להם מה שיסמכו להחמיר:

יז כיצד יעשה יטרפנה דעת הפר"ת דאם אף לאחר הטריפה עומדים החלבון וחלמון בפ"ע וניכרים וא"כ יש לסמוך על סימן דחלבון וחלמון בצירוף של פלוני ושרי ליקח מא"י ולעומת זה אסור למכור לו על אופן הזה ביצה טריפה דיבא ויקח הימנו אם לאו שטורף הביצה כ"כ עד שאין ניכר אם חלבון וחלמון כד או לא. ועיין פלתי מ"ש בזה בישוב דברי הגמ' לפיכך

יח וי"א וכו' ודעת הפר"ח ויתר פוסקים להתיר אם לא בידוע שנותן ביצים לפת. ונר' אפי' ידוע ג"כ יש להקל דלאו ביצה זו לבד יתן הנחתם האומן לתוך הפת רק הרבה בצים וא"כ הרי הם בטילים ברוב טרם שיתנם לפת וכהנה צדדים יותר לכן בדעבד אין לחוש:

יט והכי נהוג ומ"מ אין ליקח ביצים טרופות:

## סימן פז

א דרך בישול לאפוקי מליחה או כבישה. וצלי יש בו דעות וע' פלתי דיש להחמיר

ב בישול ע' פלתי אם בישל ע' זתים חלב עם זית א' של בשר אף שאינו כדרך המתבשלים כמ"ש רש"י מ"מ אסור בהנאה מהתורה

ג כל בשר דעת הפ"ח דאם לא נתבשל כמאכל ב"ד דאין אסור מהתורה דאמרינן באיזה בישול אמרו בבישול שאחרים אוכלים אותו והיינו ב"ד וע' פלתי שכתבתי דליתא אלא כל שבא לחום כ"ר אסור ד"ת וע"ש.

ד מותר וכל שאסור בהנאה הוא מנקברין ואין רשאי לשורפו דנקברין אפרן אסור ונשרפין אפרן מותר ומותר להשליכו לבית מקום הרעי וכדומה ועמ"ש פלתי.

ה בהמה טהורה עמ"ש פלתי בישוב דברי רמב"ם.

ו ובשר בהמה טמא' דעת הב"ח דמדרבנן אסור משום בב"ח ונ"מ לחנ"נ ויש עוד נ"מ. רק האחרונים תמהו מה ראו חז"ל לגזור כך כיון דבלא"ה אסור משום בשר טמא ואנה רמיזא בדברי חז"ל ואפשר דקתני בשר בהמה טהור' בחלב טמא' מותר בבישול ובהנא'

הך מותר בבישול ובהנא' מיותר הל"ל מותר ופשיט' דלא קאי. על אכילה דכי נאכל דבר טמא אנא לדיוקא הא באכילה אסור משום בב"ח.

ז הואיל ואינו רק מדרבנן הש"ך והט"ז חולקים וכמה איסורי דרבנן דגזרו מפני מראית עין ולא היה צורך לחפש כי דין זה נלמוד מן דם שכנסו בכלי וכו' ודם שבשלו דרבנן מ"מ הפר"ח הסכים להתיר דאין לדמות גזירות דרבנן זא"ז. ואני מוסיף דאינו חלב רק מי פירות מוהל שקדים. כי בשביל שדומה במראה לחלב נאסור. ויין אדום לא נשתנה שדומה לדם וכהנה חז"ל אסרו בחלב אשה ודם דגים שהוא דם וחלב באמת ועיין פלתי:

ח דכ"ש וכו' האחרונים כתבו דעיקר מראית עין הוא באכילה ולא בבישול ועמ"ש פלתי חילוק אחר וע"ש שהארכתי לפלפל במקומו של ריה"ג מבשלין בשר עוף בחלב מראית עין להיכן אזיל:

ט אע"פ שהוא מעורה בגידין וכו' אע"ג דלעיל סי' פ"ו דעת הפוסקים בתרנגולת שהכה על זנבה והטילה ביצה אסורה משום אמ"ה שאני אמ"ה דאף דלא נקראת בשר מ"מ אמ"ה נקרא דלא תלי' אם נקראת בשר וזה יונק מהחי אבל לענין בב"ח מה בכך דמעורה בגידין מ"מ לאו בב"ח מקרי ועמ"ש פלתי על דברי הש"ך ופר"ח.

י הרי זה ודעת רשב"ם כל זמן שאין קליפה חיצונה קשה אסור לבשלו בחלב והת"ח כתב יש לנהוג כן לכתחלה וע' ש"ך ועמ"ש פלתי בישוב בדברי רשב"ם דלא יסתור דברי הגמ' וישוב בתוס'

יא אבל אם אין לה אלא וכו' וכתב הש"ך אפי' אין מעורות בגידין אסור וע' פלתי דבת"ה לא משמע כן ואף דיש לדחות מנלן לאסור בחומרא גדולה באיסור דרבנן

יב המעושן וכו' הפר"ח כתב הואיל איתא בירושלמי מס' שבת דמעושן הוי בישול לענין שבת ה"ה לבב"ח וע' פלתי דיש לדחות דבב"ח בעינן דרך בישול

יג משום בב"ח משמע הא משום דם לוקין על אכילתו והוא לשון הרמב"ם דס"ל דם שבישלו עובר עליו אבל לפי דקיימ"ל דם שבשלו דרבנן אף משום דם ליכא.

יד דאסור לחתות וכו' אע"ג דהוי בשר נבלה ולא חל בב"ח בבישול מיהו חל וכ"כ הרמב"ם ועיין פלתי דפלפלתי המבשל בשר נבלה בחלב אם אסור בהנאה וע"ש ישוב קו' על הרמב"ם ותוס' שבועות שבועה שלא אוכל וכו' וביארתי לשון הרמב"ם בפירש המשנה למה לא יקרא בב"ח בשביל איסור הנאה איסור מוסיף ע"ש.

טו לחתות כתב הש"ך וה"ה שאר כלים שמבשלים בהם אסור לחתות שיש בהן בלוע בשר וחלב והבלוע מתבשל ואינו אלא חומרא בעלמא עכ"ל ועמ"ש פלתי דאי בלוע בכלי הוי בישול לענין בב"ח גם העלתי אי שייך בבב"ח בישול אחר בישול

טז דאסורי' בהנאה היינו בכ"ר ויס"ב דהוי בישול והא דלא אוסר מחמת אמירה לעכו"ם שבות בשאר איסורי' דהוא איבעי דלא אפשטא ואף זה לבב"ח אמירה לעכו"ם שבות היינו דלא ברירא לן דאין במים ס' נגד האיסור רק ספיקא דאוריי' לחומרא אבל נגבי שבות ספיקא דרבנן לקולא:

יז דאין לשמש בהם וקשה כיון דיש באותו אפר חשש תערובות בב"ח ואתה אוסר תשמיש האיך מתירי' ליתן אפר מכירה לתוך היורה הא מבשל בב"ח ואם אינו חשש בישול אף חשש הנאה לשתרי ממ"ש פלתי ובישוב קו' הצ"צ הא מעורב עם אפר והוי נטל"פ. וע"ש מ"ש אימת נטל"פ מותר ואימת אסור ומיושב קו' רבות.

יח אפילו בצלול דהוי כמעוכל ויש מי שאוסר ס"ל דבצלול לא הוי כמעוכל.

יט אסור להעמיד בו לדעת המחבר הכל אסור לכתחילה.

כ עד שיהי' בו ס' והא דמעמיד אפי' באלף לא בטל והא הקיבה נ"נ תי' הש"ך דכולי האי לא החמירו במליחה שיהי' נ"נ ואפי' באלף לא בטל וממ"ש פלתי ב' אופנים כי דיו זה מקורו מהטור או דטור לא ס"ל כלל דמעמד לא בטל ובא"ח דכתב סי' תמ"ז כיון דאוקים ה"ל בעינו היינו לבטל נ"מ בנ"ט דהוי כטעם ראשון אבל ס' בעי או דכאן מוכח דא"א באלף בטיל מוכח מגמ' דאין לחלק בין צלול לקרוש וא"כ כאן אי אתה בא לאסור מטעם מעמיד וכו' א"כ תו אין לחלק בין קרוש לצלול והוי ככסיל בחושך הולך ע"ש.

כא אינו אוסרת והא דבא הוי כ"מ בר נ"ט דאיסורא הבשר בקיבה והקיבה בחלב כתב הש"ך דהוי כפרש ואע"פ דזה דוחק דמ"מ מים בעלמא הוא וא"כ מדיין נ"ט בר נ"ט וע"פ מ"ש הטעם כיון דלא נכבש יום שלם או ברותחין אין כאן בליעה כל אם לא שהעמיד כי פעולת המעמיד ניכר ועושה כמו ברותחין אבל כאן דליכא רק נ"ט בר נ"ט לא ניכר פעולתו ולא חשיב רק צונן בעלמא וכן העלתי בפלתי אם הם רותחין או כביסה מעל"ע אפי' בקרוש יש להחמיר דהוי נ"ט בר נ"ט לאיסור אבל בצונן יש להקל ע"ש.

כב ונקרש יש לו דין צלול ובה"ת חולק ועיין פלתי דהוכחתי דגם דעת התוס' כן וגם אם ספק אם הי' צלול או קרוש מספיקא אזלינן לקולא ובפרט דהרי קרוש לפניך.

כג טעם בשר לדידן ליכא טעימה רק ס'.

כד בשר זהו דעת ר"י מגאש הואיל בב"ת היתרא רק דרך בישול אסרה תורה וזהו אין דרך בישול כיון דליכא טעמא רק העמדה במלמא משא"כ בהעמיד באיסור ודעת הראב"ד דבכל דוכתי' אף מעמד בס' רק בשל גוים החמירו אבל בישראל יש להקל אפי' העמידה בדבר האיסור והעיקר כש"ע שהם דברי רמב"ם.

כה זוז"ג מותר והיינו שאין האיסור לבדו יכול להעמיד אבל אם איסור לבדו יכול להעמיד לא הוי זוז"ג ש"ך:

## סימן פח

א שלא לאוכלם אע"ג דהוי גזירה לגזירה בכמה איסורין עבדו הרחק' טפי

ב והא דמותר לישראל לאכול עם א"י בשולחן אחד אף דאוכל נבילה בב"ח עבדי הרקחה טפי דהאי לחודא והאי לחודי' שרי והקשה הש"ך מחלה דאורייתא דאין נאכל על שולחן ותירץ דלחם שאני דעל הלחם יחיה האדם ועיין פלתי דהקשתי עליה מסוגיא דפסחים ומ"ש תירץ. אתר וגם הא דבני ריינים אוכליס הכרס עם שארי הנוהגים חומר' כר"א

ג אפי' הם מקפידים וכו' ומהרש"ל מתיר בסתם בני אדם שאינן אחים ומקפידים. ועיין מה סכתבתי בישובו וישוב דברי הטור ע"ש

ד אם נתנו שם מנורה היינו שאין דרכה להיות שם כלל או אפי' דרכה רק עומדת בקצה השלחן ולא באמצע שולחן ובזה עומדת מנור' באמצע הוא לאות והיכר כי במקום מעמד המנורה כלה השולחן כי מצד זה הפסק בין הצד השני וא"כ הוי היכר כי יש הפסק ביניהם:

## סימן פט

א ואפי' של חיה זהו רק מנהג' כמו שכתב הרא"ש אבל מדינא מותר כמ"ש בפלתי ראי' מתוס'

ב ו' שעות ולרמב"ם הטעם דתוך ו' שעות עדיין הרוב בשר בין שינים וע' פלתי מ"ש דלא תקשה לי' מגמ'

ג ואם מצא אח"כ וכשמסירו א"צ להמתין מאז ו' שעות

ד להדיח פיו וה"ה קנוח פה והרמ"א קיצר כ"כ אחרונים

ה ובירך ברכת המזון ה"ה ברכה אחרונה במקום דלא בעי בה"מ דעכ"פ איכא סילק ממה שאכל ולא הוי כאוכל בכרך א':

ו שעה א' פר"ח כתב דיש להם סמך מדברי זוהר ועיין פלתי שכתבתי דמזהר לא משמע כלל רק שעה ושש שעות תליא במחלוקת בא"ח סימן קפ"ד: ופר"ח דעתו בימי חורף ימים קצרים סגי בד' שעות מחצות היום עד ערב ועיין פלתי דכתבתי דליתא ואם באים לדקדק ירבה יותר מו' שעות לכן העיקר ו' שעות ואין להוסיף ולגרוע.

ז ואין נזהרין הט"ז קרא תגר על מה שאין נזהרין וע' פלתי מ"ש דנכון עמם ואין כאן טעם להזהר:

ח אם הוא בלילה ואם יש נר יפה כעין אבוקה לילה דינו כיום מהרש"ל ואחרונים
ט בלילה ואם אכל בשר תחלה ונהגי מבלי להמתין ו' שעות מ"מ צריך רחיצה אפי' ביום דלמא נדבק דבר בידים וע' פלתי דהוכחתי זה מדברי תוס' ע"ש
י לרחצם והביאו אחרונים משקין אין ראוי לו כ"כ ראב"ד ומהרש"ל מכשיר וע' פלתי דהבאתי ראי' מתוס' לדברי ראב"ד:
יא חיה אע"ג דחיה דרבנן דומה לשל עוף מ"מ באיכתו דומה לשל בהמה וגם נדבק בידים ובפה כמו בהמה
יב לא קנוח הב"י הביא בשם זוהר להחמיר לאוכל גבינה אחר עוף והפ"ח מתיר ואין דברי זהר נוחי' אבל מ"מ דברי ב"י אינו נוחי' רק בזוהר מיירי לאוכלו כאחד:
יג ושומן של בשר אף דלא שייך בטעמו של הרמב"ם בשר בין שינים אסור משום לא פלוג וה"ה שומן של עוף:
יד דינו כבשר ומרק בשר אם הוא צלול דינו כתבשיל ואם הוא עב יש לו דין בשר ב"י א"ח:
טו שמש וכו' עיין אחרונים מה שעמדו בזה וע' מ"ש פלתי ליישב:
טז אסור לחתוך דנ"ט בר נ"ט לכתחלה אסור וגם על הרוב קרוש ודבק איזה דבר בעין:

## סימן צ

א בפ"ע כל שלא בישלו עם בשר הוי בפ"ע
ב בס' נגד כל הכחל דלא ידעינן כמה נפק מיני'
ג עם הכחל ובחתיכה שנתבשל בדמה דאין החתיכה מצטרף ובעינן ס' ואין חתיכה מצטרף תי' דבחלב דרבנן הקילו ועי' פלתי למ"ד דם שפירש ממקום למקום אסור בלא"ה לק"מ דגבי דם תיכף נאסרה חתיכה ולא תוכל להצטרף משא"כ בחלב עמ"ש פלתי
ד כבראשונה משמע דכחל מצטרף כמו בפ"א והקשה הפר"ח הא כחל עצמו אסור א"כ נ"נ ואיך יצרף הכחל לבטלו. ותי' כיון דלא הוי חלב שחוטה רק דרבנן לא החמירו והקילו בכל דוכתי' ויפה כתב בכוונת המחבר אבל לדינא העיקר כרמ"א
ה כמות שהי' כו' עמ"ש פלתי בביאור דברי הרמב"ם בדידי' משערין נ"ט וע"ש מ"ש בכחל עצמו אסור בטעמו של דבר
ו אם קרעו כו' עמ"ש פלתי בספק שיש בדברי הרמב"ם שהוא דעת מחבר אם בשלו לבדו בלי בשר אי צריך ג"כ ש"ו וטיחה בכותל והעליתי דצריך:
ז העליון מותר ואם תחובי' בשפוד בשוה שאין עליון או תחתון שניהם מותרי' ש"ך
ח גומות דכיון דנקרע א"כ אידך ה"ל שלא פירש וחלב שחוטה וכולי האי לא גזרו:

ט בכי האי גוונא אבל בשר בחלב שחוטה מע"ל אסור אף דהוה דרבנן דלא כט"ז ופר"ח:
י ומותר למולחו וה"ה לבשלו רק ה"א למלחו מיגרע גרע דאין כאן מים המבטל חלב משא"כ בישול מי בישול מבטלי' קצת חלב הנבלע:

## סימן צא

א צריך להדיח אם הא' מהן לח. אבל אם שניהם יבישי' אפי' הדחה א"צ.
ב ודוקא הש"ך ופר"ח האריכו בזה למאוד ותורף דבריהם כמו שסיים הש"ך בס"ק ג' אי נמי והוא עיקר דס"ל כלי חרס שאני דגם הרשב"א מודה בכ"ח וכו' ועמ"ש פלתי דס"ל לרמ"א כלי של בשר לתת לתוכו חלב או להפוך כ"ע מודה דהכל נדון ככלי שטף ומותר לשמש בתוכו ואיסור דנקט רמ"א לאו דווקא רק מיירי בשר לגבי חלב או להיפוך:
ג אסור לאוכלו דלמא משתלי ואכיל בלי הדת' ואיירי שיש בו לחלוחית קצת ואם לאו מותר:
ד בשר רותח דוקא בקדירה אבל ע"ג צלי אין אסור רק כדי קליפה
ה קולף דעלאי גבר ואדמיקר לי' בלע קליפה מיהו בעי
ו מותר מסקנת הפוסקי' לא זו בשר לתוך חלב הוא הדין היתר לתוך איסור מ"מ הדין כן
ז ובמקום עמ"ש פלתי כי דעת המ"א דוקא בהך דצריך קליפ' משום דתתאה גבר דאז אדמיקר לי' בלע רק מחמירין לקלוף בהא א"צ ס' אבל היכא דמדינא צריך קליפה אוסרת הקליפ' כמו שאר איסור והש"ך ופר"ח ומהרש"א ס"ל לחלק בין שהקליפ' ניכר ועומד במקומו אז טעמו אוסר משא"כ אם אין קליפה ניכר ואין עומד במקומו אז לא בטל ואני כתבתי לחלק בין שהתירא בלע כמו בב"ח ובין דאיסורא בלע כמו כל איסורי' ועמ"ש פלתי וצ"ע
ח ושהה אבל קודם ששהה אין תשוב כרותח והא דלעיל סימן ס"ט משמע תיכף חשוב רותח דעת רבי' לחלוק בין בשר לציר דציר תיכף רותח והש"ך מחלק לענין דם טבע מלח לדם תיכף רותח אבל לענין חום החתיכה בעצמה צריך שיהי' שעור מליחה וע' פלתי דהוכחתי דלא כש"ך רק המחבר באיסור תורה חשש להחמיר אפי' קודם ששהה שיעור מליחה אבל בב"ח דהוא במליחה דרבנן הקיל עד שישהה שיעור מליחה ע"ש
ט לצורך גדול וכו' ובתוך שיעור מליחה דעת הש"ך לאסור אפי' במקום הפסד ועמ"ש פלתי כשהוא תוך שיעור מליחה ונמלח להוציא דם אין חום כ"כ לבשל אבל אם פעולתו להוציא דם הוי חם תיכף ואין להתיר אפי' בהפסד מרובה וכן אם כבר פלט דמו ומלחו

ג"כ אף במקום הפסד וע"ש מ"ש ציר מן בשר אף שהוא בתוך ש"מ ג"כ אוסר לכ"ע ואין מועיל הפסד מרובה.

י דאנן אין בקיאין נראה דוקא באיסור נבלה וכדומה דה"ל ספק תורה אבל בב"ת דה"ל ספק דרבנן מותר מידי דהוי נשפך:

יא ואין חילוק ודאי דס"ל למחבר כדעת רשב"א דאף במליח יש הבדל בין תתאי לעלאי גבר רק ה"מ בדבר שמן אבל בכחוש דאינו אוסר יותר רק כדי קליפה אין חילק דיותר מכ"ק אינו אוסר ובכ"ק אף דתתאי צונן אדמיקר לי' בלע קליפה מיהו בעי ולכך אין חילוק:

יב הלכך ולא אמרינן כבכ"פ או איידי דטרידי וכו' דלא אמרינן כן רק בדם ולא בשאר בלייעה דלא כאו"ה כלל י"ב ש"ך. ועמ"ש פלתי דתלי' במחלוקת רש"י ורשב"ם ע"ש:

יג על כלי כולו דלא שייך קליפה אבל במקצת כלי יכול לקלוף וא"צ הגעלה:

יד מ"מ הציר עמ"ש פלתי דעיקר הטעם דאנן אין בקיאין בין נאכל לשאינו נאכל ע"ש:

## סימן צב

א טועם הא"י ע' לקמן סי' צ"א

ב ואותה חתיכה אסורה עמ"ש פלתי טעם אסורה אם טעם הא"י ולית ביה טעם חלב ע"ש:

ג היורה דאז בולע ופולט רק לפלוט חיישינן והא טעמו א"י אבל אם נח א"כ י"ל דבשר בלעה חלב ונ"נ וחזר ופלטה א"כ אין מועיל טעימת א"י דמין במינו הוא וצריך ס' והא דסגי בס' ולא בעי ס"א וגם למה לא חיישי' דבלע' ופלטה זה פעמים רבי' עמ"ש פלתי. וגם מה שקשה ע"ז מדוכתי' אחרינא ומקדרה שבישל בה בשר וכו' ועמ"ש בפלתי ויתבאר הכל על מכונו:

ד נאסרה עמ"ש פלתי הא דאוסר אותו חתיכה משום דיש בו קצת שמנונות והבל הקדרה ג"כ מצטרף יחד לפעפע באותו חתיכה ולא בכל הקדרה:

ה אלא לבסוף א"כ מתחילה אותו חתיכה נ"נ וכשניעור לבסוף אוסרת כל קדרה ובעי בקדירה ס' נגד החתיכה:

ו ועד סוף שיגרא דלישנא דגמ' נקט כי אם ניער מתחלה אין צריך ניער בסוף וכן בכיסה פר"ת

ז וכן אם לא ניער אם החתיכה מקצתה בתוך הרוטב ונפל עליה טפת חלב שלא כנגד הרוטב לר"י כאלו נפלה בתוך הרוטב לרש"י כאלו נפלה חוץ לרוטב ובזו דעת הט"ז דאותו חתיכה נאסרה ואין שאר הקדירה מצטרף עמה לבטל החלב בס'. וכיון שנאסרה

נ"נ ואוסרת אח"כ כל הקדיר' עד שיהי' ס' כגד כל חתיכה ודעת הש"ך דאין אוסרת כלל הקדירה רק חתיכה לבדה אסורה ומכ"ש שאין מצטרף עם החתיכה לבטלה וממ"ש פלתי דליתא לדברי ט"ז שאסור א"כ הקדיר' וגם אין מצטרף עם החתיכה לבטל' אבל מ"מ בעינן בקדיר' ס' עכ"פ נגד חלב שנפל' דאמרי' בשעת נפיל' תיכף מפעפע בכל הקדירה.

ח אם יש ס' וכו': הש"ך מפרש דמונח חצי בתוך רוטב: ובעינן ס' בקדי' כר"י דמפעפע בכל קדירה רק אינו מצטרף לבטל דלמ' כרש"י דאין קדיר' מצטרף לבטל ועמ"ש פלתי אפי' לדעת רש"י צרי' ס' בקדר' כמ"ש באריכות ולק"מ

ט ולא נודע וכו' ועיין פלתי דהבאתי דעת הש"ך דהואיל דלא נודע לא אמרינן חנ"נ וכתבתי דלא נהירא בספק תור' דבב"ח מהתורה נ"נ גם כתבתי י"ל דלא נודע פי' זה ספ' אם נפל תוך הקדירה ונ"נ או לא נפל ולא נ"נ והבאתי ראי' מש"ס דבכה"ג לא מחזקינן אסורא גם כתבתי דנתבטל היכף ברגע נפילה טרם בליעה חזר איסור להיתר.

י חהר"ל ובב"ח הוי איסור מחמת עצמו והוי חהר"ל:

יא אלא בב"ח דהאי לחוד' שרי והאי לחודא שרי ובחיבור' חד אסור

יב חוזרת להיות מותר' עמ"ש פלתי דל"ק ממ"ש המחבר לקמן בסי' ק"מ ע"ש:

יג ונפל עליה אסור וניער אח"כ לאחר נפילה דאל"כ במה יאסור הקדרה

יד אבל אם היינו דהדין כשיטת ר"י דהוי ככולו בתוך הרוטב ומתפשטת בכל הרוטב

טו ומקצת חתיכה דמחמירין כדעת רש"י דהוי שלא כנגד הרוטב.

טז אם נתערב דלח בלח לא שייך בי' בליעה ועמ"ש פלתי דבזה דלא יהי' סתירה נגד דברי התו' בכמה דכתי' וע"ש מ"ש אם חנ"נ בשאר איסורי' מדאורייתא או מדרבנן וכתבתי דתלי' במחלוקת ר"ת ור"ח כהן בטעם כעיקר. ע"ש

יז יבש ביבש היינו שלא ע"י בישול

יח בשום איסור ובמליחה וכבישה משמע כמה פעמים במקום שאין הפסד גדול דחנ"נ בשר עוף בחלב נרא' מדעת הרמב"ם דלא אמרינן חנ"נ אך זהו הכל לר"א דלא אמרי' חנ"נ בשאר איסורי' אבל למ"ר אמרינן משום לתא דבב"ח א"כ ה"ה איסור מדרבנן ועיין פלתי חמץ בפסח שאיסורו במשהו דנאסרה במשהו אם יפול אח"כ משהו שזה לקדירה אי אוסר ע"ש:

יט א"צ דאם מפעפע וזז ממקומו הי' מפעפע לתוך רוטב ותבשיל והקדירה מ"מ אסורה היינו אם כלי שדרכו להשתמש בו דבר מועט דאל"כ דישתמש בו דבר מרובה לעולם יתבטל:

כ ובמקום וכו' פי' וחוששין שמא יפעפע עד נ"ט טיפת ונ"נ ובעינן ס' פעמים ס':
כא ולא יגע אבל אין לנקוב הקדירה מתחתיו שיזוב התבשיל דע"י נענוע עולה הרוטב למעלה ונוגע:
כב אבל חדשה דאע"ג דעכשיו עולה רתיחה אמרינן בממ"נ אם עולה רתיחה למקום בליעת טיפה כ"כ ירד הטיפה ממקומה לתוך הרוטב אי אין יכול לעלות אף מקום טיפה א"י להתפשט וה"ה ישנה והיא אינו ב"י ה"ל כחדשה
כג ישנה ואם הקדירה מכוסה בשעת נפילה סגי רק בס' נגד הטיפה:
כד נהגו העולם היינו דקדרה ישינה דיש לחוש דלפעמים עלה רתיחת הקדירה לתוך התבשיל ונתנה הטיפה טעם אבל חדשה או אינו ב"י או שיש ס' פעמים ס' לא נהגו איסור ועמ"ש פלתי:
כה שלא כנגד הרוטב ואם אפשר לו להמתין עד שיצטנן ימתין ואם א"א כי שעה עוברת יערה לצד אחר אחרונים:
כו אינו אצל האש דאם הוא אצל האש הוי תתאי גביר
כז ונפסק קילוח מי' פלתי לחלק בין דבר צלול לדבר גוש וע"ל סי' ק"ה:
כח אפי' וכו' דהקדרה עומדת במקומו וזה זב עליו הוי עירוי:
כט דינה וכו' ומהרש"ל חולק וכ"כ הט"ז דלמא באותו פעם דנפלה טפה לא יהי' כ"כ רתיחה ועמ"ש פלתי דאין להחמיר:
ל והוא וכו' אבל לא התחיל להרתיח נדון ככל דבר בצונן:
לא בעינן ס' אזיל לטעמי' דלא בעינן ס' פעמי' ס' אבל למאן דמצרי' לא סגי בזה בס':
לב של שעוה דוקא בכה"ג דהוי נפסק הקלוח דאין חומו גדול אבל חלב שיש לרופאים שמקיזי' דם שקורין שרעפין וכדומה הוא חם גדול ויש להחמיר וכ"כ אם נפלה הנר בעצמו ונכבה שם דהוי כלא נפסק הקלוח ויש להחמיר מיהו בנרות שלנו דהחלב עומד ימים רבים ומוסרת למאוד טרם שנעשה נרות הוה נותן טעם לפגם יש להקל:

## סימן צג

א לא יבשל בו חלב ואפי' דחלב ס' לחלוחות הבשר שבקדירה נתבשל עם חלב וה"ל בישול בב"ח ולכתחלה ודאי יש לאסור:
ב בנ"ט היינו בקפילא ולדידן בס' ואף דסתם כלי אינו ששים נגד מה שבתוכו מ"מ איירי דידעינן כמה בשר היה בקדירה וא"כ ידעינן דהי' ששים.
ג וצריך לשער נגד כל הכלי דמסתמא בלע הכלי:

ד לא בשר וכו' דבשר לא יבשל כיון דבישל בחלב ואף לאחר מע"ל אסור לכתחלה ומכ"ש חלב כיון דבלעה תחלה בשר

ה אבל שאר דברים עמ"ש פלתי בישוב דברי הטור וכללו של דבר אם בשל בשר וחלב זא"ז ומע"ל בינותן בין בשר לחלב אזי מותר לבשל כיון דהוא פגום אבל אם בישל בשר וחלב תוך מע"ל ואח"כ עבר מע"ל וביקש לבשל ד"א אסור כמש"ל סי' פ"ז דבב"ח נטל"פ אסור וע"ל הבדל בין כ"ח לכ"מ

ו והוא חומרא בלי טעם נראה טעם כי לרוב שמכסין הקדירה הוא בדבר שיש בו חומץ או דבר חריפות המכסין אותו נבל יפוג חורפו וחמוצו ושאר תבשיל אין מכסין ובדבר חרי' נותן טעם לפגם אסור ומזה נתפשט המנהג לאסור כיסוי אינו ב"י:

## סימן צד

א מה שנתחב וכו' לא מה שנתחב באוכל רק מה שנתחב בקדרה אף שהוא חוץ לאוכל מ"מ כיון שהוא בתוך הבל הקדרה מצטרף לאסור ע' פלתי בררתי הדברים בטעמו

ב תוך מע"ל היינו חלב אבל אם שמשו מים או שאר דברים תוך מע"ל אינו כלום דה"ל נ"ט בר נ"ט דהיתירא

ג חם מקצתו וכו' וכ"כ בליעה ופליטה בכולו. והא דקיימ"ל בישל במקצת הכלי א"צ הגעלה בכל כלי היא משום דכבלעו כ"פ ועמ"ש פלתי:

ד וסבר' ראשונה עיקר דחם אמרינן אבל לא בולע בכולו אבל להולי' פליטה מן חוץ לתחיבה לתוך מקום תחיבה לא אמרי' ועוד כתבתי לחלק אם הוא בלא"ה חם בולע ופול' בכל הכלי אבל אם אינו חם רק קר והוא מחמת תחובה לתוך הקדיר' חם כי חם מקצתו חם כולו תרתי לא אמרי' להחם כולו ולהפליט ולהבליע מכולו ל"א עיין פלתי.

ה אם תחב' כו' עמ"ש פלתי דאין לחוש בתחיב' חדא כף בלוע מכזית בשר ונפלט וכף בולע כזית בשר ובתוך הכף נ"נ מן בשר וחזר ונפלט הרי כאן ב' זתים ויצטרך ק"כ זתים דזית בשר וזית חלב אין מצטרפין ואסורים מבטלין זא"ז. רק ב' תחיבות יש לחוש בתחיב' ראשונ' פולט כזית בשר שנבלע ונ"נ ובתחיבה שני' ג"כ כזית חלב שנבלע ונ"נ כי יותר מבליע ופליט' א' אין חוששין והם ב' זתים חלב וצריך ק"כ זתים. ועמ"ש פלתי דדעת הרבה פוסקים דהחלב הנבלע לא נ"נ דהוא מתחבר עם מה שבקדרה ומבטל טעם בשר ואין נ"נ רק יש לחוש בשעת הוצאת הכף אז הבלוע מכף נ"נ ואין מה שבקדיר' מצטרף כיון דמוציא מקדיר' וא"כ בתחיבה ראשונה בעת הוצאת הכף בולע ונ"נ ואין כאן פליטה אבל בעת תחיבה שני' פולט כזית הבלוע ההיא ואין כאן רק כזית אחד ובעת הוצאת

הכף אז חזר ונבלע אבל לא נפלט רק בתחיבת פעם ג' אז נפלט והרי כאן ב' זתים וצריך ק"כ זתים לבטלו וזהו בג' תחיבות ולא בב' תחיבות גזרה בעלמ' אטו ג' תחיבות ולכך גזרו שכל תחיבה צריך ס' ותו ליכא למיחש עמ"ש פלתי דלא קשיא מהגעלה

**ו** ולא נודע דאז חוזר וניער זית פליטת תחיבה ראשונ' עם זית פליטה משא"כ כשנודע אז ראשון ראשון בטל ואין חוזר וניער ועמ"ש סי' צ"ט

**ז** ב' פעמים ודעת הש"ך לר"א דלא אמרינן בשאר איסורים נ"נ א"כ לית חשש בתחיבה שני' דכבר נאסר משום בב"ח והוי כמו שאר איסורים והפר"ח השיגו ונכון עמו דכיון דכף בלוע מבשר חוזר ואוסר חלב ונ"נ ומה בכך דכבר נאסר

**ח** דסגי בפ"א ס' דהרבה מחברים ס"ל בבלוע בכלי לא אמרינן חנ"נ רק בבלוע באוכל כדאמרינן חלב נבלה וכו'. וגם נראה מה דיש כאן ב' זתי' חלב והתורה ברובא בטל רק מדרבנן ס' וזהו רק ספק אם נבלע וחזר ונפלט וספיקא דרבנן לקולא

**ט** אבל הכף אסור הקשה הב"י לדעת הטור דפסק כרשב"א לעיל סימן צ"ג דבישל ה"ל הגעלה א"כ אף כאן יהי' חלב הגעלה. ועיין ב"י ונ"כ שדחקו ולדידי לק"מ כי כף בלוע מבשר ואמת כי בקדרה ס' בחלב וא"כ כף שבלע חלב אין החלב נ"נ כי כל הקדירה מצטרף אבל בשר הבלוע בכף תיכף נ"נ כי מה בכך שהחלב ס' מ"מ הבשר נ"נ כמו בשאר ביורה גדול וא"כ ה"ל איסור ושוב לא יועיל הגעלה בחלב כיון דאיסור בלע ודו"ק

**י** כ"ז שהוא ב"י אם בלוע מבשר ותוך מע"ל תחבו לתוך חלב ותוך מע"ל מתחיבה זו תחבו לתוך תבשיל אף שמבליעת בשר כבר עברו מע"ל מ"מ לבליעת חלב לא עברה מע"ל וחלב נ"נ ואסור כי חשבינן מע"ל האחרון דאז נ"נ פר"ח

**יא** אם אינו ב"י ואף לפמש"ל סי' פ"ז בב"ת אף נטל"פ אסור ואפשר כאן דיש ס' בקדירה לא מחמירין כולי האי לומר נ"נ ואוסר נטל"פ וצ"ע.

**יב** מותר לתת וכו' אבל להחם חמין כגון לאג וכדומה אסור ועמש"פ דלא יהיה סתירה מהל' פסח דמותר ע"ש

**יג** האיסור ובדיעבד דבשלו מותר הא"ז אוסר עד דמי הנאה לים המלח ועמש"פ.

**יד** לא בשר וכו' ואע"ג דהוי נ"ט בר נ"ט מ"מ כיון דהוא קדרה חדשה ולא נודע באיזה מין ישמשו אם בשר או חלב מחמירין לכתחילה מבלי לשמש לא בשר ולא חלב

**טו** כמין הכלי והעיקר אם אפשר לאכול בלי שומן בשר או חלב יאכלו רק כמין כלי אבל אם אי אפשר לאכלו כ"כ הוה כדיעבד ואכלי' בבשר או בחלב כי זה דיעבד דלא סגי בלא"ה לאכלו בלי שומן

טז אלא כנגד הבשר עי' פלתי דהקשתי דיש לשער נגד כל הבצלים דנ"נ דבלועי' מבב"ח וע"ש מ"ש מ"ז.

יז א"צ וכו' כ' מהר"ם לובלין דגם בצלים מותרים ועיין פלתי דהנחתי בצ"ע. ולדינא נראה דבצלים אסורי'

יח נגד וכו' ואם בצלי' בלועים מבב"ח דעת הב"י דבצלים נ"נ וצריך ס' נגד בצלי' אפי' לר"א ודעת הש"ך ופר"ח דבצלי' דמין לשאר אסורים דהא לא שייך בהו האי לחודא שרי' רק בהיתר שמקבל טעם מאיסור ואין נ"נ לדעת ר"א וכן עיקר

יט תוך מע"ל ואז חשבינן מע"ל מן בישול בשר ולא מן בישול מים דמה שנפלט למים הוי נ"ט בר נ"ט דהיתריא ומותר לגמרי ואין אנו חוששין רק לבשר הבלוע שלא נפלט במים וצריך מע"ל מזמן ההוא ודוקא בבישל בשר אבל אם בישל חלב ואח"כ מים למ"ד בשאר אסורים נ"נ הרי חשבינן מע"ל לכ"ע מיום בישול המים אבל למ"ד דלא אמרינן נ"נ בשאר איסורים לא מ"מ העלה הש"ך דהוי נ"ט בר נ"ט דאסורא וא"כ הפליטה שמפליט החלב למים הם באיסורא ומאותו זמן אוסרים ועיין מ"ש פלתי דאין אוסרין רק לפי ערך הבליעה ולא יותר דאם באנו להצריך נגד כל חלב הבלוע יצטרך מע"ל מעת בישול החלב

כ כנגד מקום סכין מכאן מוכח דס"ל למחבר דלא אמרינן חם מקצתו בלע כולו כ"כ אחרונים ועיין מ"ש פלתי דאין מכאן ראיה

כא מקום סכין דוקא דידע מקום סכין שחתך אבל מסתם אמרינן בכל מקום חתך מהרש"ל ופר"ח. ומ"מ אף דיש בו ס' מ"מ צריך נ"מ להחמיר

כב בכלי ראשון ודעת מהרש"ל לחלק בין גוש לצלול ועיין סי' ק"ה מ"ש בזה באריכות

כג נעיצה ואם חתך דבר קשה צריך נעיצה אפי' בלי כ"ש וצונן לגמרי פר"ח

כד לתנור וכו' עמ"ש פלתי בישוב דברי תוס' לשיטת הב"י ע"ש

כה והיריקו אף לכתחילה מותר דהוי נ"ט בר נ"ט

כו משום דהוי וכו' וה"ה שמנונית בדבש הוי נטל"פ וחדא מינייהו נקט ע"ש:

## סימן צה

א שנתבשלו לכתחלה אין לבשלם בקדירה של בשר אדעת לאוכל' בכותח אבל אם בישל בקדרה של בשר מותר לכתחלה לאוכלן בכותח כפשטא לישנא דגמ' ואפילו עבר ובישלן בשל בשר ע"ד לאוכלן בכותח ולא קנסינן ליה פר"ח:

ב רחוצה יפה וסתם כלי רחוצה יפה עד שנודע בבירור שאין רחוצה:

ג ויש מחמירין עיין פלתי דעשיתי סמוכין לזה מגמ' ע"ש:

ד ובדעבד היינו שכבר נתנו בכותח:

ה ליתנם אפילו ע"י עירוי כן מסקנת אחרונים:

ו מותר לכתחלה שניהם חמין ה"ל כנתבשלו ואם תחתון חם דעת הב"י דהוי כעלו ודעת הש"ך כנתבשל דתתאי גבר ועמ"ש פלתי בסימן צ"ד והש"ך סתר דבריו כאן כתב כהב"י ולעיל השיג וצ"ע:

ז ברי לי' וכו' אע"פ שסתם כלי' מודחים זו שרוצה להדיחם אינו בחזקת מודחים:

ח ואם היה שומן אם שניהם ב"י אפי' שומן דבוק רק בא' מהם מ"מ המים מקבלים טעם מן הדבוק ואין כאן נותן טעם בר נ"ט ואם שומן דבוק בשניהם אפילו שניהם אינו ב"י דהשומן נאסר היה שומן באחד ושניהם אינו ב"י אותו שיש בו שומן בולע מהכלי שאין בו שומן ובלוע בכלי הוא נטל"פ ומותר אבל הכלי שאין בו שומן בולע משומן שבכלי שני אסור וכן א' ב"י ואחד אינו ב"י ושומן דבוק באחד מהן הוי נמי כלל זה דכלי שאין בו שומן דבוק בו אינו אוסר רק כשהוא ב"י אבל אם השומן דבוק בכלי אינו ב"י א"כ אוסר הכלי דהוא ב"י ומי' נ"נ ואוסרים הכל ופשוט:

ט והמים דלא נ"מ בהו מחמירין:

י ואם עירה דכיון דאיירי דלא נפסק הקלוח אם כן טעם בשר וטעם חלב באים כא' כי הם עוברים מקצה אל קצה ולא הוי נ"ט בר נ"ט והוא חומרא בעלמא:

יא דאין עירוי וש"ך החמיר אם לא במקום ה"מ ופר"ח החמיר אף במקום ה"מ והנכון אתו ולכתחלה לערה כך פשיטא דאסור דהא יש כאן בלוע מבב"ח ועירוי מבשל כ"ק וגורם דבישול בב"ח ועמש"ל בסי' ק"ה בשורש הזה:

יב ולא וכו' דאמרינן השתא דבא הכלי לשם ולא הודח עמהן גם ס"ס הודו או לא ואת"ל הודח שמא לא היה בו:

יג יראה לי וכו' הש"ך חולק ועמ"ש פלתי ליישב הש"ך וכ"כ גוף תמיהתו ומה שקשה מהרי"ל וע"ל סי' פ"ז:

יד אין מניחין דכותח אם נפל הוא בעין אבל חמץ אף אי נפל הוא לח בלח וליתא בעינו:

טו ויש מחמירין היינו מגולה אבל מכוסה אף לכתחילה מותר:

## סימן צו

א צנון דעת המחבר הואיל והם חריף משוי' לי' לנ"ט בר נ"ט כחד נ"ט אף דבנתבשל לא אמרינן כן טעם חריף משוי לי' יותר פר"ח חולק ועיקר כמחבר:

ב שאינו מקונח היינו בידעינן ודאי אבל סתם סכין סגי בקליפה

ג יטעמנו ומותר לכתחילה על סמך טעימה זו פר"ח ודלא כהש"ך

ד דה"ה לאינו ב"י דחורפא משוי לי' לשבח:

ה כנגד מה שנגע להסכין היינו אם הוא פתוח מכדי נ"ט הא בלא"ה סגי בס' נגד נטילה
ו כנגד כל צנון דכל חתיכה קטנה בלע ואם הסכין קטן ממנו א"צ רק נגד מקום סכין וזהו לר"א אבל לר"ת דחנ"נ בכל איסורים צרוך לשער נגד כל צנון אף דגדול מסכין דכל חתיכ' נ"נ וכתב הש"ך היכי דבעי נ"מ ונתבשל צריך ס' נגד נ"מ אבל לא נגד כל צנון דלא אמרי' בי' איסור דבוק ולא כמהר"מ לובלין:
ז הירק וכו' מ"מ יש בהו חריפות קצת וכן זנבות וצריך קליפה ת"ח:
ח ואם ספק וכו' הש"ך ופר"ח השיגו כיון דאם חתך ודאי אסור דהוא ודאי דבר חריף ה"ל ספק תורה להחמיר רק או"ה מיירי דלא ברירא לן דהוא דבר חריף וצריך ישוב לדבריהם דהא יש לירק ההוא חזקת היתר והעמד הדבר על חזקתו דלא נחתך בסכין של איסור ואף בשל תורה אזלינן להקל
ט תבלין וכו' דס"ל חורפא דתבלין ודוחקא דסכינתא עדיף מנתבשלו ומשויא לי' לשבח
י ויש אוסרין דחורפ' משויא לשבח ועיין מ"ש פלתי דלא אסרה תורה אלא בת יומא ולא חיישינן דישתמש בו דבר חריף:

## סימן צז

א אין לשין ומדוכה שדכין בו תבלין בין לבשר ובין לחלב ודכו בו בשר אסור לדוך בו עוד בשמים טרם הגעלה אפי' לדוך בו בשמי' לבשר ט"ז ופר"ח השיג דאין להוסיף על גזרת חז"ל:
ב ואם לש וכו' כה בעיר וכל גלילות הנחתומים אופים כל פת חטים עם חלב ומחיתי בבואי הנה לאכול כל פת גלוסקאות כפת שאפה באלי' ובעו"ה פורצים בו כי הוא דבר שאין רוב ציבור יכול לקיים בו וההיתר שלהם גמ' אייר במקרה אבל עירנו שידוע לכל ואין נחתום שאינו אופה בחלב וכל הפת נעשה כך א"כ כיון שידוע לרבים תו ליכא טעות וחששא דהכל יודעים דהוא נעשה בחלב ואף כי מהרי"ט בחלק י"ד סי' י"ח דחה סברא זו אוחזים בו מבלי שומעים קול מוחה. ומחמת חלב שחלבו עכו"ם ואין רואה סמכו עצמו אפר"ח דבמקום דחלב טמא ביוקר הן מחלב טהור לא חיישינן. והירא וחרד לדבר ה' ישמור נפשו ויזכה ללחם שמים:
ג ואם היה דבר מועט ועמ"ש פלתי זקני הגאון הורה לחלק הפת לבתים לכל בית פת אחד והוי דבר מועט ע"ש:
ד באלי' וכו' אם טעם הפת ואין בו טעם אלי' עיין מה שכתבתי פלתי דיש להחמיר ואם הפת ששים נגד האליה מותר כן הורה הרב המוסמך מהרי"ט ז"ל:

ה זב תחתיו דעת הש"ך זב ל"ד וה"ה בצדו ועמ"ש פלתי דדוקא תחתיו ממש:

## סימן צח

א חלב שנתערב וכו' מזה דמהני טעימה משמע דחלב בבשר קרוי אינו מינו לענין טעימה ועי' פלתי דהארכתי בזה לפלפל אי קרוי מינו או אינו מינו

ב יטעמנו משמע אפי' אינו קפילא רק א"י מסל"ת וגם בקפילא שייך מסל"ת כי אף דצריך להיות בלי יודע דתליא באמירתו איסור והיתר דאי ידע לא הוי מסל"ת מ"מ שייך לא מרע אמונתו דאמרו לו דהמרו זע"ז בהך מה אם יש בזה חתיכה טעם חלב או לא הרי לא מרע אמונתו ומ"מ לא ידע דנ"מ לאיסור והיתר ועי' פלתי

ג אם לומר אף שהוא מילתא דאורייתא ועמש"פ והעלתי אם לאחר שיאמר הא"י דאין בו טעם חלב ויאכלנו ע"פ והוא הישראל ירגיש בו טעם חלב ימנע לאכלו א"כ כל סמיכה שאנו סומכין על הא"י הוא הטעימ' וזהו דרבנן וסמכינן על א"י במסל"ת ע"ש והאחרונים תי' דהוי כמילתא דעבידי לגלוי ודוחק:

ד ואם אין וכו' המחבר נמשך אחר הרמב"ם דבאיכא קפילא אף דידעינן דאית ביה ששים לא מהני אם הוא אומר שמרגיש טעם ואסור ואם אומר שאין מרגיש טעם אפי' ליכא ס' מותר

ה עכשיו לסמוך וכולו אבל על טעימת ישראל כגון נדרים וכדומה סמכינן בזה"ז:

ו אם נודע וכולו ואף על גב במקום דאתחזק איסורא אפילו ספק דרבנן לחומרא כאן לא קרוי אתחזק איסורא דהא עד שנפל לתוכו איסור היה הכל מותר והמאכל בעצם בחזקת היתר ומספק ע"י נפילה אתה בא לאוסרו אין זה בגדר בחזקת איסור:

ז ולענין וכולי הש"ך השיג דוקא לענין מין במינו דלא בטל אף במשהו בזב יש לילך בתר שמא ובזו פליגי אביי ורבא אבל בזה דתלי' בנ"ט דמין במינו לית ביה בנ"ט ובא"מ אית בי' טעם מורגש מה נ"מ בשם כלל אי מרגישין טעם איסור אסור ואי לא מותר דלא תליא איסור והיתר במין וא"מ רק בהרגשת טעם דטכ"ע דאורייתא ממשרת ועמ"ש פלתי כי רמ"א יש לו לכאורה ראיה מגמרא ולכאורה דברי רמב"ם מורים כן אבל העלתי מ"מ לדינא כש"ך גם בררתי מה נקרא מינו ואינו מינו ע"ש כיון דלענין דשיל"מ ושאר דברים האוסרים במשהו תלוי מין וא"מ בתר שמא

ח באינו מינו ואי קשה יטעום קפילא לדעת רמ"א דשינוי שם אף דשוה בטעמא קרוי אינו מינו לק"מ דא"א למטעם אבל לדעת הש"ך קשה וצ"ל שנפל לתוך ירקו' כזית בשר נבילה וכזית שחוטה ונשפך ולא נודע אם היה הירקות ס' בצירוף זית בשר שחוטה

ובטל זית נבילה או לא וזה א"א לברר כי אף שמרגיש טעם בשר מ"מ אפשר דהיה נ"ט זתים ירקות וזית בשר שחוטה ואיכא ס' ומ"מ מרגיש טעם מזית שחוטה. וכ"כ למ"ד אפשר לסוחטו אסור אף בשאר איסורים א"כ י"ל טרם שנשפך נתוסף הרבה היתר עד א"א לטעום ולהרגיש האיסור ואין כאן טעם האיסור מ"מ אם לכתחילה היה פחות מס' מה בכך שנתרבה אפשר לסוחטו אסור.

ט אסור ובשר עוף בחלב דעת האחרונים דהוי כמין במינו וספיקא להקל וכן משמע בחולין דף צ"ט ע"ב בתוס' ד"ה א"מ דכתבו הואיל ובשר שחוטה ספק להקל ע"ש ואיירי באופן דא"א לברר ע"י קפילא כמ"ש בס"ק ח'

י רואין הש"ך השיג דמ"מ יהיב טעמא בא"מ אף ע"פ דהבאתי ראי' לדברי הש"ך מתוס' דעכו"ם מ"מ העיק' כש"ע ורשב"א

יא וא"א לעמוד ה"ל ספק חסרון ידיעה ולא שמי' ספק.

יב רתיחת מליחה וכן ע"י עירוי אבל ע"י כבישה כולו אסור:

יג כאלו מכירו עמ"ש פלתי דאם עי"כ המאכל מתקלקל יש להתיר בלי מים ע"ש:

יד אבל אם נפל עמ"ש פלתי כי דין זה צ"ע ותלי' א"א חוזר וניעור אסור:

טו לבטל כזית הבלוע כי כל מה שבקדירה מתחבר ומצטרף עם מה שבלע קדירה ולא שייך נ"נ:

טז גבי כלי נ"נ היינו גוף הכלי ולא הבלוע:

יז שבלע כו' דס"ל בבלוע נ"נ:

יח א"צ אלא ס' דאין אומרים בבלוע נ"נ:

יט כלי חרס דעת הט"ז דגוף חרס נ"נ ואין כן דעת שאר אחרונים דתליא אי אמרינן חנ"נ בחצי חתיכה או לא כמ"ש המרדכי ש"מ הכל בבלוע איירי כאחרונים:

כ ס"א מבואר לעיל הטעם י"א הואיל והוא ברי' הוסיפו במנין וי"א דיש בבצים גדולים וקטנים ועמש"ל סימן פ"ו:

כא והוא וכו' דמרגישין הטעם ביותר מס':

כב אפילו באלף וכו' וכתב האו"ה שהוא מדרבנן ועמ"ש פלתי והעלתי אם אינו מתבלין מפורסמים רק שמתבלי' הקדירה וכדומה אזי מדאורייתא בס' ומדרבנן החמירו אבל תבלין גמורים פלפלין וקנמון וכדומה כל כמה דמרגישין טעם מהתורה לא בטיל

כג אינן בטילים עמ"ש פלתי והבאתי דעת או"ה לחלק אם נותן טעם באותו קדרה אז לא בטיל אבל אם אינו נ"ט אע"פ שבקדרה אחרת נותן טעם בטילה ועי' מ"ש פלתי אם דרך ליתן היינו מין במינו וגזרו ואם אין דרך לא גזרו ע"ש:

כד לבטל חבירו בזה דאין שוים בטעמן לכ"ע אפילו למ"ד אסורים אין מבטלין מ"מ מותר דהא אם יטעום קפילא לא ירגיש טעם חלב ולכ"ע מותר אבל אם שוים בטעם ואיסורים נפרדים חלב בהמה וחלב חיה טריפה אם שוים בטעם ובשמא ג"כ מצטרפין ע"ש באריכות:

## סימן צט

א עצמות איסור וכו' עיין פלתי מ"ש ליישב סוגי' דגמ'

ב עם ההיתר ע' פלתי בקושי' הפר"ח מ"ש מקדירה אטו דאיסורא בלע ודהתירא לא בלע

ג ההיתר ודעת רי"ו דוקא במין במינו וע' פלתי

ד שלא לצרף וכו' עצמות היתר מצטרפין להיתר

ה לבטל ועצמות הרכות נדונים כבשר ש"ך.

ו כי כן עיקר הקשה הב"ח ה"ל איסור דבוק ותי' הש"ך דלא אמרינן נ"נ הואיל דמועיל הגעלה ועמ"ש פלתי.

ז מצטרפת דאף היא מקבלת טעם איסור אבל אף שמצטרפ' להתיר המאכל חתיכה אסורה דאפשר לסחטו אסור וע"ל סי' ק"ו

ח ואין נוהגין כן וצריכין ס' נגד כל חתיכה וחתיכה מ"מ אסורה

ט ונתמעט דגם איסור היה יותר וג"כ נתמעט הא אם ידעינן כמות האיסור משערין גם מה שבלע ומהרש"ל פוסק בכל פעם משערין רק כמו שהוא לפנינו מבלי הבדל.

י בשוגג היינו במקום דלא שייך חנ"נ אבל במקום דשייך נ"נ לא מהני הביטול

יא אסור למכרו ודעת הש"ך אם אין מוכר ביוקר לישראל מותר ועיין פלתי

יב לח בלח והש"ך השיג בב"ח מא"ל ועמ"ש פלתי דבאמת הטור דכתב דהמורה א"צ לחקור מיירי בשאר איסורים אבל בב"ח ודאי צריך לחקור

יג קודם שנודע ודעת האו"ה דגם חנ"נ לא אמרינן קודם שנודע תערובות והש"ך השיג וכתב דלכך השמיטו הרמ"א ועי' מה שכתבתי פלתי דגם דעת האו"ה בשאר איסורין ולא בבשר בחלב וישבתי קושיות הש"ך:

יד אבל אם נודע עי' מה שכתבתי פלתי בישוב קושי' הש"ך על או"ה:

טו במזיד אסור היינו למבטל עצמו אבל לאחרינא שרי:

טז מרבה עליו ומבטלו ובא"ח גבי מותר שמן פסק דאין יכול לבטלו עיין פלתי דיש חילוק בין לח ליבש וגם בין איסור מוקצה דהוא כשל תורה לשאר איסורים:

יז חוזר וניעור הפר"ח האריך בשורש הזה ועמ"ש פלתי בכל שיטת הפוסקי' ולדינא אין להקל נגד דברי רמ"א ע"ש:

יח שהרי נתבטל במים אפילו לדעת הר"ן בנדרים דהיתר בהיתר לא בטל מ"מ אין נעשה נבלה ואם כן כשנופל מן החלב אין נופל רק לפי ערך ואיכא ס' ומותר:

## סימן ק

א בריה וכל הני אינם בטילים רק מדרבנן אבל מהתורה בטילים ועמ"ש פלתי בדברי תוס' ומפורשי' והעלתי דאינו אלא מדרבנן:

ב וביצה שיש בו אפרוח עי' פלתי דרטב"א חולק ובמקום דיש עוד צר להקל יש לצרפו ולומר דלא קרוי ברי'

ג אפרוח אבל יש בו דם לכ"ע לא הוי בריה ועיין פלתי ודע כי כוונת המחבר במאמרו ביצה שיש בה אפרוח להיפוך שהיה בביצה ופי' היה אפרוח בביצה והוציאו מבינה ונתערב עם אפרוחים אחרים ואינו ניכר וקמ"ל דזה אפרוח שהיה בביצה אסורה מתחלת ברייתו ונקרא בריה ואינו בטל אבל ביצה שיש בו אפרוח שהיה בביצה לא יצוייר התערובת דאם גם באינך ביצים אפרוחים כולם אסורים ואי לית בהו מה תערובות שייך וכבר נדפס קו' זו בשמי בס' באר היטב ותי' שם אין שחר

ד אפי' באלף עמ"ש פלתי לחזק דעת האומרים ברי' בטל באלף ע"ש

ה חיות או ברית נשמה ועמ"ש פלתי כנה דמותר להרגו בשבת אי בטלה בתבשיל כאשר קרה בזמן חות יאיר שנפל לתוך מרק של אורז דא"א לבודקו ע"ש:

ו שאסור מתחלת ברייתא והרא"ש חולק ועמ"ש פלתי דנ"מ אם הרחש הנקראים מילווין נקראים בריה:

ז ושור הנסקל ואף דאסור מחמת אבר מן החי מ"מ מחמת אותו איסור אינו אסור מתחלת ברייתו עמ"ש פלתי כי הגהת ש"ד חולק:

ח אין שמו עליו והא דלא נתן טעם זה בנבילת עוף טהור כמ"ש הרא"ש באמת דאף חתיכה שם נבילה עליו דאזלינן בתר שם עצם ד"מ תרנגולת שנתנבלה אם נחתך אבר נקרא חתיכת תרנגולת עי' פלתי.

ט ד' אצבעות היינו בגסה ובדקה ב' אצבעות או"ה פר"ח:

י ס' נגד שומנו ואם הוא דבוק בחתיכה אחת צריך ס' נגד כל החתיכות מאיסור דבוק ועמ"ש פלתי שיש להקל:

יא אם נמוח עמ"ש פלתי דיש להקל ומכ"ש בנשפך:

יב ג' תולעי' הואיל בריה דלא בטל הוא מדרבנן בעינן דאתחזק בג' תולעי' ועמ"ש פלתי:

# סימן קא

א אפילו אם הוא אסורה בהנאה ואם נתערבה חתיכה ה"ל דאסורא בהנאה בכמה חתיכות דמותרים בהנאה אבל מ"מ אסורים באכילה אי גם לענין זה לא בטלה ואסורים הכל בהנאה עיין פלתי:

ב שאם תתבטל ואם היא חה"ל ואם תתבט' לח יהיה חה"ל מ"מ אינה בטלה ועיין פלתי:

ג ואפי' אינה אסורה רק מדרבנן על פלתי שפלפלתי והעלתי באיסור דרבנן והוא רק איסור אכילה יש לצדד ביש עוד סניף להקל:

ד הוא ספק עיין מ"ש לקמן סי' ק"י:

ה אא"כ אסור' וכו' ואם העמיד גבינה בחלב טריפה אף דגבינה הוי חה"ל לפי מנהג המקום מ"מ חלב טרפה אינו חה"ל ושרי אם לא שיש בתוכו כ"כ חלב טרפה שמספיק לבד לגבינה והוי כולו איסור וחה"ל כן הסכימו אחרונים ועי' פלתי וגבינות של א"י אף דהאיסור מחמת בלוע אסור ואי הבלוע ר"ל מ"מ גזרת חכמים היה לאסור הגבינות עשהו כגופו של איסור ועיין פלתי שהבאתי ראיה לזה ע"ש

ו דהרי קליפה אינו ראוי להתכבד אפילו בב"ח דנאסרה מחמת עצמה ולא מחמת בלוע

ז ראוי להתכבד ואם הקליפה בעצמה לבד חה"ל דעת הפר"ח וכן נראי' דעת ש"ך דלא בטיל ועיין פלתי דיש להקל

ח שאחר שנתערב כיון דברגע דנתערבה לא היה חה"ל כבר נתבטלה ותו לא חשוב לאסור

ט וכן כבש שלם ואפילו כבר נתבשלו דקודם בשול בלא"ה לא חשיב חה"ל. וא"כ צ"ל אפי' נקרהו מגידי' והחלבי' והקרומות מ"מ מיקרי כבש שלם לבטול

י ראש וכו' אבל ראש בהמה משמע דחשיב ודעת מהרש"ל דלא חשיב מיהו אם הלשון בתוכה אינו בטל מחשיב' ואין הראש מגרע חשיבות.

יא עור שומן וכו' ודעת לחם חמודות דבטלה ונראה אף דעושים ממנו חתיכות ומכבדין אורחים מ"מ אין חה"ל דאין א' ראוי להתכבד רק הרבה ביחד א"כ כל א' מיקרי אינו ראוי להתכבד

יב או שלא במינם ואו"ה ס"ל דווקא במינם ועיין פלתי שפלפלתי בזה והבאתי ראיי' כדברי או"ה.

יג אין תולין אע"ג דבנפל א' לים אנו תולין לומר איסור נפל דשם אינו בעולם ואין אנו צריכין לדון עליו אבל כאן דאיתנהו בעולם ואנו צריכין לדון על חתיכה זו ג"כ אם טריפה או כשר לא תלינן בי'.

יד מדמין עיין פלתי דווקא שנתערב חד בתרי אבל חד בחד אין סומכין על זה הדמיון
טו ראש כבש הב"ח ראש כבש שנמצא בו מים והגופים נתערבו יש לבדוק בחוט שדרה אם נמצא שם מים תולין שהוא ממה שהיה בראשו מים ונמשך המים לשדרה ג"כ והט"ז פקפק על זה כיון שלא נמצא בכותב קדמון:

## סימן קב

א דבר שיש לו מתירין עמ"ש פלתי למה ס"ד להקל בספק חדש בט"ז ניסן ע"ש
ב אפילו ספק וכו' היינו בביצה שנולדה ביו"ט אחר שבת דבי' איסור דאורייתא אז לא מהני ס"ס דאיכא ספק בגופו וס' בתערובות אבל בנולדה ביו"ט דעלמא דהוא רק איסור דרבנן גזרה יו"ט אחר שבת לא מחמירין בס"ס כן דעת המ"א ועמ"ש פלתי בישוב הגמ'
ג בשאינה מינה בדשל"מ כ"ע מודים דוקא מינה והטעם עמ"ש פלתי בשם הר"ן
ד בטל בס' ולכ"ע אזלי' בתר שמא כיון דאסור במשהו בלי נ"ט:
ה אם לבנו והפר"ח חולק דחזותא במילתא דרבנן אין בו ממש ועמ"ש פלתי דאין דבריו נכונים דלכ"ע כיון דאתא לחזותא הוי כמינו:
ו יש מי שאומר כתבו בלשון יש מי שאומר אף דלא מצינו בפוסקים להדיא חולקים מ"מ הואיל והא"ז נתן טעם דלכך לא הוי תיקו דבר שיש לו מתירין כשיבא אליהו דהמאכל מאקלקל ש"מ דלא ס"ל הך סברא דמי יודע דאליהו יתירו ומ"ש הש"ך ופר"ח דכן מוכח מגמ' עמ"ש פלתי דלא מוכח מידי:
ז לפיכך ביצה וכו' ולא הוי ס"ס דאיכא חד בגופי' וחד בתערובות לא הוי ס"ס:
ח לפי שאין המתיר ומה שהקשה הצ"צ בממ"נ אם יהיה מותר גם עכשיו מותר ואי אסור מ"מ מותר דנתבטל ועמ"ש פלתי:
ט לפי שצריך וכו' ומהרי"ל חולק דבהוצאה מועטת מיקרי דשיל"מ ונתן גדול אם הוצאה שוה כפי האיסור אף שכל התערובות שוה יותר מיקרי הוצאה מרובה אבל בפחות מיקרי הוצאה מועטת והוא בכלל דשיל"מ ועמ"ש פלתי ויש לחוש למהרי"ל:
י להגעילו וללבנו אפשר דהכלי נפחת ע"י ליבון באש והוי כמו מאכל מתקלקל:
יא וכל כיוצא בזה ודעת הש"ך להמתין מעל"ע דאז שב להתירו ד"ת ואף דמ"מ מדרבנן אסור ועמ"ש פלתי:
יב היכי שמאכל מתקלקל ואם אינו משובח כמו עכשיו לית לן בה כיון שאינו מקולקל דהא ביצה שנולדה ביו"ט הוה דשיל"מ שיכול להמתין עד למחר והדבר ידוע כי יותר משובח ביצה בת יומא:

יג אבל טעמו בטל והיינו שאין בו ממשות כלל כגון נתן ביצה לתוך התבשיל וחזר והוציאו שלם ואין בקדירה רק טעמו בעלמא וזהו מותר אבל אם נמוח ביצה אסור ועמ"ש פלתי

יד אם אין איסורו מחמת עצמו פי' כי הבליעה בעצמו א"א לאסור דהוי מין בשאינו מינו רק ה"א חנ"נ והוא הוי מין במינו. קמ"ל דלא כדעת ר"י דחתיכא גופיה נקראת בשם על שם בלוע האוסרה והוי מין באינו מינו

טו הואיל ומותרת לצלי ואע"ג דאמרינן להדיא בפרק הערל דתרומה אף דיכול ליתנו לכהן מ"מ לא הוי דבר שיש לו מתירין משום דנכהן לא נאסר מעולם וה"נ לצלי לא נאסר מעולם דהתם בתרי גבר' לכהן לא נאסר ולזר לא היה מותר מעולם מה שאין כאן הכא בחד גברא דאסור בבישול ומותר בצלי שפיר י"ל דהוי דבר שיש לו מתירין כי אמרינן לי' עד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתר ודו"ק

טז שלא היה ניכר כגון גיגת המלאה ענבים בעוטי' והרבה יין זב ממנה כבר קודם שבת וגם בשבת נוטף יין מהם והוא מועט ונתבטל רק דה"א דהוא דשיל"מ קמ"ל דלא כיון דיין הזב בשבת לא היה ניכר ועמ"ש פלתי דיש לומר בלא"ה ראשון ראשון בטל:

יז דהא אפשר ותרומה שאני דלאו מצוה לשאול אבל נדרים מצוה לשאול דכל הנודר כבונה במה

יח חוזר ונאסר היינו אותו דבר ולא שהאיסור חוזר כמו חדש דגוף הדבר אין חוזר רק האיסור ועמ"ש פלתי ריש סימן זה

יט ויש חולקין אע"ג דאנו אוסרין בחמץ אפי' טעמא בעלמא בחמץ החמירו כמו דהחמירו באינו מינו

כ המבשל בשבת במזיד דאסור לו לעולם ולאחרים מותר למ"ש כיון דאינו מותר לו לא מיקרי דשיל"מ ועמ"ש פלתי:

## סימן קג

א אינם בטילים דמה נ"מ בפגם הלא גופי' אינו פגום ועיין פלתי דלשיטה זו חמץ בפסח למ"ד דיבש ביבש משהו נותן טעם לפגם אם גוף החמץ נתמעך ונתמרב אסור:

ב אפילו באלף ודברים שהם פגומין בעצמותו והסריחו דעת הפ"ח לאסור ודעת המ"מ להתיר ועמ"ש פלתי

ג אפילו פגום קצת ולא לפגם ולא לשבח דעת הש"ך לאסור ודעת פ"ח להתיר ועיין פלתי אם ההיתר רוב אף דהאיסור לא לפגם ולא לשבת מ"מ מותר:

ד פגום ולבסוף השבית ואם אכלו בפגם דעת הש"ך להתיר ופ"ח אוסר ועיין פלתי דיש הבדל אם עומד לכך ואורתיה להשביח ה"ל כמשובח ואסור:

ה בכף וכו' דה"ל נותן טעם בר נ"ט דהתירא דהא הוא פגום ואפילו קיבל הכף מגוף האיסור משובח מ"מ למ"ד אפילו נתבשלו תנן מותר דהוי נ"ט בר נ"ט.

ו שיש בה מלח או להיפוך חסרה מלח ואלו נתן בה ריבוי מלח היה מושבח. ונראה דעכ"פ אסור ליתן לתוכו מלח דיהיה מורגש האיסור

ז דבשר אינו פוגם דבש משמע הא שמן פוגם והש"ך האריך דאינו פוגם ועמ"ש פלתי והוכחתי דשמן בעין פוגם בשר מ"ש:

ח משקה הנעשה וכו' ועיין פלתי שהבאתי ראיה מדברי תוס' בישוב קו' מהרש"א:

ט שתהא מודחת ובסתם היא בחזקת מודחת עד שנודע שאינה מודחת

י אם יש ס' ומהרש"ל מחמיר באין בו ממש פר"ח:

יא שעבר ליל עמ"ש פלתי בשורש הלזה וכל לילה בעינן מתחלת שקיעה עד האיר היום שתהא הקדירה בלי בישול

יב הוחמו מים למ"ד חנ"נ בשאר איסורים ודאי דמים נבלה ונבלעו ולר"א לא שייך נעשה נבלה הואיל וכבר בלוע מבב"ח הוי כשאר איסורים רק הוי נותן טעם בר נותן טעם דאיסורא מיהו א"צ ששים נגד כל המים רק לפי חשבון בלוע במים:

יג וכן אם עברה וכו' עיין מה שכתבתי פלתי אם אח"כ לאחר בישול בשר בחלב עברה לילה שיש להחמיר ע"ש:

יד ובמקום הפסד וכו' עמ"ש פלתי אם יש לסמוך אסמ"ק:

## סימן קד

א נ"ט לשבח והש"ך השיג דמנלן דנטל"ש ועמ"ש פלתי ליישב דברי הש"ע:

ב ודוקא בשרץ עמ"ש פלתי לדעת ת"ה דיבש ביבש מין באינו מינו כזית בכא"פ וגם שרץ בכעדשה אי מיקרי בריה ע"ש:

ג עליו אפילו למאן דאמר לא אמרינן חתיכה נעשה נבלה מ"מ כשעירה אותו שמן הרך אפשר לסוחטו אסור וכשחזר ונתערב אסור התערובות ולא קשה הא דבר הנאסר ע"י קליפה אינו אוסר תערובות עיין מה שכתבתי פלתי:

ד אפי' וכו' עיין פלתי שהארכתי להתיר במקום הפסד אם לא בידוע שהיה רך כשנפל ועכבר בתוכו והשומן קשה דרגלים לדבר דנפל אז כי דרך שומן להתקשות ואיך יכול ליפול לתוכו. ועיין פלתי

ה בנ"מ איירי שהשומן היה חם ולכך בעי נ"מ ולא מחמת כבישה דהא הוי ספק ספיקא:

ו מאוס ואפילו איכא ששים אינו מועיל פר"ח:
ז אם היתר רבה ואע"פ שהאיסור בכא"פ דכיון דליכא טעמא ה"ל כמין במינו פ"ח:

## סימן קה

א מע"ל וכו' ואם נכבש בכלי מעל"ע וכלי בלוע איסור אוסר הנשרה בו דה"ל כמבושל ואחרונים תמהו דהא ה"ל נטל"פ ועמ"ש פלתי ומה שקשה בזה בתוס' ורא"ש ומה שי"ל ליישב באו"ה
ב ויש מקילין אם לא שהאיסור שמן דאז מפעפע למעלה ואף אנן בקיאין בזה ש"ך:
ג וספק כבוש. דהוי איסור דאורייתא ולכך ספקו להחמיר אבל בב"ח דרבנן כדאמרינן חידוש הוא דאי תרו לי' וכו' ספיקו מותר ועמ"ש פלתי אם כבוש בציר שהוא כדי שיתן על האור ג"כ מהתורה ע"ש:
ד אסור עי' פלתי היינו ספק יש כאן ב' חתיכות א' נכבש מעל"ע וא' בפחות ולא ידעינן מי הוא הנכבש מעל"ע זהו דספיקו אסור אבל אם יש ספק אם מונח כבוש מע"ל או בפפות עמ"ש פלתי דיש להקל ואוקמינן בחזקת כשרות:
ה בתוך חומץ ודעת הש"ך בחומץ בעינן מע"ל כמו במים והאריך בראי' ועמ"ש פלתי דאין להקל אפי' בחומץ גרוע. ודעת המ"א דחומץ שכר לא הוי דבר חריף ולכך כתב דבחמץ בפסח לא הוי דבר חריף רק משקה שקורין בארשט ועמ"ש פלתי:
ו כדי קליפה והציר צריך ליהות אינו נאכל מחמת מלחו:
ז לכתחילה אפי' דבר שדרכו בהדחה דודאי ידיח מ"מ יש ליזהר לכתחלה:
ח אלא כ"ק עמ"ש פלתי דדעת הש"ך אפי' נפסק קלוח ואני כתבתי דבעינן דוקא דלא נפסק קלות אם לא בדבר גוש או חום אצלהאש כמו בפסח שנצלה באש ונטף מרוטבו דאז אפי' לאו נפסק אוסר כדי קליפה.
ט דכ"ש אינו אסור ומהרש"ל מחמיר בדבר גוש דהוי ככלי ראשון ועי' פלתי כי דעת התוס' דלא כוותי' ואין לנו אלא דברי רמ"א דלא מחלק
י אמרינן בי' עי' פלתי כי דעת מהרש"ל בכלי לא שייך דין תתאי וכו' וע"ש בכלי חרס. יש להחמיר:
יא אסור לערות וכו' אינו אסור רק כשעליון צונן ותחתון חם אבל שניהם חמין מותר עי' פלתי:
יב ודוקא באיסור חלב עי' פלתי דבררתי כי אמרינן אזל היתר ומטפם לאיסור באיסור עצמו ולא שיפטם לבלוע ובאיסור עצמו ג"כ אם אין איסור כחוש לגמרי אבל בכחוש לגמרי לא אמרינן ע"ש באריכות:

יג דשייך בו שמנונית היינו באיסור דרבנן אבל במילתא דאורייתא אפי' כחוש לגמרי אסור דאנן לא בקיאין ש"ך:

יד בשר בחלב ועמ"ש פלתי אם הפי' דנצלה בשר עם גבינה אבל בשר בלוע ונצלה עם שאר דברים אין איסור מחמת עצמו ואינו אוסר או י"ל בשר בחלב הואיל האי לחודי' שרי הוי איסור מחמת עצמו ועיין פלתי דעיקר כפי' ראשון ע"ש באריכות

טו הנוגעת ובזה בקיאין להבחין בין כחוש לשמן ודם איסור כחוש פ"ח:

טז בתחתונה חמה אבל אם צוננת אפילו קליפה לא בעי דלא שייך אדמיקר וכו' כיון שהוא רק איסור בלוע ש"ך ופר"ח חולק:

יז אפילו באיסור שאינו שמן ואי יש בו שמן אם אוסר רק כ"ק או מפעפע יותר נסתפק הש"ך וצ"ע:

יח ואם נתבשל כו' דכולי' נעשה נבילה דהוי איסור דבוק ואין הקרום מפסיק לבל יהיה איסור דבוק ואין לתמוה כיון דאנן אף במליחה בעינן ס' אם כן מה ארי' נתבשל הא מעת מליחה נאסרה ואי דנצלה בלי מליחה הא אסורה משום דם דבכולה משערינן ואפשר דיש ספק אם נתבשל בלי מליחה מחמת דם ה"ל ספיקא דרבנן אבל מחמת חלב ה"ל ספיקא דאורייתא דאף דאיסור דבוק דרבנן מ"מ גוף איסור דאורייתא וצ"ע:

יט והקרומות פי' ענין נפרד גיד וקנוקנות דאיסור דרבנן סגי בקליפה אבל קרומית מחלב שאיסור' דאורייתא אף שכחוש מ"מ בעי נ"מ פ"ח:

כ דאין חלב וכו' וא"כ אין מצטרפין לבטל וכל אחד צריך ס' ודווקא במליחה דלעיל פסק דחלב מפעפע:

כא אם אין ידוע הש"ך ופר"ח האריכו ושרש דבריהם כיון דאילו מפעפע מחתיכה לחתיכה היה מספיקם לבטל החלב א"כ בנגע בכולם הא יש ס' ואי בלא נגע לבטל חד בתרי ומהר"מ ס"ל חתיכה נעשה נבילה וא"כ פולט וחזר ובולע אבל לשיטת מחבר דלא ס"ל חתיכה נעשה נבילה קשה והפרי חדש פי' דכל חתוכות יש ששים אבל הרוב ליכא ששים וכיון דלא ידעינן חיישינן דלמא נגע ברוב ואסרן ולא שייך ברובא בטל דרוב נאסרו:

## סימן קו

א וכן עיקר עיין פלתי שהקשתי ע"ז מגמ' וישובו בזה:

ב ודלא וכו' עמש"ל בסי' ל"ב בישוב סתירה:

ג ולפי מה שנוהגין היינו למ"ד דאף לח בלח אמרינן נעשה נבלה ועמ"ש פלתי בזה דהא דאמרינן בלח בלח אפשר לסוחטו מותר היינו שנתערב צונן בצונן אבל אם נתערב לח בלח חמין דבלע אף שנתרבה מ"מ אפשר לסוחטו אסור דאין הבלוע בחמין נפלט:

ד אין חילוק עמ"ש פלתי בגמגום לשון רמ"א דלפי סוגי' הגמ' זה בזה תליא במקום שאפשר לסוחטו מותר אין חתיכה נ"נ. ועמ"ש דבשאר איסור דלא גזרו רק משום בב"ח אפשר דלא תלי' זה בזה:

ה אלא לענין זה עיין פלתי דיש עוד נ"מ אם נאסרה במשהו דאין נעשה נבלה ומ"מ אפשר לסוחטו אסור:

ו חתיכה ראוי להתכבד היינו בב"ח דרמ"א כלל בב"ח עם שאר איסורים בזה כאחד וקאמר בשר בחלב דאם היא חתיכה הראוי להתכבד דאסור:

ז ואם הוא דבר לח וכו' עדיין לא הבנתי ההבדל בממ"נ ע"כ אינו מכיר לח ההוא שנאסר וא"כ אף ביבש בטל, ואם מכירו בגוון וכדומה באמת אסור וי"ל להיפך דבלח בלח אין במציאות שלא יתבטל כיון דאיכא ס' כמ"ש הרמ"א אבל ביבש ביבש יתכן חתיכה אחד בלוע איסור מחזיק כזית וחתיכת היתר מחזקת ס' זתים וא"כ הרי בטל טעם בס' אבל חתיכה עצמה האסורה כי א"א לסוחטו אינה בטילה ברוב דבעינן חתיכה אחד נגד שני חתיכות וליכא ועיין סי' ק"ט וק"ל:

ח שהחלב שבה וכו' וא"ת הלא ע"כ היה לה מליחה תחילה מחמת דם וא"כ בלא"ה נאסרה תי' הש"ך דמתחילה הי' חתיכה גדולה והיה ס' ואח"כ חתך קצת ובשלה וכן י"ל דבישל ריש מעי באמתא בחל' שעליו ומשום דם לא מיתסר דאין מחזיקין דם וכו':

## סימן קז

א ואם לא עשה כן האחרונים האריכו ועיין פלתי תכלית הקיצור והמסקנא דאם לא עירה האילפס רק לקח בכף הביצים והדגים מאילפס ונתנם לקערה בזו בעינן קי"ט דגים או ביצים ואז כולם כשרים ובלא"ה הכל אסור אבל אם עירוי מתוך אילפס לקערה הדגים עם הרוטב לפי המסקנא א"צ קי"ט דגים ובלא"ה הכל מותר אבל אם נודע בבירור שהדג טמא היה בראש האלפס אזי צריך קי"ט דגים וא"צ תו קליפה כלל ואע"ג דעירה רוטב ג"כ.

ב הכלים משום דמוקמינן הכלים בחזקת כשרות רק ע"ז יש לפקפק א"כ דגים כמי אלא הואיל ושכיח להיות כך בדגים באילפס חיישינן ועיין פלתי וי"ל דבאמת הכלים מותרים לאחר מע"ל שהם בלא"ה נטל"פ וכ"כ מהרש"ל בתשובה

ג להחזיר הכף אעפ"י שכף ס' נגד האיסור מ"מ אין הכלי מצטרף לבטל האיסור הדאמרינן בגמרא גבי קדירה.
ד כנגד כל הכף דאין אומרים בכלי נ"נ וע"ל סי' צ"ח דמחלק בין חרס למתכות
ה נגד התבשיל ודעת הש"ך כנגד כל הכף דלא ידעינן כמה היה בכף וכמה בלע ויש להחמיר
ו דהרי נעשה נבילה בכף ואף על גב דהכף כלי שני הואיל והיה בתוך הקדירה שהוא כלי ראשון והוציאו משם עדיין חום כלי ראשון עליו וזבוב אי הוא נותן טעם לפגם דעת הש"ך במקום דליכא הפסד מרובה לאסור ובחלא ושכרא אפי' במקום הפסד מרובה יש לאסור:

## סימן קח

א אין צולין וכו' אעפ"י דקיימ"ל ריחא לאו מילתא מ"מ לכתחילה אסור ועמ"ש פלתי
ב בשר העלו האחרונים דוקא כשאחד מהן או איסור או היתר שמן דאזל היתר ומפטם לאיסור אע"ג דאין הנאסר יכול וכו' גבי ריח אמרינן דמפטם היתר לאיסור אבל בשניהם כחושים אף לכתחילה מותר דלא כרמ"א בת"ח דאוסר אף לכתחילה ועמ"ש פלתי דיש להחמיר לכתחילה
ג הרי זה מותר והא דלעיל סימן צ"ו פת שאפה עם צלי אסור לאכול בכותח התם הוי כלכתחילה דהפת יכול לאכול לכל דבר לצלי וכדומה ולכך אסור
ד מחזיק י"ב עשרונים היינו כמו בזמן התלמוד שהיה מדביקים הלחם בדופן התנור וא"כ בכל ארבע הדפנות היה מדביקין וא"כ אם בכל ד' דפנות היה יכול לדבק ביחד י"ב עשרונים הרי זו תנור גדול וכך היה קבלה מקדמונים שתנור גדול שיעורו י"ב עשרונים ולכך לא נתנו שיעור בגובה דזה ממעט הריח דכיון דכל הדפנות. מצטרפים וא"כ אם התנור גבוה דפנות התנור גדול ונבדק בהן לחם רב ואם התנור נמוך יקטנו הדפנות ודבקיות הלחם וא"כ כשיעור י"ב עשרונים הכל בכלל ואין שיעור כלל וכלל לרוחב וגובה התנורים
ה ופיו פתוח דעת הפר"ח להקל אפילו פתוח במקום שעשן יוצא ונכון הוא דהא הריח יוצא דרך החור ההוא לחוץ ונתמעט
ו ואינה נוגעי' עיין פלתי דאם נוגעים לא שאוסר כדי נטילה כדין איסור חם רק אסור כולו משום ריחא מילתא ועיין פלתי:

ז אין לו פת אחר והוא גברא דלא יכול לאכול פת לבדו או יש לו דבר בחלב שא"א לאוכלו בלא פת אם כן אם לא יאכל יפסיד מאכל החלב ה"ל דיעבד ושרי כן דעת רמ"א ודלא כפר"ח והא דשיעור תנור מחזיק י"ב עשרונים היינו מצה דאופן מי"ב עשרונים קמח מצות ולא חמץ ועמ"ש פלתי.

ח דבר חריף או שנעשה לריח אוסר אפילו בתנור גדול ופי התנור פתוח או"ה:

ט אפילו בדיעבד ופר"ח מסכים למהרש"ל להכשיר בדיעבד וכן הסכמתי בפלתי:

י בדיעבד ומתוך דברי המ"א בסי' תמ"ז דטרח למצוא דבר חריף בפסח שהוא בארש"ט ש"מ דס"ל דחומץ שכר לא מיקרי דבר חריף ועמש"ל סי' ק"ג:

יא אפילו בבצק היינו שלא נילוש הבצק בשומן הא נילוש אסור אחרונים:

יב פת עם הבשר דעת הש"ך אם אינו כעין תורא דשרי לעיל סי' צ"ז אסור לאוכלו לגמרי ודעת פר"ח להקל בריחא ובהגהת ש"ד משמע כש"ך.

יג אפילו כל מה שבתנור דהא הריח הוא מתפשט לכל אפילו לא נגע והוא הדין צירוף לבטל:

יד ויש אומרים שאין לחלק ודעת המ"א בסי' תמ"ז להחמיר בחמץ של פסח ואני הארכתי לדחות ראיה שלו:

טו לבשלם וצלי קדר או כלי שמטמינים בשבת דעת הפר"ח להקל ועיין מה שכתבתי פלתי להחמיר:

טז כשאינו ב"י ולא גזרו אטו ב"י דלא אפשר וכי כל פעם ששופך עליו יעשה הכשר תוס' וכתב הפר"ח זה הכל אם המרדה של א"י אבל של ישראל גזרינן:

יז ולא קליפה דהוי תשמישו ע"י אור וצריך ליבון אחרונים:

יח של יי"נ אסור הפ"ת דעתו להתיר ועיין פלתי שיש לאסור ובפרט בייי"נ דאסור במשהו אבל בסתם יין דנהגו להתיר בששים ובמקום הפסד יש לסמוך אפר"ת כיון דרי"ף ורמב"ם מתירין:

יט מותר לשאוב ואף דקיימ"ל לעיל דלכתחילה אסור שאני הכא דאזוקי מזיק ועיין פלתי:

כ בפיו לפי משמעות רוב פוסקים אפילו בחוטם מותר להריח ופיו לרבותא נקט אף דנהנה בפיו מאיסור:

כא לטועמו אפי' באיסורי אכילה גרידא אסור:

## סימן קט

א מין במינה אבל באינה מינה צריך ס' ואפילו יבש ביבש שמא יבשלם ויתן טעם:

ב והאיסור וכו' החתיכה בעצמה מיקרי יבש ביבש רק הטעם שנתנה בחתיכה שבצידה מיקרי לח בלח דרך משל חתיכות איסור במין במינו לר"י דמין במינו לא בטל היינו לח בלח אבל לא יבש ביבש החתיכה עם חברתה מיקרי יבש ביבש אבל הטעם שקבלה מחברתה מיקרי לח בלח ולא בטיל:

ג ואינו מכירו וקמח אי הוה לח בלח או יבש ביבש יש מחלוקת בפוסקים ודעת רמב"ם דלא מיקרי לח בלח ובתוס' יש דיעות מחולקות ודעת אחרונים דהוי לח בלח ועמ"ש פלתי והואיל ואין מוכח להדיא דקמח מיקרי לח בלח ולכך במין במינו הואיל אפילו אי הוי לח בלח דבר תורה א"צ רק רוב. אין להחמיר בקמח בקמח וברובא בטל.

ד חד בתרי ואם ב' בג' ביבש וכן בלח שני מדות בשלשה נבוכו האחרונים והעלו ברובא בטל וע' פלתי דד"ת ודאי בטל רק מדרבנן דעת הרמב"ם ורש"ל להחמיר דכנגד ג' בעינן ששה. ויש להקל הואיל דהוא רק דרבנן.

ה אבל לא יאכל וכו' דאכל ודאי איסור דנתערב אבל באוכל בפ"ע י"ל על כל אכילה היתר אכל ולכך בתערובות ב' בג' אסור ד' ביחד דאוכל איסור ודאי וכן א' בג' מותר לאכול בפ"ע ופשוט.

ו אפי' זה וכו' עיין פלתי דזה חומרא דרבנן ומהתורה מותר אפילו אדם אחד

ז ואינו מכירו דהיינו שנפרך לחתיכות קטנות שאין ניכר

ח יבש ביבש דעת הש"ך ופר"ח דהוא מדרבנן ותה"ד דעתו דד"ת בס' ועמ"ש פלתי ועיקר אם נתערב כזית בכא"פ שהוא נערך א' בט' זתים אסור מהתורה אבל ביותר מזה אינו רק מדרבנן דשמא יבשלם ויתן טעם

ט בין האיסור עיין ש"ך דהביא דעת א"ז באיסור דרבנן חד בחד מותר לאוכלן שני בני אדם אבל לא באדם אחד ורמ"א כתב שהרא"ש חולק ועיין פלתי

י מדרבנן מין בא"מ יבש ביבש באיסור דרבנן דעת הש"ך חד בתרי בטל דאף אם יבשל לא יבא לידי איסור התורה והרב בעל מנחת כהן השיגו ולפי מש"ל בלא"ה יש לאסור יבש ביבש בלי הטעם שאם יבשל וכו' פשיטא דעיקר כש"ך וכן מורים דברי רמ"א

יא ואם בשלן דעת הש"ך ופר"ת אם בישל קצת בקדירה זו וקצת בקדירה זו קודם שנודע התערובות א"כ יש בכל קדירה ספק איסור ואוסר משא"כ אם בישל לאחר שנודע התערובות (וע"ל סי' קי"א):

## סימן קי

א במינו ורמ"א ואחרונים דעתם אפי' שלא במינם אינו בטלים והא דנקט במינו משום דאינו מינו לא שכיח שלא יהי' ניכר ויתוודע התערובות אבל אי יזדמן אף בא"מ לא בטלי ועמש"ל סימן ק"א ע"ש.

ב בכל שהוא מ"מ אית להו תקנתא שימכור לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבהן אבל להשליך דמי הנאה לים המלח רוב פוסקים אוסרים חוץ בע"ז דתופסת דמיה ש"ך ופר"ח עיין פלתי וממש"ל דנראה שצריך דעכו"ם א"י שער המקח רק מאמין לישראל שאומר לו כך השער ומוזיל גבי' מקח משור הנסקל וכדומה. וא"כ ליכא החזקת טובה

ג חביות סתומות גדולות הן בערלה והן בייי"נ וכ"כ רמ"א לקמן זה בשלימים אבל לא בנחתכים דאז ליכא חשיבות

ד של בעה"ב של תרומה וכלאי הכרם ולענין חמץ בפסח תלי' לדעת רשב"א לשיטת הואיל חמץ במשהו אף פרוסה אינו בטל ומכ"ש של נחתום והרא"ש חולק דלענין יבש ביבש לכ"ע בעינן דבר חשוב ובע"פ אחר חצות מודה רשב"א דבעינן ככרות של בע"ה והיינו לדעת דס"ל חמץ לא מיקרי דשיל"מ ע' פלתי

ה ובעלי חיים אע"פ דאסור מתחילת ברייתו וא"כ לא מיקרי ברי' מ"מ אסור משום ב"ח ואם נשחט בטל אבל האסור מתחלת ברייתו קרוי ברי' ואפי' במותו כל זמן שהוא שלם

ו למנותן תמיד משא"כ ביצה דלפעמים מוכרין סל מלא בצים באומד וכ' רש"ל דעכשיו אין מצוי למכור כן ואפילו ביצה לא בטל וכרכשתא כתב מרדכי אף דנמכר במנין בטלה.

ז ואזלינן לקולא עיין פלתי דהעלתי דרך משל ייי"נ שנתערב בשאר יינות ויש בו חביות סתום ולא נודע אם הוא של יין נסך או יין כשר הרי אלו מחמירין דאולי יין נסך הוא ואוסר ולא בטל היותו דבר חשוב

ח ונשחטו וכו' אפי' אחר שנודע התערובת

ט שאינו ראויה להתכבד הש"ך פי' דהוא לשון מושאל דראוי להתכבד לא שייך דהוי כבש בעורו רק כוונת רמ"א דבר שבמנין ועיין פלתי שבררתי אם לא נודע התערובת עד אחר שהפשיט עור מן בהמה ואז הוי חה"ל וכ"ש דכל זמן שלא הופשט היה יכול לברר הטריפ' א"כ לא שייך ביטול ולא בטל

י ואחד מוכרת נרא' דמיירי דמוכר טריפות בגלוי ויודעים הכל שזה החנות מוכר טריפות דאל"כ איך יתכן שאין יודע ממי לקח הלא המוכר לא מכר לו סתם דאטו ברשיעי עסקינן וכיון דאמר לו שהוא טריפה איך יתכן שאינו יודע ממי לקח ועכצ"ל דמיירי בחנות מפורס' וא"כ אין צ"ל לו שהיא טריפ' דהיא מפורסמ' בכך והוא שכח אח"כ אם לקח

מהך חנות כלל ועמ"ש פלתי דאפשר דמיירי דאותו החנות הוא א"י או שבשעה שקנה לא ידע: שיש טריפות בחנות

יא ביד א"י אבל אם נמצא ביד קטן מומח' שראוי לסמוך עליו בטרפו' ה"ל כנמצא ביד ישראל וטרפה פר"ח

יב מותר עמ"ש פלתי ועיקר דאותו חנות המוכר בשר טרפה הא א"י

יג אבל חז"ל אסרוהו. ע"ל סימן ס"ג באריכות גם בררתי שם אפילו נמצא קרוב לחנות טרפה מ"מ אזלינן בתר רוב וע"ש אם רוב דעלמא נמי מועיל או רק רוב אותו עיר ושכינה ע' שם מ"ש בשם הרשב"א.

יד אבל אם פירש דעת הר"ן בראינו פירשה בפנינו מ"מ לא הוי אלא קבוע דרבנן ובעל התרומה ורש"א ס"ל הואיל ונולד ספק במקום קביעת ה"ל קבוע דאורייתא

טו ונתערבה באחרות והקשו הא מחבר גופיה פוסק וכן רשב"א מרא דהך דינא דל"א ספק א' בגופו וא' בתערובות ועיין פלתי דיש לדחוק דמיירי דהך מוכר טריפות לא ניכר איזה בהמה וד"ת חד בתרי בטל וה"ל רק קבוע דרבנן אבל זה דוחק רק הנכון כמ"ש הש"ך קבוע חידוש ואין לך בו אלא חדושו ודי להטריף בחד ספיק' אבל לא בתרי ספיקא ועיין פלתי ולפי זה אם ט' מוכרות בשר נבילה וא' שחוטה והוה קבוע כמחצה על מחצה ונתערב באחרים אף המחבר מודה דלא מהני ס"ס דהא אדרבה זולת החידוש הוי ודאי איסורא דהא רובא איסורא

טז אלא לאחר שפירש ואם מכר כל בהמה קודם שנתוודע הטריפ' דעת הרב בעל דרכי נועם דאותן אנשים שקנו באחרונה הבשר טריפה ועיין פלתי שכתבתי דהכל מותר וכן עמא דבר

יז שאין הכל בקיאין משמע הא מדינא מותר דלא שייך קבוע אעפ"י שהוחזק איסור במקולין הואיל ואין איסור ניכר לא שייך קבוע והב"ח דעתו כטור דמ"מ שייך קבוע וא"כ מדינא אסור ועיין פלתי ובבהמה נראה ודאי דלא מקרי קבוע אבל אדם באדם דלא שייך ביטול נראה דהוי קבוע אפילו אינו ניכר ומ"מ דעת רמ"א נראה בא' מבהמות לכאורה כב"ח ועיין פלתי שיש לדחוק דגם רמ"א ס"ל כן שיהי' ניכר האיסור

יח הכל דעת הט"ז צלע א' שנחתכה לשני חלקים אחד גדול וחה"ל ואחד קטן ואין ר"ל ששניהם אינו בטלים ופר"ח חולק דקטנה ב טל ועמ"ש פלתי ראי' לט"ז ומכל מקום לדינא הנכון כפר"ח גם עובדא בצלע שנחלקה לשנים וחצי נלקח קודם שנולד הספק וחצי לאחר לידת ספק והסכמתי כפר"ח דראשונה כשרה ושניה טרפה

יט בקיאין היינו במקולין אבל בביתו אין לאסור חתיכה שאין ר"ל ב"ח ופר"ח

כ אחר שנודע אבל קודם ה"ל קודם שנולד הספק ולא גזרינן דיקח מקבוע
כא פירשו ממיל' היינו שלא בפנינו אבל בפנינו יש אומרים דהוה קבוע דרבנן ויש אומרים דהוי דאורייתא ועיין פלתי
כב והא דאסור וכו' ופר"ח ומהרש"ל ביקשו לתרץ דלכך פסק המחבר לעיל סי' ע"ז באו"ב שנתערב דלכבשינהו הואיל והוא דבר שיש לו מתירין דלמחר מותר לא חיישינן דיקח מקבוע ועיין פלתי.
כג הביצה מותרת דהוי פריש ומרובא פריש ולא גזרינן דיקח מקבוע דמביצה לתרנגולת לא גזרינן ש"ך. ולדידן דקיימ"ל בפי' ממילא לא גזרינן שמא יקח וכו' בלא"ה לא קשה דהא כאן הוא פי' ממילא
כד מותרת נראה אם הביצה ג"כ דבר חשוב מ"מ מותר דהא מרובא פריש ורוב כשרים ולפ"ז צריך שלא יהיה רואה מטלת ביצים דאז ה"ל ראה ופי' אסור דה"ל לוקח מן קבוע אבל במקום שאין ביצה חשוב א"כ ממילא בטל אפילו פירש לפנינו דאין כאן תערובת
כה א' מהן דעת תה"ד להכשיר בנאכל דלא שייך אטו מזיד והש"ך חולק ויש להחמיר
כו או נפל וזהו אם לא פירש אבל אם פירש שאתה קורא עלי' שם היתר דמרובא קפריש א"כ אם נפל אח"כ לים האחריני באיסורי קיימי ש"ך והמנחת כהן פי' דוקא שפירש לאחר שנודע אבל אם פי' קודם שנודע תערובת ונפל לים הכל מותר וכ"כ פרי חדש
כז שנאבד וכו' דוקא דאינו כלל בעולם אבל בישנו בעולם אף על פי שאין לפנינו ואין מצוי כעת רק יש לחוש שיבא לעולם ונצטרך לדון עליו תו לא תלינן בי'
כח שתים ואם נתערב ב' בג' מותר לאכול ג' דאיכא ודאי היתר תוך אכילתו דהא אין באיסור יותר מב':
כט להתיר ס"ס והש"ך כתב דרוב פוסקים מתירים אפי' בשם ה"ס והקשה ש"ך דלקמן סי' ק"מ מתיר אפי' בב' ספיקות ותירץ הש"ך לחלק בין דבר שלא שייך בי' אכילה רק הנאה ועיין פלתי:
ל ונודעו היינו דב' ספיקות בגופו אבל אם היה רק חד בגופו רק לא נודע עד שנתוודע ספק בתערובות מכל מקום לא מהני כיון דחד בגופו ואחד בתערובות:
לא כגון עוף דין זה צ"ע כי אין קרוי חזקת איסור כי עוף בחזקת איסור לענין אמ"ה אבל לא לענין טריפות:

## סימן קיא

א שומנו של גיד אפי' באיסורים שיש להן עיקר מן התורה כמו תרומה מדרבנן פר"ח:

ב לומר ושו' כתב הש"ך בשם הנימוקי יוסף דבאיסורי משהו לא אמרינן שאני אומר והפר"ח השיג ועיין פלתי מ"ש בזה והעליתי דלענין דשיל"מ יש מקום לדברי הנ"י:

ג נפל לתוך האיסור אפי' הוא דבר חשוב וחהר"ל וכ"כ האחרונים ועמ"ש פלתי בזה דהוא לכאורה נגד דעת הנ"י:

ד והיתר וכו' כתב הש"ך מ"מ כשכל אחד ניכר איזה איסור ואיזה היתר ובשעת נפילה לא נודע וכו' אבל אם תחלה נתערבה חתיכות היתר וחתיכת איסור ה"ל אתחזק איסורא ולא אמרינן שאני אומר והפר"ח השיג ע"ז דמ"ש ש"מ קרינן בי' אתחזק אסורא ועיין פלתי שהבאתי ראי' לדברי פר"ח ממשנה שלימה דתרומות ע"ש:

ה אינו רבה דבשל תורה בעינן רוב דאף דיהיה איסור נפל מ"מ בטל ברוב אבל בדרבנן כיון דספיקא דרבנן לקולא לא בעינן ריבוי:

ו גם בזו תולין להקל הרב הש"ך וכן הפר"ח הסכימו דאין הדמיון ממש דבבא דרישא הקילו אף דאיסור רבה על ההיתר משא"כ באינך בבא בעינן מחצה על מחצה אבל אם האיסור רבה לא אמרי' שאני אומר ועמ"ש פלתי בזה שגם בבא דרישא יש להחמיר להצריך מחצה על מחצה:

ז אבל אם האיסור רבה עמ"ש פלתי שדעת הרא"ה דגם בזו להתיר וכן נוטה דעת פר"ת. ואני טרחתי ליישב מה דקשה להרשב"א מסוגיא דש"ס ע"ש:

ח רבה כתבו האחרונים וא"ת דחתיכה א' של איסור מב' קדירות א' של איסור ואחד של היתר היאך משכחת לה שהאיסור מרובה על היתר דא"כ מסתמא ידוע לנו כמות האיסור וכמות ההיתר וא"כ יבורר הנפילה על ידי מדידת הקדרה אם הוסיף בכמות או לא ותירצו דנצטמק הקדירה אא"כ ואין ידוע מאיזו או דסילק האיסור ואין בו אלא טעם או דנשפך הקדירה ואינו ידוע מאיזה קדירה נשפך:

ט הי' איסור של תורה וכו' בזה אין להקל עד שיהיה רוב היתר וא"כ לו יהי' דנפל שם האיסור הוא בטל ברוב ועי' פלתי מה שהקשתי דאף דהיתר רוב מ"מ יש לאסור דכזית בכא"פ דאורייתא ועמ"ש בצ"ע:

י שתי קדירות כתב הש"ך ה"ה בקדירה אחת וב' חתיכות ובחתיכה של איסור אינו מינו של הקדרה ה"ל ספיקא דאורייתא ולחומרא:

יא ששים ואי קשה א"כ דאיכא ששים מה נ"מ אי נפל איסור או היתר לתוכו הא האיסור בטל בששים והקדירה מותר ותירצו האחרונים דאיירי בחהר"ל ולא מהני ליה ששים ומ"מ בזה שתולין לומר היתר נפל מקילין בששים ואפשר עוד לומר לדעת הסובר חתיכה נ"נ אבל מדרבנן וא"כ ודאי בשעת נפילה היה ששים ואח"כ נפל עוד איסור וחוזר וניער

אין כאן ששים ולולי שאני אומר אין כאן היתר דחוזר וניער ביותר אבל מחמת שאני אומר אנו מקילין דליכא כאן איסור חשש דאורייתא דהא איכא ס' ואי דחזר וניער זהו ג"כ רק תומרא דרבנן ודו"ק:

יב היה כאן ב' קדירות של היתר וכו' דלא אמרינן שאני אומר אלא במקום שנוכל להתיר שתיהן או להתיר המותרת ולהכיח האסורה באיסורה ואם אתה אומר שאני אומר ע"כ תאסר א' מהן מה דהיה בחזקת היתר וא"כ מה חזית דאוסרת האי אוסר האי כ"כ הש"ך והסכים הפר"ח אפי' א' גדולה ואחת קטנה דאין אומרים שאני אומר על הגדולה ולאסור הקטנה כיון דסוף כל סוף אתה אוסר א' מהן.

יג אם אין באחת וכו' והקשו המפרשים למה לא יצטרפו ב' קדרות יחד אם הן של אדם א' וכתב הש"ך דלא חש הש"ע לעיין בזה ולא הודיענו רק עיקר הדין אבל פרטיה סמוך אדלקמן ולא חש להאריך ויש לומר ג"כ דמיירי בב' קדירות אחד של בשר ואחד של חלב האיסור הוא מין ג' תפוחי ערלה וכיוצא בו וא"כ לא שייך שב' קדירות יצטרפו דהא לא יתערבו כלל דזה בשר וזה חלב ולכך צריך כל אחד ס' נגד התפוח ופשוט:

יד שתיהן מצטרפות וכו' דכל שנכנס לבית הספק מחמת איסור מצטרף לבטלו וע"ז כתב הרשב"א אם יש בא' ס' ובא' אינו ס' אין מצטרפים לבטל הא' שאין בו ס' דאותו שיש בו ס' אינו נכנס בכלל הספק כלל דהא אית בו ס':

טו מצטרפת והקשו הא קיימ"ל חתיכה נעשה נבלה ותירצו הואיל ושניהם בכלל הספק ואינו ידוע לאיזה נפל לא שייך חנ"נ וע"פ:

טז א' בבית וב' עירות אין מצטרפות פר"ח:

יז עתיד ואם א' של בשר וא' של חלב או דג ובשר וכדומה לא שייך עתיד להתערב: